

Cap Vermell

ANUARI
2020

Sumari

Presentació, 1
Premi Cap Vermell, 2
Portalet, 6
Plaça del Sitjar, 16
Entrevistes, 32
Cultura, 80
Entrevistes, 95
Esports, 112
Cultura, 118
Excursions, 140
Cinema, 147
40 epílegs, 148

EDITA

Associació Cultural Cap Vermell
Capdepera - Cala Rajada

EQUIP DE REDACCIÓ

marta aspachs, joan cabalgante, xisco campins, pere cortada, pilar díaz, miquel bestard, miquel estelrich, jaume fuster, paco galián, miquel llull, biel mir, llucià rinyon, josep terrassa, maria vives, miquel piris, joan campins.

FOTOGRAFIA DE LA COBERTA

Violetta Jesse de Jansen

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA

La Bona Voluntat & Associats

PRODUCCIÓ

Z67

MAQUETACIÓ

Documenta Balear SL

IMPRESSIÓ

Ulzama Digital

www.capvermell.cat
capvermell@gmail.com

Carrer Vellela, 11
07580 Capdepera

Depòsit Legal: 1197/80

ANUARI 2020

Aquest any, sens dubte, ha estat un any atípic i el podríem anomenar “l’any que vam viure perillósament”. La pandèmia mundial ha truncat moltes vides i n’ha trastocades moltes més.

Des del primer moment *Cap Vermell* ha intentat informar i donar veu a moltes de les persones del nostre municipi per tal que ens explicassin el seu punt de vista. I tot això, evidentment, queda reflectit en aquest Anuari de 2020, especialment a les entrevistes.

Aquestes, les entrevistes, quedaran com a testimonis d’aquests mesos tan llargs i amb tants alts i baixos. I també seran un testimoni de la feina que pot arribar a fer un mitjà local, petit i modest en molts aspectes, però amb moltes ganes de ser-hi en temps com aquests.

Ara potser no ha arribat el moment de fer balanç ni de curar-nos les ferides, perquè encara ens trobam en plena crisi sanitària que, de retruc, ha creat una gran crisi econòmica i també social. Malgrat tot, potser si cal començar a pensar, a reflexionar, sobre la realitat que ens trobarem al final del túnel.

Per altra banda, la casualitat ha fet que tot això coincidís amb els preparatius per a commemorar els 40 anys de la fundació d’aquesta revista (desembre 1980) i, no cal dir-ho, no sabem si moltes de les iniciatives que s’havien pensat es podran dur a terme, la qual cosa ens deixa un gust agredolç. A l’*Anuari*, però, hi trobareu algunes de les entrevistes i articles que s’han publicat durant el darrer desembre al voltant de la commemoració.

Salut i força per a tots.

Premi Cap Vermell 2019

A les AMIPA de Capdepera

Dijous, 9 de juliol, va tenir lloc el lliurament de la XX edició del Premi Cap Vermell 2019 al teatre de Capdepera. Enguany ha estat un premi col·lectiu a les quatre AMIPA del municipi de Capdepera: AMIPA de s'Alzinar de Capdepera, AMIPA de s'Auba de Cala Rajada, AMIPA de s'IES de Capdepera i AMIPA d'Es Ferreret.

Les associacions de mares i pares d'alumnes van néixer com a element de participació de les famílies en les comunitats educatives i sempre han dedicat la seva activitat a donar suport als centres escolars. Algunes són veteranes, com les de s'Alzinar i s'Auba, nascudes al recer de l'acabament de la dictadura i l'inici de la democràcia, i d'altres són de recent creació. El Premi Cap Vermell no ha tingut distinció i ha considerat el conjunt d'associacions, independentment de la seva trajectòria. Són moltes les persones que han format part de les AMIPA al llarg de les seves trajectòries, fent una feina poques vegades valorada.

L'acte de lliurament estava previst durant el mes de març (concretament per dia 15 de març) però la COVID19 i el confinament que va provocar, va obligar a ajornar-lo. Tot d'una que la «nova normalitat» va permetre l'acte, se sol·licità el permís per dur-la a terme i se concedí per dur-lo a terme en el Teatre de Capdepera.

Amb un aforament molt limitat i les mesures de seguretat pertinents, el lliurament resultà molt modest però no menys emotiu que en altres edicions.

Biel Flaquer «Barona» va donar el sus amb una cançó inclosa al CD que acompanya el llibre *Re 40 Putes*, que també se presentava durant l'acte.

Acte seguit el presentadors, Joan Genovart i Maria Vives, van recordar que ens trobàvem a la XX edició dels

Premis Cap Vermell i que l'Associació Cap Vermell prest compliria el seu 40è aniversari.

Com sol ser habitual se va visionar un vídeo que recollia converses de representants de les AMIPA actuals i de les presidents de les primeres juntes de s'Alzinar, s'Auba i de l'IES Capdepera, així com intervencions de les directores de s'Alzinar i s'Auba (vídeo que podeu veure a la revista digital). El muntatge del documental anà a càrrec de Pere Cortada.

Després del vídeo i una píndola musical, en Josep Terrassa va justificar l'atorgament del premi, aprofitant per a fer un repàs històric de la participació dels pares i mares d'alumnes en els centres educatius.

Per acabar l'acte se va fer el lliurament dels premis als representants de les AMIPA, lliurament a càrrec de dues de les premiades a l'edició anterior, Joana Colom i Magdalena Nebot. Van recollir els premis Isa Riera de s'AMIPA de s'Alzinar, Pere Pasqual de s'AMIPA de s'Auba, que dirigí unes paraules d'agraïment en nom de tots, Alma Payeras de s'AMIPA de l'IES i Jaume Morey i Jorge Sans de s'AMIPA d'Es Ferreret. Els representants d'Es Ferreret van llegir un manifest reivindicant l'obertura de la seva escoles.

En aquesta ocasió no comptaren amb la presència del batle de Capdepera ni de cap representant de l'equip de govern; si no anem errats és la primera vegada en la trajectòria dels Premis Cap Vermell.

Amb la fotografia de tots els premiats i el tancament musical se donà per acabat l'acte de lliurament del Premi Cap Vermell.

Només ens queda donar la nostra enhorabona a les associacions que han rebut aquest petit homenatge.

Discurs de justificació del Premi Cap Vermell 2019

A l'AMIPA s'Alzinar, AMIPA s'Auba,
AMIPA de l'IES Capdepera i AMIPA d'es Ferreret

La creació de l'escola com a servei nacional, és a dir, el naixement d'una escola destinada a atendre tots els infants ve de la revolució francesa de 1789. Els revolucionaris, després de conquerir el poder de la nació, necessitaven instruir la ciutadania en els valors republicans que apuntalaven el nou règim polític. Actualment els lligams entre Educació i Política es mantenen; tots els partits polítics importants tenen la seva proposta educativa que convertiran en llei quan arribin al poder.

Els professionals de l'Educació treballen per mantenir la seva tasca allunyada de la política, minimitzant les interferències. Un dels grans valors de les Associacions de pares i mares d'alumnes és el treball conjunt en tot allò que beneficia l'educació dels fills, deixant a un costat les motivacions polítiques. L'educació és una eina de transformació social i una inversió de futur de la qual volem que en surtin beneficiats els fills.

La primera vegada que la legislació espanyola deixà intervenir els pares en l'educació dels fills fou durant la II República. Una de les primeres mesures del govern provisional republicà fou l'aprovació del decret de 9 de juny de 1931, segons el qual abans de començar el nou curs en el mes de setembre s'havien d'haver constituït les Juntes Escolars. En la composició de dit organisme ja s'intueix la modernitat del projecte educatiu: un mes-

tre i una mestra, un pare i una mare, un regidor i el metge del poble. La incorporació per llei de la dona a un organisme públic i acceptar la representació paritària entre home i dona són trets propis d'una avançada cultura política. Cal afegir que tanta modernitat no va tenir bona acollida a Capdepera. A la reunió convocada per escollir democràticament els pares que havien de representar-los foren elegits dos socialistes, cosa que no va caure bé a la batlia que era conservadora i ben aviat trobà la manera de fer encallar aquella Junta Escolar..

El franquisme va esborrar tota aquella modernitat. No fou fins a l'any 1970, amb l'aprovació de la Llei Ge-

neral d'Educació, quan es remogueren els fonaments educatius del país. El franquisme, incapaç de controlar el desenvolupament polític que reclamava el país, inicià el camí cap a la transició democràtica.

L'any 1971 s'inaugurava l'escola de S'Alzinar que acollia tots els nins i nines de Capdepera i Cala Rajada. La data senyala el final de l'ensenyança franquista a Capdepera, de la segregació escolar per sexes i l'inici un procés de renovació i canvis constants en l'educació.

Els avanços en educació són lents. Allò que normalment surt publicat a la premsa és la part cridanera, les desavinences entre les reclamacions socials i el poder i molts anuncis de nous projectes, obres de millora i ampliació de centres. El treball constant de molts pares i educadors va penetrant dins la societat però sovint passa desapercebut.

Una vegada assentats els socialistes en el poder de la nació aprovaren la seva llei, la LOGSE, era l'any 1990. El projecte educatiu acollia la participació de pares, mares i alumnes en el Consell Escolar de cada centre, cosa que estimulà la creació de les associacions de pares. Fonamentar una societat democràtica exigeix temps perquè els canvis polítics s'han de traduir en propostes educatives, econòmiques i socials que han d'arrelar dins la societat.

Un esdeveniment polític importantíssim fou l'aprovació a l'any 1983 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears; per primera vegada aconseguíem competències en educació, cosa que repercutí molt favorablement en l'ensenyança. Molts educadors descobrirem la cultura pròpia i ens abocarem a estudiar-la i divulgar-la.

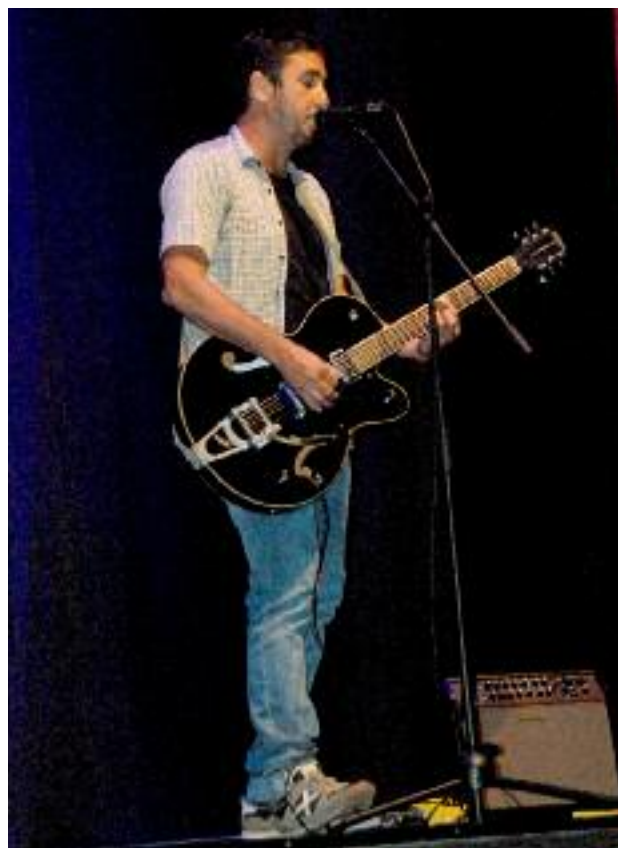
Llavors hi havia molta pressa en tot; l'economia anava desbocada i les infraestructures s'apedaçaven com podíem. En el mes de març de 1985 s'inaugurava l'escola de S'Auba, després de vuit anys d'atendre les necessitats educatives de Cala Rajada de manera provisional. Aquell mateix any l'Ajuntament creava el Servei d'Orientació Educativa.

En el mes de setembre de 1997 s'inaugurava l'institut, oferint els dos cicles de Secundària de dos cursos cadascun. El setembre del 2007 l'IES Capdepera ja impartia el batxillerat i arribava als 450 alumnes.

Finalment a l'any 2010 obria les seves aules l'escoleta municipal Es Ferreret per atendre una necessitat educativa i social.

Cada associació de pares i mares és un món; actuen depenent de les pròpies forces i disponibilitat econòmica; amb una quota mínima que paguen els socis, és a dir, la gran majoria de pares, ofereixen una diversitat de cursos i activitats que complementen allò que aporten altres organismes educatius locals. Cal destacar aquesta tasca de complementarietat perquè és orientativa d'allò que els pares desitgen i entenen que hauria de ser la tasca educativa.

Dins el camp educatiu *Cap Vermell* té una reclamació pendent. A l'any 1996 realitzàrem una campanya de

recollida de signatures per recolzar la petició a l'Ajuntament de què l'institut honoràs el mestratge d'Antoni Flaquer Reynés *Solleric*. Avui la recuperem perquè creim que cal recordar aquells que s'avançaren al seu temps i ensenyaren a casa seva matèries que la societat recla-

mava. L'esforç i la intel·ligència invertides en educació mereix el nostre reconeixement.

L'ensenyança ha de servir a la societat a la qual pertany; no es pot desentendre de les seves necessitats i de la realitat que l'envolta. De cada vegada l'educació té més contingut social; ha d'atendre la integració dels nous nens, ha de donar resposta a tots aquells que pateixen per ser un més de la nostra societat; ha de servir per donar cabuda als fills d'aquells que necessiten treballar o tenen dificultats per anar endavant. Actualment els pares aspiren a què els fills tinguin prou formació, autonomia i suport perquè arribat el moment d'independitzar-se, de fer la seva vida puguin fer-ho amb garanties d'èxit, confiant en les seves capacitats i preparats per lluitar per allò que volen i desitgen que sigui el seu futur.

Any rere any el fet educatiu guanya en importància i complexitat; de cada vegada hi ha més gent compromesa i organismes que desenvolupen una tasca docent

en diferents activitats: educació, esport, música, esports, atletisme, ensenyança d'idiomes, etc... Coordinar-se amb tota aquesta oferta educativa és una tasca que sovint recau en les associacions de pares i mares.

Entre les activitats que organitzen els pares de les escoles de primària de S'Alzinar i de S'Auba hi ha l'escola matiner i l'escola d'estiu durant els mesos de juliol i agost. També és remarcable el programa de reutilització de llibres de text, cosa que estalvia despeses als pares i fa els alumnes més curiosos amb el material escolar. El nombre d'activitats i cursos que han promogut els pares en aquestes darreres dècades és extens: reforç escolar, esports, ball, psicomotricitat, informàtica, jocs en català i en anglès, la creació d'espais de joc pels infants, etc...

Aquest activisme de les associacions de pares i mares, sostingut en el temps i desenvolupat amb generositat a favor de l'educació de tots els infants, vos fa mereixedors del Premi Cap Vermell 2020. Enhorabona.

BAR LOS AMIGOS

**Super PA AMB OLI típic mallorquí
entrepans, tapes i plats combinats**
Plaça dels mariners, 3 - telf 97156 4728
CALA RAJADA (Mallorca)

TALLERS

CA N'ANDREU

**VENDA VEHICLES
REPARACIÓ: XAPA,
PINTURA I MECÀNICA**

C/ Ferrers 12 - Polígon Industrial
Tel. 971 818 690 / URGÈNCIES: 639 952 671
07580 CAPDEPERA, Mallorca, Illes Balears
info@tallerescanandreu.com

7 març

Portalet del temporal

“L'Estat ha quedat reduït a un simple gestor administratiu al qual fins i tot aquesta funció li ve grossa.”

Parlar de dèficit democràtic no és cap novetat, el que pot sorprendre és la incapacitat de la classe política per fer-hi front. La distància entre els votants i els qui el representen no deixa de créixer amb les conegudes conseqüències de descrèdit i d'allunyament de la ciutadania de la política i l'augment de polítics d'extrema dreta en llocs de responsabilitat, amb la finalitat de desprestigiar la democràcia.

Sobre les causes de la incapacitat de les institucions per renovar-se hi ha una vasta literatura; avui al Portalet volem tractar un cas pràctic.

Volem escriure d'unes institucions momificades, unes lleis i normes arcaïques que no s'ajusten a les circumstàncies actuals i uns polítics que s'obliden de la causa del bé comú a la qual suposadament serveixen. I és que la capacitat política d'intervenir sobre la realitat ha passat a mans de grans corporacions i empreses financeres i l'Estat ha quedat reduït a un simple gestor administratiu al qual fins i tot aquesta funció li ve grossa.

Que Demarcació de Costes tracti els danys causats per la borrasca “Gloria” des d'una òptica administrativa i no sigui capaç de trobar una solució per a les reparacions, no considerant els perjudicis que causa, fa que ens demanem quins criteris segueixen aquests responsables, al servei i defensa d'una institució burocràtica per damunt de l'interès general, que s'atreveixen a denegar el permís per a iniciar les obres de reparació dels danys del temporal. Aquesta manca d'empatia i sensibilitat no pot fer sinó desprestigiar les institucions democràtiques suposadament en mans del poble.

La vinguda a Cala Rajada del President de Govern del Regne d'Espanya i les seves paraules “no volia deixar passar l'oportunitat d'estar a Mallorca i traslladar el compromís de Govern per poder resoldre la situació que

s'està vivint a les portes de la temporada turística”, i les de la Presidenta de la Província Balear “agrair al president la seva presència i l'actitud per estar sempre al costat de la ciutadania”, només cobren sentit interpretades des de l'òptica dels reality show-polítics-mediàtics en el marc de la societat de l'espectacle. Que els distints organismes que tenen jurisdicció sobre la matèria estiguin geloses unes de les altres i lluitin per acaparar poder burocràtic i visquin d'espatlles a la ciutadania i que les lleis i normes vigents siguin fòssils momificats no preocupa els venedors ambulants en campanya constant per a encolomar la seva deteriorada mercaderia.

Les optimistes paraules del batle Fernández “visualitzar la sinergia entre les tres administracions per trobar una solució el més aviat possible” les hem de veure com a fruit de l'emoció del moment i del tot irreal, tot i que la “sinergia” fou visualitzada per milions de televidents.

Al batle Fernández, que ha agafat el bou per les banyes com a cap d'una institució que ha estat menyspreada i que, amb l'excusa de la crisi financera de l'Estat, el ministre Montoro acabà d'anorrear; l'han deixat “solo ante el peligro” i, com a darrera opció, només li ha quedat convocar al poble a exercir el seu democràtic dret “al pataleo”.

21 març

Tot anirà bé

“De moment l'única opció que tenim, la població, és creure i fer bonda a casa. Sortir el mínim, l'imprescindible i si ho fem que sigui complint les mesures de prevenció.”

En aquests moments de crisi sanitària a gairebé tot l'Estat, amb molts de dubtes sobre la seva evolució, ens agradaria escriure que demà tot anirà bé (i segur que hi anirà, sense cap dubte ens en sortirem!) Però fent la contrària a un polític rellevant, que deia que aquesta crisi serà un “parèntesi”, com si fos un malson i en despertar

tot s'hauria acabat, dissortadament hi haurà un dia després i unes conseqüències, de moment males de preveure.

De moment tenim el port i l'aeroport pràcticament tancats al transport de passatgers, amb un procés de retornada al seus països d'origen de turistes i visitants, que encara eren a les Illes. Amb aquestes mesures sembla obvi que els hotels de les Illes Balears encara oberts no tenen més alternativa que el tancament. Des de l'Associació Hotelera ens confirmaven que entre "divendres o dissabte tancaran els hotels de Cala Rajada, els operadors turístics estan retornant els clients ja que no poden sortir de l'hotel", i això ens situa en un dels escenaris més preocupants: l'aturada del motor de l'economia de la nostra comunitat.

El dijous, 19 de març es dictava des del Govern de l'Estat el tancament dels establiments hotelers, donant un termini de set dies perquè així es fes. I ara la planta hotelera de les Illes, també a Capdepera, ja es troba pràcticament tancada. I s'ha de dir que, amb l'esforç dels hotels i el personal, i amb la col·laboració dels operadors turístics, la majoria de clients que han hagut de tornar ho han fet agraïts amb el tracte rebut.

L'Estat d'Alarma per quinze dies, dictat pel Govern, obliga la població al confinament dins les cases i, a l'aturada de l'activitat de moltes, moltes empreses, creant una situació molt delicada. Estat que podria allargar-se i posar l'economia en una situació crítica, encara més.

A més de les mesures sanitàries, se n'han engegat de caràcter social i econòmic. Ja veurem si són suficients i encertades o no, el temps ho dirà. No serem nosaltres els que les critiquem, però per a alguns especialistes semblen insuficients, mentre que d'altres les avalen. Cert és que les xifres d'afectats i morts creixen, i això dol molt, però les mesures tampoc són d'efecte immediat i cal veure com evoluciona la progressió de la propagació de COVID-19.

El nostre municipi per ara va complint les normes (sempre hi ha lamentables excepcions) i la situació és de normalitat i tranquil·litat, però també hi ha preocupació. De moment no s'ha donat cap cas confirmat, per això cal complir les mesures amb la màxima fide-

litat. I aquí una puntualització: intentem no propagar "boles" ni crear alarmisme que no condueix enlloc.

Sembla que des del Govern ja es planteja prorrogar el període de confinament de cara a la Setmana Santa, per evitar les desplaçaments habituals d'aquest període vacacional. Si aquestes previsions es compleixen, els hotels i altres establiments de l'oferta complementària de la Comunitat (del nostre municipi) no podran obrir. "Una vegada que s'aixequin les mesures restrictives, la situació no es normalitzarà d'un dia per l'altre. Costarà començar a rebre turistes i obrir hotels", ens comentà el president l'Associació Hotelera de Capdepera. Evidentment, no es pot preveure quan es podran obrir els hotels, ja que depèn de l'evolució de la pandèmia del coronavirus i la confiança de la població per tornar a sortir a viatjar. De moment tot és incertesa.

Depenent de les mesures que es prenguin de cara als treballadors petits, autònoms i empresaris, la situació pot ser molt dura de cara als propers mesos. Esperem i confiem que les mesures econòmiques i socials ajudin a suavitzar les dificultats que es veuen a l'horitzó immediat.

De moment l'única opció que tenim, la població, és creure i fer bonda a casa. Sortir el mínim, l'imprescindible i si ho fem que sigui complint les mesures de prevenció. Cal començar a preparar-nos per afrontar un període més o manco llarg de confinament.

Des de *Cap Vermell* ens afegim a l'homenatge a tots els professionals que estan fent feina tractant d'aturar la pandèmia. A tots, des de sanitaris a forces d'ordre públic, personal de botigues i supermercats, personal de neteja i serveis d'emergències, ramaders, agricultors, transportistes... En fi, a tots i totes, moltes gràcies

Com ells diuen, la millor manera d'ajudar i agrair la seva feina és quedar a casa i optimitzar els recursos.

A *Cap Vermell* seguirem informant en clau local, amb les limitacions que la clausura ens imposa, i oferint propostes per ajudar a dur millor aquests dies i visualitzant iniciatives que sorgeixen dia a dia, que són moltes.

No hi ha cap dubte que ens en sortirem! Tot anirà bé! Salut!

SERVEIS FUNERARIS

grup m muntaner ribot

ESPECIALISTES
EN
ASSEGURANCES DE DECESSOS

telf: 971 56 30 96 telf. urgències: 617 392 929

C/ S'Alzinar, 18 - 07580 CAPDEPERA

FOTGarcias

Fotografía y accesorios

- FOTO, AUDIO Y ACCESORIOS DE MOVIL -

CANON SONY APPLE SAMSUNG FUJIFILM LUMIX

- IMPRESIÓN DIGITAL AL MOMENTO -
- FOTOS PARA DOCUMENTOS Y FOTOCOPIAS -
- IMPRESIÓN, ESCANEO Y ENVÍO DE E-MAIL -

PROTECCIÓN DE PANTALLA DE FIDELIDAD DE ALTA CALIDAD
PARA TODOS LOS MÓVILES Y TABLETS DEL MERCADO

 [fotogarcias.es](https://www.fotogarcias.es)

C/ Leonor Servera nº75 - Cala Rajada
Tel/Fax: (+34) 971 56 33 56 - garciafotogarcias@gmail.com

25 març

La premsa de proximitat, un bé essencial en risc

Aquesta crisi sanitària sense precedents, en la qual tots estem immersos, ens arriba en el pitjor moment. Els mitjans d'informació impresos i digitals i, en el nostre cas, la premsa de proximitat, que és el gran col·lectiu que representa l'AMIC-Illes Balears amb 35 capçaleres, ve d'uns anys en què estem patint la transformació del nostre negoci, fent molts sacrificis, invertint en nous models, buscant respostes difícils a un futur incert.

No hi ha dubte que som un veritable servei públic a la ciutadania, a les nostres comunitats. Sempre hem dit que la nostra riquesa rau en la diversitat i la proximitat. Les ciutadanes i ciutadans necessiten saber, ara més que mai i les dades d'audiència així ho demostren, què passa a prop seu, amb informació contrastada, veraç i elaborada per professionals que saben fer la seva feina, i que coneixen de primera mà la realitat. Ho saben els ciutadans i ho saben els col·lectius, les entitats socials, esportives i culturals, ho sap el comerç i les empreses de serveis de proximitat, ho saben els ajuntaments i les institucions.

Però se'ns presenta un gran repte: som imprescindibles com a instrument perquè els ciutadans i ciutadanes d'aquest país gaudeixin del dret de la informació, se sentin acompanyats i arrelats a una comunitat que no els deixa sols, que els explica el que passa. I nosaltres tenim el deure i la obligació de no parar, de doblar els esforços com ho estem fent amb les nostres redaccions treballant des de casa, posant-nos al servei de les autoritats sanitàries, de les institucions i de les empreses de serveis.

Però, d'altra banda, l'economia, el motor que genera recursos, s'ha aturat, i per nosaltres del tot. Els ingressos de publicitat, que és del que vivim, han caigut dràsticament d'un dia per l'altre.

Davant d'aquest panorama el sector reclama amb caràcter d'urgència per tal de mantenir el servei a la

comunitat: que de cara a demanar ajuts se'ns consideri un sector bàsic i estratègic, com reconeix la llei, afectat de ple per aquesta crisi sanitària del COVID19, ja que nosaltres hem de continuar treballant sense ingressos; suspendre de forma imminent el pagament d'impostos i cotitzacions de la Seguretat Social per a empreses i autònoms; agilitzar els tràmits dels ERTO per causa major, sense interpretacions ni restriccions, per tal de garantir uns serveis mínims; moratòria en el pagament de crèdits, sobretot en el retorn de capital; crèdits de bancs amb garanties públiques, agilitzar la tramitació i concessió i relaxar-ne els paràmetres de risc; ajuts a la reactivació de l'activitat per quan s'iniciï la recuperació; accelerar el pagament de subvencions concedides i campanyes publicitàries institucionals, i per aquest any, ampliar els imports dels ajuts; i agilitzar els tràmits per als ajuts estructurals del 2019 i obrir els de projectes.

Reclamam que les administracions, tant Ajuntaments com Govern, Consells Insulars i organismes públics, utilitzin els mitjans d'informació com a vehicle de comunicació i publicitat, incrementant les insercions que ajudin a pal·liar la manca i caiguda de publicitat privada. Això, d'altra banda, serà una prova del seu compromís. Perquè el benestar d'una democràcia de qualitat es basa en el dret a la informació lliure i plural.

AMIC-Illes Balears

Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació - Illes Balears

4 abril

Informació, poder, temps

"Tots tenim al cap la recurrent expressió informació és poder. En els moments que vivim, potser caldria recuperar alguns elements del concepte informació necessaris per posar en valor les múltiples notícies que rebem."

Cal començar per constatar que informació no és, només, el conjunt de dades organitzades que es generen

a partir del llenguatge; el silenci també és informació, igual que ho són els diferents silencis en la música. Diuen que *el teu poder és la meua por*, de la qual cosa se'n desprèn que, *si jo no tinc por, tu no tens poder*. Sense filosofar més enllà, cal entendre que al llarg de la Història sempre hi ha hagut gent interessada en tenir poder. Estem parlant del poder per dominar una situació socioeconòmica i, amb aquesta dominació, treure un rendiment particular. Això ens porta a la necessitat de definir *rendiment particular*. Algunes persones persegueixen el bé particular, d'altres volen el bé de la comunitat per tal de sentir-se a gust amb si mateixes, i d'altres volen que la comunitat estigui malament, de manera que el grup tindrà por i la seva por concedirà més poder a qui el vol ostentar. No fa falta ser gaire il·luminat per entendre-ho, només cal anar a buscar la literatura clàssica infantil i hi trobarem tots els exemples. Però la literatura clàssica infantil ha quedat arraconada per unes màquines electròniques que tenen molt bones qualitats, però que han de ser ben utilitzades.

El poder de la informació rau en el valor que tenen les dades d'un missatge. L'exemple més evident, però no l'únic, el trobem en la Borsa. Segons hem pogut llegir per algun dels nostres assessors economistes, fa mig segle les accions d'una empresa pertanyien a la mateixa propietat una mitjana de 3 o 4 anys. Avui dia, la informació borsària va tant ràpida que els accionistes depenen de qui té les dades per saber si el valor de l'acció pujarà o baixarà, i si cal vendre, comprar o aguantar. Això pot passar en instants rapidíssims i permet als qui tenen millor informació enriquir-se molt ràpidament amb l'especulació, és a dir, disposant diners per fer-ne més diners sense cap altra cosa que estar ben informat i a temps. Això, tret d'un context socioeconòmic molt concret, és part del desastre globalitzat que ens afecta.

El temps cronològic adopta d'aquesta manera una importància descomunal en el valor de la informació. Però necessita un altre element, sense el qual el valor informatiu és nul: algú a qui vagi adreçada la informació, el que tècnicament diem receptor.

Gràcies a les xarxes socials, vivim possiblement un

dels moments de la Història, tal com la coneixem, amb més aflluència de dades per habitant. Això és millor o pitjor? Depèn de molts factors, els quals estan influenciats per les **equivocacions**, tant per part de qui envia el missatge (emissor), com de qui el rep i l'interpreta (receptor), com del mitjà a través del qual s'envia el missatge (canal), de la manera com construïm el significat (codificació), del temps (oportunitat, durada), del soroll de fons (interferències que dificulten la interpretació), etc.

No hi ha ningú que estigui vacunat contra les errades de la comunicació, sigui en l'emissió o en la recepció. Quants més missatges envies, més possibilitats tens d'equivocar-te. A més, quanta més informació reps, més capacitat crítica necessites per destriar el gra de la palla, allò interessant del que no val res. Al llarg de la darrera dècada, el creixement de la informació transmesa personalment i en grups ha crescut exponencialment de tal manera que, **probablement**, les generacions d'aquí a 30 anys no tindran capacitat per analitzar, valorar i catalogar tota la brossa comunicativa que estem generant actualment. Ho hauran de fer màquines, ja es veurà. El que és segur és que els humans d'avui dia tenim la memòria que tenim i molts no recordem tota la informació amb la que ens estem comunicant, la qual cosa comporta més possibilitats d'errades i que ens transmetin informacions falses que sovint donem per vàlides. Això ho saben fer molt bé els poders interessats en fer-nos creure el que ells volen: envien notícies molt ben elaborades en moments concrets per tal de crear una visió social positiva del missatge i, per tant, de qui és el protagonista de la notícia. La manera com es transmet i com ens arriba ens fa pensar si allò és cert o no, però amb la quantitat de missatges rebuts cada segon, hi ha notícies que ens arriben al cervell sense que ens n'adonem. El mal ja està fet, per molt que després algú faci correccions o rectifiqui.

El futur depèn de nosaltres: podem validar i donar credibilitat a les mentides, o les posem en quarantena i fem la crítica pertinent amb el **temps** necessari.

Un esforç particular i interessant d'aquests moments que vivim podria ser aturar els impulsos personals destinats

a construir i a reenviar informacions per a les **satisfaccions personals**, a les quals ens hem avesat, perquè ja no sabem conviure en silenci. Observar, analitzar, compartir experiències vitals amb la mirada, amb els gestos i el contacte humà personal potser ens porten a pensar més allò que diem, allò que escrivim, allò que reenviem. En definitiva, a prendre consciència de cada moment que vivim i a fer-ho valorant la importància de les persones que tenim a prop i a les que estimem.

Xerrant en plata, des de *Cap Vermell* ens volem conjurar per oferir informació contrastada, defugint la militarització en la resposta a l'alerta sanitària i combatent els senyals d'autoritarisme que ens envien algunes institucions de l'Estat i del món.

I continuarem oferint la nostra humil proposta cultural per tal de poder passar aquests moments de la millor manera possible, sense perdre el nord de les nostres idees fundacionals, entre les quals hi ha les de mirar la crua realitat des dels valors democràtics i dels drets humans.

14 abril

Portalet biològic des del confinament

“El que voldríem –i possiblement necessitem per recuperar l'equilibri emocional– és que passada la quarantena tot fos com abans: recuperar la feina, l'empresa, els costums, les rutines, i que aquesta la veiéssim com un parèntesi en les nostres vides. I a la vegada sabem que per a evitar en el futur mals majors que el de la pandèmia del corona virus hem de modificar moltes de les nostres conductes i s'han de transformar en profunditat les estructures socials. Com conjuminar aquestes dues necessitats és el gran repte que hem d'afrontar des de ja.”

Potser ens haurem d'acostumar a sentir paraules com biopolítica, biomedicina, bioeconomia, biotecnologia, biotècnica, biofísica, bioètica..., totes fent referència a un canvi de paradigma en la pràctica totalitat

de les branques del saber, indicatives d'unes transformacions socials sense precedents. Aquests nous enfocaments de la realitat, tant en les ciències naturals com humanístiques, ens guiaran per aquest nou món que just comença i que fan que bona part de l'après hagi quedat obsolet.

La pandèmia i les seves conseqüències econòmiques, amb la gran incertesa que provoquen, posen en entredit l'organització social i les institucions que fins avui guien les nostres vides, obrint un gran ventall d'oportunitats. Com raona Proust, “la societat s'assembla als calidoscopis, que giren de tant en tant i van col·locant de distinta manera elements considerats com a immutables, amb els quals componen una altra figura”.

El que voldríem –i possiblement necessitem per a recuperar l'equilibri emocional– és que passada la quarantena tot fos com abans: recuperar la feina, l'empresa, els costums, les rutines, i que aquesta la veiéssim com un parèntesi en les nostres vides. I a la vegada sabem que per a evitar en el futur mals majors que el de la pandèmia del corona virus hem de modificar moltes de les nostres conductes i s'han de transformar en profunditat les estructures socials. Com conjuminar aquestes dues necessitats és el gran repte que hem d'afrontar des de ja.

A Capdepera vivim del turisme i, donada per perduda la temporada, és imprescindible assegurar les necessitats bàsiques a tota la població i mantenir les instal·lacions turístiques en condicions de reprendre la marxa quan sigui possible, tot un repte per a les institucions públiques. Però, a la vegada, intuïm que en la

indústria turística moltes coses canviaran i que l'adaptació no serà fàcil, un desafiament inajornable i extraordinàriament complex que se'ns planteja i que desafia els usos i costums que venim mantenint des de sempre i que tenim per "naturals".

Ara més que mai agafen sentit els versos del poeta: *"Caminante no hay camino / se hace camino al andar"*.

15 maig

Portalet esperançat Mercat Medieval 2020

En aquests moments estam en procés de desescalada, de camí cap a una nova normalitat. El tram que queda per recórrer està ple d'incerteses, cosa que tothom reconeix, però els neguits també s'han d'administrar. Després de dos mesos que ens han trasbalsat, i un cop superat el cim de la pandèmia, ens adonam de la magnitud de l'esdeveniment viscut.

Aquest camí que queda el podem recórrer de moltes maneres: amagant els problemes, venent fum o, conscients del que està passant, recuperant els ànims. Ara més que mai necessitam estar ben informats i caminar segurs sanitàriament i encoratjats econòmicament; un camí que hauríem de fer sabent que les institucions funcionen, que les ajudes arriben, que comptam amb una mínima protecció. Qui sigui capaç d'oferir certeses comptarà amb el suport de la gent.

Mentre hem de començar a aixecar el cap, aquests dies ens ofereixen la possibilitat de "viure" el Mercat Medieval 2020. Reconeixent que ho encaram amb molts d'entrebancs, no deixa de ser un projecte positiu, encoratjador. A hores d'ara sabem que el bo i millor del que pugui passar sortirà de la mateixa gent, aixecant els ànims.

El Mercat Medieval és una manera gojosa d'encarar la temporada turística, sempre feixuga i llarga. Aixequem la copa d'herbes. Salut!

16 juny

La importància de les coses petites Els detalls sí importen

Els detalls sí que importen, la vida està farcida de petits detalls que ens mostren com som de veritat, ens assenyalen tal com som. I darrerament veiem un enfilall de petites coses, de conductes per part de l'equip de Govern que poden semblar intranscendents però que delaten un tarannà poc respectuós amb el que s'espera de governants democràtics: no infringir les normes i tractar per igual a tots els veïnats. I no perquè ho mani l'article 14 de la Constitució, sinó per propi convenciment.

En aquests moments, el compromís, encara no marcat a la llei, d'un màxim de vuit anys en un càrrec públic assoleix tota la vigència i entenem clarament el perquè forma part del codi de conducta i bon govern de moltes formacions. I és que a partir de llavors la separació entre la "cosa pública" i la "cosa privada" s'enterboleix i apareix el perill de la corrupció.

De sempre ha format part del "pedigrí" socialista l'honradesa i la igualtat i ha de continuar essent així. I per això els petits detalls s'haurien de polir: des del menyspreu a la senyora de la neteja del quarter de la policia (cas cafetera) a les amenaces velades a l'esmentat cos, del privilegi a l'hora d'aparcar l'automòbil a les suposades factures sense control, de les obres del passeig marítim a la neteja dels carrers, del carril bici a l'apertura dels parcs passant per la biblioteca de Capdepera o a la "censura" a un periodista són qüestions que convindria aclarir.

Els petits detalls sí que importen. La democràcia se basa en l'observança escrupolosa de les formes i regles que són la garantia que fan possible que els principis que la inspiren: igualtat, llibertat i justícia que es materialitzen en el conjunt de la societat. Més enllà sols regna la misèria.

Per acabar. Estaria bé saber què en pensen els seus companys "socialistes de tota la vida" del seu partit. *Fernandos, Laures, Paus, Ivons, Mercants...*

Cafè
Can Patilla
Carrer Ciutat, 2
menjars diaris per emportar
comandes 971 818098

CAMP ROIG panificacions, S.L.
Corradors, 3 - 07580 Capdepera
Tel. 971 563 982 - Fax 971 563 044
administracion@camproig.es www.camproig.es

3 juliol

Els infants, la nostra prioritat

Dia 30 d'abril, en ple confinament, expiraven els contractes de la gestió de l'escoleta Es Ferreret i Eriçons. En condicions normals, l'Ajuntament ha de preveure amb mesos d'antelació el convocar un altre plec de condicions per tal que no es produeixi un buit en la gestió. Aquest tràmit, l'equip de govern actual l'incompleix amb freqüència. Un tràmit que hauria de ser modificar i millorar les condicions de l'anterior en funció de l'experiència i evitar errors detectats durant la seva vigència. Recordem que els casos de les platges o els fems ha suposat una despesa "extra" considerable.

En el cas de l'escoleta, si acabava dia 30 d'abril s'hauria d'haver tret a concurs tres mesos abans i ara mateix possiblement no tendríem el problema que tenim amb l'obertura de l'escoleta Es Ferreret. Durant el temps de confinament s'haguessin pogut analitzar els plecs i a partir de dia 1 de juny, en reprendre els terminis administratius, temps hi havia per atorgar una nova concessió.

El problema derivat d'aquí és greu i la solució no és gens fàcil. Les escoletes de Capdepera són de les poques de Mallorca que encara no han obert. Els pares de Capdepera exigeixen la seva *obertura ja!* I l'equip de Govern, segons la seva pròpia versió, ha negociat els darrers dies amb les empreses que fins ara ho han gestionat i d'altres externes, sense poder fer un contracte de pròrroga, ni complir l'acord d'obertura de les dues escoletes.

De moment, tot indica que a Cala Rajada se podrà oferir el servei amb l'empresa que ho gestionava, mentre que a Capdepera no s'ha trobat una que la vulgui obrir amb les condicions que proposa l'Ajuntament, ja que l'actual s'ha negat a fer-se'n càrrec i no s'ha trobat altra que ho vulgui assumir. L'alternativa que es dona als pares i mares d'alumnat de Capdepera és dur-los a l'escoleta de Cala Rajada, mentre se fa una adjudicació definitiva en dos o tres mesos. Obviarem les "paraules més gruixades" o les propostes "inacceptables" respecte del personal que han circulat. A *Cap Vermell* hem publicat els comunicats de l'AMIPA d'Es Ferreret i les declaracions del Regidor d'Educació.

Divendres els pares tenien prevista una concentració demanant l'obertura immediata (concentració que s'ha ajornat per manca dels permisos). La indignació d'una part dels pares i mares d'alumnes va en augment. No ens pertoca a nosaltres valorar la gestió dels responsables municipals en aquest tema, però pensem que no se pot endarrerir ni un dia més la solució de l'escolarització dels infants de 0 a 3 anys.

Els menors de 3 anys són, possiblement, els qui han patit més aquest confinament. Mancats d'estímuls exteriors ni pautes socialitzadores necessiten tornar a la

quotidianitat el més aviat possible. Si els nostres infants ens importen, si són la nostra prioritat, hem de fer el possible ajudar-los en el seu desenvolupament educatiu. I si valorem l'educació de 0-3 anys no podem parlar de les escoletes com simples "guarderies".

L'educació i el benestar dels nostres infants hauria de ser la nostra prioritat.

21 juliol

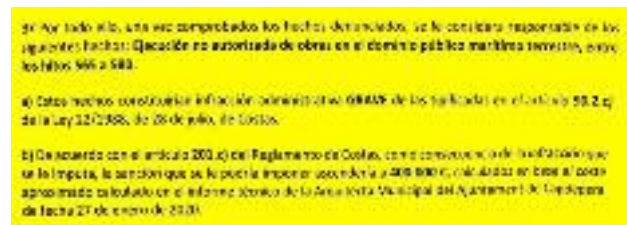
De la multa de 400.000 € a la batalla del relat

"Pots enganyar a tot el món algun temps.

Pots enganyar a alguns tot el temps.

Però no pots enganyar tothom tot el temps."

Abraham Lincoln

Fins ara tothom parlava de "això qui ho pagarà?... i altres pixades fora de test", ara tot sembla una cursa per una suposada batalla del relat que tothom negarà però que és més que evident: La nota de premsa al voltant de la proposta de sanció de Costes feta i remesa per l'Ajuntament amaga part substancial del contingut, ja que com podeu llegir se proposa una sanció per **uns fets qualificats d'infracció GREU i dona per fet que s'han fet unes obres sense autorització.**

Amagar informació la ciutadania, és considerar-nos com a "beneïts". En el comunicat també qualifica de perdedors al GOB: "*Per tant ha quedat evident la poca fonamentació de la denúncia del GOB*" diu el batle. I que tot s'ha fet bé per part de l'Ajuntament, que no hi ha cap error.

Sembla que tot allò del passeig marítim de Cala Rajada és una qüestió d'Estat. Que hi ha una batalla per guanyar el relat. Ja no importen els fets.

Cadascú ho pot contar així com vulgui però quan la notícia no reflecteix la realitat, això té un nom: **visió distorsionada o esbiaixada dels fets.** Sembla que aquí hi ha l'interès de construir un relat dels fets a mida. De fet, hi ha mitjans de tirada insular que fent el seguiment íntegre de la nota de premsa municipal ni tan sols esmentaren en un primer moment *la sanció de 400.000€!*

Poca broma. **De les majors multes imposades mai per Costes a les Illes.** Fins i tot amb els descomptes segueix sent una de les més altes.

També curiosos els dos talls d'IB3:

16-07-2020: Costes permet reprendre les obres del passeig de Cala Rajada. La resolució ratifica la multa contra l'Ajuntament per obres no autoritzades

https://www.youtube.com/watch?v=L57WJbU5ze4&feature=emb_logo

Ho paga escoltar les explicacions de la regidora. Així com el comentari de "l'Ajuntament no ha volgut fer pública la quantitat a la que ascendeix la multa".

17-07-2020: Sanció de 200.000 euros per a l'Ajuntament de Capdepera per les obres de Cala Rajada. Es contempla una rebaixa de 80.000 euros si el consistori paga abans de termini

https://www.youtube.com/watch?v=YqX9ZCb5rcI&feature=emb_logo

Algú ha vist menció alguna al comunicat del GOB? Què podem pensar rere tanta informació esbiaixada?

Ni comentar el Butlletí Oficial de Capdepera.

Han començat les desqualificacions de tots els qui no segueixen la línia informativa "oficial", i *Cap Vermell* està al punt de mira principal. Com moltes vegades sols passar, cal "matar al missatger", malgrat fins ara *Cap Vermell* no ha fet cap escrit ni comentari. Ens hem limitat a publicar els comunicats d'uns i d'altres i un resum (sense valoracions pròpies) de l'Acord d'iniciació de l'expedient sancionador de la Demarcació de Costes.

Tanmateix això va per llarg. Pot ser acabi en un contenciós administratiu o en fiscalia. Ja pot haver-hi rebaixes o recursos. Si se confirma la tesis del denunciante que una part de les obres s'han fetes sense autorització o que no s'ajustaven als permisos per les "obres d'emergència", s'hauran de demanar responsabilitats. I no bastarà un reial "*lo siento me he equivocado*".

El propi batle va demanar a l'oposició, en el ple de juny 2020, que si tenien indicis d'il·legalitat que duguessin el tema als jutjats. Si després de les al·legacions i tot el procés administratiu en marxa, es confirmen els termes de l'Acord d'iniciació de l'expedient sancionador de Costes, es a dir, que es demanà permís per a un tram,

se li donà i després en van fer cinc vegades més... sabent que no es tenia l'autorització pertinent i que l'havia de sol·licitar, qualque jutge tindrà alguna cosa a dir.

A més si es paguen unes obres adjudicades pel procediment d'emergència (sense treure-ho a concurs) quan les obres de demés no són diguem "presumptament d'emergència"... Com es pot qualificar tot plegat? Per què s'ha actuat així i no seguint procediment i una contractació "normal"?

El que sembla clar és que al passeig marítim de Cala Rajada han tirat pel dret amb una despesa de més d'1.200.000€ (segons allò aprovat pel ple municipal). Curiosament al cartell informatiu a peu d'obres no posa la xifra de les despeses, ni sols l'aproximada!. Més direm: les obres de remodelació del passeig marítim que faran al final de temporada després de cinc anys de tramitació i que paga Turisme sols pugen a 500.000€, tot plegat ens sembla un despropòsit descomunal. I, ara mateix, l'adjudicació a dit d'aquestes obres a l'empresa que construeix la casa del batle queda en una anècdota.

Cal que tothom hi reflexioni sense apassionament i que reconegui les errades. Pot ser una certa supèrbia ha duit a l'equip executor a una cadena d'errades de la que no serà fàcil sortir.

Si es confirma la sanció i es reitera que han incorregut en una sanció greu, temps hi haurà per parlar de sancions, responsabilitats, indignació i l'escassa autoritat moral davant la ciutadania.

Ara l'Ajuntament, amb el vist i plau dels tots els partits polítics, recorrerà la proposta de sanció. És adir, renuncia a la bonificació de la sanció proposada seguint els criteris dels tècnics, amb l'argument que el càlcul de la sanció està mal fet i la quantitat ha de ser menor, i que totes les obres fetes tenen permís (és a dir, són d'emergència).

Deixam per les xarxes socials les discussions de si la sanció que pot venir l'ha de pagar el GOB, el batle o els tècnics... Ja sabem que, ara per ara, sempre "paga poble". Pot ser injust però és així.

En aquesta guerra del relat s'ha d'anar amb la veritat pel davant, mostrant les cartes i rebatent amb papers i

arguments, i tenim la sensació que l'Ajuntament, dissortadament, no ho ha fet fins ara com ho demostra el seu comunicat. Les ànsies de guanyar el relat no han de dur *a fer trampes al solitari amb les cartes marcades*. I això val per a tots els actors!.

Sols l'apartat 3 de Costes que encapçala aquest Portalet ja hauria d'haver suposat cessaments o dimissions. Però atorguem la presumpció d'innocència i esperem, sense mentides pel mig, a que l'expedient sancionador sia definitiu.

Ja veurem com acaba aquest embolic. Ara, dir que tot el mur del passeig marítim de Cala Rajada va quedar afectat per la tempesta Glòria fins al punt de ser un "perill imminent", resulta mal de creure. I amb això no es posa en dubte la qualitat o la necessitat de l'obra feta, sinó la qualificació com a d'obra d'emergència i la seva adjudicació de forma directa.

Costes recorda al seu escrit "*Que sobre el paseo, junto al hito 581, se ha instalado un cartel informativo calificando estas obras como emergencia para la reparación del paseo y que está autorizado por la Demarcación de Costas*". I, a continuació nega l'existència de dita autorització.

Si és així, com bé deim en bon mallorquí *s'agafa primer a un mentider que a un coix*.

Idò això!

25 novembre

Portalet en temps de pandèmia

A mitjans de març es decretà el confinament de la totalitat dels habitants del Regne d'Espanya, han passat deu mesos des d'aleshores i pocs, per no dir ningú, pogueren preveure la seqüència dels esdeveniments. Des dels eslògans de la reclusió ("Lo paramos unidos", "Todo va a salir bien", "Saldremos reforzados") que avui sabem que eren promoguts per a mantenir la moral alta dels incauts i ingenus fins a les picabaralles dels polítics per a treure'n rèdits electorals.

Ara hem comprovat, com d'altra banda sempre ha passat amb els "lusus naturae", que tant els contagis pel covid-19, com les conseqüències econòmiques que arrossega, van per barris, dels més rics als més pobres en relació inversa.

Respecte a les anteriors pandèmies, un tret diferencial ens ajuda a mitigar aquesta: l'estat del benestar que coordina els recursos de les administracions públiques que s'han bolcat per a minimitzar les infeccions i pal·liar-ne els efectes econòmics. I hem descobert que les institucions de l'Estat pateixen greus mancances a les quals haurem de posar remei si no volem una societat desestructurada i fràgil.

La maquinaria estatal ha demostrat no estar preparada per fer front a contingències com l'actual: dubtes i retards en l'aprovació, concessió i pagament dels ERTES, dificultats per fer arribar la Renda Mínima Vital als qui la necessiten, desemparament dels anomenats autònoms abocats al tancament del negoci, ajudes financeres a través de crèdits ICO que si arriben en molts de casos suposen "pan para hoy y hambre para mañana", decrets d'ajuda al lloguer en què els afectats difícilment poden complir amb els requisits, el ja típic "tornau-ho intentar", etc.

I són els Ajuntaments, els parents pobres i tutelats pel ministeri d'"Hacienda", els qui s'han d'arromangar i destinar els seus escassos recursos a salvaguardar la dignitat dels damnificats econòmics de la covid-19. I les organitzacions privades dedicades a fer caritat, que es veuen desbordades davant les cues dels qui experimenten en carn pròpia el desvergonyiment del "tot anirà be".

I l'alegria del darrer decenni a l'hora de desmuntar l'esquifit Estat del Benestar espanyol que expliquen les deficiències sanitàries d'avui.

No fa falta insistir que la indústria turística ha estat, a nivell mundial, de les més afectades i que el nostre municipi en pateix els efectes, i són moltes les famílies que s'han empobrit mentre molts de negocis fan mans i mànigues per sobreviure.

L'Ajuntament dedicarà en aquest 2020 un pressupost al voltant de 866.000 euros a minorar les seqüeles de la pandèmia mitjançant el Projecte Millora, essent

446 els beneficiats que cobren una ajuda de 600 euros mensuals a canvi de la realització de treballs socials. A més, s'han dedicat 140.000 euros que per mitjà d'un banc d'aliments proveeix de queviures a unes 710 persones que han quedat despenjades del cínic "saldremos reforzados". (*)

Paral·lelament ajuda a les empreses amb mesures com l'exempció del pagament per ocupació de via pública de les terrasses i de la taxa dels mercats setmanals a Capdepera i Cala Rajada. Hi ha damunt la taula una proposta per a ajudes a les empreses del municipi que manca aprovar.

Aquest novembre ho fiam tot a la vacuna que els laboratoris diuen tenir quasi llesta, és una condició necessària per sortir del pou, però intuïm que la pandèmia deixarà un ròssec mal de pair.

(*) Projecte Millora 2019: pressupostats 216.000 euros, amb 45 usuaris. Projecte Millora 2020: pressupostats 866.000 euros, amb 446 usuaris. Repartiment aliments 2019: pressupostats 53.000 euros, per 122 famílies. Repartiment aliments 2020: pressupostats 140.000 euros, per 710 famílies.

9 de desembre

Panegíric laudatori

Aquest desembre commemoram l'aparició a l'escena local del que acabarà essent l'Associació Cultural més important del poble i una de les més longeves. Quaranta anys separen el número zero, d'una revista sense més pretensió que arribar a publicar-ne dotze, al *Cap Vermell* d'avui que vehicula bona part de les manifestacions culturals del municipi.

L'aventura es gestà els mesos previs al final d'any de 1980 i ha estat glossada a bastament a la mateixa revista pels Pares Fundadors, per la qual cosa no fa falta insistir-hi més. Les seves penes i treballs han fructificat i avui el bagatge de *Cap Vermell* està farcit de realitzacions i presències en la vida del poble. Ells ho han fet possible.

Són moltes les persones que des d'aleshores ençà hi han col·laborat, desenvolupant una tasca o altra, en algunes de les moltes activitats que ha promocionat l'Associació. Totes elles són *Cap Vermell* i vagi per endavant el nostre agraïment.

El gener de 2007 finí una primera etapa de vint-i-sis anys i 279 números que donà pas a una pausa, aprofitada per a la reflexió sobre el pervenir de la Revista, on el bon judici i coneixements del Sr. Comas foren determinants per a la futura orientació de l'empresa i avui ens sentim en deute i obligats a agrair-li profundament el temps que ens dedicà i la paciència que tingué amb nosaltres. Res hagués estat igual sense la seva orientació i consells.

Inauguram l'etapa digital amb un èxit inesperat, continuam amb els prestigiosos Premis Cap Vermell, donam continuïtat a l'edició de llibres, col·laboram amb distintes associacions locals, homenatjam els homenots de Capdepera, recolzam els Premis Ploma de Ferro, i un llarg etcètera difícil de resseguir. I per damunt de tot donam veu a través de la Revista, obrint-la a tot aquell que tenguí res a dir des d'una tribuna pública.

Aquests darrers dies els lectors ens han encomanat una nova i difícil tasca relacionada amb l'assassinat com una de les belles arts a fi d'engreixar la secció de l'Agenda de la Vila. Farem tot el que estigui en les nostres mans per tal de donar satisfacció als amics, lectors, coneguts i saludats de *Cap Vermell*.

Quaranta anys donen per a molt i no creim exagerar si deim que han omplert el caramull i que *Cap Vermell* som tots. *Gràcies, sou molt pacients.*

INFORMÀTICA PROFESIONAL

Carrer Can Melis, 7
Cala Rajada
telf 971819525 - fax: 971818620

DM
CONSTRUCCIONS
Dani's Maria

C/ Gabriel Genu Cuyelles, 24
07579 Arià, Mallorca
Tels: 971 83 60 42
Mail: construccion@danismaria.com
Web: www.danismaria.com

Gener

Començàvem l'any despreocupats, gaudint de les festes de Nadal i esperant Els Reis, sense saber que el 2020 seria un any per no oblidar.

Dia 1 de gener publicàvem la celebració de la Diada de Mallorca 31D al Portalet del castell de Capdepera, que comptà amb la lectura del Manifest i el parlament de Josep Terrassa. També ens fèiem ressò del repoblament d'alzines de Sa Farinera afectats per la torrentada d'octubre de 2019.

Un altre acte important del mes va ser el lliurament dels ajuts als estudis universitaris. Van ser 30 els estudiants gabellins que van aconseguir l'ajut universitari que atorguen, des de fa vuit anys consecutius, l'Ajuntament de Capdepera i diverses empreses privades del municipi. En la vuitena edició, se van repartir 28 ajuts a estudiants de Grau i 2 ajuts a estudiants de Màster. Cada alumne va recollir un xec de 1.200 euros amb el qual es premia l'excel·lència dels estudiants i la inversió que fan les famílies en educació.

Com cada any el gener gaudim de la festivitat d'Els Reis i Sant Antoni, les festes més importants de l'hivern.

També comentaren un incendi al carrer Pizarro, afortunadament sense danys personals, ens queixàvem de manca de manteniment en alguns punts concrets o l'increment de les freqüències del servei d'autobusos en la Comarca de Llevant.

Però la notícia més destacable del mes (i que s'allargaria durant gairebé tot el 2020, va ser la tempesta Glòria i els seus efectes en el litoral de Capdepera. Els danys al passeig de Cala Gat i al Passeig Marítim van ser especialment importants, i na vegada més fortes onades feren malbé les platges i zones costaneres. Vent de 107Km/h i 60 l/m2 de pluja van provocar inundacions a Canyamel i carrers de Cala Rajada, arbres caiguts i barques danyades. Entrevistàvem al batle que ens feia un primer balanç dels danys.

I en aquestes va venir a Cala Rajada en president Pedro que prometia ajudes i suports, que a la llarga van provocar cert desencís. Això és el declararen *"Traslladar la solidaritat i el compromís del Govern per solventar la situació el més aviat possible. No estalviarem esforços per nor-*

malitzar la situació ara que som a les portes d'una temporada turística" Pedro Sánchez. *"Agraïr al president la seva presència i l'actitud per estar sempre al costat de la ciutadania"* Francina Armengol. *"Visualitzar la sinèrgia entre les tres administracions per trobar una solució el més aviat possible"* Rafel Fernández.

Febrer

El mes de febrer seguirem parlant de les conseqüències de la tempesta Glòria. Els primers dies informàvem que Elena Martín, cap de premsa, deixava l'Ajuntament i Capdepera Ràdio; que els alumnes de l'IES sembraven arbres a la riba del torrent de Cala Mesquida; el teatre canviava les butaques i els alumnes de l'Escola de Música viatjaven a Torrent.

Una notícia que van gaudir de publica va ser la Xocolatada que organitzaren les APIMA dels centres escolars per n'Iker, *"Tu puedes con todo, IKER"*. La pancarta a un costat de la plaça Castellet. Tota una declaració de principis. Les APIMAS de tots els centres escolars del municipi celebraren dissabte el dia mundial contra el càncer infantil amb una xocolatada, bunyols,

jocs diversos, música, animació i pallassos a la plaça Castellet. La recaptació va anar a ASPANOB.

Durant aquest mes en Tomeu Moll abandonà el grup del PP al l'Ajuntament de Capdepera. Al plenari extraordinari de dia 18 de febrer se visualitzà aquesta situació. S'ha comentat aquest dies que el, fins ara, cap de llista del Partit Popular de Capdepera ha deixat el grup de regidors d'aquest partit a l'Ajuntament de Capdepera. Tomeu fa comptes seguir com a regidor sense adscripció.

I com dèiem seguirem parlant del Glòria. El batle va fer unes dures declaracions contra a rel de la manca de celeritat en adobar els efectes de la tempesta, amollà entre d'altres aquestes perles “No s'arreglarà res abans de l'estiu”. “No ens donen cap solució”. “És el pitjor inici de temporada que podíem esperar”. “És indignant”. “Se'n riuen de nosaltres”. “Venen a fer-se la foto i res més”.

La pregunta clau que ens fèiem “Qui adobarà els danys de la tempesta Glòria?”

I mentre la política anava “calenta” els comparses desfilaven per les Rues, unes vistoses i alegres comparses omplien els carrers de Capdepera i Cala Rajada. No faltà l'Enterro de la Sardina organitzat per l'Associació Sol Naixent.

Aquest mes el Coronavirus mostrava “la poteta”: La anul·lació de l'ITB deixa més de 20 representants de Capdepera sense partir i el ministre de Sanitat deia “*Es-panta perquè és un virus desconegut, que no se sap com es comporta i si pot mutar, però es coneix prou per contenir-lo*”. El sector turístic començava a tremolar.

Març

La primera notícia de març va ser l'actuació de més de 50 voluntaris a la jornada de neteja del Port una activitat organitzada per a celebrar el Dia de les Illes Balears.

Els batles de Llevant demanaven solucions pels efectes de la borrasca Glòria, que encara van havien de dur coa. Els batles del Llevant (de Santanyí fins a Capdepera a més de Sóller i Pollença) se van reunir amb la Delegada del Govern per lliurar-li una carta adreçada al President del Govern, Pedro Sánchez per tal que agilitzi els tràmits administratius per emprendre les obres de reparació de passejos marítims i readequació de platges, que van quedar destrossades després del temporal.

El malestar va desembocar amb una manifestació al passeig de Cala Gat reclamant solucions. Un èxit de participació, que tingué efecte ja que el batle va anar a Madrid i tornà ben content: El batle ha volgut agrair a tot el poble de Capdepera “*la massiva assistència a la manifestació convocada dissabte passat per exigir una solució urgent a la reparació del passeig marítim esbucacat per la*

tempesta i que ha donat els seus fruits". Aviat començaran les obres de reparació del passeig de Cala Gat i de Cala Rajada, respectivament, per tal que la zona afectada es vegi arreglada abans del començament de la temporada turística". Alguns pensaven que era més o manco el que trobava "indignant" uns dies abans, ja que al final les despeses les pagarem els gabellins i després ja veurem si ens tornen el 50% de les despeses.

Mentre "Esperit feminista" preparava els actes del 8 de març i es celebrava la multitudinària cursa de la Dona, el sector turístic en boca del president dels hotelers, Joan Ferrer, informava que *"Se pot dir que les reserves a dia d'avui, estan totalment aturades"*.

I dia 12 de març la presidenta Armengol anunciava mesures contra la COVID i l'Ajuntament publicava un BAN indicant les restriccions al municipi, fins dia 26: havia esclatat la pandèmia que hauria de marcar tot l'any 2020.

El mes de març el recordarem per l'inici de la pandèmia i un canvi d'hàbits socials. Supermercats plens de gent comprant, carrers buits, controls de mobilitat... en definitiva el confinament, Cap Vermell feia un gran esforç informatiu amb entrevistes, comunicats, declaracions de batlia, informacions d'utilitat... tot un exhaustiu seguiment.

Enmig de la pandèmia informaven d'altres notícies com la troballa de vaques mortes a la costa o actuacions de Costes a Canyamell, però el que omplia l'espai informatiu era Protecció Civil animant els nins i nines del municipi i tota una sèrie de propostes sèrie de propostes * *Joemquedoacasa i totanirabe* durant el confinament.

Abril

Limitats pel confinament, la tasca informativa de Cap Vermell seguí, això sí depenent de les xarxes socials i internet. Vam fer un bon nombre d'entrevistes a persones que estaven a primera línia de la lluita de la COVID, a treballadors a serveis essencials i a gabellins i gabellines que vivien la pandèmia fora del país.

L'Ajuntament de Capdepera va invertir uns 20.000 € des que es decretà l'estat d'alarma davant la negativa del Govern a posar mampares transparents als centres sanitaris.

La Comissió de les Festes del Carme, ben optimistes, es reunien per primera vegada de forma telemàtica,

perquè hem de dir que els poble estava ben buit. Els carrers deserts eren notícia i Cap Vermell ho agraïa amb un: *Gràcies Capdepera!*

Un sector que patí duran el confinament va ser el sector pesquer “La crisi del coronavirus t toca de ple als pescadors de Mallorca, que s’han vist obligats a reduir la seva activitat a la meitat. La disminució del consum està afectant directament a les vendes, que han devallat de manera considerable en aquestes setmanes d’alarma sanitària, degut per la falta de mobilitat de la gent cap els mercats i el nul consum per part dels que anomenen grans compradors, del sector de restauració i hoteleria”.

Festes del Carme - Cala Rajada és amb Daniel Marín i 5 persones més.

Ahir a les 20:58 · 🌐

L'Associació Festes del Carme mos preparam, i començam a fer les reunions de cada any, aquest cop, via online. Les circumstàncies així ho requereixen....
Mostra'n més

Ens fèiem ressò de la brutor que s’acumulava al voltant dels supermercats amb els guants tirats en el carrer (encara no era obligatòria la mascareta).

Les obres del passeigs Marítim i de Cala Gat no estaven afectades pel decret de paralització de les activitats econòmiques no essencials, per tant avançaven de forma lenta. Qui ho havia de dir... Un mes després de l’inici “oficial” de la pandèmia feien un informe de la situació.

En ple Estat d’Alarma l’Ajuntament aprovà dia 14 un Ple extraordinari i urgent de l’Ajuntament de Capdepera per a fer una modificació de crèdit de 6.830.771 €.

Ens agradà publicar els resultats del Ploma de Ferro Juvenil virtual. En Gabriel Serralta Guerra i Xavier Miquel Martí, guanyadors del Ploma de Ferro Juvenil 2020, patrocinat per l’Associació Cap Vermell.

I el darrer dia d’abril publicàvem una notícia que després tindria molt de recorregut: l’ampliació de les obres del passeig marítim.

I no velem deixar que na Maria Esteva Pascual “Pil·lita” va complir 104 anys i ho feia amb salut, malgrat el confinament. Mentre la gent sortia als balcons i carrers a fer mamballetes puntuals.

Maig

Iniciàvem el mes de maig amb l'obertura dels mercats municipals, amb mesures de seguretat i poca afluència de gent, però una passa cap a la retornada de la normalitat com ho va ser tornar a sortir al carrer. De sobte el poble s'omplí de ciutadans amb roba esportiva passejant. Així ho comentàvem: *“Avui estem molt contents tots, ha arribat el dia de tornar a poc a poc a la normalitat”*.

Però les males costums continuen malgrat tot, els contenidors i els exteriors de Deixalles presentaven un aspecte lamentable.

Després de molt, molt de temps se reuní el Patronat de Turisme per a manifestar “Incertesa en el sector turístic de Capdepera enfront de la temporada 2020”. El sector turístic estava pendent de l'obertura del port i aeroport de Palma per decidir actuacions.

Informàrem del projecte de Carril bicicleta, entre Sa Font de Sa Cala i Capdepera. L'obra té un pressupost de 1.250.000 euros.

Dia 10 se presentà l'equip de socorristes, un acte que gairebé dona el xus a la temporada. Una temporada que no acaba d'arribar, entre d'altres coses perquè les platges estan tancades.

Canyamel, la zona del torrent, mostrava un aspecte lamentable especialment pel que fa al pont i al fustam.

Dia 15 de maig, el departament de Serveis Socials de l'Ajuntament repartí més de 1.300 kg d'aliments, 1.750 litres de llet i productes bàsics. Els beneficiats van

ser els usuaris de Serveis Socials i participants del projecte “Millora”, arribant a més de 170 famílies. Durant el mes es va fer una recollida solidària d'aliments, s'aconseguien devers 3.000 quilos d'aliments

El mes de maig sortia a la llum una nova polèmica a la policia local de Capdepera, que es manifestava a través de diversos comptes de twitter “Bases per ser cap de la policia local”.

Arribats a la fase 2 de desconfinament, més de 50 caravanes s'estableixen a l'aparcament de Cala Agulla el primer cap de setmana.

El mes de maig hem de recordar l'èxit del Mercat Medieval “digital” 2020, en el qual Cap Vermell va participar activament als actes programats digitalment.

Juny

Començàvem el mes amb l'anunci de Joventuts Musicals de Capdepera, en una carta dirigida als socis i al públic en general, que enguany no es durà a terme el XXXII Festival Serenates d'Estiu de Cala Rajada. Una mala notícia.

Davant les denúncies del GOB al voltant de les obres del passeig de Cala Rajada, l'Ajuntament nega rotundament que s'incompleixi la normativa en les obres de reconstrucció del passeig de Cala Rajada. El batle de Capdepera, Rafel Fernández, va comunicar que “s'estan executant les obres segons el que es va acordar, ni s'està ampliant el passeig ni s'estan envaint espais que no corresponguin al projecte de reconstrucció”. Ens fèiem ressò que a les xarxes socials hi havia moltes crítiques per l'adjudicació de les obres.

En aquest mateix tema, que s'allargà tot el mes, Demarcació de Costes obri expedient sancionador a

l'Ajuntament, aturà les obres, va fer una proposta de sanció, que va ser recorreguda per l'Ajuntament, i tornà a permetre l'acabament de les obres.

Amb l'entrada en la fase 3, s'obre l'oportunitat de les classes presencials, en forma de tutories i classes reduïdes de reforç.

Una notícia que recollíem el mes de juny va ser que la reforma del port de Cala Rajada va passar el tràmit ambiental de la Comissió de Medi Ambient de Balears, que va informar favorablement, amb un seguit de condicionaments, el "Projecte de reforç del dic del port de Cala Rajada i reordenació d'usos (TM de Capdepera)".

Comentàvem que la plataforma STOP-5G de Capdepera era una de les més actives de Mallorca. Faran una proposició al Ple municipal demanant la creació d'una Comissió sobre Radiofreqüències i Salut i que l'Ajuntament no autoritzi la instal·lació d'aquestes antenes fins que es certifiqui la seva inoqüitat.

Segons la Xarxa de Monitoratge de la Posidònia, Estudi finançat per l'"ecotaxa" i que ha presentat el Director General de pesca, Joan Mercant "es praderies de posidònia de les Balears es troben en bon estat, encara que no òptim". Cala Lliteres és un dels llocs on s'han registrat les densitats màximes.

Els organitzadors dels actes per la torrentada de Canyamel 2018, es mostraven decepcionats ja que els 25.000 € lliurats a l'Ajuntament encara no s'han fet arribar als afectats després d'un any i mig.

Un culebrot, del que ens vam fer ressò, va ser la denúncia de l'empresari Bruno da Silva davant fiscalia anticorrupció basada en comentaris de l'hoteler Jordi Galmès. L'hoteler es va desdir de les seves afirmacions, en les acusava de tracte de favor del consistori alguns empresaris (a la carta també es lamenta que no va mesurar bé les seves paraules i el dany que pugui haver produït).

"Què fer amb les escoles?" Ens demanàvem, després de les crítiques de pares i mares d'infants perquè les escoles es troben tancades i pendents de l'inici del procés de la nova adjudicació. El problema s'allargà tot l'any.

Capdepera estrenà durant el mes de juny nous contenidors de recollida de fems i també se creà Càtedra de Medi Ambient i Turisme UIB i l'Ajuntament de Capdepera creen. La Càtedra creada per la UIB i l'Ajuntament de Capdepera durà a terme estudis i anàlisis, i farà el seguiment d'indicadors ambientals i turístics amb l'objectiu de facilitar la gestió ambiental i turística del municipi gabellí.

Arran de la dimissió de l'actual cap, el sotsinspector Garriga, el sotsinspector Rodríguez va ser nomenat nou cap de la Policia Local.

El mes l'acabarem amb la tradicional arrabassada de paumes. Enguany s'havien arreplegat devers 200 quilos que serviran a les *llateres gabellines* per continuar la seva feina gegantina. Per mor de la COVID no va haver dinar.

Juliol

El mes l'iniciarem amb les breus notícies de l'efecte del Glòria al passeig de les Atzavares, l'aparició d'una tortuga marina morta a Es Carregador i l'obertura al pas del passeig de Cala gat, mentre les obres continuen.

Ens feien ressò de la conferència "El que no et contem del 5G" al teatre de Capdepera i el tancament parcial de la platja de Canyamel, que dies després s'obria

(Abaqua no trobà cap fuita a la canonada de l'emissari de Canyamel).

Comentàvem que a Cala Rajada “obria les portes”, la planta hotelera amb un 30% d'ocupació i l'obertura de restauració i bars. S'obria l'escoleta Eriçons de Cala Rajada amb 13 alumnes, però no la de Capdepera.

Se publicaren al BOIB les bases reguladores de les subvencions de la Torrentada de Canyamel, en règim de concurrència competitiva, als afectats per la torrentada i també sortí a licitació el projecte de millora de l'IES Capdepera, que preveu la construcció d'una nova porxada pel centre per gairebé 200 mil euros, amb un termini d'execució de 5 mesos.

Informàrem de la proposta d'iniciació d'expedient sancionador de Demarcació de Costes, sobre el Passeig Marítim de Cala Rajada, que qualificava les obres d'infracció GREU i proposava una sanció econòmica de 400.000 euros (que pot quedar reduïda a 120.000 euros), se permetia l'acabament de les obres, fins ara atu-

rades. L'Ajuntament recorregué l'acord d'iniciació de l'expedient sancionador.

Som aquí gabellins inicia una nova etapa amb la renovació de la junta directiva. El nou equip directiu està format per: presidenta, Mª Esperanza Izquierdo De La Rosa; secretaria, Cristina Domínguez Ramírez; tesorera, Susana Dorrego Keiter; i vocals, Catalina Terrassa Albertí, Maribel Servera Rosselló i Paquita Nogueras Gómez.

Una notícia amb certa polèmica va ser l'anunci de Medi Ambient de la retirada dels contenidors de la zona de rústic del municipi: Dia 27 de juliol, es retiraren els contenidors de les àrees d'aportació de la zona rural del municipi de Capdepera. També se reubicaren algunes zones d'aportació (contenidors) a Cala Rajada i la Deixalleria canviava els horaris. Els lectors se queixaven molt (també durant els mesos següents) del servei de recollida de fems.

A Cala Gat hi hagué una polèmica per la colònia de moixos, a les xarxes se comentava molt el conflicte que manté amb una part dels veïns de la urbanització.

Durant tot el mes informàrem de les feines del projecte Millora i acabàvem amb una pregunta inquietant “Què passa amb els garballons dels passeigs de les Atzavares?”, ja que n'hi ha varis exemplars morts, sembla que per una plaga.

No podem deixar de comentar les “peculiaris” Festes del Carme organitzades per la Comissió: micro-teatre, animació infantil, passacarrers musical, ... tot adaptat a les normes COVID

Agost

Les primeres notícies (i seguirien durant tot l'agost) feren referència a les dificultats de la posada en marxa del nou sistema de recollida de fems, amb deixalles i residus deixats molts indrets on no tocava.

Presentàvem el nou equip directiu de s'Auba: “En Joan Jofre de director, na Maria Caldentey com a cap d'estudis i na Trini Sánchez a la secretaria, han agafat el timó amb força i voluntat, afrontant el nou repte del canvi amb il·lusió”.

L'Ajuntament de Capdepera rescindia el contracte amb l'empresa encarregada del socorrisme a les platges del municipi: SRP (Salvamento y Rescate Profesional). El cap de setmana se produí el relleu de l'empresa SRP per la segona de la licitació SALGABE i Cap Vermell parlava amb el regidor Quico Martínez del motius.

Durant tot el mes vam veure com les platges de Cala Agulla i Cala Gat es van tancar als banyistes per superació de l'aforament. Les activitats culturals i les zones esportives es mantenien suspeses, com també s'anul·laven les festes de Sant Bartomeu.

Informàvem dels símbols franquistes en el municipi, segons el cens de Comissió Tècnica de Memòria i Re-

coneixements Democràtics de les Illes Balears. Hi ha tres símbols: la creu dels caiguts del cementiri, les plaques de metall del Ministerio de la Vivienda de les cases dels Pescadors i el carrer Joan March Ordines. Nosaltres afegíem el carrer Almirall Cervera.

A finals de mes el Govern anuncia noves mesures per aturar l'avanç de la Covid-19: es prohibeixen les reunions socials de més de deu persones; La mascareta serà obligatòria en els centres de treball; Prohibició de fumar en la via pública; i Platges i parcs tancats a la nit. Nosaltres iniciàvem la informació periòdica dels casos de COVID a la comarca, encara ara les publiquem.

I per acabar la resolució de Costes que qualificava els fets com a una infracció GREU, acceptava l'al·legació municipal del cost de les obres entre les fites 565-580 i rebaixa la sanció a 36.609,5€. L'Ajuntament, disconforme amb la resolució, anunciava que ho recorreria per la via judicial a través d'un contenciós administratiu.

El darrer dia de mes comentàvem de l'arribada del nou rector de les parròquies de Capdepera i Cala Rajada, Mn. Francesc J. Bernabeu Bonet, que substitueix Mn Josep Ramon Ortega.

El mes d'agost s'acomiadà amb una bona barrumbada inundant, com és habitual, alguns carrers de Cala Rajada.

Setembre

Setembre arrancava amb l'inici de la temporada de la Llampuga, tot apuntava que hi hauria bones captures.

L'Escola de música mostrava incertesa pel curs 2020-21. Estàvem al setembre i no s'havia fet ni prorrogat el concurs per a la seva gestió i no s'havien iniciat les matriculacions. A la fi "Senza Cadenza" gestionà provisionalment l'Escola de Música de Capdepera fins la resolució del concurs. Per la seva banda les escoles de Primària se preparaven pel nou curs presencial amb mesures de protecció COVID molt rigoroses, en el marc dels plans de contingència elaborats pels equips directius. A s'Alzinar se van instal·lar tres aules modulars per facilitar el desdoblament dels "cursos bimbolla". L'Ajunta-

ment de Capdepera ha incrementat el personal de neteja als centres educatius del municipi per tal de desinfectar varies vegades al dia les instal·lacions dels CEIP s'Alzinar i s'Auba i garantir així la seguretat dels alumnes.

Arrancaven les classes amb certa "normalitat", se tornaven a tancar els parcs infantils i s'anul·lava la Mostra de la Llampuga.

El regidor de Benestar Social, se va reunir amb Carolina Abad, Directora Insular de Promoció sociocultural del Consell de Mallorca, i Pep Navarro i Pedro Llabata, com a presidents dels clubs de Gent Gran. A la reunió tractaren el tancament dels clubs de Gent Gran del nostre municipi. També ens visità la directora general d'Infància, Joventut i Famílies del Govern amb assistència de responsables dels municipis de la Comarca.

Noves barrumbades anegaven zones de Cala Rajada: Son Moll, sa Pedruscada, font de sa Cala, el moll de Cala Rajada i l'avinguda Joan Carles inundades. Se recolliren més de 60 l/m2 en poc temps. Els torrents també anaven plens.

Octubre

Esperit Feminista va donar material escolar recollit a la 1a. Campanya de Recollida de Material Escolar per als alumnes més desfavorits del municipi. El material es lliuraren al Serveis Socials des d'on es farà el repartiment entre les famílies que ho sol·licitin.

L'Ajuntament aposta per una 'Cultura segura', des de l'Àrea de Cultura s'estan re-programant les activitats

suspeses per la Covid-19, seguint totes les normes sanitàries i de seguretat.

Davant Cala Gat se va trobar una bomba que se detonà de forma controlada. La bomba estava localitzada des de fa temps, però sembla que a l'intentar desenterrar-la es va veure la necessitat de desactivar-la. Hi hagué un fort desplegament al moll i a Cala Gat: la policia local, GEAS de la Guardia Civil, artificiers de l'armada, ambulàncies i personal de la reserva marina. Es tractava de la denominada "BOMBA DE AVIACIÓN 'LEGIONARIA'" de 110 kg de TNT, segons van confirmar el cos d'artificiers de l'armada.

L'Ajuntament de Capdepera amb data 6 de febrer de 2020, aprovà per unanimitat una moció en la que es demanava la desclassificació i protecció de la part alta de

la urbanització de Cala Gat, i que afecta a la zona del far. El consistori gabellí decidí demanar al Consell i al Govern la compra d'aquestes parcel·les per a després desclassificar-les i protegir una de les zones paisatgísticament més importants del municipi. Valoració dels 4 solars vora el far de Capdepera és de 1.196.826,96 euros.

Les darreres notícies d'octubre parlaven de la fumigació preventiva dels pinars contra la processionària, d'un accident d'una furgoneta a la corba de n'Aguait (cap a Es Carregador) i la reparació de la passarel·la del torrent de Canyamel.

Novembre

Amb un protocol de visita al cementiri, vam comentar que Tots Sants 2020, se celebrà sota l'ombra del Coronavirus. Això sí el bon temps acompanyà la celebració de la festa de Tots Sants al cementiri de Capdepera.

El passeig de Cala Gat gairebé estava acabat, uns mesos després del previst, i aparentment quedà molt bé. La creu és el mal estat en que es troba la part del passeig no afectada per les obres de reparació.

Se retornaren les restes d'una embarcació a cala Lliteres, se va procedir a retirar el motor i altres restes de l'embarcació, que el mes d'agost va quedar varada i posteriorment enfonsada a la zona de s'Entrador.

Amb un límit de 100.000 euros, l'Ajuntament de Capdepera va preveure posar en marxa una línia d'ajuda pels comerços afectats per l'estat d'alarma. Segons l'equip de govern la mesura s'inclourà en una partida pressupostària dels Pressuposts del 2021. Les ajudes beneficiaran els comerços que, a rel de l'estat d'alarma per mor de la COVID -19, han minvat la seva activitat.

Tota la zona d'aparcament del carrer Principal de Capdepera ha estat reservada per a vehicles autoritzats per l'Ajuntament. Concretament, s'han marcat set aparcaments: tres per a Serveis Socials, dos per a Medi Ambient i dos més per a Urbanisme. Alguns veïnats s'han queixat per la mesura.

Aquest mes se va reactivar la Plataforma del Tren de Llevant i convocà a una reunió amb els batles de la comarca per reprendre la reivindicació. Hi hagué una reunió telemàtica i se constatà el suport dels batles i batlesses de la comarca a la Plataforma pel Tren de Llevant i se demanà una reunió amb el Conseller de Mobilitat.

El Parc de Llevant celebrà el seu 19è aniversari, amb la llata com a protagonista i presència gabellina

Vam rebre unes imatges i queixes de veïns de Sa Font de Sa Cala i usuaris de la platja que qüestionen el bon funcionament de la depuradora i de les emissions que fa davant la platja. Ens comenten que des de fa un temps han observat que en la zona d'abocament de l'emissari de la depuradora les aigües queden tèrboles amb moltes substàncies en suspensió.

Van comentar algunes notícies breus com la subvenció de la Fundació Mallorca Turisme pel projecte “Viu Capdepera” (8.687,80 €), el canvi del pal elèctric en mal estat de sa Pedruscada (demanat varies vegades per Cap Vermell), l'autorització de la pesca del cranc blau (abundant a Canyamell), el vandalisme nocturn al passeig Marítim, l'adob de la gespa del camp de futbol i la degradació dels tancaments del Passeig Marítim a la zona de domini de Ports.

Malgrat les mesures COVID, se celebrà el 24N / Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones, amb tot un seguit d'activitats per prendre consciència contra la violència de gènere a Capdepera. A la plaça de l'Orient feren un muntatge en homenatge a les 82 dones i menors assassinades durant l'any 2020 per la violència de gènere. També hi hagué activitats a les escoles i l'IES.

Des del dia 28 de novembre, les Illes Balears disposaven d'un nou sistema de nivells d'alerta sanitària i també d'un nou Pla de mesures excepcionals de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. Mallorca, i per tant Capdepera, es troba en nivell 3 i això suposarà un canvi en les mesures vigents fins ara. Un dels aspectes que canvien és l'obertura dels parcs infantils.

A l'Ajuntament se reberen diverses donacions per a Serveis Socials, entre d'elles una d'Es Mussol.

Desembre

L'Ajuntament de Capdepera ha sol·licitat al Consell de Mallorca actuacions concretes per al municipi de Capdepera en termes de promoció turística, donat que es tracta del municipi més allunyat de Palma i de l'aeroport, la qual cosa provoca que les despeses del turista que elegix Capdepera com a destí turístic siguin majors. Durant la visita de la presidenta del Consell de Mallorca, Catalina Cladera, i el conseller insular de Turisme i Esports, Andreu Serra, s'ha presentat a l'equip municipal i a membres del sector hotelier i turístic gabellí, el Pla Estratègic de Turisme que la primera institució mallorquina desenvoluparà el 2021 en matèria de promoció exterior, entre altres actuacions, per fer de Mallorca una destinació segura.

Els batles de Llevant se reuniren amb el conseller de Mobilitat, Marc Pons, qui comunicà als batles de la Comarca de Llevant que iniciarà la revisió i actualització del projecte constructiu del tren de Llevant.

L'Ajuntament presentà els Pressupostos 2021 que superen els 20,7 milions d'€, amb un creixement d'un 0,03 % respecte de l'exercici anterior, el que suposa un increment en més de 5.000 €. Entre les novetats; compra de material de prevenció contra la Covid, creació de places públiques i una dotació pressupostària per a manteniment de zones públiques i adquisició de mobiliari urbà.

La Guàrdia Civil desmantellà tres punts de venda de droga a Capdepera, en l'acció van ser detingudes 4 persones de les quals tres han ingressat a la presó i confiscat cocaïna, marihuana i metamfetamina. Eren punts de venda molt actius en què es reposava la droga setmanalment per evitar disposar de grans quantitats en el domicili.

Als carrers Nou, Nord i Principal de Capdepera se faran obres d'emergència per a substituir les canonades d'aigua, ja que se produeixen fuites importants.

Els joves de Capdepera mostraren la seva solidaritat destinant el total del seu pressupost participatiu a les famílies necessitades.

La Comissió dels Reis de Capdepera i Cala Rajada informa, que degut a les noves normes que es duen a terme pel canvi de fase a nivell 4, no es podrà dur a terme una repartida de regals com s'ha fet cada any. Se prepararà una arribada virtual mitjançant la xarxa social "Youtube", a través dels canals de l'Ajuntament i Cap Vermell.

Durant tot el mes se realitzaren diverses donacions de particulars i entitats als Serveis Socials de l'Ajuntament. El Nadal Solidari de Capdepera recaptà 25.160 euros per donar suport a les famílies més afectades per la crisi... i per Nadal no podia faltat el vol del Pare Noë que ampliant la seva zona de vol visità gairebé la Comarca de Llevant.

L'Ajuntament i els comerciants adherits se realitzà la Campanya "Compra aquí, saps a qui". La campanya comptà amb 49 establiments adherits, mentre que la promoció esta basada en un sorteig.

Matines a Capdepera i Cala Rajada, la nit de Nadal i la Sibil·la també van estat marcades pel Coronavirus. Les esglésies de Cala Rajada i Capdepera vestiren les seves millors gales per celebrar un any més el naixement de Jesús malgrat les restriccions per la pandèmia.

Dia 31 de desembre se "celebrà" la Diada de Mallorca (la festa Nacional més antiga d'Europa), això sí condicionada per la situació pandèmica que vivim: va ser una celebració sense convocatòria pública. La senyera va penjar de les murades del castell, se llegí el manifest de l'Obra Cultural Balear i el president de

l'Associació Cap Vermell, que cada any organitza l'acte juntament amb l'OCB i la Tertúlia Gabellina i Oriental, va llegir el seu escrit de caràcter històric. Enguany en Josep Terrassa parlà de l'epidèmia de pesta de 1820.

No podem deixar de comentar una iniciativa solidària de l'IES de Capdepera. La Comissió de Solidaritat de l'IES Capdepera va organitzar una activitat amb la intenció d'apropar els nostres alumnes a les persones majors del municipi. L'activitat consisteix en l'elaboració de diferent material que es durà a la residència de la 3a edat de Capdepera i al centre de dia de Cala Rajada.

Violetta Jesse de Jansen

Jaume Faba ...en la seva retirada de l'Escolar

26.01.2020

S'ha confirmat la retirada, al mig temporada, del capità de l'equip de l'Escolar: en Jaume Faba. Una retirada definitiva que ens agradaria matissar-la amb les seves pròpies paraules. Què ha passat? Quin és el problema del primer equip de l'Escolar?

Aquestes darreres temporades han estat molt complicades ja que sempre es comença molt bé però Així com van passant les jornades l'equip va abaixant els braços. El motiu, no el sé dir, però pareix que tothom té dins el cap, "un altre any igual" i és quan el cap s'enfonsa. Perdem dos partits seguits o partits contra rivals "inferiors" i ens costa molt canviar dinàmica. Guanyem tres partits seguits i es pensa que ja està tot fet. I està demostrat que no és així, s'ha de seguir treballant i entendre que els tots partits són iguals d'importants.

Avui en dia la societat ha canviat, i la mentalitat dels jugadors no és com fa uns anys, tenen una altra visió del futbol i del compromís, els quals al final tots s'han de respectar però jo no comparteixo.

Des de fa sis anys sóc el més veterà de l'equip i on la diferencia d'edat, jo personalment, l'he notat molt. La directiva, entrenadors i alguns aficionats em demanaven que "estires del carro", crec ho he intentat i he intentat ajudar als joves i a l'equip, però veig que no he estat

capaç de complir amb aquest objectiu. Cada any he començat amb moltes ganes i il·lusió però he acabat molt cansat. Aquest any he acabat les forces abans i necessito descansar.

Isabel Moll Blanes. Parlant de la pesta de 1820

19.02.2020

Enguany fa 200 anys de la pesta a la Comarca de Llevant de Mallorca. Es pot parlar de la darrera epidèmia de pesta a Europa?

Isabel Moll: No, n'hi va haver algunes més, la més important la de 1896 a Oporto. Però sembla que la del 1820 fou la darrera d'un cicle iniciat amb la denominada pesta de Marsella de l'any 1720, o fins i tot de l'epidèmia que va assolir Europa entre 1648-1652 que també va afectar a Mallorca.

L'any 1820, Espanya es trobava a un període de recuperació de la Constitució de 1812, l'anomenat Trièni liberal (1820-1823). Feia 8 anys que s'havia aprovat la primera Constitució a Cadis, "la Pepa". Tenia l'Estat un sistema sanitari públic per afrontar aquesta situació? Com influí l'estructura pública en el tractament d'aquesta epidèmia?

L'Estat contava amb una estructura molt simple. El 1720, a conseqüència de la pesta de Marsella, es va crear la Junta Suprema de Sanitat del Regne de les que depenien les Juntres Superiors de cada territori (encara no hi havia províncies, que no apareixeran fins el 1812, 1820, o de manera definitiva el 1833). És a partir de 1812 quan comença un interès per part de l'Estat per els temes de salut pública. El 1822 es proposa un projecte de Codi Sanitari, però no serà fins a la dècada dels 50 quan es va promulgar la primera llei sanitària. Aquesta situació "legal" va donar més protagonisme als poders locals (que sí contaven amb infraestructures sanitàries, malgrat no ser suficients per les necessitats d'una epidèmia com la de Llevant) els quals varen comptar amb l'exèrcit per poder dur a terme una de les activitats que més varen ajudar a frenar l'expansió de l'epidèmia: l'aïllament mitjançant els cordons sanitaris.

LIESEGANG MESTRE sl

c/. almirall cervero, 22 07590 cala rajada
telf.:971565724 fax:971818301
www.liesegang-mestre.com

c/. costa i llobera, 53 1º 07570 arlà
telf.:971829544 fax:971 829673
email: oli@liesegang-mestre.com

El tractament d'aquesta epidèmia fou el correcte o, amb els mitjans amb els que es comptava, s'hagués pogut fer millor?

Per poder contestar correctament aquesta qüestió cal tenir present la cronologia del procés epidèmic. Una primera fase (del 9 al 24 de maig) fou de confusió total: discussions entre els metges d'Artà i Son Servera sobre la naturalesa de la malaltia (si era contagiosa o no, de quin tipus de malaltia es tractava). Quan el contagi va passar a Artà es va decidir informar de la situació a la Junta Superior de Sanitat que tenia la seva seu a Palma. La Junta va enviar un metge perquè informés de la situació i quan es va veure que es tractava d'una malaltia altament contagiosa es va decidir implantar un triple cordó sanitari com a primera mesura d'aïllament. Fins el 3 de juny la Junta Superior no va planificar un pla de sanejament que es va implantar als quatre pobles, i fins el 15 d'aquest mes no es va decidir que es tractava de la "pesta bubònica de Llevant" (es referia al Llevant de la Mediterrània). A partir d'aquest moment les mesures foren altament efectives, tan les de aïllament, com els tractaments. La dedicació i la professionalitat dels metges va permetre, en bona mesura, frenar l'epidèmia. I la militarització dels cordons va ser clau per al control de la epidèmia.

Per què afectà tant a Son Servera i Artà i tan poc a Capdepera?

Perquè quan va arribar el contagi a Capdepera (el 20 de juny) ja s'havia implantat el pla de sanejament a tot el territori, la qual cosa permet demostrar la bondat de les mesures que es varen prendre. En relació a Son Servera cal recordar que fou a aquest poble on primer va aparèixer la malaltia; a més, els enfrontaments entre els professionals i les autoritats abans citats, no va permetre

prendre les mesures pertinents, i les defuncions varen ser molt nombroses. En bona mesura el mateix va patir Artà, malgrat que el percentatge de defuncions en relació al total de la seva població va ser sensiblement inferior al de Capdepera.

Quanta gent morí? Quines foren les dimensions i l'abast d'aquesta malaltia a Artà, Capdepera, Sant Llorenç i Son Servera?

Les dades que proporciona Jaume Escales Adrover al seu treball publicat el 1880 (Consideraciones históricas sobre las epidemias de peste bubonaria ocurridas en la isla de Mallorca desde lejanos tiempos y con especialidad sobre la de 1820) sobre aquest tema són les següents: varen morir 2.419 persones d'una població de 6.489 habitants (Artà, Capdepera, Son Servera). Per municipis, a Son Servera de 1.684 habitants en varen morir 1.040, a Artà de 3.626 habitants moriren 1.267 i a Capdepera sols 112 persones d'un total de població de 1.179 persones. Aquestes dades donen una primera visió de l'abast d'aquesta malaltia a la comarca de Llevant. De fet, per la informació de que actualment disposam sembla que aquestes dades són correctes, encara que manquen algunes dades que poden donar una informació més acurada, com és ara les diferències de sexe front a la mort, o si totes les persones que varen morir ho varen fer a causa de la pesta.

A la conferència comentares que a Capdepera moriren per la pesta més dones i nins que homes i que el conjunt d'aquestes defuncions presentava un perfil clàssic d'una epidèmia d'antic règim. Ens pots explicar el perquè?

Bé, aquesta és una primera consideració que es planteja a la llum dels resultats que ens donen les dades recollides als informes dels metges de Capdepera. Alguns micro estudis sobre aquest tipus d'epidèmia (especialment el realitzat per Carlo Corsini i Gérard Delille sobre la pesta a Éboli –regne de Nàpols– al 1648) mostren com al moment de l'epidèmia les llars quedaven dividides en dos espais fermament separats: el dels homes i els seus fills que mantenien els ritmes de treball, i el de les dones que cuidaven els malalts i els infants, la qual cosa va generar unes taxes de mortalitat femenina i infantil molt més elevades. Les dades de Capdepera (els informes comencen el dia 1 de juliol de 1820) mostren com al llarg dels primers deu dies varen morir 57 persones (un 62% del total de defuncions que es produïren a Capdepera entre el 1 de juliol i el 31 d'agost), de les que un 14% foren homes, i un 86% foren dones i nins; els 10 dies següents la tendència es manté, però més equilibrada; un 27% d'homes, front a un 73% de dones i nins; a finals de mes varen morir sols 5 persones, de les que 3 eren homes i 2 nins. Aquestes primeres dades ens recorden els resultats de Corsini i Delille, però cal treballar amb més detenció per poder observar amb més rigor la fiabilitat de la comparació.

Entrevista a Maria Esteva Pascual, Pil·lita (Capdepera, 1916)

15.02.2020

Feta per Rafel Perelló per a la revista CENT PER CENT.

Maria Esteva Pascual, Pil·lita (Capdepera, 1916). És centenària i té una cama manacorina. Madò Pil·lita té moltes coses per contar-nos, d'aquest segle llarg de vida, ple d'experiències, curull de saviesa. Una dona que cantava trobos a donya Elionor Servera...

Vós sou gabellina però també sou mig manacorina...

Tenc una cama de Manacor. El meu malnom ve de Manacor. Allà els diuen "Perlita", que aquí es va convertir en "Pil·lita"...

Vós, que aviat fareu 104 anys, podeu explicar millor que ningú l'extraordinària importància social i econòmica que tenia l'obra de palma (1) a Capdepera...

Era una cosa grossa! Una cosa us contaré que us xocarà. En aquell temps nostre arribaven camaleons a Capdepera.

Camaleons? I ara que deis!

(Riu). A Capdepera feien tanta obra de pauma (palma) que les muntanyes quedaven fora garballons i l'havien de dur de defora. A Cala Rajada venien pailebots (cert tipus de vaixell) d'Àfrica carregats amb feixos de pauma i dins els feixos aquests trobaven camaleons. Hi havia al·lots que en tenien...

Ara ho entenc!...el sumministrament elèctric continu va canviar la vida de les persones de verd en blau...

No es pot dir! En aquell temps anàvem amb fanals, amb llum d'oli, amb quinquar, i els dissabtes amb llum de "petrolio" (sic). El meu padrí de fonts cuidava el Palau de Can March. Qualque vespre davallàvem a Cala Rajada amb un fanalet a veure'l. El camí de Cala Rajada era molt estret, just just passar un carro. Quan arribàvem, donya Elionor (2) em feia cantar trobos (3).

Com és que donya Elionor us feia cantar trobos?

Donya Elionor em deia: "Nineta, que diuen del meu home?" I jo li deia "fan trobos del vostre home", i ella, saps que reia! Jo tenia set o vuit anys, els nins no saben dir mentides...

Un dels remeis curatius més impactants consistia a aplicar la mà d'una persona morta...

Ho vaig veure fer. En aquell temps que guardaven els morts a la casa, anaven a la casa del mort i demanaven si podien passar la mà del mort per damunt els fics. Si tenien bonys, també passaven la mà d'aquell mort per damunt el bony... si teníem febre, la padrina ens untava sagí de gallina pel coll i ens embenava el coll amb un mocador negre (4)... madò "Beata" desenfitava amb un mocador. El mocador és per saber si estan enfitats, i llavors elles (les curanderes) resen una oració (5)...

Conversa al voltant d'un superheroi

Parlam amb na Trini i en Víctor, pares d'Iker; un nin de tres anys que lluita contra el càncer

14.02.2020

N'Iker és un superheroi i els seus pares també. El proper dissabte, 15 de febrer, les APIMA del municipi organitzen una sèrie d'activitats per recaptar fons en el Dia Internacional del Càncer Infantil.

Aquesta jornada està dedicada a un infant cala-rajader, fill de Trini i Víctor, que lluita contra el càncer. Parlam d'Iker, un autèntic superheroi que s'enfronta a la malaltia amb ganes de viure i un somriure.

Hem parlat amb els seus pares i esperam que el conegeu després d'aquesta conversa. A nosaltres ens ha commogut la història de lluita i esperança d'aquesta família, perquè tots estan implicats en aquesta lluita, per superar la malaltia.

Qui és n'Iker?

N'Iker és un nin molt alegre, té una vitalitat increïble inclús quan estava en la més baixa. S'ha de dir que en moments dèiem que s'estava apagant i ell sempre, sempre, mostrava el seu somriure (a les fotografies ho podeu veure!) de fet al 90% de les seves fotografies esta amb el seu somriure. És un nin amb moltes ganes de viure, de jugar.

Quants d'anys té?

Té tres anys, que va complir el 26 d'octubre.

Quan li detectaren el càncer?

No ho oblidaré mai de la vida perquè va ser el pitjor dia de la meua vida, va ser un 9 d'abril. Va ingressar un dia abans perquè va tenir una asèpsia que es complicà. Ens dugueren a l'UCI de Son Espases i va arribar molt malaltet. Ja ens digueren que havíem arribat massa tard perquè de la cintura cap a ball estava molt fred, tenia la tensió molt baixa... Era massa tard i no sabien si l'anti-biòtic li faria reacció.

Ens digueren que ja parlaríem amb nosaltres l'endemà... us podeu imaginar quina nit passàrem. De matí van aconseguir baixar la febre a 38, el seu cos estava bé. Hem sortit d'aquesta.

Li van fer un TAC que tenia programat des de feia un mes (des de petit li van diagnosticar una quemalacia, una immaduresa de la tràquea que fa que sigui més blana i quan se constipa s'irrita i es tanca, provocant-li una forta tos) pel dia 9 (l'endemà de l'ingrés).

Fet el TAC se'l dugueren per interpretar-lo. Jo vaig quedar al llit i son pare sortí una estona a fumar. Me tocaren l'espatlla i quan vaig mirar cap a munt vaig veure uns set o vuit metges, tots en filera amb cara molt seriosa. Eren els metges de l'UCI, d'oncologia i pneumologia.

Me digueren que la tràquea estava bé, però que havien detectat una massa en el tòrax, prop de la columna i de l'estómac i que no li podien posar nom fins no saber què era. Imagineu aquest moment, quan et penses que has sortit d'alguna cosa i te diuen una cosa encara pitjor.

Penses que si li passa alguna cosa al teu fill...penses en tot el pitjor. És un que et marca, que no s'oblida en la vida. Què passa? Com explicar-se-lo?

Passaren uns dies i el pujaren a planta per recuperar-se de la asèpsia i en aquella setmana li feren motes proves de gammagrafia, ressonàncies, TAC... moltes de proves fins que arribà el cap d'oncologia, el doctor Salinas, i ens confirmà que era un tumor, però no sabríem si era bo o dolent fins fer l'operació.

Quantes vegades l'han operat?

Dues vegades, dues...

Ja s'ha recuperat de les operacions?

Es va recuperar prou. És increïble, els nins es recuperen molt aviat i amb un somriure. Just acabada l'operació i ja volia sortir malgrat dur el drenatge. El seu tumor estava en una zona molt delicada, la mida era de

quasi set centímetres de llarg i cinc d'ample, això explica que tenia molta tos i anava de cada vegada pitjor. Era el tumor que comprimia la medul·la i la tràquea, i no deixava passar l'aire.

El descobriment del càncer va ser gairebé casual... Com passareu aquell estiu?

Va ser dur, vam estar molt de temps en l'hospital, tenia les defenses molt baixes i no podíem sortir de casa de dia, només de nit. El tractament l'acabà a principis de novembre i començà la ràdio pel desembre. I ara seguim amb el tractament.

I què diuen els metges?

No ens diuen què passarà en el futur, no et diuen ni què passarà el mes següent. A penes et diuen el que passarà a una setmana vista. És un protocol que tenen per cada nin i et diuen una cosa o altra depenent de com tolera el tractament, així que no podem fer plans ni dir quan començarà l'escola.

De moment no ha pogut començar. Ara té un tractament oral, que és més flux, però no deixa de ser una quimio. Les defenses ja no li baixen tant com abans. El nin te millor cara, té molta força, corre, juga...

Afortunadament no s'extengué més (i no l'afecta a les cames) perquè ho diagnosticaren a temps. Si hagués estat una detecció per símptomes, pot ser el nin aniria en cadira de rodes i hagués canviat molt la situació. Tot seria més complicat.

Què opineu de la celebració del proper dia 15 de febrer?

El primer que pensem es agrair tot el que estan fent per ell. Ens vam posar molt contents de pensar que s'enrecorden d'ell i que se faran coses amb ell. Hi ha hagut moments en que ens sentirem una mica oblidats per la gent, i jo de vegades ho entenc. Pot ser que gent no sap si demanar-te o no, però ens hagués agradat una mica de major implicació amb nosaltres. I tot això ha estat una pujada. Una pujada per la gent que pugui venir i que vegi el que hem passat, el que hem lluitat i seguim lluitant, el que hem patit nosaltres i la família.

De vegades te veuen pel carrer i et diuen que veuen a Iker molt bé, i tu penses que si que esta bé ara quan pot sortir a el carrer sinó estaria a casa o a l'hospital.

Cal conscienciar a la gent que el càncer infantil esta a l'ordre del dia i no se li dona la importància que es mereix. A Balears hi ha més de 30 casos de càncer infantil.

I com podria ajudar la gent de Capdepera?

A nosaltres ens basta amb el que es ta fent, que es reconegui aquesta problemàtica i que se li doni més importància. Que se sàpiga pel que passem, l'important que és rebre recolzament, no econòmic ni material (el recolzament econòmic que vagi a investigació i fundacions). Volem que la gent conegui i que s'investigui un poc més.

I els metges, i l'hospital...?

Ja vaig dir als meus pares que Son Espases ha estat la major sort que ens han pogut donar a nosaltres i al nostre nin. Han estat un vertaders professionals, tant en la rapidesa com en tot en general. Tot d'una que se diagnosticà, el tractament, l'operació... i els músics pels nins i la psicòloga ja estaven donant ànims. Els oncòlegs han estat un recolzament grandíssim per a tots.

Tot va ser ràpid i professional, en dos setmanes el nostre fill estava operat i en sortir ja tenia el seu tractament, no podem estar més contents de tot en general.

Com valoreu els voluntaris?

El treball dels voluntaris i de la gent que ve per allà s'hauria de valorar molt més del que se valora ara. Nosaltres estem molt contents que quan estàs allà venguin una estona amb el teu fill. També ells queden un estona amb els nins i podem sortir una estona, tranquil·la perquè estan entretinguts, jugant. Això no te preu, no es paga amb res.

Nosaltres i tots els qui estàvem allà pensem que fan una labor molt gran i s'ho agraïm molt, a més ho fan des del cor, sense demanar res a canvi.

Per mor de la COVID-19 /I/

**Conversa amb Marta Melis Bestard,
en primera línia del coronavirus**

27.03.2020

Fa dotze dies des que es decretà l'Estat d'Alarma. Si aquesta pandèmia del COVID-19 s'ha estès per una comunitat autònoma, ha estat a Madrid. I a Madrid, el terrabastall més gran ha sigut a les residències de gent gran. Molts dies fa doble torn, està cansada i, tot i això, ens ha atès en el seu dia lliure.

Poder parlar amb calma amb una persona de Capdepera que està a l'epicentre de l'epicentre del coronavirus ens pot servir per ponderar totes aquelles informacions que ens arriben filtrades per altres mitjans de comunicació.

Com ho vius? A la feina què ha canviat? Com vos relacionau?

Amb molta angoixa i incertesa. Molta tensió. A la feina molta, molta tensió. Tant amb les auxiliars que tenen molta por, perquè realment la informació que la direcció i l'equip directiu intentam transmetre-les per tal que estiguin tranquil·les no els hi arriba. Tenen molta

por, les exigeixen molt i amb l'equip directiu també tenim molta tensió. Realment, jo no tinc massa experiència, no sé com actuar i les meves companyes, per molta experiència que tinguin mai s'han trobat en una situació com aquesta. Així, anam improvisant i ens guiam pel que diu la doctora que te molta experiència, però hi ha molta tensió perquè la doctora vol tenir unes condicions que la direcció no li pot donar. Per tant anam molt poc a poc i al dia a dia.

I com és el tracte amb els residents? Podeu tenir contacte físic amb ells? S'han canviat els protocols?

No, no podem. Abans normalment el tracte era molt carinyós. Els residents mos besaven molt, ens saludaven,... Ara no. Si ens trobam un resident no li podem donar carinyo ni afecte. Els hi feim les coses bàsiques, les auxiliars segueixen amb la seva feina: entrar a les habitacions, neteja, dutxar-les,... però el tracte més carinyós no hi és.

I, ara mateix, les famílies poden venir a la residència a veure els seus familiars?

No, no poden venir. Des d'abans que es decretà l'Estat d'Alarma ja no podien venir.

I això quin ambient crea a la residència?

Estan molt nerviosos. Els residents estan molt nerviosos. No entenen la situació. Intentam fer vídeo-cridades per informar de com estan els seus familiars. Però són persones que no han viscut aquesta era digital, de manera que no entenen que és una vídeo-cridada... Llavors, no miren ni saben que els seus familiars estan a l'altra banda; però bé, serveix per també donar una mica de tranquil·litat als qui estan fora. El cert és que tot això no ho acaben d'entendre per molt que els hi explicam. No entenen per què s'han de quedar dins l'habitació. El perill que suposa. No entenen per què no poden sortir a sopar... I és que al final hem de pensar que molts residents són persones que tenen deteriorament cognitiu.

Heu tengut qualche décès?

Sí, ahir varen confirmar el primer cas, que hem tengut positiu. Jo no vaig viure massa el moment per ser un cas que vàrem derivar a l'hospital per convulsions, li varen fer la prova i va sortir positiu, tot i això ens el varen tornar perquè no tenia símptomes, era un cas asimptomàtic....que probablement ens haurà contagiat a tots ja que era una persona bastant autònoma... clar, que no ha tingut símptomes no ha estat aïllat des del primer moment.

I ara, estàs en quarantena?

De moment, no. Ni els auxiliars ni ningú hi està, de moment, encara que haguem estat en contacte amb ell, si no tenim símptomes hem d'anar a fer feina. Ens han de venir a fer proves, però no ens diuen res.

I a nivell de carrer, com està el transport públic?

Bé, jo ja no he vist tan ple, però m'ho havien comptat els meus companys de feina que venien en metro

com hi havia molta gent i ara, els dies que l'he agafat, hi ha gent però no estàs apretat.

Es guarda la distància d'un metre i mig?

S'intenta. Ho intentes quan entres en metro veus que la gent està separada i si t'has de seure deixes la distància prudencial, no te seus devora una altra persona... Però quan van entrant, entrant, al final el metro de distància no hi és.

Aquesta situació d'haver d'estar en contacte amb altra gent, provoca recels? vull dir mirades estranyes o la gent passa?

Jo ara no he notat tant. Cert és que la gent esquivia. Per exemple, quan vaig a passejar el ca, si vas per la mateixa acera, la persona que te trobes canvia d'acera... la gent no vol estar devora tu i jo tampoc vull tenir gent aprop, si és possible. Amb els veïnats igual. Bé, igual no, perquè ara normalment ja no sortim. Però l'altre dia vaig trobar una veïna amb la que normalment xerram molt, i li va dir al seu home:

—No te acerques, no te acerques. Un metro. Un metro!

I tu que vas a fer feina cada dia. Què és més un cansament físic o mental, o les dues coses?

Mental, mental totalment. És fer feina, feina, feina,...perquè després se te posin cinc baixa al mateix temps. Tota la feina se'n va a norris. Llavors, reunió urgent per organitzar l'aïllament d'una planta sencera... És molt fàcil bloquejar-te. Quan ja dus moltes hores allà quedes bloquejada. Necessites sortir per descansar i tornar l'endemà plena d'energia. Per tant, mental.

Entre els treballadors hi ha por de perdre aquesta tensió o fruit d'aquesta manca de tensió sigui el que realment pugui transmetre el virus?

No tot el contrari. Les auxiliars complexen totes les instruccions. Si més no, compleixen més de lo normal... Per exemple, fins ara que no havíem tengut positius sols s'havien de posar un guants. Se'ls havia explicat com se'ls tenien que posar,... però elles per fer més se'n posaven dos o tres,... i es clar, si llavors no te'ls llesves bé pots quedar igualment infectada... és a dir es protegeixen més però no ho fan no ho fan bé.

I dels darrers deu dies a ara, com ha evolucionat tot? has notat si gent està més conscienciada, més empenyada... A tots nivells, com veus la situacions general al carrer?

Pel carrer, crec que sí, que la gent està més conscienciada, sobretot els joves. Hi ha diferència entre barris perquè el meu barri és més residencial de famílies i des del primer moment s'ha vist buit. No hi ha hagut infraccions des de l'Estat d'Alarma. Però a Puente de Vallecas on treball, que és un barri molt més populós, amb més densitat de població, amb gent treballadora els primers dies ningú no feia cas. Veies moltíssima gent al carrer que no feia res. També hi havia indigents. Ara, aquests darrers dies, ja ha canviat molts. Ja no es veu ningú per enlloc. Ni els dies festius ni els laborals.

Ara fa dotze dies que s'ha decretat l'estat d'alarma, creus que se comença a veure la llum al final del túnel o encarta queda molt?

Encara queda molt. Al manco a la meua residència i a Madrid queda molt. Encara som al principi. Ahir ho parlàvem amb l'equip directiu: ara som al principi de saber com organitzar-ho tot. Quan faci un mes que treballam amb aquesta metodologia de funcionament començarà a baixar...però de moment treballam que encara ens queda un mes més d'aplicar aquestes mesures extremes per veure resultats.

Vols enviar un missatge a la gent de Capdepera....

Que es cuidin molt. Que cuidin els padrins i conscienciar que això no és una broma i que si no han de sortir no han de sortir.

Moltes gràcies. Era important tenir línia directa, a través d'una vídeo-conferència, amb una persona que viu dia a dia a Madrid i treballa a un lloc de risc, perquè se senten dir moltes coses per les xarxes que no són certes...

És cert. S'ha d'estar tranquil i fer les coses bé, fer cas de les recomanacions que ens donen i no fer tonteries. Perquè aquí s'ha subestimat molt i al final és més seriós del que ens pensàvem.

Per mor de la COVID-19 /2/

Conversa amb Pau Bosch Nicolau, metge epidemiòleg

05.04.2020

Pau Bosch és un cal·lajader que actualment fa feina com a metge adjunt del Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona. Per la seva especialitat i per treballar en uns dels hospitals de referència de Catalunya li ha tocat viure de prop el desenvolupament i extensió de la pandèmia del coronavirus.

Fa dos anys que fa feina al Vall d'Hebron com a adjunt, però ja s'havia format (fent-hi la seva residència) en aquest hospital, per tant fa set anys que es dedica a aquesta especialitat.

Pau, què és que va fer que decidissis dedicar-te a l'epidemiologia?

Jo em dedico a malalties infeccioses, no som epidemiòleg. Per tant, el meu dia a dia és veure pacients que tenen malalties infeccioses del tipus que siguin. Crec que són un tipus de malaltia molt interessants, ja que no és només un problema del nostre cos, sinó que existeix una interacció amb un altra ésser viu, ja sigui un virus, bacteris o paràsits. A més, tot i algunes excepcions, són malalties que es curen, amb la satisfacció que això també produeix com a metge.

Com era la feina, el dia a dia, abans de la COVID-19 i com ha canviat des que ha aparegut?

El nostre dia a dia..., jo en concret faig feina dins Malalties Infeccioses, a la secció de Salut Internacional i Medicina Tropical. Per tant, el meu dia a dia era amb persones emigrants que acaben d'arribar al nostre país per tal d'oferir-los un primer acostament al nostre sistema de salut, oferint triatge de malalties dels seus països d'origen i per tant fent una feina de caire social molt important. Per altra banda, també feim feina amb viatgers vinguts de qualsevol punt del món que es posen malalts durant aquest viatge. Les malalties més característiques que jo veig habitualment són malària, tuberculosi, paràsits intestinals i virus com el Dengue. I òbviament tota aquesta feina ha canviat radicalment, perquè des que ha arribat l'epidèmia del Coronavirus, hem passat tots a fer el mateix: tractar pacients amb Coronavirus. Per tant, ha estat un canvi radical en el funcionament del Servei i de tots els metges del nostre hospital.

Quina és la situació actual als hospitals? Esteu desbordats? Com es fa feina amb aquesta pressió?

OPTICA MASSANET

Avda Cala Agulla, 12
07590 Cala Ratjada
Mallorca (Balears)

Tel.: 971 81 81 71
Fax: 971 56 55 13

NOU SEGLE 12

Vinos & Tapas

Michel Heijman • Plaza de l'orient 1 • 07580 capdepera
tel: 0034 650 895 211 • e-mail: welcome@nousegle12.com
f Nou Segle 12 • NIF: B-1 65 490 57

La situació de l'hospital òbviament és crítica. De moment podem seguir fent feina i la gent ha d'estar tranquil·la, perquè hi ha formes d'adaptar-nos i de moment ho estam fent, i no estam excessivament sobrepassats. Però sens dubte és una situació de moltíssima pressió assistencial, perquè arriben als centres centenars de pacients diàriament. Per ara no estam col·lapsats i els pacients se segueixen atenent a urgències, d'on s'ingressen a un llit, que pot estar dins el mateix hospital o pot estar a zones que s'estan habilitant, com poliesportius o hotels. Això, òbviament, dificulta una mica la forma de fer feina, però allà estam i seguim atenent, dia a dia.

Com viviu aquesta lluita contra la COVID-19? Com ha canviat la manera de relacionar-vos entre els metges i el personal sanitari?

És una situació rara. Sobretot en el nostre àmbit, les malalties infeccioses, el fet que sigui una malaltia que ens toca directament ha fet que hàgim d'assumir, juntament amb pneumologia i medicina interna, un paper protagonista en l'organització de tot això i per tant vivim la situació com un repte, amb una mescla de neguit i d'adrenalina. Ho vius molt intensament. La part positiva és aquesta, fa que estiguis al cent per cent, que vulguis actualitzar-te constantment, que et suposi un repte, com he dit. Però a la vegada, tanta i tanta feina, i amb el tipus de pressió amb què la feim, també hi ha moments que esgota, que preocupa, que et desanimen... I això ha canviat també la forma de relacionar-nos entre nosaltres. Amb el tema de l'aïllament, fa que la teva única via de relació social sigui anar a fer feina. Clar que entre nosaltres tampoc ens podem relacionar, de fet ens hem hagut de dividir en gent que veu pacients amb la COVID-19 i gent que no veu directament aquest tipus de pacients. Les reunions les hem de fer separats, amb molta distància uns dels altres, no volem tenir contacte físic entre nosaltres, intentem estar el mínim temps possible tots junts..., tot per evitar que hi hagi contagis entre el personal. I tot això és un canvi substancial en el dia a dia.

Què és el més difícil a l'hora d'organitzar-se?

La veritat, és la velocitat amb què aquesta situació ha arribat, ha passat tot molt ràpid. Tot i que pareix que fa molt de temps que estam així, no ha passat ni un mes des que teníem els primers casos. Que eren casos aïllats, quan teníem condicionada una zona de les nostres habitacions amb pressió negativa, per tenir-los aïllats... I de sobte, tots els hospitals amb el coronavirus. Clar, això sí que ha suposat un repte molt important, tant a nivell de cada servei com de l'hospital en general.

Ara mateix del complex hospitalari de la Vall d'Hebrón, tot l'Hospital General, que és un edifici enorme amb molts, molts llits, està dedicat exclusivament al coronavirus. Inclús a l'edifici de traumatologia, ja hi ha pacients també amb coronavirus. I ja no parlem dels poliesportius que s'han posat en marxa per poder

seguir rebent malalts, tot formant part del mateix Vall d'Hebrón.

El fet que s'hagi hagut d'incloure personal de tots els serveis de l'hospital, també és un canvi brutal. Nosaltres hem exercit una mica de coordinadors, però hem hagut d'incorporar cirurgians, uròlegs, ginecòlegs, cardíologs, nefròlegs... metges que no s'han dedicat mai a aquest tipus de pacients o que no estan acostumats a lidiar amb aquest tipus de pacients. A aquests metges els hem hagut de formar de forma exprés, introduir-los en els nostres equips i intentar diversificar al màxim, per donar abast a tot això. Per tant a nivell organitzatiu ha estat un repte majúscul, que per sort hem pogut participar-hi activament, i com deia abans això és un repte personal. En certa manera t'illusiona i te dona forces per fer feina.

I com és el tracte amb els malalts? S'han canviat els protocols? Podeu tenir contacte físic amb ells?

Pel que fa al tracte amb els malalts, en el nostre cas, que ens dediquem a malalties infeccioses, tampoc veig un canvi tant substancial. Estam bastant acostumats a veure moltes vegades malalts aïllats, a utilitzar protecció, guants, vestits, etcètera. Això no està tan enfora de lo normal. Òbviament tenim contacte físic amb ells perquè els hem d'explorar i hem d'interaccionar directament amb ells. En aquest sentit no ha canviat massa. Si que representa un canvi el fet que tots els pacients estiguin en aquesta situació.

Per altra banda, els protocols d'actuació si que estan en canvi constant. Tant a nivell d'adequar la forma de veure els pacients en funció de la disponibilitat de material com a nivell de tractament. Pensa que cada dia surt nova evidència científica gràcies a l'experiència dels nostres col·legues de Xina o Itàlia. I això fa que ens hauríem d'adaptar constantment, revisar i estudiar cada dia. De fet, els metges dels serveis que no estan implicats directament en l'elaboració d'aquests protocols se queixa d'això: el que és vàlid un dia no té perquè ser vàlid a cap de dos.

I les famílies dels malalts, necessiten informació o atenció? Com ho passen?

Quan a les famílies dels malalts això sí que és un canvi molt i molt substancial respecte la situació d'abans. En el nostre cas, per les visites només deixam que entri un familiar durant una hora. Només en casos excepcionals i en moments de final de vida, és a dir quan un pacient s'està morint o en aquests pacients que també tenen una demència avançada i que estar sols pot ser inclús contraproduent deixam que un familiar estigui amb ells, poguent sortir únicament 2 vegades al dia de l'habitació.

Això és un canvi importantíssim, tant a nivell psicològic pel pacient perquè està tot sol tot el dia i amb totes les seves preocupacions. I també és un canvi per les famílies perquè clar, imagineu-vos que teniu un familiar que està ingressat, que està en una situació de gravetat i que

el metge l'únic que fa és fer una cridada, una vegada al dia. Nosaltres, ara mateix només podem donar informació telefònica, no donem informació presencial per evitar el màxim de contactes i, per tant, de possibles contagis.

Cridam una vegada al dia i hem d'intentar transmetre tota la informació i que, com a mínim, la família ens puguin fer totes les preguntes que tinguin. Per telèfon òbviament hi ha mil coses que te deixes o que voldries demanar, et queden dubtes i no posar cara al metge que porta un familiar és molt dur.

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental?

Jo diria que és un poc de les dues coses. Per un costat mental, molt, perquè hem passat a una situació en què tot gira al voltant del coronavirus. Abans, quan sorties de l'hospital podies xerrar d'altres coses, podies desconectar. Ara, a part de la feina en que òbviament estem immersos amb el coronavirus, quan surts trobes que la tele, la ràdio, la família...tothom xerra constantment del coronavirus i és realment esgotador.

A nivell físic en general fem jornades com sempre, és a dir feim les jornades de 8-9 hores diàries habituals. El que sí que ha canviat és que ara tenim més guàrdies de 24 hores. Guàrdies que passes també tot el vespre allà i per tant treballes durant 24 hores seguides. Clar això sí que suposa una sobrecàrrega física important.

Teniu por?

Por com a tal? Tens un poc de por de que això segueixi augmentant, que arribi un punt que el sistema se sobresaturi i, sobretot, que t'aboquin a tu com a metge a prendre decisions difícils com haver de triar entre pacients perquè no hi hagi recursos per a tots. A això és al que tenim més por.

Por a la malaltia en sí..., en el fons sempre saps, i més en malalties infeccioses, que tu t'exposes a caure malalt i per tant tens més o manco assumit aquest risc.

En general sempre tens la sensació que no et tocarà a tu directament, que li tocarà un altre. Per tant crec que cap de nosaltres ho viu amb molta por, però sempre tens un poc aquesta sensació que te pots acabar infectant i que pots tenir mala sort i ser un dels casos greus. Però no diria que el nostre dia a dia estigui centrat en la por.

Diuen que l'erosió psicològica després de l'epidèmia serà gran, de fet diuen que "No hi haurà psicòlegs per a tots quan això acabi". Com veus la situació dels qui heu d'atendre els malalts?

Com us deia una d'aquestes pors és haver de triar. Haver de triar a qui dediques recursos i aquí no. Això, a nivell psicològic, sí que suposa una càrrega que moltes vegades la gent no té en compte. Hi ha la part física d'estar allà, a la vora pacients que de vegades van malament. I a això estem acostumats, de fet donar males notícies és un aspecte que ja forma part implícita de la nostra feina. Però això de veure una situació de tanta aflluència de pacients, amb recursos que cada vegada estan més limitats i haver de prendre decisions d'aquest tipus, t'afecta i te'n vas a casa amb mal cos o plores. No sé si faltaran més psicòlegs o no, pot ser si farà falta que molts de nosaltres ens desfoguem quan hagi passat tot això, trobem qualche via de sortida per poder treure això.

Els sanitaris és un sector que s'ha infectat molt, teniu prou seguretat?

Sí que és veritat que hi ha molt de personal sanitari està caient. No sé si les mesures són les millors o no. Però és veritat que quan compares amb imatges de Xina o de Corea, on van tots superprotegits, lo nostre no té res a veure. A dia d'avui, almanco en el meu centre anem amb una mascareta quirúrgica, que és una mascareta simple, amb una bata que utilitzem de pacient a pacient i amb uns guants... I ja està!. No te sents molt, molt segur, però clar també entens que si no hi ha més material, s'hagi fet bé o malament la previsió, és el que hi ha. El que no es farà és no visitar pacients.

I si, el que veig és que hi ha bastants companys que se van infectant.

Què no sabem de coronavirus i hauríem de saber? Ens diuen la veritat els mitjans d'informació?

Jo crec que en general la informació que es dona en els mitjans de comunicació és prou transparent. Crec que la situació que es va visquent és la que veiem. El que crec que la gent ha de saber que hi ha molts més casos dels que diuen perquè hi ha molts de casos que no s'estan diagnosticant. Tot i que sembli una mala no-

SON POCA PALLA
CAPDEPERA
Productes típics - 971564434

Construccions
Lliteras
Tel/Fax: 971 818 762
Mòbil: 607 902 938
C/L'Agulla, 39-1º
Cala Rajada
Flaquer
info@lliterasflaquer.com
Bauunternehmung

tícia, té una part positiva,: vol dir que hi ha una part molt important de la població que està passant aquesta malaltia com una grip com un constipat. El que estem fent nosaltres és detectar els pacients que acaben ingressats als hospitals. Aquests són només el percentatge de pacients més greus, i per tant hem de saber això, que no és un virus súper-letal, sinó que és un virus que la majoria de gent passarem en forma d'un constipat o la grip estàndard. Un altre fet positiu de que les xifres reals siguin més altes que les oficials és que aquesta gent que hagi passat el virus també serà gent que, probablement, tindrà defenses i que una vegada s'acabi tot això del confinament i tornem a fer una vida més normal, no es podrà tornar a infectar i per tant servirà de barrera per un nou brot.

Per tant, el problema real de tot plegat són els números totals: tot i que el virus sigui lleu en la majoria de la població, si ens posem malalts tots a la vegada no hi ha sistema sanitari que ho aguant i aquest és el motiu real de les mesures de confinament, distribuir poc a poc el número d'infectats.

Les mesures socials creus que són suficients?

La veritat és que jo no tinc ni l'experiència, ni la informació per avaluar això. De fet, jo crec que tothom s'ha convertit en un expert en epidemiologia i en pandèmies, i aquí tothom opina i tothom diu moltes coses. Crec que és molt fàcil criticar una vegada ha passat. Jo entenc que la situació d'endurir mesures i de cada vegada tenir més gent confinada té unes repercussions socials i econòmiques molt importants. Jo crec que la balança entre una cosa i altres és complicada de fer i per això jo no m'atreiria a dir si són suficients o no. Ara, a dia d'avui, quan mires enrere crec que haguéssim pogut fer més, probablement. Però clar, en aquell moment les dades que teníem eren les que teníem.

Creus que ha canviat la consideració social del metge i que ara la societat tornarà a mirar el sector sanitari amb uns altres ulls?

Jo crec que està bé també que s'hagi perdut respecte a aquesta forma de fer, tan paternalista que hi havia, sobretot a principis de segle passat o fins a mitjans del segle passat. Crec que és bo que la gent sigui crítica, que la gent s'interessi per la seva malaltia, que demani, que vulgui confrontar opinions... Crec que tot això és positiu i que una part de la feina dels metges ha de ser comunicar i explicar què li passa als pacients, fer-los partícips de les decisions, fer-los entendre que no som màquines infal·libles i que no tenim mai la veritat absoluta... La gent ha de saber que pot haver-hi errors però, si els expliques o fas participar als pacients de la seva pròpia malaltia, canvia la percepció amb el que també s'eviten denúncies o la confrontació posterior. I jo crec que tot això és bo. Vull dir que a mi no m'agrada tampoc aquesta veneració cap al metge, que tot el que deia anava a missa i ja està.

De totes formes, jo no crec que la societat canviï en aquest sentit. Vivim a una societat de canvis molt ràpids. Tot i que ara mateix la sanitat sembla que estigui al centre de tot, i la gent vulgui demostrar el seu recolzament als sanitaris aplaudint del balcó, estic segur que quan això hagi acabat, d'aquí a dos o tres mesos, ningú se'n recordarà. Com sempre, probablement primarà el model d'economia que primava prèviament i les prioritats tornaran al seu lloc previ. I com abans, ningú se'n recordarà de situació i se tornarà a no invertir en sanitat pública. Un poc repetir la història perquè som així de cafres: els humans no aprenem massa dels nostres errors.

Vols enviar un missatge a la gent de Capdepera...

Bàsicament, recomanar-los tranquil·litat, que això acabarà passant. No és la fi del món, ni molt menys. Dir-los que tenim la sort que Balears son unes illes, i jo crec que el fet que s'hagin incomunicat bastant evitarà que hi hagi un gran pic. A Balears no crec que la situació se sature tant com la que estem veient a Catalunya o a Madrid. Per tant ànims pel que queda de confinament, perquè és molt dur però que val la pena respectar-lo i que després, quan la situació es normalitzi, ja podem fer vida normal tots i no haurem de tornar a començar perquè les coses s'hagin fet malament.

Violetta Jesse de Jansen

**Per mor de la COVID-19 /3/
Conversa amb Tomeu Rosselló,
infermer a Son Espases
08.04.2020**

Treballa des de fa un any a l'àrea de quiròfan de l'hospital de Son Espases. Està entre el metge i el pacient, és a dir, ben enmig de totes les tempestes. Ara, la COVID-19 fa que tots el mirem amb l'esperança que ens conti, sense filtres, allò que passa realment.

Com era la feina, el dia a dia, abans de la COVID-19, i quina és la situació actual i com ha canviat des que ha aparegut?

Abans, als quiròfans, tot girava al voltant de les cirurgies. En el moment que ha aparegut aquesta pandèmia s'han suprimit les intervencions innecessàries i només queden les oncològiques, les urgències i les cardíques, que evidentment són urgències.

Al nostre departament s'han suspès totes les cirurgies, i a tot el personal sobrant ens han format sobre el pacient crític. Ara mateix estam en una unitat de reanimació i expectants per si haguéssim de passar a la unitat de crítics (UCI).

A Son Espases no estam desbordats; s'han creat unitats per si s'arribassin a omplir les UCIs, perquè poguéssim fer servir aquestes altres unitats creades per ficar més COVID.

Com ho viviu? Hi ha tensió, por, recel...?, o més solidaritat? Ha canviat la manera de relacionar-vos entre els sanitaris?

Entre el personal sanitari hi ha de tot. Evidentment, les que són "mamàs" o els que tenen cura de persones majors estan una mica més recelosos, tenen una mica més de por, perquè una vegada acaben la guàrdia se'n van a ca seva i han d'estar en contacte amb persones de risc.

Fins fa no res, el material sanitari escassejava... i, sí, nosaltres no estàvem del tot receptius. Però s'està intentant fer les coses bé, el millor possible. Ara ja ha arribat una mica més de material i en principi no hem tingut cap pacient amb COVID. Nosaltres som els que abans ens encarregàvem dels pacients de la UCI, abans de tota aquesta crisi sanitària. Però, evidentment, no estam exempts de risc de tenir pacients que hagin estat contagiats allà i que després sense voler ens ho passin a nosaltres.

En canvi, sí que hi ha més solidaritat entre els companys. Pensau que, per protocol, intenten que concentrem la nostra feina sobretot en el que és l'administració de fàrmacs, perquè hem d'entrar el mínim possible dins del box. I després, amb els companys: quan una persona es posa un EPI per entrar a posar medicació o qualsevol altra cosa, sempre et pots oblidar alguna cosa, és com anar a comprar... Per tant, quan una persona entra en contacte amb un possible COVID tot l'equip està pendent per si aquell infermer o aquell auxiliar necessita qualsevol cosa. Així que sí, hi ha més solidaritat i feim més pinya entre nosaltres.

Com és fa feina amb aquesta pressió?

Sí, es treballa amb més pressió. Pensau que jo fa un any que som a quiròfan, estava devora l'anestesia. Per tant, que ara, de sobte, hagi de dur el pacient del qual fa dues setmanes vaig estar en la seva operació, em posa nirviós, estic una mica angoixat pel simple fet de que no estic avesat a fer cuidats de vint-i-quatre hores amb els seus respectius tractaments. De vegades tenc contacte amb la família i visc l'angoixa amb la família. És una unitat totalment diferent a la que estava avesat a treballar. Evidentment, estic supervisat per companys que en saben, i en saben molt; però sí, hi ha una petita pressió perquè sempre et penses que t'has deixat alguna cosa. Quan ets a ca teva penses que a lo millor hauries d'haver actuat d'una altra forma... Coses així.

Què és el més difícil a l'hora d'organitzar-se?

En el meu cas és bastant complicat, per tot el que fa a organitzar-me. Perquè jo he d'entrar en un box, atendre un pacient intubat, possible COVID, i com que els

Gestoria Administrativa

Maria José Bestard Morató
Gestora administrativa, Llicenciada en dret

Carme Mut Barceló
Advocada, Administradora de finques

C/Magallanes, núm 52 · Cala Rajada

Telf. 971 56 59 65

Fax: 971 56 59 62

protocols indiquen que hem d'entrar el mínim possible el mínim temps..., clar, he de posar medicació, he de tenir esment d'infermeria, he de fer aspiracions de secrecions per tub... És molt fàcil deixar-te alguna cosa, ja sigui una xeringa ja sigui un sistema o he deixat una cura que possiblement hauria de fer però no estic segur que si li toca ara o al vespre. És a dir, he de planificar molt bé aquesta entrada, he d'entrar tot el material que jo necessiti i fer-ho de forma correcta. Això, si encara ho sumes al fet que no ho tenc tot per mà, perquè no és la meua unitat, es fa més complicat, i sempre vius amb aquest petit dubte.

D'altra banda, el cert és que cada vegada els torns es fan una mica més suaus i amb un poc menys de nervis. Els veterans estan més tranquils i esper que passi ja, perquè tenc ganes de tornar al quiròfan.

Pel fet que anau amb mascaretes i EPIs (equips de protecció intensiva), diuen que heu après a "somriure amb els ulls". Com és el tracte amb els malalts? S'han canviat els protocols? Podeu tenir contacte físic amb ells?

El tracte amb el malalt no ha canviat. Realment sempre hem treballat amb pacients d'unitat de cures intensives, fins i tot dins d'un mateix quiròfan, amb persones que estan aïllades per gotes, per contacte, perquè tenen una seromona, perquè tenen una grip A. Però això no significa que deixis de fer-los unes cures. El que ha vingut ara, aquest COVID, és pitjor. I els protocols es poden adaptar un poc més. El tracte amb el malalt pot canviar depenent de les necessitats que tingui. No és el mateix una persona entubada que està sero-analgesiada i que no necessita interactuar amb l'infermer, que un malalt que està despertant i que no sap on és, que fa deu dies que està en coma i que de sobte es desperta amb un tub a la boca i s'ha d'adaptar al respirador. Per tant, les cures a l'infermeria són diferents. Sí, que s'ha d'interactuar. Ara bé, s'intenta fer-se d'una forma més curta que amb una persona que no estigues infectada ja sigui pel COVID, ja sigui per grip A.

I les famílies dels malalts, necessiten informació o atenció? Com ho passen?

Bé, jo crec que lo més dur del pacient és estar aïllat. És molt angoixant per a qualsevol familiar que va sabent que son pare, sa mare o qualsevol altra familiar està ingressat, entubat, i no pots anar-lo a veure'l, no saps com està, perquè no els veus... Estàs desitjant que et telefonin a una hora determinada, que saps que serà el metge, i que t'informi. Això és el pitjor que duim el personal sanitari perquè, al cap i a la fi, nosaltres cuidam persones i, sempre ho deim, una persona millora, un pacient millora, quan les cures, ja siguin sanitàries o familiars, estan al cent per cent. Per tant, quan ja no tenim aquesta ajuda per part dels familiars, d'aquelles persones que són els seus referents, tot és més difícil. No sols perquè se'ns acumula la feina, sinó perquè són una peça fonamental.

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental?

L'esgotament és més psicològic, tens una pressió social: tu estàs a la feina envoltat de COVID i després te'n vas al supermercat i t'has de posar guants,...i tot et recorda la feina. Poses la tele i més encara...Tornes a la feina i hi ha pacients infectats de COVID..., de sobte dus pacients que estan molt malalts, molt greus... No hi estam avesats. Ens hem reciclat, però quan comences a fer una feina no estàs del tot segur de si ho fas bé o ho fas malament. I clar, sempre vius amb aquesta angoixa. I a nivell físic també. Per exemple jo ara torn a fer nits. S'han creat espais per a unitats de crítics que abans no ho eren. Per tant, falta d'espai, que és normal, és a dir, si una habitació és una habitació no es podrà tirar en terra una paret perquè hi càpiga un respirador o una bomba d'aspiració de secrecions, etcètera. No és l'espai que toca, però t'has d'adaptar. Això què fa que a nivell físic també vagis una mica esgotat. Hi ha companys que, de tant de rentar-se les mans i amb el posar-se i llevar-se els guants, han tingut dermatitis. T'has de cuidar molt per a estar al cent per cent.

Com veus la situació dels qui heu d'atendre els malalts? És un sector que s'ha infectat molt. Teniu prou seguretat?

Pel que fa a les mascaretes quirúrgiques, per exemple, pensau que normalment només s'utilitzen al quiròfan, plantes oncològiques i plantes infeccioses, UCI..., a ningú se li ocorreria pensar que quan vas a una consulta d'un dermatòleg et rebran amb una mascareta quirúrgica, tant el metge, com l'infermer o la secretària, tot-hom... Per tant, en un moment determinat, quan va sorgir tot això, ens vàrem adonar que no teníem mascaretes per fer front a les necessitats de tot l'hospital. Però ni en aquest hospital, ni a cap hospital del món.

Ara, a poc a poc, van arribant, la situació va canviant, la gent està un poc més tranquil·la i ara hauria de començar a disminuir el nombre de casos del personal sanitari infectat. Evidentment, encara en sortiran, perquè tots som persones i ens podem equivocar, ens podem posar malament una mascareta o podem estar més estona de la que ens hauria de tocar dins un box... En principi, amb el material, els nombres de contagis han de disminuir sí o sí. Perquè el personal sanitari espanyol està més que ben qualificat per poder fer front a aquest tipus de situacions.

Què no sabem del covivirus i hauríem de saber? Ens diuen la veritat als mitjans d'informació?

La situació, des que va començar aquesta pandèmia, de l'estat d'alerta a ara, la situació ha canviat. Hem estat dues setmanes o tres setmanes amb pocs recursos. I ja pots tenir protocols i experiència, però si no tens material poca cosa pots fer per a protegir-te a tu mateix. Ara bé jo crec que els mitjans de comunicació estan donant una informació bastant encertada. A nivell d'infeccions, i jo no sóc especialista, però parlant amb diferents companys, amb metges, la veritat és que la informació que

ens dona la premsa, en general, és la que realment hauria de ser. La prova és que la gent ha entès perfectament el que ha de fer i s'està fent. Per tant, la informació és la correcta.

Tens un germà a Barcelona que treballa a un hospital. Pel que et diu, hi ha molta diferència entre un lloc i l'altre?

Tinc un germà i un amic a Barcelona i la veritat és que allà és un estat de guerra en tota regla. És molt diferent del que tenim nosaltres a Mallorca, principalment perquè som una illa, i que gràcies a Déu, varem tancar a temps els aeroports. I això ha fet que la propagació fos una mica més dificultosa. De fet, ja va entrar un poc més tard que a Madrid i Barcelona i per aquest mateix motiu, quan es va tancar tot i quan va aturar tot, no ens va afectar tant. A Barcelona els hospitals estan en els límits de la saturació, el personal està cansat perquè fa moltes hores, perquè el material quan arriba al personal sanitari ja s'ha exposat molt de temps i hi ha aquesta angoixa. El nombre de pacients es va acumulant, els nombre de morts és molt més alt que aquí i es viu d'una altra forma. De diferent manera.

La gent del carrer obeeix el que li diuen? Pel que sents a dir, quin temps calcules que durarà aquest confinament?

Crec que la gent ha captat el missatge. Ha vist lo que nosaltres estam sofrint a nivell assistencial, és a dir, no hi ha llits, no hi ha UCIs, la gent està nerviosa, falta material... Per tant, el nostre millor suport és que les persones no surtin al carrer i no s'ho contagiïn. Jo crec que sí, que ho està fent molt bé. És podria fer millor? Sí. Però ja ho donam per bo.

És molt complicat dir quan passarà aquest confinament, a les Balears ens ha afectat de diferent manera i, tal volta, podríem sortir al carrer un poc abans que a la resta d'Espanya, però la veritat és que no no t'ho sabria dir. És molt complicat.

Creus que s'ha perdut la consideració social cap al metge i que ara la societat tornarà a mirar el sector sanitari amb uns altres ulls?

Per norma general, s'ha perdut la consideració social a tots els àmbits. A nivell de medicina, a nivell d'infermeria també. Això ens ha fet veure que un infermer és més important que un futbolista, però, quan sortirem d'aquí, el primer que farem serà anar a veure un partit de futbol amb els col·legues. Per tant, jo crec que tornarem amb poc temps a el que era abans; i el passat, passat està.

Tot i això espero que no sigui així. Esper que a les pròximes eleccions la gent vegi que no s'ha de suprimir una sanitat pública de qualitat. S'ha de tenir una sanitat pública de qualitat. Però la gent, per norma general, no pensa d'aquesta manera.

Vols enviar un missatge a la gent de Capdepera?

Li diria que tot això s'està fent perquè la gent més vulnerable, la més immunodeprimida, sobrevisqui a

això. Estam xerrant de padrins, de padrines i de veïnats amb malalties. De manera que ens ho hem de prendre en serio, ho estam fent bé, però no és una cosa per riure. Crec que podem estar tranquils perquè la gent ho està fent bé i cada dia que passa ens apropam més a tenir una vacuna, i quan tinguem vacuna ja podrem respirar tranquils. Però encara falten un parell de mesos perquè passi tot això.

Per mor de la COVID-19 /4/ Conversa amb Samuel Del Río, policia local 11.04.2020

En Samuel Del Río, Samy, va venir a Capdepera l'any 2006 des de Palma, aquest va ser el seu primer destí, per tant fa 14 anys que fa feina al nostre municipi.

Així que hem parlat amb ell per conèixer de primera mà com viuen aquests dies. Aquí teniu les respostes d'en Samy a les nostres preguntes.

Quin tipus de serveis feis aquests dies? Us heu hagut de reorganitzar?

És cert que els tipus de servei ha variat un poc, en aquests dies. Abans teníem moltes cridades a la centralita, que ens passaven al cotxe patrulla, i anàvem responnent per atendre requeriments de la població. Ara estam més per a fer un control exhaustiu, per mor del decret de confinament pel COVID-19. Per això ens hem hagut de reorganitzar: cada dia anem els mateixos companys per evitar rotacions entre nosaltres, se fan nets els cotxes amb líquid desinfectant, l'ús dels guants i la mascareta... tot el que pertocar fer ara per protegir-nos.

Ens hem hagut de reorganitzar la feina perquè han tret un decret en el que, òbviament, ens lleven demanar dies lliure, tenir vacances, hem d'estar 24 hores disponibles (ens poden cridar encara que tinguem dia lliure)... és clar que ens ha canviat un poc.

Us ha canviat molt la vostra feina pel COVID-19?

Ara cada torn (matí, capvespre i vespre) hem de fer dos, tres o, de vegades, fins a quatre controls. Són controls estàtics, anem canviant de lloc i comprovant si la mobilitat de tots els cotxes que passen esta autoritzada.

Com compleix el nostre municipi les restriccions pel Coronavirus? Feim bonda?

He de dir que un noranta per cent, per dir un percentatge, del municipi ho fa bé. Podríem dir que fa

bonda. A l'altre deu per cent sempre trobes gent que, per diferents causes, volen sortir o volen fer més del que es pot fer. Entre aquests sempre hi ha un poc de tot.

Sentiu el suport de la gent?

Sí. Hem de dir que, a part del moment dels aplaudiment i sirenes a les vuit, la gent quan les atures als controls, els demanen on van i et treuen els tiquets dels supermercats per justificar el desplaçament te diuen (de cada vegada més) gràcies, quan parteixen. Ens donen les gràcies per la nostra feina o ens diuen "molts agraïts pel que estau fent!". "Enhorabona", "Continueu així" i altres coses semblants... Això és una cosa que fa uns mesos no ens passava tant.

La gent us entén quan li demaneu que ha de tornar a casa per incompliment del confinament? Quines excuses vos posen?

Quan demanem a la gent que ha de tornar al confinament, generalment ho entenen. Aquest noranta per cent del que xerraven ho entenen. Sempre hi ha un petit percentatge que no ho entén tan aviat, i s'ha de raonar un poc més amb ells.

D'excuses n'hem escoltades moltes. Com anar a comprar cinc vegades a un lloc, fer compres petites, passejar cans per allà on no se poden passejar... o escoltar "vaig a donar de menjar als animals" i després hem comprovat que no té cap tros de fora-vila i ens treia una cartilla d'un ca que tenia a casa seva.

Hi ha qualche perfil (gent gran, joves...) dels qui intenten botar-se el confinament?

Excuses de molt de tipus i sense un perfil molt definit. N'hi ha un poc de tot, no podem dir que sigui gent més gran o més jove, ni homes o dones. Normalment la mitjana de denúncies que feim a cada control és de dos a cinc. Nosaltres aixequem actes per mor del Decret d'Alarma 463/2020 i són propostes de sanció, que van a la Delegació del Govern. Les quanties poden oscil·lar entre els 600 euros i els 30.000 euros, depenent de la gravetat de l'incompliment.

Per mor de la COVID-19 /5/

Conversa amb Pep Miquel Martí de Can Pep

12.04.2020

Faltava entrevistar i saber el que pensen els que fan feina als supermercats i botigues. Un sector fonamental en aquesta crisi. Però hem tingut problemes. Els caps no volen que els empleats facin declaracions; i ells tampoc en volen fer... Política de transparència, que algú diria. Però en Pep, del súper SPAR CAN PEP, ens ha acollit i respost amable i obertament, com ho fa sempre a la botiga. I ens ha evidenciat que aquests nous herois socials també passen pena.

Te pensaves mai que es valoraria tant la vostra feina?

No, no ho hagués pensat mai, ens alegra molt poder ser útils en aquesta estranya situació, encara que sopor-tam un risc molt alt de contagi.

Parlant de feina, ha augmentant molt la feina des de que es decretà l'estat d'emergència?

Sí, ha augmentat. Ha estat una injecció econòmica per la nostra petita i tocada empresa ja que les grans empreses ens havien deixat arraconats.

En que ha canviat la vostra feina de llavors ençà?

Hem de ser més previnguts que mai: hem de dur guants i mascareta, guardar les distàncies, etc. feim net amb aigua i lleixivet totes les superfícies, manetes de les portes i en general tot el que puguin tocar els clients. Al taulell hi tenim un dispensador de desinfectant pels clients.

Ara, molts clients ens telefonen o fan la comanda per whatsapp, alguns passen a recollir-la i una gran majoria perquè els hi servim a casa, donada la seva avançada edat.

Hi ha més tensió, por, problemes... estres?

Sí, sobre tot la primera setmana, va ser de "locura", estres, nirvis, presses, poder arribar abans de que s'acabassin alguns productes.

La gent, al principi del confinament, no anava tan alerta i teníem que limitar l'entrada perquè no hi hagués aglomeracions dins del local, ara ja són més conscients de la gravetat i van més alerta.

Alimentació

Vins

Articles de neteja i per a la piscina,

sal per a descalcificadors...

Estris de cuina per a la llar i

l'hoteleria

Tot per a les matances

Cistelles de Nadal

I molt més!

Distribucions
LLEVANT CAPDEPERA S.L.

Heu tingut dificultats a l'hora de proveir-vos o que no vos donin el material necessari de protecció?

Sí, no hem tingut cap tipus d'ajuda. Les mascaretes, com ja sabeu, es varen esgotar tot d'una i es gels desinfectants també. Una veïnada que sap cosir, ens va fer mascaretes i de moment seguim igual.

Hi ha hagut alguns productes que s'han esgotat, però, hem tengut, en quasi tot, alternatives, llevat, d'alguna marca molt concreta. He de donar les gràcies a l'esforç dels nostres proveïdors i a la nostre franquícia.

Encara cal posar ordre entre la gent o sols va ser els primers dies?

Sols va esser el primers dies, ara la gent és més conscient, llevat d'algunes persones més majors que estan avesades a fer la compra diària i costa avesar-los.

El comprador segueix les normes bàsiques o cal recordar-ho?

Ara gairebé tothom les segueix. La gent guaita i demana si pot entrar.

Tothom va veure o pensar com els primers dies la gent feia aplec de paper de water, això és cert?

Sí, a nosaltres se'ns va esgotar per complet.

Quins altres productes forem els primers que s'acabaren, els que la gent comprava sense mesura?

Arròs, llegum, sucre, pastes, farines, olis, verdura i fruita fresca, llevat fresc i també carn.

I ara que ja han passat més de 15 dies, què és el que més compra la gent?

Sobre tot, fruita i verdura i també farina i llevat fresc.

Ha canviat el "carro de la compra"? Allò que més es venia abans és el que més es ven ara?

Sí, ara el que són refrescs i qualque tipus de bolleria, han minvat. També s'ha notat una baixa en la venda del pa del dia ja que la gent el fa a casa.

Teniu de tot o falta qualque producte?

Pràcticament tenim de tot, llevat de algunes marques concretes. Per exemple es lleixiu va una mica escàs, però n'hi ha.

Diuen que ara venen a comprar més homes que dones, és cert?

Sí, se'n veuen mes.

Per lo general, la gent fa una compra setmanal o ve a comprar cada dia?

Hi ha de tot. N'hi ha, sobre tot els de mitjana edat, que ho fan un pic per setmana, però els més majors, els hi costa. També n'hi ha que aprofiten per sortir tot el que poden, i en bones, intentam avisar-los.

Per mor de la COVID-19 /6/

Conversa amb Maria Antònia Santandreu, directora del CEIP s'Alzinar

15.04.2020

El que havia de ser una aturada de les classes presencials de quinze dies s'ha convertit en gairebé un mes i les expectatives no són gens bones. Ningú és capaç de fixar una data per tornar a les escoles. Però que no hi hagi classes presencials no vol dir que s'hagin acabat les classes. Els equips docents dels

claustres s'han organitzat per seguir en contacte amb els alumnes, en cada centre d'una forma diferent, adaptant-se a la nova situació provocada pel confinament.

Davant aquesta perspectiva se preveu programar (de fet ja s'ha començat a fer) el tercer trimestre adaptant-lo a les limitacions individuals que es poden donar. En aquest sentit les xarxes socials i els mitjans informàtics han estat molt important, així com la implicació del professorat i l'ajuda dels pares i mares.

Na Maria Antònia ens comenta com ha viscut aquest canvi tan radical en aquesta conversa.

Maria Antònia, com ha afectat la crisi del Coronavirus a les escoles?

Doncs ha afectat a tots els nivells: acadèmics, tecnològics, personals, d'organització, de relacions humanes... Aquesta crisi ha capgirat l'escola 180 graus.

En un principi se va parlar de quinze dies, després quinze més, i ara... ja es parla que el tercer trimestre no hi haurà classes. Què notícies teniu del tercer trimestre?

Les darreres notícies són unes instruccions rebudes el dia 27 de març de 2020, per part de la Conselleria d'Educació. En aquestes instruccions parla que el 3r trimestre comença des de casa, amb les classes no presencials, però no específica encara ni com ni quan acabarem aquest 3r trimestre.

I els mestres? Quina ha estat la seva resposta? Com han respost davant la nova situació?

Tots i totes les mestres hem respost donant el 100% de nosaltres mateixos i mateixes. Hem fet un gran esforç, per adaptar-nos a la nova situació general i a la situació particular de cada un dels i les nostres alumnes i famílies, per poder arribar a tothom. L'aprenentatge que tot el claustre volíem fer amb anys, sobre l'ús de les noves tecnologies, l'hem hagut de fer en pocs dies i de manera autodidacta! Però això demostra, una vegada més, que l'aprenentatge real sorgeix d'una necessitat real! Han estat i són moltes hores de recerca, formació i dedicació.

Quins problemes heu trobat a l'hora d'organitzar la feina dels alumnes aquest període?

Doncs bàsicament re-programar unes activitats que estaven pensades per fer dins l'aula, en grup, amb contacte i feedback permanent, a preparar unes activitats competencials pensades per fer de manera individual, el més autònomes possibles i a distància! Un canvi radical!

Després buscar la millor manera per a què aquestes activitats arribin a tot el nostre alumnat. Això ha estat i és tot un repte! Tothom viu el confinament amb una situació personal determinada la qual comprenem, acceptem i ens hi adaptem.

En aquesta situació actual les noves tecnologies ens hauran ajudat i ens ajudaran a arribar a la majoria del nostre alumnat i poder continuar així l'activitat acadèmica, però mai podrà suplementar l'escola presencial. Les relacions humanes i les interaccions socials que es donen a l'escola són insubstituïbles!

Les famílies han respost adequadament? Quines dificultats us han comentat que han tingut?

Les famílies han respost de la millor manera possible: amb col·laboració i comprensió.

En general, les dificultats més comentades han estat a nivell tecnològic. Poder accedir a les activitats proposades amb els dispositius i recursos propis que tenen o no tenen a casa.

Heu copsat les necessitats i les opinions de les famílies?

Tenim una comunicació constant amb les famílies: amb els correus electrònics i els grups de difusió de missatgeria instantània de cada classe, amb el mòbil de l'escola, a través de les xarxes socials i amb un sistema de carpetes compartides virtualment on les famílies i l'alumnat hi poden accedir. La comunicació és de doble via. Mitjançant tots aquests canals podem fer arribar informació, tasques acadèmiques, informes d'avaluació... i per altra banda les famílies i l'alumnat ens poden fer arribar les tasques fetes, angoixes, dubtes, suggeriments, inquietuds, dificultats...

També hem passat a les famílies una enquesta anònima per saber la seva opinió, el seu estat i els seus recursos i poder adaptar-nos millor a elles i a la seva situació real.

Sabem que és impossible poder fer-ho bé per a totes les famílies, però et ben asseguro que treballem en aquest propòsit.

Què diries als pares i mares que pensen que el curs s'ha acabat?

Doncs que no és així. Ni s'ha acabat ni està perdut. Tot el professorat de CEIP s'Alzinar estam treballant de valent per a què així no sigui. Volem aprofitar aquesta situació per poder consolidar els coneixements adquirits durant el 1r i 2n trimestre i treballar aspectes bàsics i competencials de l'aprenentatge. Estant amb família també s'aprenen moltes coses. Serà un final de curs diferent.

Com us prepareu pel tercer trimestre?

Com ja he dit, treballant de valent! Programant els continguts bàsics i competencials, cercant la millor forma de transmetre informació entre el professorat i les famílies, fent seguiment de la feina de l'alumnat, proposant suggeriments, muntant tutorials, compartint vivències... és a dir, intentant donar resposta a les necessitats del nostre alumnat i alhora animant i donant suport a les famílies.

S'està treballant molt per a què, el proper trimestre, comenci amb un sistema de feina que permeti un seguiment i una atenció més individualitzada del nostre alumnat. Tot i que la feina feta aquests quinze dies ha donat molts bons resultats i les famílies majoritàriament estan satisfetes, cercam encara millorar i poder arribar a tothom!

Quin missatge enviaries a les famílies de Capdepera davant aquesta situació?

Doncs que tot i que és un moment molt dur i difícil, treure'n el màxim profit possible. Gaudir de la família, re-descobrir-la. I per fer-ho hem remeto a un dels molts articles publicats aquests dies, aquest precisament publicat al diari ara.cat:

"Una de les claus per poder superar aquests dies de confinament amb certa normalitat passa per aconseguir una bona organització a casa. La psicòloga Mercè Bermejo, directora de l'editorial Sentir, especialitzada en la publicació de contes sobre educació emocional, apunta que, com que es desconeix el temps que els menors estaran sense classes, activitats extraescolars o altres activitats, "és important planificar-se amb antelació i informar-los sobre aquesta planificació". "En aquest sentit, recomano mantenir els horaris i hàbits familiars habituals i evitar que aquesta situació alteri l'ordre, l'estructura i la seguretat que donen les rutines", afegeix. També recorda que és important "procurar temps per al joc lliure, l'esport, la música, el moviment corporal i, fins i tot, l'avorriment. Hem de procurar un hàbit d'horari, tasques i responsabilitat d'acord amb la seva edat. Dedicar un temps diari a la lectura, a tasques o estimulació intel·lectual". En aquest sentit, també aposta per diferenciar entre els horaris i les rutines d'un dia entre setmana del cap de setmana i buscar la millor manera de conciliar la vida laboral i la familiar procurant organitzar els horaris amb l'altre progenitor, familiars i altres persones de suport. En definitiva, diu Bermejo, "aprofitar aquesta situació per passar més temps de gaudi i oci en família, una cosa tan necessària i escassa habitualment".

Per la seva banda, Juanjo Fernández, consultor pedagògic, recomana "crear una nova quotidianitat". "Feu esforços per fixar un horari, per fer un menú (depenent de les edats, tan consensuat com sigui possible). Deixeu clars uns mínims no negociables (higiene, vestuari, exercici físic, feines de la casa, feines de l'escola, relació familiar). Ja modificareu el que calgui, però feu-vos un horari", diu."

**Per mor de la COVID-19 /7/
Conversa amb Magdalena Navarro,
infermera a l'Hospital de Manacor
15.04.2020**

Són 21 anys d'infermera a l'Unitat d'Oncologia, Medicina interna i Digestiu de l'Hospital de Manacor. Era molt jove-neta quan hi va començar. És la petita dels Navarro Fuster.

A Manacor sembla que ja ha passat el pitjor. Aquesta setmana són 11 els pacients que estan ingressats afectat per la COVID-19 i cinc més la que segueixen a la UCI. Com era la feina, el dia a dia, abans de la COVID-19 i com ha canviat des que ha aparegut?

La rutina diària en si no ha canviat gaire amb l'aparició del COVID a la unitat on jo faig feina, però si determinades mesures de protecció que abans no eren necessàries ara s'estan convertint, mica en mica, en una nova rutina de feina. Un exemple en són les mascaretes, que ara utilitzam al llarg del nostre torn, ja sigui per protegir-nos com per protegir als altres.

Quina és la situació a l'Hospital de Manacor? Estau desbordats?

La meua sensació fent feina no ha estat mai de desbordament. Abans que arribàs l'onada, l'hospital es va reestructurar adaptant-se al que venia. Els serveis no essencials es van convertir ràpidament en llits d'UCI o d'urgències per poder atendre adequadament a aquesta nova situació. D'aquesta forma no hem arribat, en cap moment, a precisar més llits dels que teniem disponibles. Aviat s'ha ampliat la cobertura de llits igual que els professionals necessaris.

Ja fa un mes des que es va decretar l'Estat d'Alarma. Com vos heu adaptat a aquesta nova situació? Què ha estat el pitjor?

El pitjor des del meu punt de vista ha estat, i segueix essent, la incertesa. A pesar de que trobam estudis sobre el coronavirus de fa mes de deu anys, mai no havia afectat a l'ésser humà. Viure una pandèmia i trobar-te de sobte a la línia de foc sense saber què fer o com et pot afectar crea tanta incertesa que fa ganes partir a córrer. Però no ho podem fer, no? Els sanitaris som els que estam més exposats a aquesta pandèmia i ho intentam fer tot el millor possible.

Seguiu uns protocols a la feina? Quins? Com és l'organització d'un hospital? Explicà'ns-ho una mica...

Hi ha protocols, protocols que canvien sovint a mesura que anam descobrint noves coses sobre el COVID. L'hospital s'ha organitzat en unitats COVID i unitats NO COVID O NETES, on s'intenta mantenir separats els pacients infectats d'aquells que, de moment, no han donat cap símptoma d'aquesta malaltia.

Això no lleva que, en ocasions, es donin casos positius a unitats que se suposen netes, com ens ha passat ja varies vegades a la nostra unitat. En aquests casos, extremam mesures i es traslladen els pacients a unitats preparades per rebre a aquelles persones positives en COVID.

Com ho viviu? Hi ha tensió? por? Recel? O més solidaritat? Ha canviat la manera de relacionar-vos entre el personal sanitari? Com es fa feina amb aquesta pressió?

Hi ha de tot. Els torns varien tant com les persones que en formam part i com les circumstàncies que ens hi trobam. Tenim dies d'intranquil·litat per un possible positiu, dies d'alegria per un negatiu, dies de plorar per una defunció... tenim de tot, però sobretot ens tenim els uns als altres per superar o celebrar qualsevol cosa. Després de tants anys fent feina juntes som com una família i mos entenem molt bé.

En general, a l'hospital es respira un ambient de col·laboració i, en alguns moments, de desconsol, però ho anam superant.

Diuen que heu après a "somriure amb els ulls", com és el tracte amb els malalts? S'han canviat els protocols? Podeu tenir contacte físic amb ells?

Com ja sabem, els protocols van canviant molt sovint, però en cap cas impedeixen un apropament al pa-

OSTEOPATÍA CAPDEPERA
Ost. Adriana Lores Izquierdo

- Reequilibra la teva salut corporal -

Servei preventiu indicat per a:

- Dolor articular
- Dolor i tensió muscular
- Dolor d'origen visceral
- Vertigen i mareig
- Cefàlees y migranya
- Ansietat i estrès

651837457

Calle Major 49

osteopatiacapdepera

cient positiu, si es prenen les mesures de protecció adequades. Els ja famosos EPI's son indispensables en aquests casos.

I les famílies dels malalts, necessiten informació o atenció? Com ho passen?

Les famílies ho passen malament, per tema de seguretat no poden veure als seus familiars. Se'ls informa un cop al dia sobre l'evolució clínica, però qui espera desespera, es fa llarg.

En el pitjor dels casos, quan no es supera la malaltia, es troben que no han tingut l'oportunitat d'acomiar-se. És una situació molt delicada i per ajudar-los a pair-ho tenim una psicòloga amb la que poden xerrar, a més dels telèfons que el govern ha posat a la seva disposició. També tenim un servei de tablettes que permeten realitzar vídeo-conferències. Ho porten un servei de gent voluntària. És important que se sàpiga.

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental?

Fora cap dubte és més psicològic que físic, des de pensar què hauré tocat o no, fins a si un pacient en sortirà o no. El cap poques vegades deixa de donar voltes a les opcions.

Quina és la vostra situació? la dels qui heu d'atendre als malalts? És un sector que s'ha infectat molt. Teniu prou seguretat?

Sempre xerrant del sector de Llevant, que és el que conec, puc dir que no ens falten mesures de protecció. És cert que el temor a la manca de material ha fet que hi hagi cautela a l'hora d'entregar-lo, però sempre que ens fa falta alguna barrera de protecció la tenim a l'abast.

Tot i així, han estat diverses les companyes que han passat la malaltia i algunes encara no s'han pogut reincorporar a la feina. És dur, perquè t'has de mantenir allunyat fins i tot dels familiars amb qui convius per no infectar-los. He de dir que a una companya la varen informar des de la policia local de que coneixien la seva situació i que tant ella com qualsevol familiar que convisqués amb ella no podien sortir de ca seva, us podeu imaginar la sensació de rebuig que això li va crear. És ben trist.

Per altra banda, no és estrany que siguem un sector molt afectat, especialment infermeres i auxiliars. La nostra feina sempre s'ha desenvolupat a peu de llit dels pacients, i això no ha canviat amb l'aparició del COVID. Els rentam, els donam el menjar, els vestim, els treim analítiques, els escoltam... som qui estam mes temps amb tots ells. I ara, no és diferent. No podem deixar que aquest virus ens deshumanitzi.

Vós sentiu recolzats pels aplaudiments de les 20 h cada vespre?

Sí, evidentment ajuda saber que es poble valora la teva feina, no estam acostumats a que ho facin. També he de dir que ens sentim valorats per altres persones o col·lectius que ens fan arribar el seu granet d'arena. Per exemple, un al·lot ens ha fet arribar uns aparells que ens

permeten dur les mascaretes tot el torn fora perjudicar les nostres orelles, o unes dones que ens han fet gorres per no exposar els nostres cabells, o inclús aquells que ens duen coques o galetes per animar-mos. Tot ajuda.

Per mor de la COVID-19 /8/ Conversa amb Teresa Infantes, auxiliar de farmàcia

16.04.2020

Teresa Infantes Cruzado és el somriure de la Farmàcia de Via Mallorca de Cala Rajada. És molt bona cuinera, i molt marxosa. De família molt coneguda al municipi, té 48 anys i fa 12 anys que fa auxiliar de farmàcia. Començà a la farmàcia Antich i també va passar per la de Capdepera, ara fa feina a la de Via Mallorca

Sou uns dels nous herois socials. Pensaves que se valoraria tant la vostra feina?

La veritat és que no pensàvem que la nostra feina seria de tanta importància. En condicions normals solem donar un servei d'informació i opinió al pacient i et dones conta que es crea una relació de confiança entre les dues parts. En aquests moments aquesta confiança s'accentua encara més.

Parlant de treball, ha augmentat molt la feina des de que es va decretar l'Estat d'Emergència?

Els primers dies sí que hi va haver moltíssima de feina. Hi havia por i la gent pensava que es quedarien sense medicaments, les imatges dels supermercats, amb la gent apilament de també es va traslladar a la farmàcia. Ara la feina ja ha minvat i el ritme és més tranquil.

En què ha canviat la teva feina des de llavors?

Respecte als pacients, a més de la compra dels seus medicaments habituals, necessiten ser escoltats i rebre consells en relació al virus i com prevenir-lo en la mesura del possible. Han augmentat molt les telefonades, tant per a consultes, com per saber si a la farmàcia tenim certs productes.

Respecte a nostra manera de fer feina, hem fet alguns canvis als torns, hem posat mesures de seguretat entre nosaltres i entre els nostres clients i així minimitzar el risc de contagi; mantenim la distància de seguretat i contínuament estam desinfectant les superfícies. També hi ha hagut redistribució de la farmàcia per a limitar l'accés a certes zones per part dels clients, el que en ocasions també ens dificulta els desplaçaments.

En definitiva, s'han pres les mesures necessàries, un

poc complexes, però s'ha d'entendre que es pel bé de tots i que intentam fer-ho el millor que podem.

Hi ha més tensió, por, problemes... stress?

Sí, hi ha de tot. Els clients més majors es troben desatesos en relació als riscos. Intentam facilitar tota la informació que bonament podem oferir.

En general se nota la tensió, la por, els problemes de contagi,... No sols els clients tenen por, nosaltres, de vegades, també en tenim i evidentment ens sorgeixen dubtes. Lògicament cap de nosaltres volem emmalaltir ni dur-mos la malaltia a ca nostra.

Heu tingut dificultats a l'hora de reposar o que et donin el material necessari de protecció?

Sí, no és fàcil. Hi ha manca i desproveïment de molts productes de primera necessitat en aquests moments, com per exemple, termòmetres, esperit, guants, mascaretes, etc. Van arribant en contagotes. No son fàcils d'aconseguir i quan arriben te n'adones que el preu ha sofert una pujada notable i que son escassos i inclús limitats.

Per mor de la COVID-19 /9/

**Conversa amb Antònia Fornaris
i l'equip de la farmàcia de Capdepera**
18.04.2020

Des de l'any 2015 està al comandament de la farmàcia, és n'Antònia Fornaris. A més hi treballen na Maribel, na Magdalena i na Sofia. Són un equip. Na Maribel fa 43 anys que hi treballa- Tota una vida. Pocs recordam la farmàcia sense ella. Na Magdalena Albertí també fa una grapat d'anys que hi és; 32 anys, que no són pocs. Na Sofia, sols fa un any.

Pensaves que es valoraria tant la teva feina ?

La veritat és que no, però tots els que som considerats essencials estem en la mateixa línia, és un risc per a tothom.

Parlant de feina, ha augmentat molt la feina des que es va decretar l'estat d'emergència?

A Capdepera seguim treballant a el mateix ritme, un lleuger repunt les primeres setmanes però s'ha estabilitzat.

En que ha canviat la teva feina des d'aleshores?

Hem posat mampares, línies de distància a terra, usar guants, màscares, mantenir una adequada i constant desinfecció de el local i dels estris que fem servir (ordinadors i / o bolis), és una barrera física a la qual ens hem hagut d'acostumar.

Hi ha més tensió, por, problemes...?

Diria que més tensió sobretot a no contagiar-nos, certa angoixa a sobrepassar la distància de seguretat, a no saber qui pugui estar infectat, a agafar diners, fins i tot guardant distància entre les que formem l'equip, per no portar-lo a les nostres cases.

Heu tingut dificultats a l'hora de repostar o que li donin material necessari de protecció?

Al principi es va esgotar el paracetamol, però per ara, està solucionat. D'altra banda el gel hidroalcohòlic també es va esgotar però ja reparteixen. Com ja se sap no arriben mascaretes per cobrir a tota la població i per a tot el temps que es preveu el confinament. La resta va arribant a poc a poc.

Els primers dies la gent feia aplec de medicaments?

S'han donat pocs casos, també és veritat que amb les receptes de la seguretat social és impossible fer provisió.

Quins altres productes van ser els primers que es van acabar?

L'alcohol, ara mateix, segueix sense arribar en gran quantitat, és un producte que està "racionat"

Ara que ja ha passat un mes, què és el que compra la gent?

La gent segueix comprant al mateix ritme, en qüestió de medicaments per malaltia (no per fer una farmaciola) no han abusat; però cada vegada que vénen l'eterna pregunta és "teniu màscares? i guants?"

Diuen que ara a les botigues van a comprar més homes que dones, aquí també? És cert?

Ja,ja,ja, sincerament no ens hem fixat.

Què recomanaries a qui ve a comprar?

Mantenir la distància de seguretat, i, en mesura del possible, fer servir guants, gel hidroalcohòlic, màscares (encara que siguin fetes a casa), i no tocar productes més enllà dels necessaris.

Per mor de la COVID-19 /10/

**Conversa amb Mònica Rodríguez
de la farmàcia del Carrer de l'Agulla**
19.04.2020

Na Mònica Rodríguez Navarro, gabellina de 44 anys i auxiliar de farmàcia. Compromesa amb la vida social del poble, treballadora del sector sanitari des de fa 18 anys i ara ja en fa 25 anys, passant per varies de les farmàcies del municipi (F. Antich 11 anys, F. Sirer 9 anys, F. Partera 1 any, 4 anys i busques a l'actual, la Farmàcia Sonia Garcia Bartolomé de Cala Rajada).

Sou uns dels nous herois socials. Pensaves que se valoraria tant la vostra feina?

No, en general no li donen importància. És veritat que hi ha alguna gent que ens ho ha dit, però la majoria ho veuen com una cosa normal.

Parlant de treball, ha augmentat molt la feina des que es va decretar l'estat d'emergència?

El treball és quasi el mateix de sempre, però hi ha hores del dia en les que es concentra més gent.

En què ha canviat la teva feina des de llavors?

Ha canviat amb el tracte amb els clients, degut als inconvenients de les mesures de seguretat, ja que despatxam darrera una mampara de metacrilat, per no entrar en contacte amb els clients, i també limitam el moviment de la gent per dins la farmàcia, amb zones acotades de transit. Ara els productes que estan a l'abast dels clients, estan tapats amb plàstic transparent (prèviament desinfectats), perquè només les agafem nosaltres si les mos demanen, mentre els esperen el seu torn.

Hi ha més tensió, por, problemes... estrès?

Bé, clar que sí, el cansament és més mental que físic, els primers dies la gent venia amb més por i tensió i ara ja venen una mica més conscienciats.

Heu tingut dificultats a l'hora de reposar o que et donin el material necessari de protecció?

Les cooperatives en un primer moment no ens podien distribuir tot el que demanàvem, mascaretes, guants, alcohol i gels desinfectants sobretot, durant uns dies no venien, però ara ja està normalitzat, encara que hem estat desprotegit un temps.

Heu de posar ordre entre la gent a l'hora d'entrar o sols foren els primers dies?

Al principi els clients no acabaven d'entendre molt bé perquè totes les modificacions de la farmàcia i les restriccions, ara ja no fa falta explicar-ho.

El comprador segueix les normes bàsiques o les heu de recordar?

En general tothom les comprèn i les segueix, perquè ja són conscients de la situació, encara que potser vengui algú que no ha vingut mai i se li ha d'explicar que és el que no pot tocar o on anar.

Els primers dies, la gent feia aplec de medicaments per si de cas?

Sí, abans era freqüent, i ara encara n'hi ha algú que ho fa.

Quins altres productes foren els primers que s'acabaven, els que la gent comprava sense mesura?

Aquells que es recomanaven per a la preservació del contagi, gels hidroalcohòlics, guants, mascaretes, i

també paracetamol per la febre, tot això va ser el que no es podia tornar a demanar.

Ha canviat el "carro de la compra"? es ven ara el mateix que es venia abans?

En relació al carro de la compra anterior, no ha canviat molt, ja que segueixen venint a cercar els medicaments prescrits, ara es consumeixen els productes propis de l'alerta sanitària i alguns productes més per reforçar el sistema immunològic.

I ara que ja han passat més de 15 dies, què és lo que més compra la gent?

Ara van més dia a dia, venen quan necessiten alguna cosa, això fa que venguis més vegades, tal vegada alguns amb l'excusa de sortir.

Teniu de tot o falta algun producte?

Falten coses, sobretot guants, alcohol i mascaretes (que és el més demanat ara).

**Per mor de la COVID-19 /11/
Conversa amb Antoni Guiscafrè,
editor
21.04.2020**

Capdepera compta amb dos de les tres editors més importants de les Illes: Toni Guiscafrè de Documenta Balear i Lleonard Muntaner de l'editorial del mateix nom.

Parlam amb el Toni perquè la major part de la producció editorial de Cap Vermell la coeditam amb Documenta Balear i perquè ens agradaria saber, ara que ve Sant Jordi, els efectes d'aquest confinament en la producció editorial.

Durant el mes de març del 2019 es van vendre 800.412 llibres. Volem aconseguir les vendes d'un dia, 30.785 llibres, per salvar les nostres llibreries i el llibre en català. Aquest és l'eslogan.

Les llibreries haurien d'haver creat algun tipus de logística per dur a terme vendes via telemàtica.

S'ha aturat la venda de llibres a les portes de Sant Jordi. Ens han confinat un mes abans. Com ha afectat i afectarà a la venda de llibres?

No es produeixen vendes. I per primera vegada a la història, el dia del Llibre serà orfe de llibres al carrer.

Qui més qui manco ha llegit qualche llibre en aquest període de confinament, no? Per tant, tard o d'hora la venda s'incrementarà?

És un bon moment per gaudir de la lectura. Ara bé, novetats no n'hi haurà.

Heu continuat editant o s'ha aturat tota la producció?

Tots els editors han aturat la producció. Seguim treballant, sobretot la pre-impressió d'alguns llibres.

Funciona la venda de llibres "on line"?

La majoria d'editors no venen directament els llibres, ho fan mitjançant el distribuïdor o llibreries.

I en format digital (pdf o e-book)?

N'hem deixat de fer perquè no ens surt rendible. D'aquí en davant i segons com vagin les coses, ens ho replantejarem.

Què s'hauria de fer per reactivar el sector?

Obrir les llibreries, o crear alguna xarxa telemàtica per vendre'ls.

El confinament augmentarà la producció literària o assagística? Tindrà sortida?

És una incertesa. Si els autors segueixen escrivint, segur que trobarem una fórmula per arribar als lectors.

Les llibreries són un dels valors culturals més preuats del nostre país i cal contribuir a preservar-lo. Quines mesures hem de impulsar a nivell particular i a nivell institucional?

Crec que entre tots trobarem una solució. La lectura és bàsica per mantenir la nostra cultura, alguna cosa s'haurà de fer.

Com creus que afectarà als autors aquesta crisi?

Segueixen escrivint més que mai. Ara veurem si podran veure la seva obra editada aviat.

Conversa amb Biel Barona

22.04.2020

Record haver-lo vist actuar amb el seu grup 40 PUTES al bar trànsit, ha plogut de llavors ençà. Però els que ressegueixen el rastre musical del que passa en aquest racó de món llevantí encara tenen l'antena posada. En Biel té una d'aquestes antenes i les ones l'han portat a escriure un llibre sobre aquests esdeveniments musicals: Requaranta putes. Unes memòries musicals molt sui generis, al seu estil tan personal i desenfadat, on l'alegria s'ha sumat a la nostàlgia per parlar de música principalment. Amb ell conversam, en un diàleg virtual que bé podria ser amb qualsevol estre-

lla del rock'n'roll, per exemple. Us deixam amb l'entrevista on les preguntes són tan originals com les respostes:

Un color?

El color del cabell d'una rossa tenyida de vermell.

Un disc?

La Pera i el seu single *Cala Rajada*.

Un llibre?

El darrer que he llegit: *the Game*, de Alessandro Baricco.

En el món seriem més feliços si...

No ens complicàssim la vida.

Allò de "renovar o morir" és aplicable a la música?

Renovar-se és opcional, morir no.

Una frase que t'hauria haver fet ganes de dir...

La parte contratante de la primera parte serà considerada como la parte contratante de la primera parte.

Què t'ha motivat a escriure aquest llibre?

La música.

En el teu llibre parles de...

L'alegria de viure.

Per què has acotat el perímetre de narració només a Capdepera i Cala Rajada?

Perquè és on viuen la gent que hi surt.

Un gest rellevant de la Història de la humanitat...

El 29 de juny del 2007, la presentació de Steve Jobs del primer iPhone.

Quan presentes el teu llibre?

No es presentarà, es regalarà amb l'anuari Cap Vermell.

A on?

Al Teatre de Capdepera.

Estàs content amb el resultat final?

Segurament si ho tornàs a llegir ho canviaria tot.

Un actor o actriu?

Katy Jurado.

Encara es fa bona música per la contrada?

La música sempre és bona.

Creus que en música està tot dit o fet?

Segurament, però ens agrada tornar a escoltar-ho.

Si haguessis de tornar enrere seria per...

Cercar les coses que he perdut.

Una ideologia?

El segle XXI.

Una religió?

Jo diria que a dia d'avui és el futbol, tot i que jo no l'entenc.

Un país?

El de les meravelles.

La música ens ha de servir per...

Per viure.

**Per mor de la COVID-19/12/
Conversa amb Margalida Garí,
infermera d'urgències
27.04.2020**

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental? Com duis la situació? Vosaltres, els qui heu d'atendre als malalts, és un sector que s'ha infectat molt? Teniu prou seguretat? Estau segurs?

Sobretot mental, perquè físicament és lo de sempre però mentalment tens molta pressió i pors. Nosaltres feim el millor possible, no infectar als de casa teva, no caure tu perquè perjudiques als teus companys i companyes de feina, etc...

A mesura que passen els dies, anem millorant el material i agafant confiança amb nosaltres i amb els protocols de vestimenta, etc...; la situació és la mateixa que abans però amb més inseguretats.

Intentam estar el més segurs possibles dins les limitacions que hem tingut front aquesta pandèmia a nivell mundial. Qualsevol sector, sanitari o no, que té un nivell alt d'exposició al públic té més possibilitats d'infectar-se. Al principi tothom pensava no era important això de la COVID i que a Espanya no arribaria mai. Si per Nadal ens haguessin dit que avui estaríem així hauríem tractat de bojos als qui deien aquestes paraules. No obstant, aquí estem.

Ara tenim més seguretat que al principi de la pan-

dèmia. Veient lo que ha passat amb el material a tot Espanya dir "prou seguretat" me sembla innecessari de comentar perquè és evident que s'han de millorar moltes coses però que, segurament, és un aprenentatge que també haurem fet o esper que facem.

Vos sentiu recolzats pels aplaudiments de les 20 hores cada vespre? Creus que s'havia perdut la consideració social del sector sanitari en general i que ara la societat tornarà a mirar-los amb uns altres ulls?

Sobre aquest tema hi ha diversitat d'opinions, des de el meu punt de vista, és una manera de que tots ens sentim participis d'aquesta situació i l'energia positiva per seguir lluitant. Tant debò quan tot això millori, es valori igual de bé el sistema sanitari i no quedi tot dins el record.

És prest per dir-ho, com ja he dit, el temps ho dirà, la sanitat i la educació públiques mai han estat molt ben valorades per la societat quan, en realitat, són indispensables i milloren aquesta mateixa societat. Molts cops i per desgràcia, fins que no passen aquestes coses no es valoren moltes d'altres.

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental? Com duis la situació? Vosaltres, els qui heu d'atendre als malalts, és un sector que s'ha infectat molt? Teniu prou seguretat? Estau segurs?

Sobretot mental, perquè físicament és lo de sempre però mentalment tens molta pressió i pors. Nosaltres feim el millor possible, no infectar als de casa teva, no caure tu perquè perjudiques als teus companys i companyes de feina, etc...

A mesura que passen els dies, anem millorant el material i agafant confiança amb nosaltres i amb els protocols de vestimenta, etc...; la situació és la mateixa que abans però amb més inseguretats.

Intentam estar el més segurs possibles dins les limitacions que hem tingut front aquesta pandèmia a nivell mundial. Qualsevol sector, sanitari o no, que té un nivell alt d'exposició al públic té més possibilitats d'infectar-se. Al principi tothom pensava no era important això de la COVID i que a Espanya no arribaria mai. Si per Nadal ens haguessin dit que avui estaríem així hauríem tractat de bojos als qui deien aquestes paraules. No obstant, aquí estem.

Ara tenim més seguretat que al principi de la pandèmia. Veient lo que ha passat amb el material a tot Espanya dir "prou seguretat" me sembla innecessari de comentar perquè és evident que s'han de millorar moltes coses però que, segurament, és un aprenentatge que també haurem fet o esper que facem.

Vos sentiu recolzats pels aplaudiments de les 20 hores cada vespre? Creus que s'havia perdut la consideració social del sector sanitari en general i que ara la societat tornarà a mirar-los amb uns altres ulls?

Sobre aquest tema hi ha diversitat d'opinions, des de el meu punt de vista, és una manera de que tots ens

sentim participis d'aquesta situació i l'energia positiva per seguir lluitant. Tant debò quan tot això millori, es valori igual de bé el sistema sanitari i no quedi tot dins el record.

És prest per dir-ho, com ja he dit, el temps ho dirà, la sanitat i la educació públiques mai han estat molt ben valorades per la societat quan, en realitat, són indispensables i milloren aquesta mateixa societat. Molts cops i per desgràcia, fins que no passen aquestes coses no es valoren moltes d'altres.

Per mor de la COVID-19

Conversa amb Margalida Garí, infermera

Infermera de la Unitat Bàsica de Cala Rajada, on va deixar un grat record, i després de deixar la seva empremta a diversos pobles de Mallorca, va trobar la seva destinació a Manacor. És per la seva nova destinació a Urgències de l'Hospital de Manacor, hospital de referència del nostre municipi, que recollim la seva experiència personal i la seva opinió de com es viu el dia a dia en uns moments tan delicats d'Alarma Sanitaria.

A Manacor sembla que ja ha passat el pitjor. Aquestes setmanes sembla que les dades dels pacients que estan ingressats afectats per la COVID-19 i els que segueixen a la UCI, s'estabilitza, sinó és que millora...

Com és viu això des de el Servei d'Urgències de l'Hospital de Manacor?

Realment encara és prest per poder afirmar realitats absolutes però és veritat que, gràcies a tota la població, estem veient milloria. El servei d'urgències és molt inestable, hi ha dies que hi regne la calma i d'altres que està saturat però amb el recolzament dels companys i companyes es treballa molt a gust dins el possible de la situació.

Com era la feina, el dia a dia, abans de la COVID-19 i com ha canviat des que ha aparegut?

En realitat, jo vaig passar de Atenció Primària a hospitalària just quan tot això de la COVID-19 floria. Se pot dir que, en quan a hospital no conec altre manera

de treballar. El que sí sé es que des de el moment que les persones van quedar-se a casa va disminuir considerablement la carrega assistencial per consultes generals. Amb altres paraules, qui acudeix a urgències ara per ara, són persones que no poden esperar o que esperar els hi causaria un problema de salut greu.

Abans de la COVID-19, passava que s'utilitzaven els serveis sanitaris per consultes que es podien fer amb cita prèvia al seu metge/sa de capçalera i aquest/a ja sol·licitaria una Inter consulta amb l'especialista si ho veia convenient.

Aquest sistema de anar "d'urgències" als Centres de Salut o als Hospitals per consultes no urgents és el que sempre ha col·lapsat el nostre sistema sanitari. Almenys, amb la COVID-19, això s'ha respectat.

Quina és la situació actualment a l'Hospital de Manacor? Estau desbordats?

De moment, la situació és sostenible tot i que hi ha serveis específics com ara la Unitats de Cures Intensives que ha augmentat la seva càrrega de treball.

S'ha de pensar que els pacients de la COVID-19 poden ser complexos i les intervencions o el maneig d'aquests pacients a una unitat de cures intensives du molta feina.

Ja fa mes d'un mes des que es va decretar l'Estat d'Alarma. Com vos heu anat adaptant a aquesta situació de crisi sanitària ? Què ha estat el pitjor?

Des de el meu punt de vista, el pitjor ha estat la falta de material de protecció per els sanitaris a nivell de tot Espanya. Això ha anat millorant, tot i que encara no sigui òptim, però l'exposició continua que hem tingut des de un primer moment sense la protecció adequada ha estat degradant.

Respecte a la metodologia d'adaptació, cada dia aprenem coses noves i canvien els protocols. Al principi era molt estressant, hi havia massa informació en constant canvi. Poc a poc, ho hem anat instaurant personalment i institucionalment.

Seguiu uns protocols a la feina? Han canviat molt amb la COVID-19? Com és l'organització d'un hospital? Expli-ca'ns-ho una mica...

- Neteja de clavegueram
- Desembussos
- Depuradores
- Buidatge i neteja de cisternes, aljubs i piscines
- Fosses sèptiques

C/ Castellet, 31 bjs.
07590 CALA RAJADA
Tel.: 971 596 602
Fax: 971 596 600
info@rebalim.com
mòbils:
671 692 886 (Tolo)
689 211 630 (Toni)

Els sanitaris sempre hem seguit protocols per poder unificar maneres d'actuar. La diferència és que ara n'hem hagut d'incorporar de nous i al principi el desconeixement i la incertesa són obstacles a haver de passar. A manera de resum, tant Atenció Primària com hospitalària, s'ha dividit amb dos blocs, patologia respiratòria i patologia no respiratòria. S'han creat així dos circuits diferents que estan separats. Els equips assistencials també es divideixen amb respiratoris i no respiratoris.

D'aquesta manera es dificulta el contagi de la malaltia i es protegeix tant el personal com els pacients.

Com viviu aquesta situació? Hi ha tensió, por, recel... o més solidaritat que abans? Ha canviat la manera de relacionar-vos entre el personal del vostre servei? Com es fa feina amb aquesta pressió?

Jo diria que hi ha una mescla d'ambdues coses en quant a la societat en general. No obstant, m'agradaria quedar-me amb totes les mostres de recolzament i iniciatives solidàries que han sorgit arrel de la COVID-19. Realment hi ha històries precioses dins tot aquest moment caòtic i segurament tots i totes ens guardarem les nostres d'una manera especial.

Ens relacionam igual, però amb les mesures de protecció, mantenint la distància de seguretat i sense contacte físic.

La feina es fa bé perquè al final la empatia i la humanitat es poden transmetre amb una mirada o un acte però es troben a faltar les abraçades i les mans sobre l'espatlla a mode de reforç positiu.

A nivell assistencial, l'esgotament és més físic o mental? Com duis la situació? Vosaltres, els qui heu d'atendre als malalts, és un sector que s'ha infectat molt? Tèniu prou seguretat? Estau segurs?

Sobretot mental, perquè físicament és lo de sempre però mentalment tens molta pressió i pors. Nosaltres feim el millor possible, no infectar als de casa teva, no caure tu perquè perjudiques als teus companys i companyes de feina, etc...

A mesura que passen els dies, anem millorant el material i agafant confiança amb nosaltres i amb els protocols de vestimenta, etc...; la situació és la mateixa que abans però amb més inseguretats.

Intentam estar el més segurs possibles dins les limitacions que hem tingut front aquesta pandèmia a nivell mundial. Qualsevol sector, sanitari o no, que té un nivell alt d'exposició al públic té més possibilitats d'infectar-se. Al principi tothom pensava no era important això de la COVID i que a Espanya no arribaria mai. Si per Nadal ens haguessin dit que avui estaríem així hauríem tractat de bojos als qui deien aquestes paraules. No obstant, aquí estem.

Ara tenim més seguretat que al principi de la pandèmia. Veient lo que ha passat amb el material a tot Espanya dir "prou seguretat" me sembla innecessari de comentar perquè és evident que s'han de millorar moltes

coses però que, segurament, és un aprenentatge que també haurem fet o esper que facem.

Vos sentiu recolzats pels aplaudiments de les 20 hores cada vespre? Creus que s'havia perdut la consideració social del sector sanitari en general i que ara la societat tornarà a mirar-los amb uns altres ulls?

Sobre aquest tema hi ha diversitat d'opinions, des de el meu punt de vista, és una manera de que tots ens sentim participis d'aquesta situació i l'energia positiva per seguir lluitant. Tant debò quan tot això millori, es valori igual de bé el sistema sanitari i no quedi tot dins el record.

Es prest per dir-ho, com ja he dit, el temps ho dirà, la sanitat i la educació públiques mai han estat molt ben valorades per la societat quan, en realitat, són indispensables i milloren aquesta mateixa societat. Molts cops i per desgràcia, fins que no passen aquestes coses no es valoren moltes d'altres.

**Per mor de la COVID-19 /13/
Conversa amb Víctor Ferragut,
director de l'Escola de Música
29.04.2020**

Víctor Ferragut, juntament Xisca Asensio, gestionen l'Escola Municipal de Música de Capdepera. És un servei de titularitat municipal gestionat a través d'una concessió administrativa per l'empresa Senza Cadenza SL des de l'any 2016. Quan se'ls adjudicà l'Escola de Música els vàrem fer una entrevista i ja comentàvem "Des de Cap Vermell us desitgem que el vostre engrescador projecte es faci realitat. Ens consta que estau fent un gran esforç personal en l'inici del nou curs escolar". I pel que veiem, en aquest darrers anys, ha hagut un gran canvi amb un bon nombre de projectes i activitats amb la finalitat d'engrescar els joves (i no tan joves) músics, treballant des de la pròpia escola de música i en col·laboració amb altres entitats municipals.

Actualment compta amb, aproximadament, 280 usuaris i 15 professors.

Com duis el confinament i la feina d'adaptar l'Escola de Música a la nova situació?

A poc a poc s'ha anat normalitzant l'activitat de

l'escola a distància i ara tot és una mica més tranquil i ordenat. La nostra activitat diària implica sessions col·lectives i individuals, que s'han hagut de reestructurar ràpidament per poder seguir realitzant les classes de la millor manera possible. **Un dels majors problemes que hem tingut és la falta de previsió en l'actuació davant aquesta situació.** Ningú va ser a temps a organitzar amb prou antelació les alternatives a l'ensenyament presencial, hem hagut d'anar reajustant sobre la marxa.

Què ha suposat la crisi del Coronavirus i la prohibició de les classes presencials? Què heu fet per continuar la formació dels alumnes?

Suposo que com a tots els centres d'ensenyament, **un canvi profund en el funcionament del centre, així com una immersió forçada a les noves tecnologies.** En el nostre cas, les sessions individuals s'estan fent per videoconferència o bé a través de vídeos tutorials. D'aquesta manera mantenim un contacte continu i personalitzat entre l'alumnat i el professorat.

En el cas de les assignatures teòriques, ja fa dos cursos que s'havia implementat l'Aula Virtual, que permet a l'alumnat treballar des de casa. Aquesta eina l'hem complementada amb una de nova, el Classroom, així com videoconferències setmanals per tal d'aclarir dubtes i plantejar nous reptes.

En el cas dels conjunts, teatre musical o les sessions col·lectives dels més menuts, l'activitat diària és més complicada. En aquests casos el professorat va preparant materials audiovisuals per a tots aquells qui vulguin seguir gaudint de la música des de casa. Òbviament, les audicions i concerts s'han hagut de suspendre.

Com ha estat la resposta del professorat a aquests canvis?

Tots han fet un esforç considerable per tal d'adaptar-se al nou format de classes fent ús de les noves tecnologies. Durant els darrers cursos ja hem anat introduint canvis i millores en aquest sentit, però la situació requeria prémer l'accelerador i ficar-se de ple en una nova dinàmica pedagògica. S'ha de valorar molt positivament la capacitat d'adaptació que ha demostrat el professorat de l'escola.

Des de l'inici d'aquest confinament, l'equip docent

del centre ha prioritzat finalitzar el curs. Hem descartat la suspensió de les classes perquè tothom qui desitgi continuar amb la formació musical ho pugui fer. Alhora, hem atès situacions familiars complicades, que han suposat que alguns alumnes no puguin acabar el curs per manca de mitjans econòmics o tecnològics.

El servei de l'Escola de Música de Capdepera depèn principalment de les quotes dels usuaris. Mantenir les classes ens obliga a restablir les taxes municipals. Tot i això, dins el poc marge pressupostari que tenim hem aplicat algunes bonificacions en determinades assignatures col·lectives.

Com afecta laboralment al professorat?

La suspensió de classes presencials i **les baixes d'alumnat que aquesta situació ha provocat han precipitat les reduccions en la jornada laboral del professorat.** En la mesura del possible, farem que el professorat pateixi les mínimes conseqüències laborals.

Una de les activitats que heu promogut per mantenir els joves (i no tan joves) músics actius ha estat "Música al balcó", que ha tingut prou seguiment. Com sorgí la idea i com la valoreu?

Durant els primers dies de confinament vàrem veure que eren varies les escoles que promogueren activitats similars. També algunes entitats locals ens contactaren per demanar-nos si ho posaríem en marxa. Tan bon punt l'activitat docent a distància va estar ben estructurada vàrem fer la primera convocatòria, que tingué molt bona acollida per part de tots els músics gabellins.

La cultura s'ha posat de manifest com un bé de primera necessitat per passar aquest confinament, un dels objectius d'aquestes convocatòries ha estat també potenciar la pràctica artística del nostre alumnat.

Voldria aprofitar per agrair també a tots aquells músics gabellins que han compartit la seva música amb tots nosaltres. És una alegria veure'ns i escoltar-nos encara que sigui a través de les xarxes socials!

Les escoles han hagut de "recrear-se" i adaptar-se a la nova situació per a dur a terme el tercer trimestre, a partir d'unes directrius de la Conselleria. Com teniu organitzat aquest període, les classes, l'avaluació...?

Seguint les directrius de la Conselleria, tindrem en compte totes aquelles mostres d'avaluació del 1r i 2n trimestre a l'hora de fer la valoració de l'alumnat aquest 3r trimestre.

Hem de dir que la resposta al seguiment ha estat molt positiva per part de les famílies. També s'ha de tenir en compte que les característiques de la nostra activitat lectiva ens permeten fer el seguiment de manera gairebé personalitzada.

Per mor de la COVID-19 /14/

Conversa amb Montserrat Rodríguez Batanero, directora de la Residència DomusVi de Capdepera
30.04.2020

Per les notícies que ens havien arribat de la Residència de Capdepera, gestionada per DomusVi, no s'havien registrat infeccions entre els residents, però han seguit complint estrictament els protocols de protecció. Per contrarestar el confinament dels major i la restricció de les visites, s'han creat mecanismes de comunicació amb els familiars.

Na Montserrat Rodríguez Batanero ha hagut de dirigir la Residència en aquest període tan complex i adaptar les rutines diàries a la prevenció de la COVID-19. Poc després de la seva arribada al centre, va ser al gener d'enguany, va començar l'extensió del virus, el confinament i l'inici de l'alarma social per la seva incidència a les Residències, tot un repte que de moment se salda amb cap usuari positiu de la COVID-19.

Amablement ens ha contestat a les preguntes que l'hem fet, per conèixer de primera mà com estan els nostres majors i els treballadors de la Residència de Sa Font de Sa Cala.

Quants de residents teniu actualment? Han hagut canvis en el nombre d'usuaris?

Actualment a la residència DomusVi Capdepera tenim 112 residents. Malauradament, durant aquest període de confinament aquest nombre ha variat.

Com ha afectat la crisi de la COVID-19 a la Residència de Capdepera?

El que més destacaria d'aquest Estat d'Alarma, seria el confinament dels residents a les seves habitacions i el fet que s'hagin tancades les visites de familiars i amics a la residència.

Com ha canviat el dia a dia dels residents?

Els residents cada dia són dinamitzats pel nostre equip de teràpies, que prepara setmanalment activitats com el bingo, gimnàstica, lectura de la premsa, cartes de familiars, ... Però, en comptes de fer-se les activitats a

la sala de teràpies, es fan al passadís i els residents queden a la porta de les seves habitacions.

El contacte amb les seves famílies es realitza mitjançant videotrucades, trucades, correspondència o missatges al blog de la residència que els hi fem arribar, a més de la comunicació diària que el centre manté amb els familiars per informar-los de la situació del centre i dels residents.

Quines mesures per evitar el contagi heu pres? S'han modificat els protocols habituals? Com afecta a la vostra dinàmica de feina?

Hem seguit des del primer moment les indicacions i protocols establerts tant pel Ministeri de Sanitat com per les autoritats locals i el nostre departament tècnic. Si qualche resident presenta símptomes és aïllat per prevenció i les mesures a l'hora d'accedir a la seva habitació segueixen les que marca al protocol.

Els protocols abans de la COVID-19, no eren els mateixos, per suposat. En aquests moments són més estrictes i rigorosos, nosaltres els hem aplicat i continuem aplicant sense excepcions des del primer moment.

Què ha estat el més difícil a l'hora d'organitzar-se per prevenir els contagis?

No vam tenir dificultats en organitzar les tasques, els residents i els treballadors es van adaptar ràpidament a aquests nous canvis.

Hi ha més tensió, por, problemes o estrès entre el personal?

Ara mateix no, però al principi del confinament l'equip tenia més dubtes. Des del centre es va anar facilitant tota la informació al respecte i es va formar al personal per estar previngut en el cas d'un possible contagi per la COVID-19. A dia d'avui seguim actualitzant la informació referent a protocols.

Heu disposat de material de protecció suficient?

Si, la companyia ens ha fet arribar des del primer moment tot el material necessari per a protecció i actuació davant la COVID-19, tant per residents com per a treballadors. He de dir que, avui per avui, encara continuem rebent periòdicament més subministraments de material de protecció. En cap moment hem tingut falta de material.

A més, volem tornar a agrair a les famílies i amics dels residents i del centre la gran tasca que varen fer, fent-nos arribar mascaretes casolanes al centre. Aquestes es van repartir entre tot el personal del centre. Aquesta mostra d'afecte, sens dubte, ha estat molt ben valorada per tots.

Quin missatge donaríeu a les famílies dels residents?

Voldria donar molts ànims i forces a tots els familiars i amics dels nostres residents, especialment, a totes les famílies que durant aquest confinament han patit la pèrdua d'un ésser estimat i no han pogut compartir els últims moments junts. Per nosaltres també suposa un cop molt dur, perquè els residents són com la nostra segona família, estem amb ells en el dia a dia i els tenim molt d'afecte.

**Per mor de la COVID-19 /15/
Conversa amb Andreu Genestra,
la màgia de Son Jaumell
06.05.2020**

Mai parla d'ell en primera persona, sempre de l'equip. Va començar a la cuina fregant olles quan només tenia 15 anys i abans dels 30, l'any 2012, inaugurava Son Jaumell. Portava un gran bagatge i moltes propostes innovadores. Recordam aquell cosiol de xocolata o aquell arròs cuinat amb aigua de mar... L'Aromata, l'hotel Es Príncep a Palma i el restaurant Bala Roja són fites que va afegint a la seva trajectòria. Relativitza molt l'estrella Michelin tot i que la considera un altaveu de la seva feina.

El seu concepte de gastronomia és oferir una experiència a cada mossegada. Si la cuina té una vessant artística, ell és el gran prestidigitador...

Fa vuit anys que inaugurares aquest restaurant. Com en descriuries l'evolució? Com ha anat? Quins han estat els millors moments...?

Jo crec que la descripció seria que hem après molt dels mals moments. Son Jaumell no ha estat un camí asfaltat i crec que no va pel sentiment familiar que hi ha en tot el que comporta Son Jaumell. Des de la propietat als treballadors, no és un simple lloc de feina, sinó que lo guapo d'aquest projecte és que tothom que està dedins s'hi senti identificat. Fins i tot el que n'ha sortit guarda un record molt proper al que és Son Jaumell.

Quina ha estat l'evolució i cap a on vas, a nivell professional, com a cuiner?

Teníem molt clar que el que volíem era trepitjar dins la gastronomia balear. No mallorquina, sino balear. Fent menció al que és el producte local. Quan vam començar l'any 2011, ja posàrem l'eslògan de **cuina de la Terra**,

no per ser un quilòmetre zero ni per la cuina tradicional, sinó per donar-li una volta a la gastronomia emprant productes d'aquí mitjançant tècniques de tot el món. Cercam com poder fer que evolucioni la cuina amb coherència i amb arrels. Crec que hem dut la cuina de Son Jaumell per tot el món.

L'estrella Michelin és la major fita d'aquests anys?

No ho crec, més aviat crec que el públic local ha sabut entendre i reconèixer la nostra feina. Crec que l'estrella Michelin és un altaveu i un reconeixement a la feina. Sincerament, crec que el més important és que el poble de Capdepera ens ha adoptat i ara mateix el meu nom no podrà estar mai desvinculat del poble de Capdepera. Al final som carn i ungla. I això ha estat el que hem aconseguit. Fer-te teu un projecte. Si no tel fas teu, al final és un fracàs.

Seria important per a tu aconseguir la segona estrella Michelin?

No, a hores d'ara, per a mi seria important mantenir aquest projecte. Nosaltres seguirem però Déu sabrà el que passarà en un futur. Lo més important és la continuïtat dels projectes, i seguir l'evolució d'aquests projectes.

Mirant els articles dels dies de la inauguració, del 2012, queda poca gent de l'equip que va començar. Com és que hi ha tants canvis en el món de la gastronomia?

Del primer any sols queda n'Amin, però del segon any queda més gent. En David Serrano, maître i somelier... Els equips de gastronomia tenen això. Hem de descomptar que és un equip passional i romàntic. En aquestes situacions, el cap es cansa i necessita canviar d'equip. En aquest cas hem intentat treballar sempre amb l'equip que en té ganes i a vegades per motius ics cal canviar. Val la pena no forçar i que canviïn. Aquí intentam, sempre, inculcar els valors de tot un equip humà, no sols d'un individu. Això suposa un major esforç per part del cap, per formar gent...

I també hem d'entendre que Capdepera no és un lloc de passada, ni com Ciutat, on trobes més gent, i malauradament he hagut de dur gent de tot el món per cobrir places de feina d'un restaurant d'alta cuina. És cert que no tothom val per estar a alta cuina i no tothom és

cuiner de professió, hi ha molts mercenaris, simplement per un sou.

Què és el més dur del treball a la cuina?

Jo, sincerament, i ho dic molt clar, no faig feina per un sou; faig feina per un estil de vida. Entenc tothom i és molt respectable, i no passa res..., però qui es dedica a aquest tipus de cuina ha d'entendre que és molt sacrificat i, a la vegada, també dona molt de goig quan veus que un client disfruta...

Aquesta feina implica sacrificis familiars, sacrifici d'amics, sacrifici de tot el temps que inverteixes allà dintre i que no l'inverteixes a altres bandes i, per tant, de vegades hi ha danys col·laterals. Però sempre podem pensar de manera negativa o positiva. La positiva és on m'ha duit aquest tipus de cuina: a qui he conegut i els moments que he disfrutat. Per tant, em qued amb aquesta part, si no sempre es pot cercar una figuera i la branca més forta per penjar-hi una corda...

Soc de la visió que a dia d'avui sort tenim que Son Jaumell està en actiu i hem estat un mes i mig sense anar-hi i l'altre dia anàrem a regar i estava ple de maduixes...

Després parlarem de la crisi, però no volem perdre l'oportunitat de saber quin és el teu procés creatiu, és a dir, com arribes a configurar un plat?

És molt senzill, cada any canviem la carta. Nosaltres volem sorprendre el client. Cada any canviem tot el receptari. En primer lloc, perquè el client tengui una oferta que el pugui sorprendre. Hi ha plats que simplement sofreixen una evolució. No els canviem, com per exemple la *porcella damunt ensaïmada*, perquè és un dels plats que tothom ve a cercar, a veure què heu fet amb la porcelleta enguany. Amb les gambes, amb la llagosta..., tots aquests productes que són tan nostres i amb els quals costa sorprendre la gent, però quan la sorprens, la sorprens els doble, perquè els clients estan molt avesats a menjar-ne. Però quan estàs acostumat a menjar-ne i els pots sorprendre, el gaudi és doble.

D'altra banda, l'any passat trobarem que les fronteres de Mallorca ens estàvem quedant curtes. I ampliarem les fronteres sense perdre el nostre ideal d'arrels: eixamplam fronteres i ens fixam en el Mediterrani, perquè tot el que toca el Mediterrani, en gran part, s'assembla a nosaltres. Al sud de França, una bullabessa no deixa de ser una sopa de peix que a Menorca duu una picada, i a una altra banda, un altre toc..., i bé, nosaltres anam re-interpretar-la. Si nosaltres feim, per exemple, una escalivada, a Jordània es fa un altre tipus d'escalivada diferent però no deixa de ser una escalivada. I sempre amb els productes d'aquí.

L'any passat férem el *Mediterrani extrem 1* i enguany el *2.0*. També te molt a veure amb tot el que passa a la mar, que per a molts és un infern. Són tots aquests impuls i contrastos que han fet que li donàssim una segona volta, perquè ens varen quedar moltes coses als papers, i a receptaris antics, d'altres que vas cercant... També el

receptari de Cas Bombu, que va ser una petita llum per a inspirar-nos. Ens adonarem que empraven moltes receptes franceses o italianes, i que la gent no en sap la procedència. Però a mesura que vas llegint, investigant, veus que una panada existeixi aquí i també existeix a Israel; per tant hem d'obrir el cap i cercar altres indrets que són molt semblants a nosaltres.

Això que has descrit és el context. Però, per exemple, a partir de l'escalivada, d'un pebre i una albergínia, com arribes a materialitzar això en un plat?

Mira, ara per exemple, en el procés creatiu varem decidir quins aperitius havien de ser totalment vegetals, que, de rebot, havien de ser de cinc arbres reivindicatius de Son Jaumell. Amb una mossegada t'has de menjar l'essència d'un arbre: l'alzina, la figuera, el pi... Amb la figuera començarem per investigar tot el que és comestible d'aquest arbre, i aquí comença el procés creatiu. Primer, identificar el producte, què es pot fer amb el producte, sabors que té el producte, tècniques que es poden aplicar sobre el producte i com el volem emplatat. Però el més difícil és identificar la idea. No parteixes d'un plat acabat sinó parteixes de la idea. En base a la idea ferem recerca i trobarem que hi havia un element que mai havíem emprat aquí i també s'emprava a Egipte i també l'emprava la pagesia mallorquina, la lletrada. La feien com una quallada. Aquesta tècnica s'ha perdut, ningú no l'empra. Si nosaltres l'aromatitzam, ja li donam una volta al plat. Si de rebot ho feim davant el client, ja tenim l'efecte sorpresa. I si, de rebot, amb la tècnica del quall de la fulla de la figuera, emplatat davant la gent, li donam un context amb altres ingredients, això fa que sigui un plat rodó amb dues mossegades. Aquest és el procés creatiu d'un canapè d'una figuera. Per arribar aquí hem entès que, a més, hi ha molta gent que té al·lèrgies o intoleràncies. Per tant, llevam els fruits secs i el gluten i tothom pot menjar-ne i, així podeu apreciar la complexitat de cada plat.

Es podria dir que hi ha una nova generació de cuiners, d'una nova cuina, també cuiners mediàtics. A què es deu tot això? Com heu sorgit, aquesta generació? Ha estat una generació espontània? Teniu res a veure un amb l'altre?

Jo crec que ha estat la necessitat. Molt treballat. Fa pocs anys, l'alta cuina era de domini estranger. I quan una generació de joves que estudia, que surt i fa "currículum" i torna, i veu en què s'han inspirat aquells cuiners, la matèria primera de l'illa... Nosaltres, quan hem estat a un mateix nivell de coneixement, hem pogut fer les mateixes feines. Hem tingut el mateix nivell de sacrifici per arribar a aquest nivell. Mai ens hem aturat. Quan tanc, al novembre, vaig a cuinar a dos a tres indrets diferents. Ara, aquesta és la primera vegada en ma vida que estic aturat.

Tot això no és fortuït, és cercat. No et toca la qui-niela si no hi jugues. Hem cuinat, cuinat i cuinat fins arribar a objectius. Està molt treballat.

Però aquesta generació teniu moltes coses en comú...

Abans hi havia una dita segons la qual "en bastar, basta!". Quan hi havia el calaix ple, ja n'hi havia prou. Ara, omplir el calaix és massa difícil, per tant ens hem d'omplir d'altres coses. I aquestes altres coses són experiències. Aquesta és la gran diferència amb fa un anys. I les experiències et donen altres coses: coneixes més gent, hi ha més accions solidàries que t'omplen com a persona, es creen sinergies...

És cert, tenim molts testimonis de gent que una setmana després de venir a Son Jaumell encara en parla...

Aquesta és la major satisfacció. Son Jaumell ha estat una *rara avis*. A un edifici del segle XIV es fa la cuina més transgressora, que contrasta amb la seva tranquil·litat, i aquí ve gent de tot el món. El miracle està fet i ara toca conservar-ho. Certament, ens agrada molt que la gent parli de nosaltres i que després de vuit anys hi hagi gent com "Cap Vermell" que encara vulgui parlar de nosaltres... Enguany tenim moltes ganes de tornar a canviar, de fer propostes noves que tornin a donar de què parlar. La vaixella i tot hem canviat. La gent tindrà ganes de venir a veure el que han fet aquests de Son Jaumell.

Llegírem que dia 4 d'abril havíeu d'obrir. Presentareu l'equip de feina... I ara? Com queda un restaurant a partir de la COVID 19?

Moralment, quedàrem destrossats. Clarament. Bona part del receptari ha quedat fotut. Teníem tres mesos de la feina de l'hort: pèsols, faves, cebes tendres, la col·lori... Tot això se n'ha anat en orris. També hem hagut de fer millores a un edifici antic, protegit... Ara mateix tocam límits, perquè no hi ha ingressos. Tenim present que obrirem pel juny. El gastronòmic l'obrirem ja, mantindrem l'equip sencer i farem una crida als nostres clients. Realment, ara em sent com si obríssim de bell nou, com si tornàssim néixer. Un escenari d'incertesa. Mantenim els nostres preus. Tampoc teníem previst tocar-los. La nostra relació qualitat-preu és la més econòmica de l'illa. Però com vos he dit, mantenim tot el nostre equip. Ningú ens ha deixat. Tothom està supermotivats i donarem el màxim i, si cal, amb dos punts d'exigència més.

A nivell general, ningú sap què passarà.

Jo tenc clar que no tancaré. D'altres, tancaran. Nosaltres farem un esforç tant al bistró com al restaurant.

A la web proposau uns "bonus", un avançament de doblers per venir més endavant...

Pensau que hem avançat i mantingut les comandes de la porcella negra, perquè els nostres proveïdors també volem que aguantin, que no s'enfonsin. Lo fàcil és tancar. Però la gent, el turista, ve perquè tenim aquests productes especials, també de peix o bodegues..., són el nostre valor afegit.

El sector de la restauració és el 6,2% del PIB i agrupa al voltant de 300.000 establiments. Això sense parlar que la gastronomia té a veure amb la salut, la identitat i la cultura. Què demanaries als poders públics per superar aquesta crisi?

Crec que ho tenen molt clar. Hi ha molta gent que hi està fent feina i pensau que sols a efectes d'ocupació són 1.700.000 llocs de feina directes, a més dels que depenen de la nostra activitat. Les mesures econòmiques hauran de ser per avalar i mantenir aquests establiments i tot el tema dels tributs. A més dels ingressos indirectes, tot el tema del turisme, els viatges, els tributs de les navilieres...

Això serà una bona bufetada. No la superarem amb tres mesos. Sembla que tenim amnèsia, això va per llarg. Jo mateix encara estic patint la crisi anterior, pagant préstecs... Lo primer és la salut, però el que no ha fet el coronavirus que no ens mati per altres bandes.

Haurem d'adaptar les taules i els espais per complir la normativa?

És clar, però no serà gens difícil. Pensa que aquestes mesures nosaltres ja les complim, cercam sempre la qualitat, no la quantitat.

També t'hem vist a la xarxa fent receptes, de fet a "Cap Vermell" les hem compartit més d'una vegada.

Sí, ens hem d'adaptar als nous temps. Mai havia fet tanta feina per les xarxes socials, però en veure que en un mes tenia més de 8.000 visites i que des de Sud-amèrica em demanaven més receptes, vaig dir, no ho feim tot malament. La recepta de demà serà de gamba de Cala Rajada dedicada a tots els vostres lectors.

Unes paraules d'esperança...

Nosaltres som com el Mallorca de futbol, un equip patidor. No és la primera ensopegada que tenim. Hem de recordar que fa 3 anys, d'un dia per l'altre, no hi va haver gamba. La gamba fresca va desaparèixer del mercat i ens haguérem de reinventar al moment. I això t'ensenya a tenir major capacitat d'adaptació.

Obrirem i sorprendrem més que mai. Ningú no se n'anirà decebut de Son Jaumell. I, per endavant, *gràcies a tots els qui vendreu a Son Jaumell enguany!*

Per mor de la COVID-19/20/

Conversa amb Claudia Troppa

19.05.2020

Després d'una xerrada amb na Clàudia Troppa mitjançant una vídeo-conferència, hem volgut fer-li una sèrie de preguntes relacionades amb el confinament i la forma física. També ens hem interessat per Claudia Troppa Sport Center i la preparació dels joves atletes que formen part de club. Aquestes són les respostes de na Clàudia, sempre profitoses i ben assenyades.

Com creus que ens ha afectat físicament el confinament, el no poder sortir al carrer durant 50 dies?

Idò, depenent si anteriorment ja feies o no esport amb regularitat. En el cas d'haver fet esport s'haurà perdut massa muscular i força en totes aquestes zones no exercitades i en el cas dels que no feien esport doncs segurament han pujat de pes corporal.

Ara sembla que hi ha una desbandada i tothom s'enfunda el Xandall o roba esportiva i surt al carrer com si no hi hagués l'endemà.

Hi ha perill de lesions? Quines són els més freqüents?

Risc de lesions hi ha sempre en la pràctica de l'esport. Com bé dieu l'estampida és la que més respecte em dona, ja que aquesta estampida provoca la imitació, fer el que fan els altres i ja està, això ja és el primer gran error. Per que un no comença des del seu nivell sinó del qui s'imita i no és el mateix.

Lesions a curt termini normalment són les lleus com bultlofes, rascades o alguna sobrecàrrega. Les lesions greus són les que succeeixen per la mala practica durant un període llarg. Però el que passa més és l'abandonament, crear-se expectatives errònies sortir a córrer com si no hi hagués un demà i acabar exhaust i desmotivats.

Tot per no tenir paciència i crear-se uns hàbits abans de sortir. Per exemple, una bona programació abans de sortir és tenir clar, el tipus d'exercici que es vol fer, du-

rada i el recorregut. Ja que durant l'exercici plantejar-se dubtes et pot dur a la fatiga molt ràpidament, ja que s'està tornant en una situació negativa i no fluïda, còmoda i divertida.

Com plantejaries la tornada a la pràctica esportiva?

Per començar, cal evitar els sobre-esforços de tota mida, cal ser autocrític amb l'estat de forma que es té en cada moment. El sortir a córrer i esperar sentir-se com el deixem abans del confinament és un error.

A més, cal afegir que molt dels esportistes han estat fent entrenaments alternatius durant les últimes setmanes a casa, a base de circuits de força, on tampoc un sap si estava fent bé cada exercici, també pot portar conseqüències ara a l'hora de reprendre el running.

El no haver previsió de carreres i competicions, l'idea ara és posar-se objectius a curt termini en els entrenaments, un cop adquirida una altra vegada la forma física es poden plantejar reptes de millora en l'entrenament. Moment de posar-se bona música, anar a un ritme que els teus pulsacions et deixin escoltar-la amb normalitat sense el batec de les pulsacions de fons.

Quina és la manera més adequada de córrer aquests dies amb les franges horàries que s'han destinat per a l'exercici físic?

Ja no hi ha franges horàries. Tot i així per a jo són les hores ideals per a la pràctica de l'esport. Ja que no fa tanta calor i la fatiga no es presenta tan ràpida. A més, al matí de 7 a 9 hores, sens dubte és quan menys gent hi ha pel mig.

No creus que hi ha una febre exagerada pel footing? No bastaria a una caminada i prou?

Si, però a dia d'avui ja es nota com ha baixat el boom de la setmana passada, caminar, footing o córrer. L'ideal és l'equilibri, una mica de tot i cadascú el que li demani el cos i no més. En la meua opinió no estem en una època per exigir-li tant a el cos, mentalment estem minvats i molt ocupats, i això ja desgasta molt. Ara cal mimar el cos. Ara que tots anem molt més a poc a poc que abans (menys estressats), és bon moment per aprendre alguna cosa nova.

Llavors per als que s'animen a córrer ara i no saben com fer-ho els aconsello que es posin en contacte amb un entrenador. Especialment al principi, que és quan es produeixen tants minis errors que un es desmotiva molt ràpid i ho acaba deixant.

Com us heu organitzat el vostre grup per mantenir-vos en forma?

Des del club hem posat en marxa els entrenaments en línia. Són entrenaments enfocats a la construcció de la condició física. Ho estem fent amb el grup de joves d'entre 12 i 19 anys. Entrenaments personalitzats a cada situació, es valora l'edat, condició física, lloc d'entrenament... Cada dia justifiquen l'entrenament a través d'un app mòbil i un qüestionari. Més que res és necessari pel dia que tornem a la pista, perquè així tinguin bones sen-

sacions, a part tenir un horari i obligacions, ara, els ve molt bé als nins i nines, per tenir una mica d'ordre en el dia a dia.

Quina roba i calçat són adequats per emprendre la marxa esportiva?

La meua regla és sabatilles bones i el xandall pot ser el més vell possible. El calçat és clau, sortir a caminar o córrer amb calçat vell o inadequat porta conseqüències. Des butllofes a fascitis o torçades per no tenir una subjecció adequada. Per fer esport cal sentir-se còmode.

Com ho fas a nivell personal per mantenir-te en forma?

A mi el que m'ha passat és que el confinament m'ha "obligat" a tornar a entrenar, els últims anys, per feina i estudis i una bona quantitat d'excuses no estava fent res. Llavors ja la primera setmana em vaig posar a entrenar. He passat totes les errades, dels que parlo en les preguntes anteriors, però resisteixo perquè seguim confinats. Ara ja sóc al punt de creat l'hàbit i el cos m'ho demana i és una sensació meravellosa. Jo que vinc d'alta competició, i sóc molt competitiva, el sortir ara a córrer i notar l'aire fresc a la cara i mirar el paisatge em dona molta pau.

Algun altre consell?

Doncs que el fet de poder sortir, i a l'hora que vulguem, no vol dir que tota la resta de les recomanacions ens les haguem de saltar. Cal ser prudents, ara mateix l'esport està permès únicament en solitari, res de grups. Mantenir les distàncies, si un vol anar ràpid que no trïi zones de passeig ja que li van a interrompre el ritme i incomodar el vianant que va més lent. Encara no hi ha carril runner (bici tampoc).

I pels que volen començar i no saben com, que es posin en contacte amb el nostre club, és igual el nivell o l'edat, encantats els assessorarem.

**Per mor de la COVID-19/21/
Conversa amb Rafel Fernández,
batle i regidor de Serveis Socials**
26.05.2020

Fa uns dies, amb l'entrada de Mallorca (i per tant Capdepera) en la fase 1 del desconfinament se posava en marxa tot el procés per iniciar el Projecte Millora, que pretén ajudar a les famílies gabel·lines més vulnerables per mor de la Crisi de la COVID-19. Però el Projecte Millora no és nou, duu un ample període d'implantació, i suposa l'aposta de l'Ajuntament de Capdepera (se posà posar en marxa amb el suport de tots els partits polítics de Capdepera) per atendre a la gent amb necessitats econòmiques al municipi superant la política del xecs de menjar, ajudes de lloguer o subvenció d'activitats.

Parlem amb Rafel Fernández, batle de Capdepera i a l'hora regidor encarregat de Serveis Socials.

Ja ho vam publicar quan se va aprovar el Projecte Millora, però abans de tot convindria recordar als nostres lectors quines característiques i finalitats té...

El projecte Millora ja deu fer 7 anys que se va posar en marxa, però no s'havia implantat encara al cent per cent fins el 2020, gràcies al consens de tots els partits polítics. El Projecte Millora intenta una capacitació social, laboral i, sobre tot una capacitació emocional.

lletres
papereria
llibreria
premsa

Rafael Chàfer

càmer, centre vil·latge, capdepera - tel. 071 56 36 59
e-mail: premsachafers@gmail.com
Tel. 635126135 - Tel. 871579320

Veterinari

Jesús M. López Jiménez
c/til. 342

Dilluns-divendres
10:30 - 13:00
16:30 - 19:30
dissabtes
10:30 - 13:00

C/. Felip Morey Amengual, 8
07580 Capdepera, Balears
Telèfon: 971 563 835
Urgències:
610 437 125
639 306 393

Centre Veterinari Capdepera

I3L

INSTAL·LADIONS

L'Agulla

Carrer Llevamans, 26
07590 Cala Rajada
telf. 971 56 36 59

Què intentem aconseguir amb aquest projecte? Intentem que la gent que hi participi, a canvi d'una aportació econòmica de part de l'Ajuntament de Capdepera, tingui una deferència davant el municipi retornant aquesta ajuda que els han donat els ciutadans del municipi. A banda d'això hi ha una capacitat a nivell professional, bàsicament perquè cada divendres fan una formació, que també va inclosa en aquest Projecte Millora. Així, de dilluns a dijous, fan cinc hores diàries i els divendres tots fan formació. La formació és bàsica i no reglada, que va relacionada amb aquesta capacitat per poder anar al món laboral i trobar feina, per exemple com fer currículums, com fer una presentació, com anar a una entrevista... i ús d'internet per cercar feina, usar programes bàsic com word. És una formació molt bàsica, però necessària per quan se vagi a cercar feina.

Quina experiència s'extreu dels anys anteriors?

L'any passat funcionava al voltant del 50% i teníem devers una vintena d'usuaris, i la experiència ha estat positiva en aconseguir col·locar prou gent en empreses del municipi. Això és molt important perquè hi ha usuaris del Projecte Millora que, gràcies a aquesta formació i aquesta forma de fer feina, aconsegueix tenir una feina, encara que sigui els sis mesos de l'estiu. Crec que el més important del projecte és que l'usuari arribi a tenir autonomia, evitant que sigui una situació dependent: no volem que l'usuari no pugui ser autònom. El que volem és que l'usuari tingui una autonomia i unes destreses que el puguin validar com a ciutadà que cerca feina i que pot trobar en el món laboral del municipi, no en projectes dependents de l'Ajuntament. Cal evitar que sigui un projecte crònic, que sempre siguin els mateixos que van a ell. No hem muntat un projecte per quatre persones que no troben mai feina i l'hem de mantenir nosaltres, no es tracta d'això.

Però n'hi haurà que no troben la feina per diverses circumstàncies...

Sí, clar. Evidentment hi ha persones que poden ser usuaris crònics, que no troben feina, però el que prioritzem és que més del 60 o 70% puguin tenir aquestes destreses per trobar feina.

Però ara tot s'ha complicat amb la crisi creada pel coronavirus...

Amb l'aturada en sec de l'activitat econòmica i del teixit comercial i empresarial del nostre municipi pel motiu del coronavirus ha hagut un daltabaix. Gràcies a que hi va haver un consens dels partits polítics per tirar endavant amb el cent per cent del Projecte Millora, i gràcies al consens per generar crèdit, ens hem vist capacitats per assumir els més de 190 usuaris. En un primer moment hi havia devers 140, avui dilluns (18 de maig) han començat una trentena i tenim altres trenta pendants de valoració. Estam parlant de devers 230 persones que, gràcies a l'esforç que hem fet tots els partits polítics (perquè aquests diners no ens ho gastem en altres coses) hem aconseguit

col·locar dins les àrees de gestió del nostre ajuntament aquestes 170/180 persones que ja fan feina i les que han de començar en aquests dies.

Crec que hem estat un dels municipis que hem tingut la sort de tenir les eines ben esmolades per donar una solució al ciutadà i des de l'administració local. Crec que som l'únic ajuntament capaç d'habilitar aquest sistema per donar una sortida ràpida als ciutadans que tenen tots els requisits per entrar en el projecte.

Això suposa un gran esforç per l'àrea de Serveis Socials...

La crisi provocada pel coronavirus ha suposat una reestructuració dels serveis socials de l'Ajuntament de Capdepera. De tenir 2 TF (treballadores familiars), 1 TS (treballador/a social) i 1 ES (educador/a social), hem passat a tenir 4 TS (treballadors/es socials), 3 ES (educadors/es socials), 4 TF (treballadors/es familiars) i 4 integradors socials. És a dir hem passat a comptar amb 17 persones.

Els 4 integradors socials s'han pogut contractar perquè l'Estat d'alarma ho permet, i tindran un contracte de fins a 6 mesos. Cal aclarir que de les 4 treballadores socials, una farà de coordinadora. A més comptem amb una auxiliar a Capdepera i una altra a Cala Rajada.

Tot això s'ha pogut crear perquè el plenari va donar el vist i plau a que s'havia de prioritzar el problema que tindríem a nivell de serveis socials. Per ventura això com ajuntament o com a partits polítics, que han arribat a aquest consens no ho sabem vendre... però no hi ha molts d'ajuntaments que hagin fet el que hem fet nosaltres: "ara no toca l'egoisme de cada un dels partits, el que toca és fer feina i remar en la mateixa direcció". Això ho he xerrat amb tots els partits per separat i tots han tingut el mateix discurs: deixar la política de banda i donar una solució. A altres ajuntaments que han intentat fer el Projecte Millora, com per exemple Ses Salines, no ho han aconseguit.

Quina quantitat rebran els participants del projecte Millora?

El que és més important a final de mes tindrem entre 140 i 170 ciutadans que rebran 600 euros per part de l'Ajuntament de Capdepera i, com a mínim, els suposarà una ajuda per anar sortint endavant.

Uns dels emperors que ens han comentat és que podria afectar al nombre de llocs de feina de l'Ajuntament.

No arriba a una mitja jornada, però s'hi fa a prop. No pot ser mitja jornada perquè estaríem encobrint un lloc de feina. No s'arriba al salari mínim interprofessional. És una ajuda que es dona, i a canvi d'aquesta ajuda han d'aportar unes hores de treball a l'Ajuntament, a la comunitat. Pensem que és el que toca, de fet el SOIB hauria de funcionar així.

Què passa amb la gent que per un motiu o altre no es pot acollir al projecte millora?

Tot i això, si justificadament una persona presenta un informe que no pot participar en el projecte millora,

l'ajuntament continua amb les ajudes. Va haver un acord per consens de tots els partits polítics que mantindríem una partida per aquesta gent (minoritària) que no se pot acollir al Projecte Millora, sempre amb un informe justificat. Així continuen rebent ajudes de lloguer, per les bombones de butà o tiquets de menjar.

També se fan repartiment d'aliments...

Els repartiments d'aliments corresponen a les aportacions del FEGA. Son aportacions d'aliments del Ministeri que se gestiona a través de Creu Roja. Fa quinze dies se va esgotar la partida que teníem per aquests tres mesos... és evident que de tenir 20 usuaris a tenir-ne 70 o 80 cada dia hi ha diferència.

Per a participar en el Projecte Millora cal tenir 7 punts, i per tenir aliments basta tenir-ne 4. Per tant tots els qui estan en el Projecte Millora tenen dret a rebre aliments.

L'Ajuntament va haver de comprar aliments perquè els del FEGA no varen bastar. Per fe la compra hem anat a les empreses del municipi i demanar-lis quins productes tenen (del que necessitem) per poder comprar-lis. Així del llistat que tenim a uns comprem unes coses, a altres unes altres, i allò que no poden aportar empreses del municipi ho comprem a l'Eroski. Això sí, amb el mateix preu. Pensen que comprem grans quantitats i ens fan preus molt bons o promocions que compensen.

Participar en el Projecte Millora és excloent de rebre altres ajudes?

No. El usuari mentre tingui els criteris de punts no tenen perquè estar exclosos per tenir un ERTE o tenir una feina de mitja jornada o per no tenir res. Tenim de tot, gent que no té cap altre ingrés, gent que té un ERTE i tenim gent que fa feina a una mitja jornada. Per què? Per què és una qüestió de renda per càpita. És a dir ingressos, menys despeses i dividit per membres de l'unitat familiar. Hi ha gent que per estar en un ERTE no venen a cercar feina.

Aquest programa és de tres mesos, per tant cada un que està en el programa se'n durà 1800 euros. Pot ser renovable si la situació continua estable, si ve més gent a demanar i compleixen les condicions s'incorporaran els nous i se preveu que els usuaris vagin rotant.

Quines perspectives teniu en un futur immediat? A les declaracions que es van fer després de la reunió del Patronat es mostraven unes perspectives molt dolentes...

Nosaltres esperem que tot això faci una passa endavant i que turísticament Cala Rajada i el municipi s'obri el mes de juliol.

Ja m'han comentat que les meves declaracions eren una mica pessimistes però crec que, ara per ara, són reals. Si mirem un per un els sectors i et plantejges quins requisits han de complir per poder obrir enmig d'aquesta crisi sanitària, pocs poden obrir i mantenir-se. És impossible. Per exemple, què pot significar per un hotelier? Entre d'altres coses has de tenir un metge a cada un dels teus hotels, han de prendre la temperatura als clients a la sortida i a

l'entrada, s'ha de llevar el buffet i tornar a servir a taula, taules separades i en la mateixa taula separats a més de dos metres, amb un 40% d'ocupació màxima... això suposarà un 37-40% de despesa més. Pensem que per obrir un hotel calculen un mínim d'un 30% d'ocupació... Qui obrirà em demano? Empreses que tinguin un bon múscul financer podran obrir, els hotels d'empreses familiars o petites ho tindran més complicat. A més si una empresa té els seus treballadors a l'ERTE i prova d'obrir, després no pot tornar enrere i què farà la gent? Esperar que arribin els primers autobusos de turistes, quan arribin trauran el personal de l'ERTE.

Qui és el futur immediat del nostre municipi? Estar en expectativa del que passarà dia 1 de juliol, conèixer les mesures de tipus sanitari, les perspectives de clients que ens poden arribar, mesures que haurem de tenir en zones públiques (platges, passeigs...) i el tant per cent de clients que decideixin venir a Mallorca, i en el nostre cas a Capdepera.

Nosaltres amb el projecte Millora tenim cobert fins a final d'any, però pel pròxim any necessitarem el milió quatre-cents mil euros perquè aquesta és la xifra que ens gastem. Se suposa que per proper any la xifra semblant. Enguany l'hem aconseguida amb el romanent, però l'any que ve no tindrem romanent i, entre tots els partits haurem de fer un esforç per veure d'on traurem aquest milió quatre-cents mil euros. Haurem de suprimir altres coses.

A part del projecte Millora aquesta setmana farem una comissió de portaveus per veure com afrontem l'obertura d'escoles de 0 a 3 anys, escoles d'estiu i escoles d'esports, obertura piscina, obertura mercats, obertura instal·lacions esportives i obertures castell de Capdepera. Tot aquests serveis suposen doblers, molts de doblers per adaptar-los a la nova situació. I també n'hi ha risc, perquè les mesures sanitàries són brutals i no sabem fins quin punt ho hem d'abordar tot. Jo necessito el consens dels partits de Capdepera: si tothom està d'acord en obrir la piscina, per exemple, obrirem la piscina costi el que costi. Hi haurà menys usuari i més despesa. I el tema de les escoles d'estiu és demencial, no obren les escoles i volen que els ajuntaments obrin les escoles d'estiu, o les escoles de 0-3 anys.

Conversa amb Francesc Joan Bernabeu, rector de Capdepera i Cala Rajada

Després de l'arribada i la primera missa del nou Rector a les Parròquies de Capdepera i Cala Rajada, i passats uns dies per deixar-lo aterrar, tenim una llarga conversa amb Francesc Joan Bernabeu Bonet, (o Xisco com li agrada que l'anomenin), per conèixer un poc més qui és i quins sons els seus projectes. Ens trobam amb un jove capellà, amable, educat i molt proper, al qual se li nota la il·lusió amb la que ha arribat al nostre poble.

En Xisco Bernabeu és palmesà des de sempre, com ell mateix es defineix, però nascut a Palmanyola fa quasi 36 anys. Ens comenta que la seva vocació va ser tardana, ja que fins als 24 anys (al curs 2009/10) no va començar els seus estudis al seminari diocesà de Mallorca. Cursà tots els seus estudis a Mallorca i va ser ordenat Diaca el 16 de gener de 2017 i poc després Sacerdot, el 9 de juliol de 2017 a la Catedral de Palma, per aleshores Bisbe administrador apostòlic de Mallorca Sebastià Taltavull Anglada.

D'ençà de la seva ordenació no havia pogut exercir de rector de cap parròquia, essent les parròquies de Capdepera i Cala Rajada el seu primer nomenament de Rector (a n'aquest cas dues) d'una parròquia. Fins a aquesta data, va exercir la seva tasca al 2017 com a Diaca de la unitat pastoral de Santanyí, que compren les parròquies de Santanyí, Llombards, Alqueria Blanca, Calonge, Cala d'Or, Cala Santanyi, Porto Petro i també el Santuari de Consolació, on hi va continuar pocs mesos més com a Vicari, després de ser ordenat sacerdot, abans del seu nou destí.

Posteriorment, el seu nou destí com a capellà (en funcions de Vicari), el va dur a la Vall de Sóller i Fornalutx, on allà, amb un Rector moderador, un Rector Solidari i ell com a Vicari, abastien les parròquies de Sant Bartomeu de Sóller, Port de Sóller, Fornalutx, Horta de Sóller, Bunyola, Palmanyola, i també les funcions a l'Hospital Joan March.

Passat aquest període del 2017 al 2020, al més de juny li arriba la proposta per part del Bisbe de Mallorca, de fer-se càrrec de les parròquies del nostre municipi i també les funcions de capellà a l'Hospital de Manacor. Una proposta que va acceptar amb il·lusió i d'aleshores es va posar a planificar la seva arribada al nostre poble després d'uns dies de vacances, que dedicà per preparar la mudança. Aprofità els dies d'espera, per venir fins al nostre municipi, que encara no coneixia i prendre contacte amb les parròquies de Capdepera i Cala Rajada, a través de l'anterior rector Mn. Josep Ramón, que li ha deixat tot organitzat i ben preparat.

Seguim parlant i toca el torn de comentar l'arribada al municipi. Mn. Xisco Bernabeu s'ha instal·lat amb la seva mare Joana Bonet, a la vivenda de la parròquia de Cala Rajada com ho venen fent els anteriors rectors. Ens

comenta que ha tengut una bona acollida, molt cordial i que es queda amb una bona impressió dels feligresos que ja ha pogut conèixer i també pensa que en tenen una bona impressió d'ell.

En quant als projectes de futur, expressa que no té cap idea prefixada i que ara cal observar, anar coneixent a la gent, les costums, les problemàtiques i estudiar-ho, sense canviar res de moment, en espera de cercar i trobar les millors condicions per a tots, tenint en compte que la societat canvia, les costums mallorquines també i s'ha de fer un esforç per arribar a un enteniment. Reconeix que a Mallorca totes les parròquies estan afectades per la manca de vocacions i la minva de participació de feligresos, però que farà el que podrà perquè no sigui així. El que si té ben clar en Xisco Bernabeu, son les prioritats que té al nou càrrec de rector i ara per ara aquestes son: l'ordre i la neteja degut al COVID, continuar amb la Catequesi de Família com abans (establint tornos o cupos degut a les restriccions), impulsar la catequesi d'adults, fomentar el Culte Eucarístic amb l'exposició del Santíssim, atendre la cura i atenció domiciliària als malalts, activar el consell parroquial vigent, i de manera molt important, sobretot ara que la gent té necessitats, vol dedicar una bona part dels esforços a Càrites i al banc d'aliments. Com a tema apart, també té dins el cap la col·laboració amb la Residència de Majors, tant amb visites, com amb la missa que abans es feia cada dissabte matí.

La conversa va transcórrer amb un to molt cordial, repassant l'actualitat i també coneguent com és la vida al nostre municipi, i dins la conversa sortí el fet que els capellans a vegades han de canviar de parròquia just al moment que es troben ben instal·lats i quan els projectes estan a punt de ser enllestits. Aquest fet, creu que no ajuda a la comunicació i la confiança amb la comunitat, ja que no es creen les condicions òptimes per realitzar la tasca pastoral. Sobre això, espera i desitja poder quedar un llarg temps a la nostra comunitat, per conèixer a la gent i donar estabilitat pel bé de la parròquia, per poder fer feina a llarg plaç i també "descansar" un poc de tanta mudança, ja que ha canviat tres vegades de residència en poc més de tres anys.

Poques coses més ens quedaren per parlar, sols que ens contà que ja li han fet arribar alguns comentaris referent a horaris de misses i els condols als funerals, de les quals va dir que ara per ara no hi pot haver canvis, sols que sap que hi ha alguns problemes, i que respectant les costums de la comunitat, ell observarà, valorarà i justificarà la decisió.

El temps va transcórrer aviat, i foren molts els temes dels que es parlaren, li desitjam “llarga vida” entre nosaltres, molta sort en la seva tasca, com també les portes obertes de Cap Vermell.

Entrevista amb Fallen Heroes, el grup de rock gabellí

Joan Moyà Nadal al baix, Julià Ossés Alzina a la bateria, Pau Vallbona Roig als teclats i en Yannick Wilken, veu i guitarra.

Ja són moltes les entrevistes que comencem amb un “són escandalosament joves”...i és perquè nosaltres en vam tenir una nova generació, molt preparada albira l'horitzó amb força. FALLEN HEROES són quatre amics que coincideixen desde petits a les classes de música. Tenen força experiència als escenaris i ara volen anar a Londres a enregistrar un disc. No tenen problemes per formar part de diversos grups musicals...i com molts altres grups la COVID-19 els ha fet suspendre concerts.

Com i d'on sorgeix aquest grup?

Es va formar l'any 2016 per tocar a les festes del Carme. El meu veïnat, Joan Fuster, per maig em va demanar si em faria ganes tocar amb el meu grup a les Festes, però el grup que tenia en aquesta època feia dos mesos que ens havíem separat però encara així li vaig dir que sí.

Varen passar les setmanes, i com que em va coincidir amb l'any de segon de batxiller i no hi vaig pensar fins a tres setmanes abans del concert quan en Joan em va demanar el nom del grup. Doncs vaig cridar en Pau amb qui feia música de cambra junts, i el vaig demanar per formar un grup de rock juntament amb en Julià i a partir d'aquí tot ha anat el seu camí fins avui en dia.

Qui sou? Noms i instrument i experiència musical.

Som en Joan Moyà Nadal al baix, Julià Ossés Alzina a la bateria, Pau Vallbona Roig als teclats i en Yannick Wilken, veu i guitarra.

Quin temps fa que cantau plegats? On heu tocat?

Fa des de 2016 que feim música junts. Hem tocat a molt de llocs però els més grans són les festes del poble, és Rock i Tapes, Rock'n Pota de teloners de Hacienda el Pino, Los Últimos Mohicanos i a Bremen, Alemanya.

Formau part de diversos grups musicals, com es compagina, això?

Pensàvem tendríem més problemes a l'hora de compaginar-ho tot, però amb bona organització tenim temps per tot.

Continuam..., quin estil vos defineix més?

No ho sabem ben cert, ja que els nostres temes propis no defineixen cap estil en concret, ja que hi ha cançons molt “heavys” i d'altres que són més “poperas”. Jo diria que feim un rock-metal alternatiu, molt nostre, que està molt bé, ja que arribes a tenir un estil molt propi, però també és molt més difícil enganxar a la gent a la teva música.

Componeu cançons o són d'altres?, com les triau?

Componem, principalment el teclista i el cantant. Però també feim versions per tal d'enganxar a la gent i després mostrar-los les nostres pròpies cançons. No les triam, simplement sorgeixen.

I, el nom, FALLEN HEROES, d'on surt?

El nom sorgeix perquè cercava noms de grups i un vespre mentre mirava “Los Vengadores” (una pel·lícula d'herois) se'm va caure el comandament de la tele i em va pegar l'il·luminació per aquest nom. Però amb el temps hi ha un significat molt més gran darrere, ja que analitzant les lletres de les cançons i els objectius del grup, són lletres molt personals que per cada persona poden tenir un significat diferent per a ells, que siguin un grup i, una música, on sa gent que ho necessiti s'hi pugui aferrar a ella quan més ho necessiti.

Els criteris són més d'amistat o musicals?

Clarament d'amistat perquè anàvem junts des de petits a l'escola de música. Pràcticament, feim música junts tota la nostra vida.

Què cerca aquell que vos escolta?

L'objectiu nostre és que és qui ens escolta, trobi el seu propi significat a la nostra música i a les nostres lletres.

El grup, és una dèria d'algú, o hi ha projecte de futur?

Hi ha projecte de futur. L'any que ve ens agradaria treure un disc i arribar a viure d'això, tocant la nostra música i fer gires per tot el món,

Volíeu enregistrar una maqueta o cançons a Londres... Com està el tema?

Malament ja que l'empresa que ens va contractar no ha estat capaç d'organitzar les gravacions a Abbey Road.

També vos havíeu apuntat al Palma Rock... Què ha passat?

No vàrem passar a les semifinals... però l'any que ve ens hi tornarem a presentar i segur que anirà millor.

I a partir d'ara? Quin projectes teniu?

Treure un disc.

En la música la complicitat és fonamental. Amb vosaltres, n'hi ha?

Sí.

Com repartiu les feines, improvisau molt?

Solem tenir la feina repartida, mirant que tothom fa la mateixa feina i que no només la faci un, però de vegades no queda d'altre que improvisar.

La COVID 19 no vos ha deixat actuar fins ara. Com seria per a vosaltres el proper estiu? Què vos agradaria fer?

L'estiu qui ve ens agradaria gravar i, si podem, treure el disc amb unes condicions com toca, a més de tocar i fer molt de concerts.

Moltes gràcies i molta sort!!!!

Entrevista a Ylenia Alcibiade Bennassar, el golf com a passaport dels estudis

Farà la carrera universitària a la Brenau University, Geòrgia, USA; gràcies a una beca esportiva de golf.

N'Ylena es una jove gabellina que està a les portes de començar una nova experiència, per la qual ha lluitat de valent en els darrers anys. A Capdepera la coneixem molt per la seva etapa de jugadora de bàsquet en el C.B. Capdepera (abans Bàsquet Escolar) esport en el que va destacar per el seu bon joc i el seu compromís en aportar sempre el millor pel be de tot l'equip.

Però a més a més dels estudis, de la música i del bàsquet anava fent camí al golf, esport en el que està collint bons fruits, guanyant campionats i aconseguint un dels seus somnis que és anar a estudiar als Estats Units i seguir la seva carrera com jugadora de golf.

Parla'ns un poc de tu, què t'agrada fer, quins estudis tens i que t'agradaria estudiar en el futur.

El meu nom es Ylenia Alcibiade Bennassar, tenc 17 anys i en el mes d'agost partiré cap als Estats Units per estudiar la meva carrera universitària.

Vaig estudiar Infantil, Primària i ESO al Col·legi Sant Bonaventura d'Artà i els dos anys de Batxillerat les vaig cursar a l'Institut Llorenç Garcies i Font també a Artà. Vaig fer el Batxillerat de ciències de la salut. De ben petita ja m'agradaven molt els esports i la música. Als 5 anys vaig començar a jugar a bàsquet, al Club de Bàsquet de Capdepera, i a golf, al Club de Golf Son Servera. Em vaig federar a ambdós esports però quan vaig prendre la decisió d'estudiar als Estats Units i amb el començament de batxillerat, vaig deixar de jugar a bàsquet.

Amb els estudis de música vaig començar més o menys a la mateixa edat tocant el clarinet i el piano, a més de solfeig. Als 11 anys vaig deixar els estudis de música però un any després vaig voler tornar i començar amb el saxo. Actualment estic tocant amb la Banda de Música de Capdepera.

En un futur voldria fer feina a un laboratori i per això començaré la carrera de Biologia amb una concentració de Biomedicina als Estats Units.

Com començares a jugar a Golf?

Vaig començar a jugar a golf als cinc anys ja que el meu pare hi jugava. Al principi m'agradava més el bàsquet i per tant no hi dedicava massa temps als golf, però a mesura que han passat els anys li he dedicat molt més temps.

Quin és el teu handicap actualment?

Actualment tenc handicap 3.3.

En els darrers anys has aconseguit molt bones classificacions i alguns títols a diversos campionats...

A l'any 2018 vaig ser subcampiona de Balears absoluta. Aquest mateix any vaig quedar primera classificada de la meva categoria en el Campionat de Balears sub-21.

He participat a diversos campionats d'Espanya, tant sub-18 com absoluts i l'any passat me varen convocar per jugar amb l'equip balear de golf, per a competir al Campionat d'Espanya Interautonòmic.

Com va sorgir l'idea d'anar als Estats Units a estudiar i jugar a golf?

Quan estudiava l'ESO vaig començar amb l'idea d'anar als Estats Units i ho vaig intentar a 4rt. Me vaig presentar per aconseguir una beca amb la *Fundación Amancio Ortega*. Vaig superar varies proves però no ho vaig aconseguir. A partir d'aquí ja me vaig plantejar seriosament l'opció d'anar a estudiar a l'Universitat allà al mateix temps que jugava a golf, ja que un parell de persones me varen donar informació al respecte.

Per poder aconseguir una bona beca has de tenir un bon nivell tant esportiu com acadèmic i superar les diverses proves americanes com el SAT (selectivitat americana) i el TOEFL (prova de domini de la llengua anglesa).

L'estiu passat vaig entrenar molt per poder baixar el meu handicap, al mes de maig del 2019 ja havia realitzat una de les proves i al setembre me vaig presentar a l'altre

examen. Ja a principis d'estiu 2019 me varen contactar entrenadors de diverses universitats i finalment al desembre vaig acceptar la proposta de Brenau University, Geòrgia.

Parla'ns un poc de l'Universitat on aniràs.

Brenau University es troba a l'estat de Geòrgia, a una hora d'Atlanta. Vaig elegir aquesta Universitat ja que no és massa gran i les classes tenen un nombre reduït d'alumnes. El clima és semblant al d'aquí i es troba a una ciutat petita.

Quan vaig fer el primer Skype amb l'entrenador em va transmetre molta confiança i tot l'equip d'admissions i la meva "academic advisor" (tutora) em varen ajudar molt amb el procés d'admissió i en l'establiment del meu horari per poder combinar els entrenaments amb les classes i l'estudi, en tot moment amb la intenció de facilitar-ho.

Quan t'en vas i quan tornes?

Partiré dia 8 d'agost cap allà i en arribar hauré de fer 14 dies de quarantena. Dia 24 d'agost ja comencen les classes i també els entrenaments.

Normalment es comença a l'agost i es torna al Desembre, es parteix de nou al gener per tornar a finals d'abril o principis de maig. Enguany tornaré el 25 de novembre degut a la Covid-19.

El teu pla d'estudis als Estats Units quin serà?

Estudiaré Biologia amb una concentració de Biomedicina per poder exercir en investigació.

T'agradaria afegir alguna cosa més?

Voldria agrair al meu pare, qui ha insistit durant aquests anys perquè continues jugant i animant-me a no abandonar, i juntament amb la meva mare que han fet el possible perquè el meu somni d'estudiar als Estats Units es faci realitat.

Desitjam n'Ylenia que la seva estada als Estats Units sigui fructífera i pugui aconseguir molt bons resultats sempre, tant al que fa al golf com a la part acadèmica.

Violetta Jesse de Jansen

L'emplacem a que en tornar a Capdepera a finals de Novembre ens conti com està sent l'experiència.

Bona sort i bon viatge Ylenia.

Entrevista amb Linda Lyonnet

"La meua tècnica es diu *Pouring* i és una barreja de pintura acrílica i productes especials per crear diferents efectes."

D'arrels franceses, na Linda fa 13 anys que arribà a Cala Rajada. Treballa en els sectors de la joieria i exerceix la seva sensibilitat artística sobre teles des de fa poc temps. Ara ho ha volgut fer públic i mostrar-ho a tot-hom. La seva obra és plena de suggeriments i colors. No te pressa. Cuida cada obra com si fos una planta i el seu taller, un jardí. Li agrada veure créixer la seva obra... Parlem amb ella.

Com sorgeix aquesta exposició?

Fa poc temps que experiment i ja tenia un conjunt de quadres per exposar i m'he decidit, a veure què passa... la inauguració va ser tot un èxit, l'exposició va ser un èxit i sóc molt feliç de poder exposar les meves pintures.

Tema i tècnica van enllaçats? Explica'ns ho una mica. Perquè natura perquè acrílics?

La meua tècnica és es diu *Pouring* és una barrejada de pintura acrílica i productes especials per crear diferents efectes.

Quin és el teu procés creatiu? com t'agrada treballar? quan dones una obra per acabada?

M'he inspirat mirant la natura. Vídeos al YouTube i ho he personalitzat. M'encanta pintar, me vaig fer un taller en un habitatge on hi ha molta llum. Pintar em relaxa molt.

Com ha anat l'experiència d'aquesta exposició a Cala Rajada després del confinament? Què suposa per a tu exposar a Capdepera?

M'agrada pensar molt abans de començar un quadre. El color, el moment, la combinació dels elements. I mentres el faig..., observ ... i en acabar ... em qued dies mirant-ho per estar segura del resultat.

L'exposició és a l'ensem amb un altre artista, tot i que en sales diferents. Què en penses d'aquest procés i del teu company de viatge?

És un plaer compartir amb una altra persona l'exposició. són molt diferents però tots dos som artistes!

Alguna cosa més a afegir?

Sóc molt feliç per poder exposar a Cala Rajada. Visc aquí des de 2007 i pens que és aquí que havia de fer la primera exposició. Vull donar les gràcies a tots per l'ajuda, la facilitat i professionalitat que he rebut.

Ha estat una bona experiència que serà al Centre Cap Vermell tot l'estiu.

Moltes gràcies!!!!

Entrevista a Pep Bauzá Navarro

A propòsit de la seva exposició al Centre Cap Vermell, MARE NOSTRUM.

Pep Bauzá Navarro (1996). Calarajader i artanenc. Pertany a la tercera generació de la nissaga dels Navarro. L'any passat acabà els estudis de Belles Arts a Barcelona. Com a bon illenc, la mar és allò que més l'inspira: l'escuma de les onades, la profunditat de l'oceà o l'infinimentall de blaus que ens ofereix. L'ús de l'espàtula i d'altres eines "casolanes", vora els litres i litres de pintura són la combinació que li permet treballar tot allò que l'aigua li transmet. Evidentment i com a bon artista de la Mediterrània hau la seva exposició MARE NOSTRUM. En llatí, per fer-ho més clàssic. Per a ell tot és novetat. És la seva primera exposició tot i que sembli ja un artista consagrat. Ho fa a casa, davant la seva gent i això és un punt més de responsabilitat, de nirvis.

Amb ell parlem:

Com sorgeix aquesta exposició?

És difícil concretar com i quan sorgeix aquesta exposició, ja que Mare nostrum és una selecció d'escultures i pintures que he anat realitzant durant els darrers quatre anys. Sens dubte però, el treball que va donar peu a tot el que ha vingut fins ara fou Ferrum piscis, una sèrie d'escultures que representaven alguns dels peixos més típics de la nostra costa.

Tema i tècnica van enllaçats? Explica'ns ho una mica. Perquè peixos? perquè ferro?

Tant en l'escultura com en la pintura, podria dir que la temàtica i la tècnica dels treballs que he realitzat fins a la data han anat enllaçats, ja que he trobat una metodologia de treball que em funciona i amb la que em sento còmode. Això no vol dir però, que no em planteji, de cara al futur, provar diferents tècniques per tractar aquest mateix tema: els plàstics flotant en el mar son en sí mateixos un collage, les videocreacions em pareixen una eina molt efectiva i la il·lustració digital agafa cada cop més i més força. Estic entusiasmat amb l'experimentació, en anar aprenent i en aconseguir resultats que em sorprenguin.

Mentre cursava el grau a la universitat, vaig plantejar-me si realment aquell era el meu lloc. Acabava d'arribar d'un poblet de Mallorca i em trobava a Barcelona rodejat de gent de tot arreu amb la que no acabava d'encaixar. Durant un temps sentia que tot allò que anava produint mancava de sentit i no em sentia realitzat; va esser en aquell moment quan vaig pensar que necessitava trobar un element al què estigués arrelat, un tema que em definís... i vaig decidir que havia de ser el mar. Llavors, vaig descobrir a Julio González-Pellicer i la seva obra *mano acostada* (1937), una peça realitzada en ferro que em va recordar molt al cap d'un peix. A partir d'aquí, vaig començar a endinsar-me en el món de l'escultura i el ferro i vaig decidir quedar-m'hi gràcies a tot el que vaig aprendre amb l'Ares, mestre de taller de la Universitat de Barcelona i company. El que va començar sent un projecte amb el qual sentir-me segur i confiat, s'ha convertit en la línia de treball en la que he seguit durant 3 anys i que m'ha servit per generar una obra més seriosa i professional.

Quin és el teu procés creatiu? com t'agrada treballar? quan dones una pobra per acabada?

En el cas de l'escultura, el procés de creació és molt clar i pausat: he desenvolupat una metodologia de treball que em permet crear peces diferents però amb un estil similar, imprescindible per a que l'obra sigui homogènia i per a que l'espectador la pugui relacionar amb mi. En primer lloc em baso sempre en una imatge de l'exemplar que vull representar, a llapis esbós diferents dissenys i selecciono el que més em convenç. Després, amb l'ordinador converteixo l'esbós en un traçat, tenint en compte mesures, proporcions i d'altres detalls. Després de processar el dibuix en altres programes, comprovar que no hi han errors i de finalment transformar-lo en coordenades, una màquina de plasma talla la figura seguint la silueta que havia dissenyat. A partir de la peça obtinguda, treballa manualment els acabats, com treure rebaves, polir algunes zones o acabar soldant-hi les peces laterals que li ofereixen la tridimensionalitat que generalment es busca en una escultura. En el moment en que afegeixo el suport, l'escultura passa a estar acabada.

En el cas de la pintura, el procés és més lliure i aleatori. Decideixo pintar quan tinc la necessitat de fer-ho i puc passar-m'hi hores precisament perquè es converteix en una acció quasi terapèutica. El tema de l'acabat és més subjectiu, depenent del tamany del bastidor puc tardar uns tres dies o fins i tot una setmana.

Tant si és pintura com escultura però, m'agrada treballar sol. Arribar al taller, posar la música i estar allà fins les tantes és una sensació única.

Com ha anat l'experiència d'aquesta exposició a Cala Rajada després del confinament? Què suposa per a tu exposar a Capdepera?

Les inauguracions són esdeveniments en els que la gent es reuneix, pren una copa i gaudeix d'una tarda on el protagonista és l'art. Ens ha tocat una època complicada per al que fa a les exposicions, però a la vegada aquesta inauguració simbolitza d'alguna manera l'arribada de la nova normalitat. És cert que que haurem de substituir les copes per mascaretes i les reunions per fletxes al terra, però això no ens impedirà gaudir de l'experiència. Aquest cop se m'ha brindat l'oportunitat d'exposar a casa, al lloc al que va dedicada la meua obra i en el que va començar tot. Veure que després de quatre anys es van complint els objectius marcats és emocionant i gratificant a parts iguals.

L'exposició és a l'ensem amb un altre artista, tot i que en sales diferents. Què en penses d'aquest procés i de la teua companya de viatge?

El fet de tenir dues exposicions diferents però tan a prop l'una de l'altra, penso que li atribueix el millor de participar en una exposició col·lectiva i el millor d'una exposició individual: en les exposicions col·lectives és més fàcil arribar a un públic més ampli. En el cas de les exposicions individuals, el punt positiu és que tens l'oportunitat de mostrar el que representes, demostrar que ets capaç d'omplir una sala i de comunicar un missatge sense cap tipus d'interferència. Per tant crec que

serà una experiència positiva tant per jo com per la meua companya.

Alguna cosa més a afegir?

Per acabar, m'agradaria aprofitar aquest espai per a donar les gràcies a totes les persones que s'han interessat en conèixer un poc més la meua obra, les que no han dubtat en venir a la inauguració a pesar de la situació per la que estem passant i a totes les persones que recolzen a les noves generacions d'artistes i l'art local. El suport del poble ha estat espectacular, esper estar a l'altura!

Pots estar ben segur, superes l'alçada de sobres!!! Moltes gràcies!!!

Entrevista a ONADA, el grup de música d'aquest estiu

Aina Tramullas, veu; Sílvia Rechac, piano; Maria Infante, guitarra; Lina Sampol, trompeta; Maria de Lluç Coll, baix; Bel Miquel, percussió.

Onada és una metàfora de tot el que volem defensar, una ona que implica revolució, canvis.

Són sis dones sobradament preparades, de conservatori; que volen llevar-se el corsé acadèmic per divertir i divertir-se, cantar i, sobretot, com diuen a l'entrevista, *bon rotllo. bon rotllo*. L'única cançó que hem escoltat d'elles és *Passos importants* (2012) del grup Oques Grasses. Tota una declaració de principis. Enllestiren un videoclip per poder participar a la *Nit Jove* de les *Festes del Carme* de Cala Rajada. Videoclip gravat amb molt poc temps i sense gaires recursos, però que ens enamorà a tots. Canten descalces. Tot just han arribat als vint. Es veu com gaudeixen, que fan fàcil el més difícil, que no saben el que és la por escènica i que tenen un gran futur, per poc que els vagin bé les coses.

Havien de fer un concert presentació del grup dia 31 d'agost, al teatre de Capdepera. Però no podrà ser... S'han suspès totes les activitats del municipi *sine die*... i l'entrevista ja estava embastada... De cop i volta, els ha sortit un concert a Sóller dia 29. Allà no hi ha COVID-19, de moment!

L'entrevista traspua frescor i felicitat. Les fotos aporten la bellesa amb aquest punt d'ingenuïtat d'un nou projecte molt atractiu. *Volem saber més coses!!!! Som-hi!*

Com surt aquest grup?

La idea inicial va sortir de na Maria i na Sílvia, que tenien ganes de formar un grup. Ens ho van anar proposant a les altres, que érem companyes del conservatori, i ens va agradar la idea.

Qui sou? Noms, instruments i experiència musical.

Bel, percussió: estic estudiant percussió clàssica al Conservatori Superior de Música de les Illes Balears i sobretot m'he mogut en l'àmbit de la música clàssica.

Lluç, baix i piano: estudi piano clàssic també al CSMIB (*Conservatori Superior de Música de les Illes Ba-*

Violeta Jesse de Jansen

leers) i el meu recorregut dins l'àmbit musical ha estat quasi sempre amb grups de música, sobretot de música clàssica encara que també he col·laborat amb grups de música moderna. He començat a tocar el baix fa poc perquè em feia molta il·lusió i era l'oportunitat ideal per fer-ho.

Sílvia, piano i veus: estudi piano clàssic al CSMIB juntament amb na Lluç. Però sempre he tengut interès per la música moderna, vaig tocar en alguns grups, però tenia ganes de fer un nou projecte, i aquí estam!

Maria, guitarres: ara estic estudiant Educació Primària però al llarg de tota la meua etapa anterior he anat a classes de guitarra clàssica. Aquest projecte ha estat una oportunitat de començar a treballar amb sa guitarra elèctrica i seguir dins el món de la música.

Lina, trompeta: he estudiat Educació Infantil i actualment estic fent el Grau de Musicologia al conserva-

tori on he conegut a totes les integrants del grup. La meua passió és la música i tocar la trompeta. Fa dos anys que estic tocant amb un grup sol·leric i la idea de formar-ne un altre me va encantar, i sobretot si era amb elles.

Aina, veu principal i flauta: actualment estic al CSMIB cursant el grau de Pedagogia, però quasi tot el meu recorregut dins la música ha girat al voltant d'escoles de música abraçant l'àmbit de la música moderna. Vaig començar amb la flauta travessera però anys més tard em vaig decidir pel cant, que era el que realment m'agradava i em despertava inquietuds.

No sabem si és correcte demanar-ho. Per què tot dones?

És cert que el fet que siguem totes dones no és casualitat, sinó que ho hem fet expressament, com per a contrastar d'alguna manera amb l'escena musical de Mallorca, on hi ha poca presència de la veu femenina, i també simplement perquè ens feia ganes.

Precisament aquesta pregunta posa de manifest que, el fet que un grup estigui íntegrament format per dones, encara és una excepció a la norma. Hi ha molts grups formats per homes, o només amb una dona, i això no ens sorprèn, és la normalitat.

De tot això ara en fa...

Vam començar fa poquet. Al febrer vam acabar de definir qui seríem *les membres* i la idea del grup; i al març vam començar a assajar, però, després d'aquest primer assaig, va arribar el confinament i no vam poder assajar durant uns mesos. Després del confinament, ens vàrem posar al cent per cent amb el repertori, amb l'objectiu fer el concert de presentació.

Continuam..., estil?

Feim música festiva, ja que la nostra idea inicial era sobretot tocar a revetlles, on la gent pogués ballar, però adaptant-nos a la realitat actual, també feim algunes cançons més tranquil·les, que s'adaptin a altres ambients. Realment encara esteim experimentant per trobar quins estils ens queden bé i ens agrada fer juntes.

Componeu cançons o són d'altres? Com les triau?

De moment només feim versions, principalment de grups dels Països Catalans. Les triam tenint en compte si funcionen amb la nostra formació instrumental, mirant també que les lletres reflecteixin els nostres ideals i, en definitiva, si ens ho passam bé tocant-les i creim que poden agradar. Però tenim ganes de crear i compondre cançons, és un projecte que tenim pendent, però que encara no hem trobat el moment d'enllestir-lo.

I, el nom, ONADA, d'on surt?

Va ser fruit d'un viatge a Girona de n'Aina, na Lluç i na Lina pel Conservatori. Érem a un bar, i pensàvem noms que reflectissin els ideals que volíem transmetre mitjançant el grup, com el feminisme o l'ecologisme. Pensàvem noms que tinguessin a veure amb tot això, i va sorgir el nom d'Onada, que és com a una metàfora de tot el que volem defensar, una ona que implica revolució, canvis.

El grup, és una dèria d'estiu, o hi ha projecte de futur?

Estam contentes amb com han anat aquests mesos d'assajos i de preparació i ens agrada projectar de cara al futur. Tenim ganes de tocar a les revetlles del pròxim estiu i de començar a girar per Mallorca.

Dilluns 31 d'agost feis el concert presentació? Per què ara?

Teníem ganes de fer el nostre primer concert abans que acabés l'estiu, ja que, durant uns mesos, la nostra baixista serà fora fent un Erasmus i, en aquest període de temps, haurem de comptar amb un substitut fins que torni. Així haurem pogut fer un concert amb la formació original i provar com funcionam juntes en directe. Després de l'anul·lació de tots els actes públics al municipi de Capdepera, entre ells el nostre concert de presentació, hem cercat altres solucions per poder-ho dur a terme. El farem dissabte 29 a Sóller, estau tots convidats! Volem aprofitar per reivindicar que, si als actes culturals es respecten les mesures de seguretat, aquests són llocs segurs per poder compartir música, teatre...

Què trobarà aquell que vos vengui a escoltar?

Música animada, *bon rotllo* i sobretot ganes de compartir bons moments amb la gent!

I a partir d'ara?

Seguirem treballant més repertori per als diferents concerts que ens vagin sortint; i la nostra idea és que ens pugueu trobar a les revetlles de l'estiu que ve, a part d'alguna data que, segurament, podrem anunciar aviat per a aquest setembre.

Cantar en català encara és excepcional? Hem de demanar per què.

No crec que sigui excepcional, ja que molts de grups que destaquen ara mateix a Mallorca canten en català, però és cert que gran part de la població no consumeix aquesta música, tot i ser la llengua materna. Desconeixem les dades de quina proporció de grups mallorquins canten en català o en altres llengües, però si encara es pot veure com a una cosa reivindicativa és perquè l'ús de la nostra llengua, a casa nostra, no està normalitzat en tots els àmbits, i en aquest sentit queda molta feina per fer.

En la música la complicitat és fonamental. Amb músics tan joves, n'hi ha?

Clar que sí, les ganes de fer música, en joves, sempre hi són també. En el nostre cas, aquesta complicitat ha aparegut molt ràpid. Abans de començar amb Onada, moltes de nosaltres o no ens coneixíem o únicament sabíem de l'existència de les altres. Amb molt poc temps, i amb moltes ganes i il·lusió, hem plantejat i donat forma a aquest projecte. Aquest vincle és fruit de l'amistat i complicitat que hem creat entre nosaltres.

Com repartiu les feines, improvisau molt?

De moment, el repartiment de feines ha sortit de manera bastant natural. Cada una fa el que se li dona millor: gestionar les xarxes, fer partitures, gestionar els concerts...

La COVID 19 no vos ha deixat actuar fins ara. Com seria per a vosaltres el proper estiu? Què vos agradaria fer?

Ens agradaria ser als cartells de les festes que hi hagi arreu de l'illa. Tot el que sigui fer música amb *bon rotllo* ens agradarà!!

Segur que hi sereu!!! Moltes gràcies i bona sort en aquest nou viatge!!!

Violetta Jesse de Jansen

Núria Abad i Marta Hierro.

Entrevista a les directores de "Dorothea i el Myotragus"

"Capdepera va ser l'epicentre de la troballa. Dorothea Bate va trespasar per totes les illes però va ser a Capdepera on va començar tota la història..."

Dissabte passat, dia 5 de setembre, gaudirem de l'estrena a IB3 del documental 'Dorothea i el Myotragus' dirigit per les directores Núria Abad i Marta Hierro. No és el seu primer treball plegades. Quan parlem amb elles ens adonem que entre elles hi ha una gran compenetració i que es complementen tant en el guionatge com en la direcció com en la producció.

Núria Abad és productora, directora i guionista de documentals i programes de televisió així com a especialista en la planificació i execució d'estratègies integrals de comunicació. Ha estat directora i/o guionista dels documentals i dels programes televisius "Balears fa Ciència" i "Art Balear". També ha treballat en la producció de la sèrie documental "Illes en Transició".

Marta Hierro és llicenciada en Periodisme per la Universitat Complutense de Madrid. El desig d'explicar històries en profunditat la condueix a el món del documental, especialitzant-se en temes històrics i socials. Ha estat guardonada amb diversos premis a festivals de cine. Ambdues treballen a MOM Works, una productora audiovisual especialitzada tant en la producció i postproducció de continguts per a televisió. Una empresa amb un bell i senzill manifest fundacional per a treballar des de la confiança, la creativitat i el cor en els projectes que hi creuen.

Amb elles hem volgut parlar per saber una mica més de la feina que hi ha al darrere d'aquesta producció que certament ens va agradar, i molt. I així els ho diguerem: És un documental molt rigorós, científic atractiu i pedagògic. Gens localista...i així començam:

Com s'aconsegueix aquest equilibri?

Amb una intensa feina d'investigació per conèixer de primer de mà tota la informació que envoltava la història de Dorothea Bate com a referent cultural, històric i social de les Balears, que fa cent anys va posar les nostres Illes en el mapa científic internacional amb el descobriment del *Myotragus balearicus*, una espècie desconeguda fins aquell moment i que només va existir a Mallorca i Menorca durant el Plistocè. En aquest sentit, va ser clau aconseguir la participació de Karolyn Shindler, biògrafa de Dorothea Bate, i de Josep Antoni Alcover, principal investigador sobre el *Myotragus*, membre de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats IMEDEA (CSIC-UIB). També el contacte amb el departament de Mamífers del Natural History Museum de Londres, per assegurar l'accés als fòssils de Dorothea Bate conservats al museu.

Com sorgí el projecte del documental i com vàreu conèixer Dorothea Bate?

Gràcies a la publicació del còmic sobre Dorothea Bate, editat per la Direcció Insular d'Igualtat i il·lustrat per Elisa Martínez, en el marc de la campanya "Mallorca té nom de dona". Pensàrem que era necessari anar més enllà i fer un documental sobre la seva vida a partir dels seus diaris, contribuint a la tasca divulgativa iniciada pel Consell de Mallorca. A partir d'aquí, es va crear l'equip d'animació del documental, que va valorar positivament la continuïtat estètica amb el còmic ja editat així com la participació de la il·lustradora. Això va ser l'any 2018.

Sou guionistes, directores i productores executives. En el món audiovisual s'ha de fer de tot?

Per sort, no és així. A les MOM ens envolta un gran ventall de col·laboradors professionals en totes les àrees necessàries de l'audiovisual: edició, fotografia, grafisme, música...

Quin és el recorregut d'un documental com el vostre? El presentareu a qualche Festival o optareu a qualche premi?

El primer que cal és tenir una presència als cines. Ara sols s'ha fet l'estrena i a IB3...però estam segures que aquest documental té un interès fora de Mallorca i fins i tot un recorregut a nivell internacional. Tot això suposa molta feina, però l'hem de fer.

Hi ha un circuit de festivals i és possible que ens presentem. A l'acabar l'estrena, entre les enhorabones i el «subidón» tothom ens encoratjava a que ens presentéssim a tal premi o tal altra; però això costa molt de doblers, s'han de fer còpies, promoció i no sabem si ho podem fer. Però ja ens agradaria, sí.

Què és el que més vos ha sorprès de Dorothea Bate? Una dona del segle XIX, l'aspecte científic, els seus descobriments?

Tal volta el fet de poder ser tan autodidacta en temes tan científics com és un tema de paleontologia, de fòssils. Estam parlant del pliocè. Era un portent. També crida l'atenció la seva valentia per anar tota sola en un temps, principis de segle XX, on els viatges eren molt dificultosos. Ella va lluitar molt perquè li deixessin.

Una altra cosa que sorprèn a l'hora de llegir els seus diaris és que era una dona que no tenia obstacles: ella volia fer feina d'això i se'n va al Museu Nacional i demana feina...no atura fins que aconsegueix el que vol. I un altra tret del seu caràcter a destacar és que alternava pujades i baixades en el seu estat d'ànim. Davant un problema ho passava molt malament. En algun moments era molt pessimista, no trobava res,...això és un

fracàs,...I dues pàgines després estava eufòria perquè havia descobert un petit os. Passa de l'eufòria a la depressió. Als seus diaris, a més dels temes científics reflecteix molt clarament els seus sentiments.

El documental parteix d'un itinerari biogràfic on anau introduint el tema del Myotragus. Vos heu deixat qualche cosa sense dir? Quantes hores heu gravat i heu dejectat?

Sempre hi ha coses que has de deixar fora, El documental ha de tenir un ritme. L'espectador no pot seguir amb detall tanta informació. Penseu que el Myotragus ha estat molt estudiat, va tenir una evolució al llarg dels milions d'anys que va viure. D'això no en deim res. Ni de que es va exposar a l'Exposició Universal de Londres 1910 i a altres exposicions científiques arreu d'Europa o la relació de Dorothea amb l'Arxiduc Lluís Salvador. Moltes vegades «menys és més».

Perquè cau en l'oblit i quan aconsegueix el reconeixement internacional?

En el seu moment va tenir un gran reconeixement internacional. Feia investigacions i publicava en revistes especialitzades... El que crida l'atenció és que quan va morir va ser oblidada. Però això passa a molta gent. Homes i dones. Crec que al final del documental Andreu Muntaner (de la Societat d'Història Natural) ho diu clarament: «Crec que com era fadrina, era dona i es dedicava aquestes coses pot ser no se la va reconèixer com a altres que varen venir després» és a dir, era una dona estranya en aquesta societat patriarcal.

I va poder fer tot això perquè era fadrina...

Quan al Myotragus, creis que ha estat la Societat d'Història Natural qui l'ha donat a conèixer a Mallorca o ja ho va fer na Dorothea?

A nivell internacional fou clarament Dorothea Bate qui ho va difondre. Amb articles a revistes científiques i exposicions. La Societat d'Història Natural es va fundar l'any 1950. El que s'hagués oblidat la feina de Dorothea Bate és un fet molt greu.

I Capdepera, quin paper juga dins el món de Dorothea Bate i el Myotragus?

Capdepera va ser l'epicentre de la troballa. Dorothea Bate va tancar per totes les illes però va ser a Capdepera on va començar tota la història, on la van cuidar qua va estar malalta, on tenia els contactes... era l'únic lloc on una dona estrangera i sola no era una estrangera. De fet, al documental és el poble que més surt.

Es podrà veure a Capdepera?

Esperam que sí, com més recorregut tenguim el documental millor. I ens agradaria molt que a Capdepera tengués una bona acollida.

Moltes gràcies pel vostre temps i per un documental tan enriquidor.

Biel Torres, amb motiu del llibre que aplega les seves cròniques a Cap Vermell

“L'Escolar són uns colors i una filosofia de vida”.

“Aquests trenta-tres anys que hi ha pel mig m'han servit, a més de ser padrí, per descobrir i conèixer la bellesa i giragonses d'un idioma que jo, malauradament, desconeixia”.

“La trajectòria del primer equip de l'Escolar durant els darrers quasi setanta-cinc anys és impecable, alhora que inqüestionable. El primer equip sempre ha complit amb la seva comesa”.

La meua equivocació més gran, fora cap mena de dubtes, fou entrar dins el món de la política... Sempre vaig tenir una estranya sensació interior que, malgrat el pacte signat amb els nostres socis de govern, no seria mai el batle de Capdepera”.

Biel Torres ha volgut replegar tots els seus escrits a Cap Vermell en un llibre. Començà l'any 1987 i, amb petites pauses, fins ara. Més de 30 anys escrivint d'esports! Al llarg del llibre es pot comprovar l'evolució com a persona a través del llenguatge. No de bades en Biel ha guanyat diverses vegades el premi local del Ploma de Ferro.

Jaume Fuster, a la presentació del llibre diu que «Biel Torres és un d'aquells col·laboradors que es nota més quan no hi són, i que la seva presència, per discreta, no és menys imprescindible. Amb tota seguretat, la seva aportació quedarà com a essencial dins la història de la publicació».

En espera de que la COVID-19 ens permeti presentar-ho com cal hem volgut parlar amb ell de futbol i d'altres coses...com podreu comprovar en Biel va de cara, no refusa cap pregunta ni fa l'anguila. Celebrem, i molt, que es trobi altra vegada “en forma” i “a tope”

Som-hi!

Aquest llibre és una edició particular, per què aquest llibre? Com sorgeix la idea? Per què ara?

Quan menys ho esperes, amb un xisclet de dits, un mateix se n'adona, malgrat voler refusar l'evidència, que comença a ser gran. No saps d'on, però, de sobte, t'entren unes presses rabioses de posar, amb el cul estret, en ordre tot el que, fora donar-li fins aleshores importància, has anat fent durant el transcórrer dels anys. Llegar tots aquests texts i manuscrits, escampats fora ordre ni senyor, als meus estimats successors és l'esperança que em motiva i m'engresca a fer totes aquestes dèries tan estranyes. Aquest text —a qualsevol cosa diuen llibre, doncs jo no sé si m'he guanyat o no poder adjectivar amb aquesta paraula, tan honrosa com honorífica, el meu text i la meua feina— són un aplec de cròniques que, modestament, sols pretenen agombar, amb un cert ordre, totes les meves col·laboracions esportives publicades a Cap Vermell.

Sempre és un bon moment per fer coses i tirar iniciatives de cap endavant i, ara mateix, quan abans mi-

llor, és tan adient com qualsevol altre; sobretot si aquestes idees són de caire lúdic o cultural.

Aquesta limitada edició no sortirà a la venda, almanco, de moment. Si qualcú n'està interessat a donar-li un cop d'ull, ho podrà fer a les dues biblioteques municipals. També, si és més còmode, poden contactar amb mi que, molt gustosament, l'atendré.

Podem dir que la feina estava feta, què és el que més feina t'ha costat?

El que més em preocupava era el xoc que podia suposar l'estil i el lèxic tan bàsic, emprat a les primeres cròniques mensuals, amb el català d'ara mateix. Pens que hi ha una gran diferència a l'hora d'escriure, allà devers el 1987, a les escrites el 2020. Si no fos que sóc un purista empedreït, hauria reescrit molts dels passatges d'aquelles primeres cròniques per dotar-les d'una mica del frescor actual. Però no... ens hem de mantenir fidels, agradi més o agradi menys, a tot quan un dia s'escrigué.

Quan llegies i rellegies allò que vares escriure fa tants d'anys, què pensaves?

A més de retrocedir en el temps i tornar a capficar-me en els temes de llavors, de veritat, em costava reconèixer-me. A cops dubtava de mi mateix, d'haver escrit tot allò. Em costava retrobar-me i identificar-me amb aquelles cròniques. Però, una vegada sobreposats a l'ensurt inicial, li anava agafant el gustet a tota aquella xerrameca— que a força d'anys havia agafat el gustet del Porto vell, a la vegada, que assolí el meu pertinent aprovat.

En ocasió del darrer partit Artà-Escolar, algú comentà que hi ha equips de primera divisió que no tenen cròniques tan detallades i acurades. Creus realment que has crescut al llarg de les teves cròniques?

En primer lloc, agrair la lloança d'aquest lector, ja que resulta que majorment aquestes cròniques no solen ser afavorides per l'opinió pública, quasi gairebé tot el contrari. És clar i evident que he crescut. Fora cap dubte, i mal aniria si no hagués estat així. El temps són diferents. No és el mateix el Biel Torres de vint-i-set anys que el Biel Torres amb quasi seixanta anys. Aquests trenta-tres anys que hi ha pel mig m'han servit, a més de ser padrí, per descobrir i conèixer la bellesa i giragonses d'un idioma que jo, malauradament, desconeixia. He intentat, amb més o manco encert, cultivar i donar forma al bonsai del meu “estil”; i sempre, malgrat em dugui problemes, escriure amb el cor i els intestins la veritat, fora pedaços calents, de la notícia.

La feina de cronista és una feina ingrata, ja que els actors sempre cerquen el missatge; allò més fàcil és “matar el missatge”. T'has trobat moltes situacions d'aquestes? Què en penses?

Interpretant el paper de cronista et trobes amb tota mena de situacions. El cronista de raça no pot entrar en aquests dilemes o dicotomies pusil·lànimes. La feina del cronista és, simplement, la d'informar, agradi o deixi d'agradar; la interpretació de la notícia no és el nostre

problema. Igual que el cronista persegueix la llibertat d'expressió, també entén que el qui està a l'altre costat de la notícia té tot el dret del món a queixar-se, i si tant vol, afusellar el cronista, metafòricament parlant. Des que el món és món, existeix la diversitat d'opinions i els colors per pintar-les.

Tu mateix dius que aquests tres darrers anys has volgut mantenir-te en l'anonimat pel fet que el teu fill jugava... Tothom cercava qui era el cronista, ja que ningú més de Cap Vermell no anava als partits. Creus que ho han entès?

Em conec i sabia que en un moment donat, i dins una situació concreta, podia escriure qualque cosa que incomodés alguns dels actors. Així va ser i així, tal vegada, continuarà sent! Gràcies a aquest anonimat, a part de divertir-me com un porcell dins la femada, he pogut escriure amb total llibertat i fora tenir por que unes paraules meves, mal interpretades, tretes de context o certament feridores, poguessin influir en l'estabilitat esportiva del meu fill. A mi ningú no m'ha demanat si jo n'era el cronista. Si m'ho haguessin demanat, ja els hauria dit la veritat. Pens que dins el futbol gabellí hi ha persones molt vàlides, amb molta de maduresa i que saben molt bé la vida com és. Al cap i a la fi, tot és un joc. Pics guanyam i pics perdem. Quan guanyam, hem de ser humils i respectuosos amb els nostres rivals; i quan perdem, hem de saber acceptar la derrota fora excuses inútils. Entendre o no entendre no és la qüestió.

Tornam al llibre. Són 260 pàgines. Per què aquest títol: CRÒNIQUES AMB CALÇONS CURTS?

Bona pregunta, companys! Em primer lloc, el títol d'aquest era: llevataps amb samarreta i calçons curts. Per donar a entendre la dificultat que implica escriure una crònica. Llavors, per no complicar-ho, ho vaig deixar tal com és ara. Per a mi, pràcticament qualsevol esport es practica amb aquestes dues simples peces de vestir. Samarreta i calçons curts, m'atreviria a dir que són sinònim d'esport. Doncs, què va millor per collar l'esport amb les cròniques esportives que posar sobre la taula una simple samarreta i els calçons curts de tota la vida?

El pròleg és de Jaume Fuster i el contrapròleg és de Pere Cortada. Què en destacades?

Per a mi, parlar d'en Jaume Fuster són paraules majors. Sota la meua opinió, en Jaume és un mestre de les lletres, amb majúscules. Un referent que quan escriu no deixa puntada fora fil; cada paraula vol dir alguna cosa i gaudeix d'un significat propi. En Jaume em va induir a començar aquesta primera singladura, i a ell n'estic del tot agraït per donar-me aquella oportunitat de poder parlar d'esports mensualment amb els lectors de Cap Vermell. Jo no puc destacar res en particular del seu pròleg, perquè, simplement, aquest pròleg és un tot indivisible que explica feiaentment el procés de maduració d'unes cròniques i d'un aspirant a autor.

D'en Pere, cinc cèntims del mateix. Ell ha estat el meu "Ciceró", i "Celestina", d'aquesta segona etapa com

a cronista de Cap Vermell. Un contrapròleg molt ben estructurat i fonamentat, amb els típics tòpics que formen part de l'idioma i donen vida a la litúrgia del futbol. En Pere, amb aquest pròleg, m'ha donat a entendre que sap molt més de futbol que el que pugui semblar en un primer moment.

Tant a en Jaume com a en Pere, vull aprofitar l'aviñentesa d'aquest interview, per agrair-los públicament la deferència que han tingut amb la meua persona, col·laborant amb la seva ploma i amb el seu nom en aquest modest i humil projecte. Una de les coses que em satisfarien és que la gent pogués gaudir de la lectura d'aquest pròleg i contrapròleg. De bon de veres val la pena fer-ho...

Per què el futbol és l'esport que més i a més gent enganxa? Creus que és perquè el futbol és el que més s'assembla a la vida o és perquè, tal volta, el futbol té una certa capacitat per fer-nos tornar a la infància?

Aquestes preguntes són les preguntes mai no contestades del milió de dòlars. Cervellets més ben dotats i agombolats que el meu han tret la freixura per la boca intentant esbrinar totes aquestes incògnites, mai no aclarides. Sigui el que sigui, jo sempre he dit, i torn a repetir, que "el qui no s'enamora del futbol és perquè no vol!" Qualitats i al·licients en té com per fer-ho dos cops cada dia!

Pere Cortada, al contrapròleg, parla dels tòpics del futbol: "no hi ha enemic petit", "queda molta lliga", "la dolça derrota", "anar partit a partit", "jugaren com mai, perderen com sempre", "perderen 0-5 i el millor va ser el porter"... Quins tòpics utilitzaries per definir l'Escolar? O quin són els que millor el defineixen?

L'Escolar és molt més que una entitat, és un sentiment! L'Escolar són uns colors i una filosofia de vida.

Estimar l'Escolar és estimar.

Què en penses de la trajectòria esportiva del primer equip de l'Escolar els darrers 10 anys?

Per a mi, i parlant en plata, la trajectòria del primer equip de l'Escolar durant els darrers quasi setanta-cinc anys és impecable, alhora que inqüestionable. El primer equip sempre ha complert amb la seva comesa. Aquesta

comesa no és altra que donar l'oportunitat a tots els joves gabellins i cala-rajaders perquè puguin desenvolupar la seva dèria de jugar al futbol d'una forma organitzada i reglada; tan senzill i simple com això. Donam molta d'importància a la categoria on es juga. És veritat, a la vegada que irrefutable. Aquesta particularitat, en el fons de la qüestió, és del tot irrellevant. L'Escolar té una cultura de jugar amb persones del mateix municipi, o que visquin dins ell. Quan hem provat de sortir d'aquesta filosofia, mal ens ha anat la cosa, i les conseqüències han sigut francament fatals. Hem de jugar sempre amb el nostres, malgrat la categoria no sigui sempre la desitjada o la que ens correspon per la qualitat dels nostres jugadors. Portar o lluir la samarreta i els calçons curts de l'Escolar és un orgull i un privilegi que sols els jugadors locals, que la porten o l'han portada, en saben el seu veritable significat.

Tu que has corregut món i banquetes a diversos equips, quina diferència hi ha entre l'Escolar i altres clubs de la comarca?

No hi ha color. Per educació i perquè les comparacions sempre són odioses, no anomenaré els clubs on he jugat o entrenat. La infraestructura esportiva del nostre club, molts pocs pobles de Mallorca la tenen, inclús clubs que juguen a categories superiors estan mancats, i força allunyats, dels més bàsics fonaments esportius dels que gaudeix el nostre l'Escolar. Quants de clubs poden posar un bagatge de setanta-cinc anys a sobre de la taula i no morir en l'intent? Aquesta longevitat no és pura casualitat, sinó que està fonamentada en una sòlida estructura de normes, criteris, esforços i costums que han portat l'Escolar, com a club capdavanter, dins la realitat esportiva actual.

I què tenen altres municipis semblants a Capdepera, com Binissalem, Lloseta, Andratx o Santanyí, per tenir una estructura esportiva més consolidada i el primer equip a tercera divisió? Per on passen les solucions a Capdepera?

Que juguïn a tercera no vol dir que tinguin una estructura esportiva i social més consolidada que a Capdepera. No! La diferència radica que tenen gent i empreses que, per diversos motius i consideracions, tiren constantment de talonari, ajudant pecuniàriament al club de torn, i al requeriment dels directius amb un clar afany personalista. Però, quantes vegades hem vist i hem assistit a l'enfonsament de molts de clubs, de la mal anomenada elit, quan l'aixeta dels diners s'ha eixugat i els deliris de grandesa dels directius s'han exhaurit? Quants de clubs han desaparegut ofegats pels deutes? Agafem nota i no caiguem dins un clientelisme fàcil. Deixem a un costat els aires de grandesa i no juguem amb les il·lusions d'una munió important d'esportistes. Juguem on juguem, hem de continuar amb la política d'un club autosuficient, lliure de deutes i dirigit per persones que toquen amb els peus a terra.

Ens agradaria que definissis, amb una o dues paraules, diverses persones que han passat per l'Escolar:

Salvador Moll: innovador, apassionat i entusiasta.

Sebastià Pascual: un treballador incansable.

Joan Terrassa: seny, seriositat i treball.

Pep Gallego: entrega i dedicació fora condicions.

Vicenç Nadal: un cor verd i blanc.

Felipe Cardiel: apassionat del futbol.

Jaimito Coix: un gran president.

Jaume Moll: persona de cap a peus i amb les idees molt clares.

Ramon de Ses Cuines: solvència i credibilitat.

Joan Corem: caràcter i determinació.

Miquel Bestard: estabilitzador, equalitzador i una gran persona.

Miquel Calobra: predisposició i coratge.

Toni Fajardo: un incansable lluitador.

Kiko Melis: pacificador i conseqüent home de club.

Bernat Palmer: jugador, entrenador i president.

Bernat Martí: un jugador de les meves característiques i un president amb potència.

Qualsevol persona, resultats a part, que hagi dedicat sols un minut de la seva vida en benefici de l'Escolar mereix el més gran reconeixement i la consideració més distingida pel seu altruisme i sentit de poble.

Molta gent ha passat de l'Escolar a la Sala. Tu, com a persona altament implicada en la vida social del poble, també dedicares uns anys al món de la política. Quin són els records d'aquella etapa? (els bons i els dolents). Què és el que més et decebé? On t'equivocares?

La meva equivocació més gran, fora cap mena de dubtes, fou entrar dins el món de la política; amb això, crec, que ja ho he dit tot. Jo he arribat a la conclusió que no n'estava preparat, com per entrar dins el món de la política. I a més, una persona com jo, que renegava constantment de la política i dels polítics. Jo no vaig entrar en política per viure de la política i dels seus derivats. Per viure i tirar endavant ja tenia la meva pròpia feina, la qual -i part d'ella- vaig perdre per culpa de la maleïda política. Jo vaig entrar en política per intentar millorar la qualitat de vida del meu poble i dels meus vesins; res més.

Sempre vaig tenir una estranya sensació interior que, malgrat el pacte signat amb els nostres socis de govern, no seria mai el batle de Capdepera. I així, malauradament, va succeir. Record una estranya i punyent sensació de solitud constant que m'acompanyava i em tenia aclaparat. Això i altres motius impossibles, a dia d'avui, de contar varen fer que, de mica en mica, entrés dins l'obscur món de la depressió. Aquella maleïda depressió em va tenir incapacitat i tenallat durant quatre anys. Quatre anys d'un patiment inexplicable, incomprensible i inaguantable, que sofriren tots els membres de la meva família. Quatre anys que vaig tenir abandonat el meu negoci i casa meva. Quatre anys de perdre clients

que mai no varen ser capaços d'entendre la meua manera de viure la vida. Quatre anys de teràpies acarnissades i impròpies d'un segle XXI. Quatre anys de la meua vida totalment en blanc i llançats al poal de les escombraries. Quatre anys d'una incomprendible sensació de culpabilitat. Quatre anys en què vaig perdre bons amics, i tot això, simplement, per voler fer bones coses pel meu poble i els meus vesins.

El millor record que guard de la meua etapa política, i la cosa que pens que va valer més la pena, va ser, fora cap tipus de dubte, poder ser el president del Patronat del meu estimat castell de Capdepera. Càrrec de què em sent honorat i que vaig passar molt de gust de ser-ho.

En la política local encara queda gent amb què vares coincidir. Què en penses de la seva gestió?

El que pensi o deixi de pensar, en aquestes alçades de la partida, és irrellevant del tot. Supòs que ho fan el millor que poden o les circumstàncies actuals els deixen fer. El cert és que el batle actual, jo i ningú més que jo, en aquells moments, el vaig fer, molt conscientment del que feia, batle de Capdepera. Però, malgrat la convivència passada, no em sent responsable de les polítiques actuals ni de la seva bona o mala gestió municipal.

També et recordam presidint la Federació Ornitològica de les Illes Balears, uns espectaculars concursos i mostres ornitològiques, al JUVA. Com van els canaris i altres animals de ploma? Continues amb aquesta afició? Per què no es fan més trobades a Capdepera?

Aquells foren, veritablement, uns anys d'una intensa activitat social que pus mai més no tornaran per Capdepera. A conseqüència d'aquells quatre anys, perdut dins la depressió, he anat abandonant, de forma gradual i progressivament, tots els meus, aleshores, irrenunciables hobbies. En primer lloc, fou la caça. Tot seguit, els derivats, on l'escopeta i l'absurd patiment animal, n'eren els majors protagonistes. En segon lloc, fou la pesca: vaig regalar tots els meus preuats estris al primer que va passar i vaig vendre la barca i el meu amarrament del club nàutic. Seguiren l'abandonament de la cercada d'esclata-sangs i la cercada de caragols. No em vaig presentar a les eleccions per intentar sortir reelegit president de la Federació Ornitològica de les Illes Balears. Tot seguit, vaig deixar la cria i tinença d'animals de ploma dins gàbia; i he acabat, fa dos anys, renunciant al meu títol de jutge nacional de canaris de postura.

Ara sols em queda el meu amic Joan Darder, que m'acompanya fidel i fora protestar, quan intent mal llaurar o llevar l'herba, que brosta verda, de la mica de terra que tenc a bé tenir a mitges amb els meus socis: la meua dona, en Pedro Sánchez i el banc d'Espanya.

I per acabar, tornam al futbol. Com es presenta aquesta nova temporada? Pujarem? Comptarem amb les teves cròniques?

Aquesta temporada es presenta com totes les temporades: plena d'incògnites, de bons desitjos i amb l'ob-

jectiu, pens, de conquerir l'ascens de categoria. El nou sistema de competició dificulta, més si cap, la possibilitat de jugar el *play-off* d'ascens. El grup que ens ha tocat en sort és força complicat i farcit d'equips amb plantilles renovades i reforçades. Si dic que l'objectiu és assequible, em titllaran d'imprudent i de ficar pressió quan no importa. Si dic que no assolirem l'objectiu, em titllaran de neguitós i de desmotivar els jugadors. Digui el que digui, rebré. Val més deixar córrer el temps i que les circumstàncies i les oportunitats ens situïn al lloc que ens correspon; i el darrer, si pot, que tanqui la porta.

Ningú no pot obviar que la plantilla d'enguany no és la mateixa que teníem l'any passat. Trobarem a faltar molt les internades per banda i la velocitat que en Miqui Ruedas imprimia a l'atac verd-i-blanc. Una altra baixa sensible és la de l'atacant Alex Murillo, jugador veterà de sabuda vàlua. Tot plegat fa que l'atac gabel·lí, a hores d'ara, sigui una completa incògnita. Quant a les incorporacions, poca cosa es pot dir o destacar que ens pugui engrescar. Haurem de veure l'estat físic de n'Alejandro Vadó. Si aconseguix posar-se bé físicament, pot ser l'home gol que tant necessita l'equip. De totes maneres, és molt prest per elucubrar i fer atrevides travesses que, ara mateix, no ens porten a cap lloc.

Descobert el meu anonimat, no hi ha cap motiu que em privi per poder desenvolupar la tasca informativa. Esper, si així convé i m'acompanya la salut, poder continuar amb les cròniques dels partits setmanals del primer equip del nostre estimat Escolar. Si és així, ens llegirem molt prest a la pàgina de Cap Vermell.

Aquest és el "nostro Roqueta", valent, sempre de cara amb la veritat per davant. Ens ha deixat un bon grapat de titulars i una entrevista que recordarem molts d'anys. Cert és que "el dimoni sap més per vell que per dimoni" o fent ús dels tòpics: "On n'hi ha hagut, sempre en queda / On hi ha hagut foc, sempre hi queda caliu" o com dirien en castellà "el que tuvo, retuvo".

Gràcies Biel!!!

Entrevista a Martí Cerdà Bernat, jove promesa de l'atletisme gabel·lí

Té 14 anys i fa quart d'ESO. Sap bé allò que li agrada i el que cal per aconseguir-ho. Les seves entrenadores diuen que les seves millors virtuts són la constància i l'actitud. Enguany ha tengut una gran progressió i ningú és capaç de veure el seu sostre. És campió de Mallorca sub-16 i tercer de les Illes a nivell absolut. Va botar 1,79m aconseguint la mínima per anar als campionats d'Espanya, però en aquell moment també superava aquella marca de 1,75m que aconseguí la seva entrenadora, na Sandra Yaw als també 14 anys i que va marcar època. L'hem esperat en acabar l'entrenament del dilluns per parlar amb ell.

Des de quan te dediques a l'atletisme?

Fa tres anys, des del 2018 que vaig començar amb na Claudia Troppa.

Què és allò que més t'agrada de l'atletisme?

L'ambient que hi ha en el grup i pel que fa a les proves el salt d'alçada.

Però què és allò que fa que un esportista com tu triï l'atletisme en lloc d'un altre esport com pot ser el tennis o el futbol?

He anat provant i m'agrada l'ambient i l'esperit de superació que hi ha en el grup, la forma d'entrenar i, al mateix temps, el fet que es tracta d'una prova individual on no he de dependre d'altra gent.

Què sent un atleta com tu quan veu que va superant marques?

Que l'esforç que faig entrenant val la pena i això m'anima a seguir esforçant-me.

I les victòries són importants? O d'una altra manera, és pel fet que guanyes competicions que t'agrada l'atletisme?

No, si no fes aquestes marques també practicaria atletisme però és cert que també guanyar me motiva molt més.

Parlem del salt d'alçada. Quins són els teus punts forts en aquesta especialitat?

(Pensa una estona) La batuda i la carrera.

Ets molt ràpid?

Sí.

I els punts més febles o a millorar?

El arqueig. La posició quan ets damunt el llistó. Cada vegada va millor, però me costa molt millorar-ho.

Tothom diu que tens molt bon estil. Feis sessions teòriques?

No, però na Sandra m'ajuda molt i m'ensenya molt bé com ho he de fer.

L'esport és un conjunt de sensacions. En el moment de la prova, quan fas la batuda, ets conscient que superaràs el llistó? Saps quan un bot el faràs bé abans d'acabar-ho?

De vegades sí, però normalment no. Qualque pic not que no el botaré, però normalment fins que no som al matalàs no ho sé.

La concentració és important en el salt d'alçada?

Sí, molt.

I com ho fas tu?

Abans de botar respir profundament, pens en cada passa que he de fer i començar.

Ja botes més de la teva alçada. On són els teus límits?

No ho sé...no m'ho he plantejat.

En quan a rècords, tu ara ets campió sub-16 de Mallorca. Quin és el rècord d'Espanya, per exemple?

No ho sé...

No te preocupen les marques? O el tenir referències d'altres?

No gaire...de moment.

Tens 14 anys i ets de final d'any. Sempre has estat i ets el petit de la categoria i has de competir amb companys més grans que tu. Has notat qualque vegada que en les catego-

ries que van per anys naturals els esportistes que són de final d'any els hi és tot més difícil?

Fa uns anys sí. Però ara ja no trob gaire diferència. Ens hem igualat molt.

Hi ha més gent al Club Claudia Troppa que faci salt d'alçada?

No som l'únic.

I has provat altres especialitats com el salt de llargada, si tens una bona batuda també podries fer bones marques, no?

Sí, però no m'agrada tant, ni molt manco.

Amb el tema de la COVID ara heu competit sense públic. Hi ha diferència en una prova com aquesta de competir amb públic o sense?

Sí, ara ja ens hem avesat, però al principi de la represa es notava molt la falta d'ambient, una buidor, sense ambient...De totes maneres no crec que influeixi en els resultats.

Les sabates del salt d'alçada són molt especials i cares...vols dir que ajuden tant?

Sí, van molt bé i ajuden molt.

Són 5 cm més?

No ho sé exactament, però a l'hora de córrer i fer la batuda ajuden i molt.

Hi ha atletes que abans de botar compten les passes enrere,...tu necessites agafar referències així?

No jo quan bot se que faig una carrera curta que acaba amb sis passes abans del bot. Però no estic pensant tot el temps ara 4, 5 6...no me surt natural, automatitzat. Però sé les que faig. I des d'on he de començar faig una petita carrera i després a tope sis.

Tot l'atletisme és molt tècnic, però el salt d'alçada és el més tècnic de tots?

Sí, és molt tècnic, si no el que més entre els que més. És passar de la velocitat horitzontal a la vertical.

És compatible l'atletisme i els estudis?

Sí, si t'organitzes bé no hi ha cap problema.

I a casa que diuen?

Estan contents de que hi hagi un esport que m'agradi tant i a més me vagi be. M'ajuden si m'han d'acompanyar a qualsevol lloc m'hi duen i si necessit, com ara, unes sabates me les compren... Tenc tot el suport.

Bé Martí, tornarem a parlar i esperam que sia per que has aconseguit millors marques. Moltes gràcies!!!

Quedam un moment amb les entrenadores que ens comenten l'actitud den Martí, la constància i l'esperit de superació que té. És molt bon competidor, contra les seves marques. Té molt clar el que vol d'aconseguir en cada moment. Al llarg del confinament no fallà ni un dia en la seva preparació. Elles tampoc li veuen límits, ja que és molt jove... Acabàrem parlat de la Federació, de si les recolzaven lo suficient... I na Claudia ens recordà que el president de la Federació Balear és en Biel Gili, qui fou en el seu moment l'entrenador de les dues. I na Claudia està en un grup de treball d'atletes i que les coses, en aquest moment, s'estan fent bé en els diferents nivells i això ajuda.

Entrevista a Biel Miralles & Llorenç Ramis.

Diàleg entre artistes

Dos artistes, un davant l'altra, treballant i compartint espai i vivències i mostrant a l'hora en directe la seva obra al públic. Escultura, pintura, collage, videoclips,... Una proposta multidisciplinària per la reapertura de la sala de Capdepera. Parlam amb ells:

Com ha anat aquest diàleg entre artistes al Melis Cursach?

LLORENÇ: Molt bé. Poques vegades ens hem tirat es trastos pes cap. La veritat és que sempre s'aprèn dels companys artistes i en aquest sentit, ha estat enriquidor conèixer i treballar amb Biel. Una experiència positiva.

BIEL: Molt bé. Ha estat una bona experiència. Amb en Llorenç se tenen xerrades molt interessants i divertides, el tio te un bon cap. I sap barallar-se amb l'ordinador!

Heu pogut treballar en directe? Amb què?

LLORENÇ: En Biel ha fet una feinada esculpiant un gran tronc de fusta en ple carrer: un espectacle visual digne de veure, juntament amb altres col·laboracions. Per part meua he intentat realitzar diversos clips utilitzant el material que anàvem gravant alguns dies.

Ho muntava i se solia projectar l'endemà en la façana que dóna a la plaça i per streaming en el Facebook del Centre Melis Cursach.

BIEL: Al matí feia talls amb la *motoserra* en el carrer, per cert és molt inspirador. Estic segur que els veïns no els ha estat tan agradable com jo, però de tant en tant està bé veure coses diferents... i per la tarda en Llorenç ens delectava amb els seus clips miserables a la gran pantalla.

Què és allò que sorprèn més al públic que vos ha visitat?

LLORENÇ: Aquí tornem a Biel utilitzant la seva *motoserra* contra el tronc: imatge i so que impacten molt, a més de les seves peces en exposició. Espero que algun dels "lives" (directes) i clips de vídeo hagin agradat

també. Això sembla pels comentaris que ens han fet.

BIEL: Sense dubte el renou de la *motoserra* i el vídeo de la "Lluita d'Humilitats" d'en Llorenç vs Rogelio Olmedo.

Contàveu que havien vingut diversos artistes de la comarca Quina relació teniu entre vosaltres?

LLORENÇ: Doncs cal dir que molt bona. Tots els artistes convidats, que han estat deu, es van presentar i ens ho hem passat molt bé. Com deia abans, tota aquesta interrelació enriqueix. Som afortunats en aquest aspecte.

BIEL: Tenc que agrair a Llorenç haver-me presentat a tants de personatges fantàstics. Ha estat tot un plaer conèixer-los i a en Llorenç més.

Llorenç, treballes molt el collage, què t'aporta?

LLORENÇ: És una tècnica molt agraïda, t'aporta una altra estètica i textures que gairebé sempre em sorprenen a mi mateix.

Biel, què és allò que més t'agrada de treballar en tres dimensions?

BIEL: Depenent de l'època. Durant aquest mes he gaudit molt de treballar un format gran amb la *motoserra*, ara crec que me ve una etapa de fer gerros de pedra... Estic en una època d'estudi, cercant motivacions!!

Fes una pregunta al teu company...

LLORENÇ: Biel, què trobes de fer un *Tour* amb aquesta Expo? Mundial, es clar? ??

BIEL: Creus que podries fer una batalla d'humilitats amb el tio Lluís?

Alguna cosa més a afegir?

LLORENÇ: Donar ses gràcies a l'Ajuntament de Capdepera i al Centre Melis Cursach, en la persona de Maria Massanet i Gori Reixach per aquesta oportunitat i tota sa seva feina; i a tots els visitants, físics i virtuals que esperem l'hagin gaudit com nosaltres.

BIEL: Com no agrair a na Maria i en Gori del Centre Melis Cursach que han fet possible fer aquest tipus de coses al poble i que crea moviment i romp amb la rutina, i també a l'Ajuntament per tots el serveis. Ha estat tot un plaer conèixer a nen Llorenç que m'ha sorprès per bé. Vull demanar disculpes als veïns del Carrer Fondo per fer tant de renou.

Moltes gràcies.

Enguany estam de celebracions. Hem arribat als 40 anys, i a la història sempre hi ha un apartat subjectiu, que no queda escrit. Hem volgut aprofundir en aquells moments a través de les vivències i del que recorden aquells que hi foren en els seus primers anys. Serveixi aquest apartat com a petit homenatge a la seva feina.

A continuació teniu una sèrie d'articles i entrevistes amb ells. Gràcies Biel, Jaume, Toni, Pep, Miquel, Joana, Ani, Maria, Marigerma, Tonyi, Llucià, Paco,...i tants d'altres que han fet possible Cap Vermell.

Biel Pérez Alzina

“El títol, “Cap Vermell”, crec que ens el va suggerir en Llorenç Tous. Aquest indret gabellí, a més de la bellesa externa que ostenta, dedins hi guarda un tresor i una mitologia. Ara aquest nom surt més sovint a la premsa, en aquell temps era pràcticament desconegut per molta gent.”

Primer de tot, la més sentida enhorabona a tots els que heu fet possible els quaranta anys de vida de “Cap Vermell” i orgullós d’haver aportat el meu granet d’arena al seu naixement i a les seves primeres passes. Agraït, endemés, per la convidada a aportar-hi algun record.

Em demanau com va esser la meua arribada a Capdepera. Idò vos he de reconèixer que va ser agredolça. Jo venia per a exercir el càrrec de vicari per primera vegada. Havia estat cinc anys rector del Port d’Alcúdia i dos i mig rector d’Andratx. Per un d’aquells embolics polítics-eclesiàstics tan típics dels finals del franquisme (a Andratx eren especialment virulents), el vicari episcopal d’aquella zona, d’acord amb determinades forces polítiques, decidiren treure’ns del poble a mi i al meu company capellà, rector de s’Arracó. Era el mes de juny de l’any 1976.

Per tant, venia a Capdepera, amb 32 anys, més com allunyat d’Andratx que per cobrir una necessitat de la

parròquia. En Mateu Gomila, un sac de bonhomia i rector de Capdepera, em va dir: “Quina sorpresa! Quan fa poc em llevaren en Lluç Riera (del que recordava la bona feina), mai m’havia pensat que em durien un altre vicari; amb la manca de capellans que hi ha! Ja havia llogat el pis de la vicaria a una mestra. Però siguis ben arribat”. També el rector de Cala Rajada, en Toni Garau, es va mostrar summament acollidor; així com l’arxiprest de la zona, en Rafel Umbert, rector d’Artà. Amb tan bona companyia vaig assimilar el canvi: aprendre a fer de vicari, i estimar Capdepera.

Aleshores la Parròquia es trobava davant dos reptes: l’un material i l’altre pastoral. La necessitat material més urgent era la teulada; també la il·luminació interior i la conservació del Castell (especialment la capella). Ho afrontarem, però ara no fa el cas contar-vos-ho. Tot i els maldecaps que ens duïen les obres materials, ens preocupava molt més el canvi social, polític i religiós que s’estava produint arreu de l’estat i que repercutia inevitablement en el nostre poble.

Pel que fa a les obres materials, no ens limitarem a demanar ajuda, sinó que ens arromangàrem a la feina (en Mateu i jo donàrem mini a totes les bigues de ferro de la teulada de la parròquia). Només Déu sap l’estima amb què en Mateu va cuidar el Castell, malgrat els escassos recursos amb què comptava.

El canvi social va empènyer l’Església mallorquina a fer un canvi que potser havia d’haver fet molt abans. L’estrena de la democràcia va afavorir el naixement de moviments i grups (socials, polítics, ecologistes, culturals...) que no tenien res a veure amb l’Església; aquesta

ja no era l’única protagonista de la vida del poble; era el despertar de la societat civil. Per part de les nostres parròquies analitzàrem la nova situació i anàvem donant passes: Organitzàrem la Catequesi fora de la l’escola i de l’horari escolar; presentàrem una nova manera de celebrar la fe amb joves i adults “missa jove”; creàrem grups de “revisió de vida”; descobertes de la natura en família... Intentàvem estar oberts als nous signes dels temps; i molts de creients participaven en aquestes noves realitats, lluny de tot confessionalisme.

Devers l'any 1979 en Mateu va patir un atac de cor i la seva salut va fer aconsellable acostar-se a Palma (encara no hi havia hospital a Manacor). Es va produir una redistribució dels capellans a la zona: En Mateu, després d'uns mesos de rehabilitació se'n va anar de rector a Establiments; en Tomeu Català s'incorporava la parròquia d'Artà amb en Rafel Umbert, en Toni Garau seguia de rector de Cala Rajada i jo vaig quedar tot sol a Capdepera.

És en aquest clima social, d'estrena de noves llibertats, on convergim varies persones, procedents d'àmbits molt distints (a un poble no molt gran es coneixen bé els currículums familiars i personals), però amb la il·lusió compartida de crear una publicació local que es fes ressò de la vida del poble i a la vegada afavorís el co-neixement mutu i refermàs el teixit social.

Vist des d'avui encara em sembla més admirable que persones amb tarannàs i procedències tan distintes es posassin d'acord en un projecte conjunt. Sols l'estimació al nostre poble i la il·lusió de construir una societat millor, a més de la qualitat humana de les persones, ho podien aconseguir. Al començament no érem un grup d'amics; l'amor al poble i l'obertura d'esperit ens va fer amics. Capdepera i "Cap Vermell" ens va fer amics.

No record de qui va sortir la primera idea de fer una revista; jo gosaria dir que de l'entorn d'en Miquel Flaquer (record la seva habitació amb munts de llibres amb un cendrer ple de llosques damunt, fum i música d'en Luís Eduardo Aute) i n'Àngel López.

El títol, "Cap Vermell", crec que ens el va suggerir en Llorenç Tous. Aquest indret gabellí, a més de la bel·lesa externa que ostenta, dedins hi guarda un tresor i una mitologia. Ara aquest nom surt més sovint a la premsa, en aquell temps era pràcticament desconegut per molta gent.

Record unes primeres reunions (alguna a la rectoria de Capdepera) amb en Miquel Flaquer, en Jaume Fuster, en Joan "Rai", en Pep Terrassa (els amics n'hi afegireu bastants més)... Cada un se'n tornava als seus amics respectius i es produïa un "feedback", un intercanvi d'idees i una sensibilització que arribava a molts de racons del poble.

Creç que donàvem per suposat que la nostra llengua habitual era el català, encara que no censuràssim cap col·laboració per mor de la llengua (ni per mor dels continguts sempre que fossin respectuosos i verídics). Aixímateix hi havia una certa picardia: les notícies breus, les que més es llegien i les que tenien més "morbo", sempre eren en català.

Una de les preguntes que m'ha resultat més difícil de respondre ha estat la llista dels fundadors. Creç que des del començament "Cap Vermell" era fruit de la participació de molta gent; cadascú a la seva manera: escrivint, aportant informacions i crítiques, difonent la revista... Darrera els noms més coneguts hi havia tot un estol de petits col·laboradors. Record que en Tomeu Puig (de grat i sentit record) era empleat de GESA i anava pels distints pobles per motius de feina. Un mes li demanàvem que passàs pel Convent de Petra on el pare Sal·lustià Vicedo ens imprimia la revista. Allà el va atendre un "hermano", limitadet, i li va donar la revista d'aquell mes. Quan me la va deixar a la rectoria, en Tomeu em va demanar: "Quina classe de capellans són aquests?" Li vaig respondre: "Són frares menors". "Ja ho pots ben dir!" va comentar en Tomeu.

Creç que "Cap Vermell" feia l'efecte mirall. Creç que veure escrites les petites o grans notícies, poder llegir opinions o articles, provocava que la gent s'ho repensàs. Tant per a satisfacció pròpia com per a sentir-se incòmode davant una crítica o una notícia desagradable. Talment com quan ens miram en el mirall i veim coses que ens agraden i d'altres que hem de corregir.

Al començament no hi havia repartiment de rols, encara que a poc a poc ens anàvem repartint tasques. Les notícies les arreplegàvem i les redactàvem entre tots; també els editorials. En Pep Terrassa anava donant a conèixer dades de la nostra història i en Joan "Rai" aportava narracions plenes de sentit i de sentiment. La prosa personal i irònica d'en Miquel i la poesia d'en Jaume... Jo redactava algunes notícies i passava hores picant els texts; primer a ca nostra amb una "Hispano Olivetti" dels temps de la pera i, més tard, darrera el taurell de la Casa del Mar de Cala Rajada (en Jaume Fuster n'era el

responsable), amb una màquina elèctrica “Brother” que ens va regalar l'Ajuntament.

Capítol a part mereix la confecció de la revista. Quina llàstima no haver fet fotos! Era de lo més artesanal. Un vespre cada més ens trobàvem al pis de ca'n Jaume i na Maria Antònia; a més d'ells dos, en Joan “Rai” (quan la feina li ho permetia) i jo. Despenjàvem una vidriera i la posàvem entre dues taules amb un llum davall. Retallàvem arran de les lletres els escrits i en Jaume era un mestre en anar-los aferrant, pàgina per pàgina, trosset a trosset. Jo tenia recollits, d'anys enrere, còmics, acudits i vinyetes de revistes (Triunfo, Vida Nueva...) i ens servien per omplir els buits junt amb les vinyetes que hi aportaven en Joan i en Jaume. Un vespre cada mes donàvem la lata a na Maria Antònia fins a la mala hora mentre ella ens endolcia la vetlada; gràcies Maria Antònia!

Com podeu comprovar, he perdut molts de records pel camí durant aquests quaranta anys, però no l'afecte a les persones que tantes coses m'ensenyaren. Sé cert que en llegir els records dels amics se'm despertaran noves emocions, talment els calius d'un braser tapat de cendra que rep la bufada intensa de qui el vol revifar.

Quaranta anys és una edat de maduresa pels humans: es mescla l'ímpetu de la juvenesa, que encara és present, amb un considerable caramull d'experiències que aporten maduresa i saviesa. Perdurar quaranta anys parla de persones que han estimat i estimen el poble, de capacitat de resistència, de treball en equip, anònim i constant, de saber passar el testimoni al relleu, al qui seguirà la cursa (i potser s'endurà el mèrit de l'arribada).

“Déu escriu dret amb retxes tortes” deien els nostres vells. No em cansaré mai de donar gràcies a Déu per haver-me ofert la gran oportunitat de compartir durant vuit anys la vida dels gabellins i calarajaders. Va ser una experiència social i religiosa molt rica que sempre duré dins el cor. Em demanau què faria i què no si tornàs començar. Amb l'experiència adquirida crec que deixaria de fer algunes imprudències i posaria més esment en coses que potser en aquell moment no vaig tenir prou en compte. El que sí sé és que tornaria compartir vuit anys amb els gabellins; amb les limitacions que inevitablement em segueixen acompanyant.

Enhorabona, Cap Vermell! I que pugueu celebrar els vuitanta anys amb la mateixa vitalitat i sense pandèmies!!

Jaume Fuster Alzina

“Cap Vermell” va funcionar des del primer dia, i així ha continuat, gràcies a la tasca absolutament desinteressada de tots els qui l'han fet possible. És a dir que, com que ningú n'ha tret un velló, sinó que la majoria n'hi ha posat dels seus, per aquesta banda no ha donat maldecaps.

“Cap Vermell” ha fet una tasca informativa molt senzilla i molt honesta, obrint les finestres de pinte en ample i, des de la versió digital, ha arribat arreu del món, cosa que ha permès a la gent del poble que viu fora tenir accés al dia a dia del nostre municipi.

“Cap Vermell” em va estimular a créixer com a persona, especialment en l'àmbit de la cultura, i fins i tot em va impulsar a fer una carrera universitària quan ja no tenia edat per a aquestes coses. “Cap Vermell” em va marcar un camí que no sé si he estat capaç de seguir fidelment, però que passa per la comprensió de l'altre, per la renúncia a veritats absolutes, especialment les polítiques, i per la potenciació d'un cert esperit de servei.

Tot i que s'acomiadà oficialment fa tres anys, si algú ha estat al peu del canó de Cap Vermell al llarg d'aquests quaranta anys és Jaume Fuster. Escriptor, poeta, pintor, cuiner (no sabem quantes coses més) i millor persona. Els seus silencis són tan el·loqüents com les seves paraules. Premi Cap Vermell 2005 d'honor més que merescut i Premi Aina Moll 2015 dels 31 de desembre de l'OCB, també compta amb diversos premis literaris. Cert és que Jaume ha crescut al recer de Cap Vermell i de totes les associacions en les que ha participat, però ben segur que la seva aportació ha fet créixer molt més a tot aquest conjunt d'iniciatives de les que ha format part. Comencem:

Finals de 1980, com començà l'aventura de Cap Vermell? Perquè llavors? Què volíeu? Com es forma l'equip fundador?

Passats 40 anys, els records es comencen a difuminar... Va passar que amb l'adveniment de la democràcia, després de les primeres eleccions i amb nous aires de llibertat, a la premsa local que havia sobreviscut a la dictadura s'hi uniren una sèrie de publicacions noves. D'aquella època record Es Saig, Llummajor de pinte en ample, Llum d'oli, i naturalment Cap Vermell, entre d'altres. Era una manera d'exercir la llibertat d'expressió, d'informar i de ser informats de primera mà, i també de posar a l'aparador la llengua catalana com a vehicle normal d'expressió. En el primer editorial, el del número zero, ja anunciàvem quines eren les nostres intencions, i crec que, si fa no fa, s'han mantingut vigents: endegar una publicació que recollís el batec del poble i que ens ajudàs a aprendre a dialogar amb respecte. Gairebé no

record com es formà aquell primer equip. Crec que va ser en Biel Pérez qui ens convocà a una primera reunió. Tot va començar d'una manera una mica, o un molt, improvisada, sense cap mitjà ni infraestructura. Com ara mateix, d'altra banda, atenent que, per exemple, tothom fa feina amb el seu ordinador particular.

Vos definiríeu com un grup d'amics, d'apassionats per la llengua, per la política (en el sentit de aportar el gra d'arena per ajudar a canviar les coses), altres interessos...

Alguns a penes havíem mantingut contactes estrets, abans. Això sí, des de les primeres eleccions segurament tots coincidíem en una jeia política diguem-ne progressista, tot i que a ningú se li va demanar carnet de res. La llengua, evidentment, era un dels punts de coincidència més importants, per bé que aleshores els nostres coneixements de català, salvant honroses excepcions, eren més aviat precaris.

El final dels 70 suposà el sorgiment de manifestacions ecologistes com sa Dragonera i llavors Es Trenc. Cala Agulla queda enmig amb el SALVEM L'AGULLA l'any 84. Cap Vermell té a veure tot aquest moviment?

Eren anys, com he dit, de gran efervescència social, amb aquella democràcia que aleshores ens semblava un ou de dos vermells, tot i que després moltes expectatives no s'hagin complert, ni prop fer-s'hi. Entre els moviments que més destacaren des del primer moment hi hagué els ecologistes, alguns dels quals han esdevingut referents per a tota la societat d'aquestes illes. Aquí destacà "Torre esbucada" i la seva lluita per la preservació de l'Agulla. "Cap Vermell" sempre va estar, i està, del costat d'aquesta lluita. No havíem complert un any de vida i ja vam treure una primera portada alertant del perill d'urbanització d'aquell indret, davant un projecte que havia entrat a l'Ajuntament en aquest sentit.

A una revista el més important és el nom. Com sorgí el nom de CAP VERMELL? I per què? Hi havia altres alternatives?

Ens ho vàrem estar pensant molt seriosament. Volíem un nom amb el qual no tan sols ningú se sentís exclòs, sinó que, en la mesura que fos possible, tothom s'hi sentís còmode. Un topònim ens semblà lo millor, des del principi, però quin? Cap Vermell va ser finalment l'escollit, pensàrem que era un títol molt adient per a una publicació com la nostra, perquè a més de referir-se a un indret molt emblemàtic del municipi ressaltava molt connotatiu, i fins i tot eufònic.

Com funcionava la qüestió econòmica? Publicitat, subscripcions, subvencions?

"Cap Vermell" va funcionar des del primer dia, i així ha continuat, gràcies a la tasca absolutament desinteressada de tots els qui l'han fet possible. És a dir, que per aquest cap, com que ningú n'ha tret un velló, sinó que la majoria n'hi ha posat dels seus, per aquesta banda no ha donat maldecaps. En aquest sentit, al començament ni tan sols ens plantejàrem inserir publicitat. Ens fixà-

rem l'horitzó d'un any per veure si amb les subscripcions i distints punts de venda d'exemplars podíem sufragar la impressió, i com que això va ser possible, per a nosaltres ja va ser més que suficient. Tampoc teníem altres ambicions ni albiràvem altres projectes més que l'estricta publicació de la revista.

Què en penses de l'allau de Cap Vermells sorgits aquests darrers anys?

Ja he dit que era un nom molt emblemàtic, i molt sonor. El fet que molt posteriorment, des d'un complex hotelier fins al centre municipal de Cala Rajada hagin adoptat aquest nom demostra que vàrem saber triar. Molt anticipadament. Fins i tot pensàrem que l'Ajuntament havia triat aquest nom amb ganes d'embullar.

Com era el dia a dia de Cap Vermell? O el mes a mes...

Aleshores ens semblava la cosa més normal del món. Ara, vist en perspectiva, no sé com en trèiem clarícia. Acabàvem de muntar un número i començava la tasca del pròxim. Recollir notícies i redactar-les, picar-les, cercar col·laboracions, fotografies, fer aquells muntatges interminables, dur el número a Petra a imprimir, anar-lo a cercar, repartir-lo..., i torna a començar.

Què és allò que més recordes dels primers anys?

Els muntatges de la revista, que ja he dit, per ca na Joana Colom, per ca nostra... Ens hi posàvem acabat de sopar i a vegades eren les dues o les tres de la matinada quan acabàvem. Era una feina d'orfebreria, amb un sistema totalment precari. Els textos estaven escrits a màquina, sense marge a la dreta i sense possibilitat de canviar la mida de la lletra. Anàvem aferrant les tires de text i les il·lustracions damunt una plantilla i hi havia de caber, sí o sí. Això era lo més habitual i ens donava molta feina. Si sobrava espai, en canvi, sempre teníem una solució: en Joan Rai feia un dibuix en cinc minuts i arreglat.

Quin era el teu rol a Cap Vermell?

Com el dels altres, si fa no fa. Qui més qui menys feia tot el que podia i sabia. Jo record que redactava notícies, que picava col·laboracions - més d'una vegada arribaven escrites a mà -, que dibuixava rètols per a les distintes seccions, i que evidentment col·laborava en el muntatge i en la distribució. Ja dic, un poc de tot.

Als primers números hi ha escrits en castellà. Quan decidíu fer-ho tot en català?

El tema de la llengua, ja ho he dit, el teníem clar. Volíem fer una revista en català i així va ser en tot allò que naixia a la redacció: editorial, notícies i seccions fixes de la revista. Sí que és cert que inicialment vàrem respectar les col·laboracions arribades en castellà, però a poc a poc, sense que jo en recordi ni una data ni una decisió concretes, també aquesta part va anar normalitzant-se, fins arribar al cent per cent en la nostra llengua. I fins avui.

Quin impacte tengué a la societat gabellina? Quina fou la contribució més important de Cap Vermell a la societat?

Jo no m'atreveiria a parlar d'impacte. Diria que, en general, va crear una certa expectació i que va ser acollit amb simpatia, en general. Des de l'inici vàrem tenir un número estable de subscriptors. Les baixes que record les podria comptar amb els dits d'una mà. La contribució de "Cap Vermell" diria que va ser donar veu a tothom que volgués expressar-se i fer visible la pluralitat de la nostra societat. En aquest sentit ha mantingut una línia nítida i que encara ara és una finestra oberta a totes les opinions i punts de vista. Crec que també és destacable el que ha suposat la creació dels Premis Cap Vermell, ara farà 21 anys, per al reconeixement dels millors valors de la nostra societat, aquells que destaquen la generositat i l'altruisme de persones i col·lectius del nostre poble. Els premis avui són rebuts pels guardonats amb agraïment, des de la convicció que és tot el poble qui reconeix la seva trajectòria.

Què en pensava la gent de la revista Cap Vermell?

No ho sabia dir. A mi ningú me n'ha xerrat mai malament, ni fa 40 anys ni ara. Sí que alguna vegada qualcú m'ha dit que tal o tal altre article no li havia agradat, o que hauríem de fer més incidència en un sentit o un altre. Jo sempre he tengut la mateixa resposta: les portes estan obertes a tothom; tu mateix, sense faltar al respecte, pots escriure lo que vulguis, que et serà publicat. Ara que ja n'estic jubilat i m'ho mir des d'una distància prudent, crec que les quatre dècades d'història de la publicació han estat possibles precisament perquè s'ha donat veu a tothom que s'ha volgut manifestar.

Una trajectòria de 40 anys no està exempta de crisis i renovacions. Quines fases o períodes establiries si haguessis de descriure la història de Cap Vermell? (material, persones,... cal descripció exhaustiva)

Quaranta anys d'història no es poden resumir en la resposta d'una entrevista. Jo diria que, tret d'un sotrac que vam patir l'any 1991, en què deixàrem de publicar la revista de maig a desembre, no hi ha hagut grans en-surts. En aquella ocasió, poc després del desè aniversari, es manifestà un cert cansament, els "vells" no vàiem relleu, o si més no sàvia nova que refrescàs la publicació. Segurament sentíem que havíem entrat en una mena de rutina poc creativa. Però aquella situació es desencallà de l'única manera possible: amb la incorporació d'una nova generació de col·laboradors, gent amb ganes de fer feina. Eren persones com en Paco Galià o en Pere Cortada, treballadors incansables, als quals, amb el pas dels anys, s'aniria afegint una bona tropa de col·laboradors de la causa de la cultura. I fins avui. "Cap Vermell" es va mantenir com a revista en paper fins al 2007, ja havíem deixat l'antiga impremta de Petra, "Apóstol y Civilizador", i vàrem deambular un poc d'aquí a allà, però va ser a Santa Margalida on vàrem imprimir la majoria de números d'aquella etapa. Evidentment, una fita decisiva va arribar quan, a l'any que he dit, ens passàrem al format digital. Aquell mateix cansament de 1991 va tornar treure el cap 16 anys després, tot i que aleshores ja feiem feina amb ordinador i muntar un número s'havia fet molt més bo de dur. D'altra banda, poder treba-

BigMat

La botiga professional de la construcció

AGRUPACIÓ

- * Materials de construcció
- * Ferreteria
- * Productes per a piscines
- * Pintures
- * Jardineria
- * Maquinària
- * Rajoles
- * Prefabricats de formigó
- * Mobiliari de jardí
- * Productes de neteja
- * Tancaments
- * Estufes

I una gran varietat de productes més...

CAPDEPERA
C/ Camp Roig s/n
Tel. 971 81 80 13

SON SERVERA
C/ Joan Alcover s/n
Tel. 971 56 78 03

llar cadascú des de ca seva, deixant de banda la feina que suposava repartir revistes i cobrar subscripcions, a més de comoditat ens suposava tancar un important capítol de despeses. Com a fita negativa record una campanya certament impresentable, per dir-ho suaument, contra les persones que feiem la revista, endegada sota el pseudònim de “Felpudito”, i després una denúncia perquè havíem publicat unes cartes del PP i del PSM, és a dir, que no signava “Cap Vermell”, i que ens obligà a en Miquel Llull i a mi mateix a comparèixer pel jutjat. Evidentment la denúncia no arribà enlloc, però una cosa i l'altra ens demostraren, si és que teníem algun dubte, que hi havia i hi ha gent que paeix molt malament la crítica, per fonamentada que sigui. Però bé, estam parlant de 40 anys, i en tot aquest temps la travessia de “Cap Vermell” ens ha suposat més satisfaccions que altra cosa. Si no, no hagués arribat tan enfora.

I les fites informatives més importats que marcaren la Revista?

Jo, més que de fites informatives importants, parlaria de la feina del dia a dia, d'estar al peu del canó, de donar a llum totes les notícies a les que s'ha tengut accés. Estic segur que des d'aquest mitjà no s'ha manipulat mai cap informació ni s'ha faltat a la veritat de manera voluntària. I de manera involuntària, crec que tampoc. “Cap Vermell” ha fet una tasca informativa molt senzilla i molt honesta, obrint les finestres de pinte en ample i, des de la versió digital, ha arribat arreu del món, cosa que ha permès a la gent del poble que viu fora tenir accés al dia a dia del nostre municipi.

Cap Vermell, a banda del pilar informatiu, tenia un apartat de recerca/divulgació històrica i un altra de literària? Què en valoraries de cada un d'ells?

La tasca informativa, evidentment, sempre ha estat la base i la raó de ser de “Cap Vermell”, però des de l'inici es va recolzar també sobre la qualitat i el rigor de col·laboradors de gran nivell. Vaig quedar enlluernat des del primer dia amb la prosa d'en Joan Rai, i estic molt orgullós que a la fi, gràcies a la nostra publicació, un escriptor com ell trobàs un mitjà des d'on mostrar la seva capacitat creativa, i vaig pensar que ens havíem perdut molts d'anys el regal de la seva paraula. Per a tots els que ens estrenàvem en l'intent de confegir paraules amb un cert criteri, en Joan va ser un exemple i un mestre impagable. El mateix puc dir d'en Pep Terrassa i la seva tasca de rescatar la història del nostre poble, el passat remot i l'immediat, amb un rigor i una pulcritud envejables. En Pep, en tots aquests anys s'ha convertit en un referent i ens ha lliurat pàgines imprescindibles per a entendre el nostre ésser col·lectiu, per saber d'on venim i qui som. Després, amb el pas del temps, “Cap Vermell” ha agombolat de manera regular veus igualment imprescindibles, des d'en Lluçà Rinyon a en Joan Cabalgante, des d'en Biel Mir a en Miquel Llull, des d'en Toni “Coix” a en Tomeu Melis “Meyme”, i moltes més que

esporàdicament s'han deixat sentir des d'aquestes pàgines. Veus, totes elles, que han aportat un plus de qualitat de la qual pocs mitjans poden presumir. Crec que és admirable, i la nostra associació cultural en pot presumir, la tasca editorial duta a terme, amb més de trenta llibres publicats. La narrativa, la poesia, l'assaig o la investigació històrica que s'han anat publicant han suposat una gran tasca divulgativa i han posat en relleu el potencial creatiu i intel·lectual del poble. I no oblidem que cap dels autors publicats no se n'ha dut hi un euro de la seva obra. Crec que ens en podem sentir legítimament orgullosos.

Quan es creà l'Associació Cap Vermell? Quina relació heu tengut amb l'OCB i el moviment de Premsa Forana?

Ara mateix no en record la data exacta de la nostra constitució com a associació. Al començament de l'aventura, vam aparèixer com a butlletí de l'Obra Cultural Balear, cosa que ens donava aixopluc legal, i immediatament ens vam afiliar a l'acabada de néixer Associació de la Premsa Forana. Però arribà el dia de fer una passa més i redactàrem els estatuts que, una vegada aprovats, ens donaren la deguda cobertura, com a associació cultural sense afany de lucre. I aquest últim és un aspecte que s'ha preservat 40 anys sense la més mínima vacil·lació. Actualment, “Cap Vermell” també és membre d'AMIC (Associació de Mitjans de d'Informació i Comunicació), que abasta els territoris de parla catalana.

Cap Vermell també ha organitzat o s'ha posat al davant d'altres activitats. Què diries de cada una d'elles?

Als Premis Cap Vermell ja m'hi he referit, i a la tasca editorial, també. Són dos aspectes de la trajectòria de l'associació que, n'estic segur, han contribuït a vertebrar la nostra societat. D'altra banda, fer visibles els noms de ciutadans que mereixen el reconeixement general, com en Joan Rai o n'Antoni Flaquer “Solleric”, dels quals descobrírem sengles plaques a les cases on van viure, pens que era un deute que tots teníem amb aquestes persones. D'altra banda, la contribució de “Cap Vermell” amb els premis Ploma de Ferro, i amb altres iniciatives de caire social i cultural, entra de ple en el sentit i els objectius d'una associació com la nostra. Pel que fa al “café dels dissabtes”, durant un període de temps va constituir un apèndix radiofònic que, almanco a mi, va resultar molt engrescador. És una llàstima que Capdepera Ràdio hagi caigut en la letargia actual, abandonó en diria, quan hauria de ser un mitjà de comunicació de referència. I no puc passar per alt, tampoc, l'anuari que es publica cada any, recollint el bo i millor que s'ha publicat a la web. És una mena d'homenatge al format en paper amb què començarem.

Si haguéssiu de tornar a començar què faries i què no faries?

No som dels que es passen els dies pegant-se tocs pel pit, penedint-se del que feren o deixaren de fer. Crec que, en cada circumstància, les persones feim allò que pensam que és millor per a nosaltres i per als altres. “Cap Vermell”

va néixer en un context favorable al que es coneix com a premsa forana, i va ser el fill de l'entusiasme i la il·lusió, més que de les nostres capacitats i coneixements. A vegades se'ns ha acusat de ser massa blans, o light, com ara es diu, però massa hem fet. En aquesta casa no hi ha professionals, tothom que s'hi acosta ja sap d'antuvi que, a nivell econòmic, no tan sols no en traurà res sinó que probablement n'hi haurà de posar dels seus. Què se li pot exigir a aquesta gent? Què se li pot retreure?

Quan ara tot és tan efímer, quin és el secret d'haver durat 40 anys?

És un poc de tot el que he dit. Il·lusió, sobretot, i per què no dir-ho?, esperit de servei. Generositat de totes les persones que hi ha posat les mans, sense demanar res a canvi. Ara mateix, quan jo ja n'estic pràcticament decantant, estic admirat de la capacitat de feina i de la perseverança dels que assumeixen la responsabilitat d'actualitzar la pàgina cada dia. Segurament, si s'hi hagués cercat un guany, l'aventura s'hauria acabat molt abans. No hi ha hagut cap iniciativa cultural en el nostre poble que hagi aguantat tant de temps, i això és així perquè s'han fet les coses bé, amb seny, i avui un gran nombre de persones, encara que només sigui com a lectors, se senten identificades amb aquest projecte. A hores d'ara, "Cap Vermell" té una mitjana de més de 2.000 visites diàries, i a Facebook s'ha arribat als 3.500 seguidors. Això no s'aconsegueix fent les coses malament.

Com a membre fundador, com definiries el rol de la resta dels teus companys en aquesta aventura:

M'és impossible detallar el paper de cadascuna d'aquestes persones, perquè com ja he dit en un altre moment, a "Cap Vermell" tothom sempre ha fet de tot, per bé que sempre n'hi ha que assumeixen la feina més obscura, la que llueix menys, però sense la qual no seria possible la revista. Tots els que començaren, tots els que n'han passat i tots els que ara estiren del carro em me-

reixen el màxim respecte. Ja he parlat d'alguns noms que, evidentment, són els meus referents, però fins la més modesta aportació ha fet possible que la revista i tot el que orbita al seu voltant -premis, llibres, anuaris...- arribàs a quatre dècades d'existència.

Ara no teniu subscriptors. Com funciona i es pot aguantar econòmicament?

Pel que jo sé, no tenim subscriptors, però també s'han limitat les despeses. Quant a entrades, aquestes provenen bàsicament de la publicitat a la web i a l'anuari. I com que d'altra banda, i com ja he dit, ningú se'n duu ni un velló, aleshores l'associació encara es pot permetre donar suport projectes d'edició de llibres i d'altra naturalesa dins l'àmbit cultural.

Quin futur veus a Cap Vermell? Quines perspectives te una publicació d'àmbit local en català?

Hi ha hagut moments en què vaig veure perillar el futur de "Cap Vermell", tant de la revista com de l'associació, però, afortunadament, en els moments més crítics sempre han aparegut persones decidides a agafar el relleu. En aquest sentit, diria que ara mateix es gaudeix d'una època de gran estabilitat, amb més gent que mai fent la seva aportació al projecte. En algun moment s'ha qualificat "Cal Vermell" de grup polititzat, decantat cap aquí o cap allà, però voldria que sortís una sola persona a qui se li hagués negat la seva participació activa i directa en la presa de decisions, en la línia editorial o en el disseny de projectes. Per tant, des d'aquesta obertura total i la pluralitat ideològica dels seus responsables, que algú s'estima més no veure, tenc confiança plena que això té corda per a estona i que d'aquí deu anys se celebrarà el cinquantenari de "Cap Vermell".

Acabam amb les tres preguntes que feim a tothom: *Què és per a tu Cap Vermell?*

Una part molt important de la meua vida. "Cap Ver-

PISCINA&JARDÍN

PISCINES - SPAS - SAUNES - REG - FONTANERIA I BARBACOES WEBER

TENDA CALA RATJADA: Av. Mallorca 9 - 07590 Cala Ratjada - Tel. & Fax: 971 566 539

TENDA PORTO COLOM: Av. Cristòfor Colom 30 - 07670 Porto Colom - Tel. 971 824 953

Distribuidor exclusivo:

www.piscinayjardin.com

mell” em va estimular a créixer com a persona, especialment en l'àmbit de la cultura, i fins i tot em va impulsar a fer una carrera universitària quan ja no tenia edat per a aquestes coses. “Cap Vermell” em va marcar un camí que no sé si he estat capaç de seguir fidelment, però que passa per la comprensió de l'altre, per la renúncia a veritats absolutes, especialment les polítiques, i per la potenciació un cert esperit de servei.

Què és el que més t'agrada?

En general, m'agrada tot. Què hauria de dir, jo? Crec que s'hi complement de la millor manera la informació diària, de fet és un diari, i la reflexió més pausada, amb la col·laboració del bo i millor del poble, i de fora poble.

Què és allò que menys t'agrada?

Pens que, com a fruit de la pruija per informar i no deixar res per verd, a vegades les notícies semblen embastades amb una mica de precipitació. Els titulars són un element cabdal per a atreure la curiositat del lector, i jo trob que a vegades no es cuiden prou.

Antoni Garau Garau

“El més important, tant de mi com den Biel Pérez, és que no cercàvem ser “protagonistes”, no cercàvem cap honor o penjar-nos medalles. Ho feiem com a homes d'església i ciutadans al mateix temps. A peu pla. Iguals. Compartint allò que ens deia el Vaticà II: somnis i esperances, treballs i angories de tothom... Amb paraules d'ara podríem dir que, tots plegats, creàvem xarxa. Poble o Comunitat. Crec que mai vaig cercar fer-me una foto o ser notícia... La feina amagada és una bona sembra i, potser, té futur. I, convé repetir-ho, amb tota la gent que s'hi apuntava. Encara que semblàs una petita aportació. Tot sumava i suma”.

Tenim la sort que la major part de la gent que inicià Cap Vermell encara és viva i activa. Això ens permet una recuperar una visió en perspectiva però també en primera persona. Una visió personal on l'entrevistat s'emociona al recordar aquells inicis i que fa que nosaltres, com a lectors, revisquem amb les seves paraules i les seves reflexions aquells moments amb un gaudi molt especial.

Violetta Jesse de Jansen

Vist amb la perspectiva dels anys, Capdepera gaudí de 1975 a 1985 d'uns responsables a les Parròquies de Capdepera i Cala Rajada de gran empena, compromís i entitat. Un d'ells va ser Antoni Garau, ara rector de Ses Salines.

Com va ser la teva arribada a Cala Rajada? De quin any estam parlant? Podries contextualitzar els anys que visques aquí, la feina que feres, allò que es necessitava, allò que s'impulsà des de la Parròquia...

Vaig arribar a Cala Rajada un poc abans de Nadal, l'any 1974. Abans el rector era en Rafel Umbert. Ho vaig trobar tot ben arranjat i sense gaire problemes. El curs ja havia començat i vaig continuar la tasca i la coneixença de la gent. Convé recordar que en Franco encara alenava per el Pardo i això em va marcar els primers mesos... ja que, tant a l'església com en diversos ambients, intentàvem aterrar l'esperit del Concili Vaticà II: més encarnació, més apropament a la gent, ser ciutadà vora els altres, recobrar la dignitat i els drets ciutadans i dels treballadors, una fe més viscuda des del propi convenciment, ser més del poble... Tot això amarava la predicació, la feina a prop dels pescadors, la celebració renovada (molts de pics encara record les trobades "Missa Jove" tant amb la gent jove com tots plegats...), recobrar el sentit de les festes populars (sobretot al voltant de la Mare de Déu del Carme!), ballar de pagès peu pla, l'estima per la nostra llengua, el bell català de Mallorca ...

I a finals de 1980, començà l'aventura de Cap Vermell? Per què llavors? Què volíeu? Com es forma l'equip fundador?

Aquí supòs que ho dirà millor el bon company i millor amic Biel Pérez. Ell havia arribat a Capdepera uns anys després de jo. Formàvem un bon equip amb el seu rector, l'enyorat Mateu Gomila. I, entre altres coses, també ens repartíem les tasques o els llocs on cadascú podia fer millor la tasca o servei que se'ns demanava o podíem aportar. Jo crec que el CV va anar madurant poc a poc. Ja s'havien anat teixint complicitats i trobades. S'havien fet passes entorn de la cultura (una delegació de l'Obra Cultural Balear, si no record malament...), formació o aprenentatge del nostre català, bona relació entre les parròquies i el món cívic/cultural ... I, sobretot, unes persones amb empena, ànim, coratge i gran capacitat de feina.

Vos definiríeu com un grup d'amics?, d'apassionats per la llengua, per la política (en el sentit de aportar el gra d'arena per ajudar a canviar les coses), altres interessos...

Jo crec que sí. Tot això dins el context dels primers anys d'aquella Transició a voltes mitificada, però que la vivíem amb il·lusió i creient que era possible donar passes cap a una major i millor convivència.

El final dels 70 suposà el sorgiment de manifestacions ecologistes com sa Dragonera i llavors Es Trenc. Cala Agulla queda enmig amb el L'AGULLA PARC NATURAL al número 0. Cap Vermell té a veure amb tot aquest moviment?

PEUGEOT

AUTOMÓVILES COLL

Palma
Gran Via Asima, 16
Poligona Son Cestelló

Manacor
Ctra. Palma, 108

www.automovilescoll.com

motorisa

Començava el plantejament ecologista. Eren els primers anys. Molts valoràvem que no es podia fer malbé tant Cala Agulla com el seu entorn. Que tot quedàs encimentat... I nosaltres com a fauna d'un parc i paquet turístic. Crec que CV en parlà diverses vegades.

A una revista el més important és el nom. Com sorgí el nom de CAP VERMELL? I per què? Hi havia altres alternatives?

Jo sempre el vaig trobar ben encertat. Era una manera de dir que s'estava més a prop del roig que del blau. A més, un nom ben propi i recordant el territori gabellí de les mal anomenades Coves d'Artà. Que el nom de CAP VERMELL hagi perdurat i crescut amb els anys ... vol dir que fou molt encertat.

Quin era el teu rol a Cap Vermell?

Convé recordar que jo només vaig compartir amb CV els primers mesos de la seva vida. Crec que va ser el mes de setembre de 1981 que vaig passar a la Parròquia de Vilafranca. Així que només vaig poder col·laborar poc temps. Crec que, sobretot, aportava un petit caramull del que ara podríem dir "piulades". Record que intentava (tenia ja al costat les sentències que l'amic Jaume Santandreu publicava a Manacor i que aplegà al llibre "Camada") aglapir amb poques paraules una realitat, uns fets, unes vivències d'aquells dies. Tant a nivell personal, com polítiques, com d'església, ...

Quan ara tot és tan efímer, quin creus que és el secret d'haver durat 40 anys?

Sens dubte la constància i el treball continuat de tant de persones... Homes i dones amb el valor humà i evangèlic del servei. Gratuït i generós. També, sense cap dubte, amb imaginació i creativitat.

Moltes iniciatives de capellans a les parròquies de Mallorca en aquell temps (1975-1984) se'n anaren a norris una vegada es canvià de capellà. L'anàlisi que s'ha fet és que tot això s'acabava degut a l'actitud paternalista del capellà en qüestió. En el teu cas, a Cala Rajada deixares una petjada profunda, quedaren les Festes del Carme, el Cap Vermell, grup excursionista...L'anàlisi no és correcte o tu eres diferent? En tot cas, on radica l'èxit de les teves propostes?

Jo crec que, el més important, tant de mi com de Biel Pérez, és que no cercàvem ser "protagonistes", no cercàvem cap honor o penjar-nos medalles. Ho fèiem com a homes d'església i ciutadans al mateix temps. A peu pla. Iguals. Compartint allò que ens deia el Vaticà II: somnis i esperances, treballs i angoixes de tothom... Amb paraules d'ara podríem dir que, tots plegats, creàvem xarxa. Poble o Comunitat. Crec que mai vaig cercar fer-me una foto o ser notícia... La feina amagada és una bona sembra i, potser, té futur. I, convé repetir-ho, amb tota la gent que s'hi apuntava. Encara que semblàs una petita aportació. Tot sumava i suma.

El juliol de 1981 marxares. Al nº 7 de la revista te fèrem una entrevista.

http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/premsaForanaMallorca/import/Cap_Vermell/1981/Cap_Vermell_1981_mes07_n0007.pdf

M'ha agradat tornar-la llegir. I crec que ho diria exactament igual. I, també, vos he de dir que m'he emocionat un poc i "enyorat" aquells bons anys. Sí, a més, Capdepera i Cala Rajada. Sense cap separació.

Una triple pregunta per acabar. Cercant per internet hem recordat que el 2013 l'associació de capellans de la Part Forana, de la que tu eres portaveu, alçà la veu per reclamar diàleg als governants, en el marc del conflicte educatiu que viuen les Illes Balears. Eren temps de camisetes verdes i onades contra JR Bauzá. A la carta fets vostres unes paraules del papa Francesc "Qui governa ha d'estimar el seu poble". Estimen el poble els nostres governants? Què hauria de millorar en l'educació a les Illes? I el català, què hem de fer per mantenir viva la nostra llengua a les Illes?

Crec que tots els homes i dones que arriben a tenir responsabilitat de govern haurien de ser bons treballadors, arromangats per a la feina, tenir una mirada de futur, veure què suposarà això que ara decideixen, no ser superficials o buits, exigents amb ells mateixos i els qui tenen a prop... Servir i no servir-se, ser de profit i no aprofitats, ... No voler guanyar sempre.

Respecte l'educació crec que, bàsicament, fan falta dues coses: aprendre a aprendre, i descobrir els valors fonamentals/transcendents de qualsevol persona humana (anar més enllà de la butxaca i de la panxa).

Estimar-la i estimar les persones que encara no la coneixen i no la parlen. I, així, plegats, anar-la compartint...

Moltes gràcies.

Llorenç Tous

"La meua generació som responsables d'oferir als qui venen darrera el millor del que nosaltres hem viscut, lluitat i obtingut. Una missió de la qual esper que "Cap Vermell" també se senti responsable i col·laborador."

No recordava que fos jo el qui proposà batir amb aquest nom de "Cap Vermell" el nou sistema modern de comunicació del nostre poble de Capdepera, que tants de bons resultats ha donat en aquests 40 anys. Me satisfà que el meu bon amic Gabriel Pérez, que fou rector de la Parròquia de sant Bartomeu, en deixi constància de la meua ocurrència; demostra que té més bona memòria que la meua. Entre el Cap de Pera i el Cap Vermell hi tenim ca nostra.

No me ve de nou que aleshores me vengués aquest nom, ja que, segons me contava ma mare, fou damunt la terrasseta de ca sa tia Jerònima, en mig de Na Ferra-

dura, al front del Cap Vermell, on sentí dins ella el primer batec del meu cor. Era el dia de la Mare de Déu d'Agost de 1933. Un dia memorable per als meus pares, que en duïen cinc anys esperant-me. Amb un detall important, ja que el dia abans, el metge amic estiuellant, Dr. Joan Martí, "l'havia mirada" i li digué "que no tenia res"; quatre mesos després jo naixia. Alabat sia Déu.

Segurament per l'Esperança de 1933, almanco mon pare pujà al Castell i anà a la processó. El que sé i ho record com si fos avui, el darrer dia que mon pare, i anys després ma mare, pujà al castell. Mon pare amb tota la família dels meus cosins "siurells", per una festa familiar, i ma mare amb mi, tot sols. A tots dos els va costar arribar, jo darrera darrera, ja que no volgueren ajuda, era per a ells com una devota peregrinació o una promesa. A cap dels dos els va costar tant pujar al cel. Mon pare havia pujat molts anys en bicicleta la costa d'es Pi de n'Aspre, després de picar tot lo dia a la pedrera d'Es Provençals.

Ma mare seia en el primer banc, jo dos bancs darrera. Tots dos sabíem que era la darrera vegada. Cap dels dos frisava. Érem tot sols davant la Mare de Déu. Ma mare, rosari en mà, resava. Aquella llarga estona estava plena de fe, d'esperança; encara ara me dura la pau que ens deixà, quan la record. Passaren uns anys, no sé quants; el darrer diumenge de la novena de l'any 2007 jo vaig predicar. L'Esperança aquell any va caure en dimarts; el

sendemà, dimecres, dia 19, ma mare moria en pau, amb mi al seu costat. Havia complert 102 anys i 7 mesos. Mon pare feia 27 anys que l'esperava a sa porta del cel.

Parlant de mi en es Castell me venen entranyables records, com quan els escolanets pujàvem l'harmònim petit damunt quatre fustes, de ca l'Amo en Miquel Coix, fins al Castell per tocar el dia de l'Esperança. Naturalment, amb una mena de processó, cantant i fent endimoniadures. Veure de prop les banderes posades al vol, de torre a torre, ens alegrava i estimulava les ganes de jugar. Aquelles torres, endiumenjades de colors, posaven tot el poble en to de festa major.

Un detall que s'ha perdut i que voldria me fes mèrits pel cel, és el record de quan els devots de la Mare de Déu comanaven una missa a celebrar en es Castell. Era relativament freqüent. De bon matí, jo tot sol anava a servir la missa al senyor vicari; de dos en tenc record: de D. Gabriel Gili i de D. Gabriel Fuster. A mi me tocava preparar el calze amb les hòsties i les canelletes; els ornaments estaven dins un caixó de la sagristia, mal aplegats i feien olor d'humitat. Primer pujava a tocar sa campana per una escala de caragol, cosa que m'agradava molt, tant per estirar la corda molt de temps, com per contemplar el panorama de Vila Roja i sa Cova Negra fins a Sant Salvador de Felanitx. A missa érem nosaltres dos tot sols, el vicari i jo. El qui comanava la missa no venia mai. Naturalment, sempre era la missa primera

del matí, el diumenge abans ho havien avisat a l'Ofici des de la trona. Quan ho estic escrivint, pens amb el comentari del lector: "Com ara.."

Una fita meva personal, la vaig viure davant la Mare Déu de l'Esperança l'estiu de 1956. Jo havia demanat a *donya* Elionor Servera de Can March que, ja que me pagava els estudis en el Seminari de Palma, que me pagàs seguir els estudis a Roma, però ella me contestà: "Si el bisbe ho vol, que t'ho pagui el bisbe". Idò bé, aquell estiu D. Francesc Planas, vicari general i professor meu de Sagrada Escriptura, me telefonà per dir-me que el nou bisbe, D. Jesús Enciso Viana, volia que jo anàs a Roma a estudiar Sagrada Escriptura amb la beca de la diòcesi. Quatre anys a Roma, i un altre a Jerusalem, amb una beca del Ministeri d'Afers Exteriors que me demanà el mateix bisbe. Abans de dir res a ningú, jo vaig pujar al castell a donar gràcies a la Mare de Déu. Acabava de rebre el regal que definiria gran part de ma vida.

Reconec que la meva generació duu una cultura i una fe que està sotmesa a prova en el món d'avui. Jo crec modestament que me sent capaç de donar-ne testimoni davant la gent d'avui, si els interessa. Cosa que consider poc freqüent, per desgràcia. Tant de bo hi arribin a temps quan la vida, que a ningú perdona, els demani resposta als gran interrogants de tot mortal: qui sóc jo i per què estic en el món i què ve després de la mort. De bona gana donaria el meu testimoni personal, sabent que estam emplaçats a respondre, amb altres maneres, als reptes de les noves mentalitats i cultures; són preguntes, sempre les mateixes, encara que amb altres paraules i sentiments. La meva generació som responsables d'oferir als qui venen darrera el millor del que nosaltres hem viscut, lluitat i obtingut. Una missió de la qual esper que "Cap Vermell" també se senti responsable i col·laborador. Supòs que es Castell i Capdepera nasqueren junts i junts esper que segueixin.

A punt de firmar aquest escrit, que no sé per què tot ell dóna voltes al Castell; deu ser per mor que es castell i Capdepera nasqueren junts i junts esper que segueixin.

Vos deia que a l'hora de firmar aquest escrit, me ve una idea per celebrar els 40 anys de "Cap Vermell": pujar a sa talaia de ses Coves, damunt es Cap Vermell de veritat, des de sa Font de sa Cala, es Provençals, sa punta de Na Blanquera, sa Cova des Vell Marí i es Single. O sigui, per la banda de llevant. Dinar damunt sa talaia i tornar per les mateixes passes o baixar a sa Gola i Canyamel. Animau-vos els de bona cama, jo ho he fet i vos asseguro que val la pena gaudir d'allò nostre.

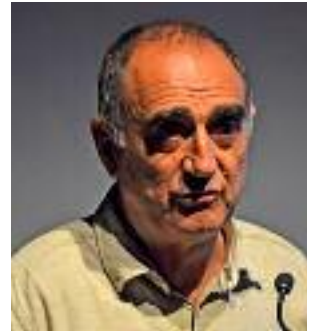
Enhorabona als qui heu mantingut amb tan bon criteri i eficàcia "CAP VERMELL". Que no minvi la il·lusió i la salut per seguir amb coratge i alegria. Un record molt cordial a tots els qui en sou seguidors.

Molts anys!

Josep Terrassa

Les ganes de fer poble i un referent cultural

"El paisatge que dona sentit a aquestes quatre dècades de Cap Vermell és sempre el mateix: Capdepera".

El desembre de 1980 naixia *Cap Vermell*, gairebé al mateix temps que altres revistes de premsa forana. A la sortida de les *Completes* de l'Esperança repartírem les primeres revistes i, al mateix temps, ampliàvem el llistat de subscriptors.

El franquisme, com tot règim dictatorial, havia pres la paraula i la iniciativa a la ciutadania. Aleshores no s'havia acabat la transició política cap a la democràcia i la gent tenia ganes de participar i fer coses, intuïnt que es vivia un temps excepcional i d'intensa transformació social que calia aprofitar. Ja no calia complir amb les exigències de les autoritats i acceptar la seva censura.

L'any 1979 s'havien celebrat les primeres eleccions locals de la restaurada democràcia; fins a cinc partits participaren en la lluita electoral i tots aconseguiren representació. A més, comptàvem amb dues organitzacions sindicals: UGT i CCOO. La participació era extraordinària, just Comissions Obreres comptava amb poc més de dos-cents afiliats que cotitzaven. L'activisme era intens però organitzat des de la improvisació i la urgència.

Aquell reviscolament i trasbals de la vida social, vist en perspectiva històrica, ara ens sembla més normal. Després de quaranta anys el règim es desfeia per les costures; no era tant un mèrit dels demòcrates com la sensació del final d'un règim polític. El mateix havia passat l'abril de 1931 quan els republicans aprofitaren l'esgotament de la Restauració borbònica i la Dictadura del general Primo de Rivera.

El grup inicial de *Cap Vermell* era ben conscient que ens devíem als lectors: l'única font d'ingressos i el que donava sentit a la nostra feina. En les reunions prèvies a les quals vaig poder assistir es parlava de "fer poble" i de "recollir el batec del poble". Una vegada donats a conèixer la màxima preocupació del grup era passar l'any i complir amb els subscriptors que havien pagat l'anualitat; també cal remarcar els esforços que dedicàrem a entrevistar aquella gent que ocupava un càrrec públic i a recollir l'opinió de la ciutadania sobre un tema concret.

La il·lusió es barrejava amb la incertesa. Record que havia tret comptes dels articles que podia publicar i amb prou feines en sortien una dotzena. En el número que feia dotze expressàrem la nostra satisfacció mitjançant

una portada, dibuixada per Joan Rai, en la qual ens vèiem com un nadó assegut tot satisfet a un orinal i recordàvem que havíem complit un any.

El català, proscrit durant el franquisme, era una altra de les nostres reivindicacions. La Llei General d'Educació del ministre Villar Palasí, aprovada l'any 1971, incorporava el català a la carrera de Magisteri; per primera vegada vaig estudiar llengua i literatura catalana. Aleshores l'assignatura tenia un valor gairebé testimonial, però durant una o dues hores a la setmana entràvem en contacte amb la nostra realitat.

En el moment de redactar el primer article en català per a *Cap Vermell* tot foren problemes, tants que vaig acabar passant-me al castellà, i així va sortir. Després d'explicar-ho a Biel Pérez es va comprometre a corregir les meves aportacions i, a partir de llavors, sempre foren en català.

Al mateix temps que iniciava la col·laboració amb *Cap Vermell* em feia soci de l'Obra Cultural Balear, cosa que em va permetre assistir a cursets que organitzaven destacats socis. Així va ser com vaig entrar en contacte amb l'historiador Sebastià Serra, el sociòleg Antoni Tarabini i l'economista Miquel Alenyar. Aquelles lliçons orientaren els meus primers articles.

Una altra font d'informació eren les converses amb personatges locals, entre els quals vull destacar Julio George, Antoni Flaquer *Solleric* i Francisca Mercant (l'esposa d'Amadeu Alou). Amadeu era un home pulcre, distingit i afable; havia finat un diumenge d'estiu de 1977, un dia en el qual gaudia, a la casa de Sa Pedruscada, de la companyia d'uns amics de Magisteri, cosa que em va impedir acomiadar-lo com hauria desitjat. Aquella pèrdua em va estimular a entrar en contacte amb na Francisca, dona inquieta i llegidora. Des del primer moment fou molt atenta i generosa i fruit d'aquella amistat vaig poder accedir a una informació oral i escrita que fou la base del treball sobre el metodisme a Capdepera.

Mes a mes augmentava la meua implicació amb *Cap Vermell*. L'estiu de 1984 vaig redactar un treball sobre el Castell pensant que es publicaria en forma d'articles. Passades les festes de Nadal vaig assistir per primera vegada al muntatge de la revista; fou aleshores quan en Jaume m'assabentà que havien decidit que el treball es publicaria en forma de llibre. Sobre les dues de la matinada acabàrem el muntatge de la revista i començàrem el del llibret; en Jaume a la màquina d'escriure, na Maria Vives *Llissa* en la composició de les pàgines i jo preparant el que na Maria necessitava; acabàrem tocades les cinc de la matinada. Aquella generositat em va convertir en un incondicional de *Cap Vermell*.

La publicació del llibret em va permetre entrar en contacte amb l'arquitecte Gabriel Alomar i Esteve, al qual vaig entrevistar en el seu casal de la Calatrava, a Palma. A partir de llavors cada estiu, a la seva residència de Son Moll, Marbella, trobàvem unes hores per com-

partir i parlar, fonamentalment, de Capdepera. Per les festes de Sant Bartomeu de 1997 em va cridar perquè passàs per Marbella; allà m'esperava amb el xofer i junts, ambdós asseguts al seient de darrere, pujàrem fins a les cases del Claper, des d'on la vista és àmplia i domina perfectament el Castell i el poble; férem una caminadeta mentre parlàvem i ens esplaiàvem amb la vista. De tornada m'explicà detalls de la basílica de Son Peretó, a Manacor; de les cases de So Na Moiana i altres referències. Quatre mesos més tard, el dia de Nadal, Gabriel Alomar finava. Aleshores allò viscut aquella tarda cobrava tot el seu sentit: era el comiat d'una persona estimada.

El resum de tot allò que podria explicar és que moltes de les meves vivències més preuades estan relacionades amb *Cap Vermell* i que els companys de la revista estan entre els amics més estimats. El paisatge que dona sentit a aquestes quatre dècades de *Cap Vermell* és sempre el mateix: Capdepera.

Un referent cultural

Les ganes de fer poble que ha caracteritzat la trajectòria de Cap Vermell ha passat per diferents etapes. De la primera (1980-1991), en destacaria la migradesa dels mitjans, tot molt rudimentari, improvisant i treballant sense comptar les hores ni el sacrifici que comportava. Els companys han parlat del muntatge de la revista, però hi podríem afegir la impressió.

El pare Vicedo, del convent de Sant Bernadí de Petra, era l'impressor; treballava amb una màquina multicopista que no admetia fotografies i amb paper de baixa qualitat. El resultat era una revista poc atractiva i fosca, però econòmica. Cap Vermell sempre ha comptat amb un pressupost molt ajustat; volíem que la revista fos assequible econòmicament, que no fes peresa comprar-la.

A partir de 1985 em vaig responsabilitzar d'una feina que abans pertocava a Mari Germa Melis: fer arribar la revista al pare Vicedo i anar-la a cercar. El clergue, a més de cuidar-se del culte al convent, realitzava una tasca pastoral i ajudava en els quefers parroquials, una feina que complementava amb la impressió de diverses revistes de premsa forana.

Un diumenge de cada mes, quan baixava cap a Ciutat, passava per Petra a deixar la revista al pare Vicedo; si no el trobava no hi havia problema perquè comptava amb la col·laboració d'una veïna. Les complicacions sorgien a l'hora de recollir-la, cosa que succeïa el següent divendres entre les set i les vuit del vespre. No sempre localitzava l'inquiet pare Vicedo. Aleshores em tocava esperar dins el cotxe o assegut al pedrís de la placeta del convent. Podia passar que enllaçàs la tasca a realitzar fora del convent amb la missa a la parròquia i es podia complicar si després les monges el convidaven a sopar; entre fet i fet l'espera es podia allargar fins a les deu i mitja o les onze del vespre.

A principi de 1991 estàvem esgotats i la revista no acabava d'agradar-nos. El mes de juny anunciàvem que tancàvem les portes. En Lluçia Rinyon hi posà la nota d'humor, dedicant la contraportada a la corresponent esquila. S'obria un temps de reflexió

Aquell estiu es feren nombroses reunions amb simpatitzants de Cap Vermell. Entre els que s'oferiren a col·laborar hi havia Paco Galian. Home coratjós com ningú i treballador infatigable ens explicava, un pic i un altre, el seu projecte, que consistia a canviar la imatge de la revista i fer-la més atractiva.

A finals d'any ja comptàvem amb un equip renovat i sortírem de nou al carrer. El pare Vicedo contribuí al canvi. Aleshores la fotografia fou el complement de moltes de les notícies locals. En Paco es multiplicava com a reporter, feia acte de presència a la majoria d'esdeveniments i cobria l'apartat de successos. Però així com passaven els mesos la insatisfacció persistia, perquè la qualitat de la revista no ens satisfia.

El febrer de 1993 canviàrem d'impremta. Les multípocistes havien passat a la història; aleshores les impremtes que anaven sorgint treballaven amb el sistema *offset*; s'acabaren les plantilles on aferràvem els articles i dibuixos prèviament retallats. Ara la base eren uns clixés, fotolits, on impressionàvem els treballs.

Haviem arribat al número 150 i ho celebràrem amb una portada en color i un suplement. Les imatges havien estat impreses en el taller municipal de serigrafia a partir d'uns dibuixos de Colau Vives. El suplement recollia les obres dels guanyadors del I Concurs de narracions curtes i el IV maratí fotogràfic Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu.

Aquella renovació multiplicava els costos d'impremta i no volíem que la despesa econòmica repercutís en el preu de la revista. La solució passava per posar-nos en contacte amb les institucions, com l'Ajuntament i el Consell de Mallorca, per establir vies de col·laboració i tenir dret a subvencions i altres ajudes. També ens obrírem a l'exterior i començàrem a rebre col·laboracions.

El compromís amb Capdepera s'intensificà quan l'any 2000 ens comprometérem a guardonar anualment aquelles persones i associacions dignes de ser reconegudes per la seva generositat i estimació al poble. Els Premis Cap Vermell són una de les nostres aportacions més preuades.

Aquella segona etapa finà el gener del 2007, quan abandonàrem el projecte de la revista impresa mensualment. Mesos més tard ens llançaríem a un nou projecte comunicatiu: el diari digital. Darrere cada singladura hi ha una renovació de l'equip que el fa possible; mentre uns es van retirant noves incorporacions donen continuïtat al projecte. El comandament de la nau ha passat a Pere Cortada, per al qual no hi ha entrebancs insuperables; a l'imprescindible Paco Galián, a l'entusiasta Joan Cabalgante i a l'incansable Miquel Flaquer, juntament amb un grapat de col·laboradors.

El diari ha multiplicat els lectors de Cap Vermell i ha facilitat la seva participació. Dins la vida cultural local és tot un referent, com ho és l'Escolar o la Banda de Música.

El treball acumulat és enorme: la col·lecció de revistes, els suplementes, els anuals, els nombrosos llibres, la biblioteca digital i la col·laboració en diferents projectes fan de Cap Vermell una peça clau en el món cultural local. I que sigui per molts d'anys!

Miquel Piris

Cap Vermell del meu cor

"Cap Vermell és això, un punt de trobada obrat per persones que acostumen a fer miracles empesos per l'amor infinit que desprenen cap aquest poble, la seva cultura i la seva gent."

Encara que fa temps que visc la major part de l'any a Catalunya per feina, un bocí del meu cor sempre serà a Cala Rajada passejant per Cala Agulla amb els ulls emblanquinats de la seva arena, lluent i nua; amb el cos untat de sal, perseguint veure anfosos entre Na Llòbrega i el Bancal de Na Sarda; batallant amb el rem contra el vent en contra pel Cap d'es Freu; aclaparat per la bellesa de la mar acaronada pels primers batecs de l'albada, assegut a prop del far que gira, impertèrrit, talment el temps en el qual se'ns escola la vida. I si una part d'aquest cor batega a Llevant, en aquest racó de món, és culpa de la gent que durant aquests quaranta anys ha fet i fa Cap Vermell.

Sovint, quan vaig amb les ulleres trescant pedres submarines em ve un pensament: "I tot i les tempestes, vosaltres romandreu aquí, en la calma dels segles. Ni les onades ni res del que passi a fora, trencarà ni la vostra fesomia ni la vostra serenor". Una de les coses que he après en aquests anys és que a través de la meditació pots trobar aquestes roques, aquest fons de serenor, un fons de mar que sempre t'acompanya i al que sempre pots recórrer per trobar, de nou, el camí cap a la tranquil·litat, cap a l'equilibri. Cap Vermell per a mi és això: pensar que hi ha un grup de gent que estima no tan sols un paisatge, una gent, una llengua sinó també la idea del bé comú per damunt del bé individual, em commou. Poder-ne formar part a través de qualque escrit o qualque pa amb oli o qualque conversa amb una cervesa entre les mans és, ha estat i serà un privilegi mentre durem.

En un paisatge intel·lectual que sovint sembla tan erm com realment el voldrien alguns dels que han per-

seguit aniquilar el nostre ésser, les nostres essències com a poble, poder estar un poquet lligat a una entitat com Cap Vermell no és un orgull, és molt més que això: és un acte imprescindible, un goig dins la tristesa d'un món que massa sovint sembla que s'esbuc. Que hi hagi persones que facin Cap Vermell en la nostra llengua, que en ple segle XXI no deixi de rebre atacs tant dels monolingües com d'alguns bilingües, com si el franquisme no fos una cosa del passat, és quasi un miracle, un miracle imprescindible. Que a més puguin transformar-se en editorial i publicar llibres en aquesta llengua, a dins d'un poblet com el nostre, un fenomen paranormal, un fenomen admirable i indispensable.

Que hi hagi persones que fa anys que ens alerten de la pobresa del monocultiu turístic que ara amb la crisi provocada per la Covid ens ha mostrat uns ullals més esmolats que no pensàvem, ho trob fonamental, i les he pogut llegir a Cap Vermell. I si aquest enemic ens sembla ferotge, encara ho és més, molt més, el que només ha avisat amb qualche tempesta i qualche onada de calor. I a Cap Vermell sempre he trobat una ma amiga i entenedora d'aquest temor que fa dècades que arrosseg, amb els ulls esbatanats davant tanta ignorància i aquiescència dels qui haurien de mostrar camí. I amb Cap Vermell hem organitzat i fet marxar per un tren que, en part, dona resposta a aquest desafiament anomenat canvi climàtic.

De vegades necessites estar acompanyat en certs pensaments per no acabar deduïnt que el boig ets tu i no el món que t'envolta. Cap Vermell és això, un punt de trobada obrat per persones que acostumen a fer miracles empesos per l'amor infinit que desprenen cap aquest poble, la seva cultura i la seva gent. Podríem viure sense Cap Vermell, però seria com urbanitzar el far, treure l'arena de Cala Agulla o qualsevol sentit a un recent nat. Per sort, les roques de Cap Vermell em donen el assossec imprescindible per continuar tenint esperança en una terra, en una llengua, en una gent. Gràcies, Cap vermell del meu cor, en tu repòs.

Joana Colom

"Soc una fan de Cap Vermell i pas molt de gust de llegir-lo. Trob a faltar seccions tipo Na Maria per sa cuina, i sobretot que entri gent jove que s'hi posi de bon de veres".

Joana Colom i Brunet és una activista de cap a peus, una dóna de poble, que viu el poble en totes les seves vessants. El que avui seria una *influencer*. Ha estat compromesa per millorar el poble des de l'associació de pares i mares, des de l'Obra Cultural Balear o Cap Vermell. Ha contribuït a la recuperació de les festes del poble. Ella feia fogueró per sant Antoni quan els foreguers es podien comptar amb els dits de les mans. Implicada en l'Obreria de l'Esperança i ara en l'Alei-alei, serveix un esperit jove i entusiasta que l'encomana a tot aquell que està al seu voltant. De l'obra de pauma a cantar cançons a la coral, a l'escenari o al centre de dia, no te res per a impossible. Fa 10 anys publicà Torcebraç un llibre de gloses amb Jaume Fuster. En fa 8 que presentà Vivències, un CD amb les seves cançons. L'any 2018 rebé el Premi Cap Vermell. De les gloses, com sabeu i podeu comprovar, les broda!

Els 40 de cap Vermell

Era un 18 de Desembre,
40 anys just ara fa.
Es dia de l'esperança,
es Cap Vermell començà.

L'estrena de la revista,
va ser un esdeveniment,
tingué molt bona acollida,
tot-hom estava content.

Era un grup de gent diversa:
en comú, molta il·lusió,
volíem fer coses noves,
desitjant un mon millor.

Estrenàvem democràcia,
i tot estava per fer,
informar era necessari,
al poble puntualment.

També pensàvem, calia,
que tot-hom tingués opció,
a través de sa revista,
donar la seva opinió.

A l'hora de triar el nom,
fou difícil escollir,
perquè els dos nuclis del poble,
s'hi sentissin incluits.

Un encert el nom triat,
ha agradat a molta gent,
tant que el mos han copiat,
fins i tot s'Ajuntament.

Podria dir moltes coses,
de quant anàvem a muntar,
o de quant hi va haver crisis,
i es deixar de publicar.

Després nasqué es digital,
poc a poc ha anat creixent,
i a molts de punts del planeta
el segueix molta de gent,

No convé allargar sa glosa
perquè no vos vull cansar
brindem per aqueix quaranta,
i es quaranta que vindran.

De l'entrevista que li férem ens contestà:

Ara fa 40 anys començàvem a sortir d'una dictadura i entrar a una democràcia. Hi havia moltes ganes, il·lusions, inquietuds, tot era nou i tot estava per fer. I així començà Cap Vermell

Érem un grup de gent molt diversa però teníem en comú la il·lusió i les ganes de fer coses i això ens va empenyer a enllestir el projecte, que no era altre que fer una revista d'àmbit local per informar puntualment del que succeïa al poble i a la vegada donar una oportunitat al qui volgués expressar la seva opinió.

Quan vàrem començar érem simplement un grup de persones i no sabíem ben bé per on partir. En principi no érem una associació. Anys més tard es creà l'Associació Cultural Cap Vermell.

A Capdepera hi havia delegació de l'Obra Cultural Balear i vàrem decidir sortir com a butlletí de l'Obra Cultural.

A l'hora de escollir el nom vàrem fer una tria perquè la revista era de Capdepera i Cala Rajada i havia de dur un nom en que es dos nuclis de població s'hi sentissin identificats. Vàrem escollir Cap Vermell. Hi havia altres alternatives però no les puc posar perquè no me'n record.

Començarem sense publicitat; els nostres ingressos eren els subscriptors i les ventes de la revista que es feien als estanys de Capdepera i Cala Rajada i a les llibreries. El dia de l'Esperança de 1980 va sortir el numero 0.

Al poble va ser tot un esdeveniment, la revista va tenir una bona acollida. Les veus més crítiques sortien de la gent més conservadora.

Al principi teníem una màquina de escriure que ja tenia els seus anys, al cap de dos anys la associació de veïnats de Font de Sa Cala ens va regalar una màquina d'escriure electrònica. Una meravella de la tècnica japonesa.

Anàvem a muntar la revista a can Jaume Fuster. Despenjàvem una vidriera i la posàvem damunt el respatler de dues cadires, tisoires en ma per retallar, *pegamento IMEDIO* per aferrar, i en Joan Rai a punt per fer un *di-buixet* per omplir un racó que quedava buit i a poc a poc anàvem fent. En Joan Rai en Llorenç i jo érem els primers que ens en anàvem; na Maria Antonia feia es cafè abans d'anar a dormir, i la resta vetlaven fins que estava llest. Eren unes vetlades molt agradables.

Quan ja teníem sa revista era l'hora de doblegar-la, faixar-la amb un tros de paper i celo i posar adreces. Aquesta era bàsicament la meua feina a Cap Vermell a part de qualque entrevista i retallar quan muntàvem.

Més endavant, vaig fer gloses una temporada fins que vaig acabar la inspiració.

Ara l'únic que faig es llegir-lo.

Ses nostres crisis si que tinguérem, fins al punt que la revista es va deixar de publicar durant uns mesos.

Després vengué la revolució digital i fins el dia d'avui i que duri molts d'anys

Soc una fan de Cap Vermell i pas molt de gust de llegir-lo. Trob a faltar seccions tipus Na Maria per sa cuina, i sobretot que entri gent jove que s'hi posi de bon de veres.

Bartomeu Melis "Meyme"

Amb motiu dels 40 anys de Cap Vermell

Dies passats vaig topar amb un vell conegut a qui feia un fotimer de temps que no veia. Després de fortes abraçades, guardant les degudes distàncies, parlàrem al llarg de quasi mitja hora.

I els teus fills ja deuen ser ben crescutets? —Em demanà l'amic.

I tant —vaig respondre jo—. *Un d'ells té la mateixa edat del Cap Vermell*".

El company, un tant bocabadat, es va posar a riure i no se'n podia avenir de la meua resposta.

Cony, Tomeu! pel que veig encara acobeixes revinclades de bon humor...

Ara no entenc el que em vols dir.

Home!, idò, que si un dels teus fills té l'edat del Cap Vermell deu ser molt més que centenari, ja et deu haver passat davant...

I, de sobte, hi vaig caure que parlava de la punta amarada més enllà de Canyamel.

No, home! No. Em refereixo al Cap Vermell més genuí, el més autèntic dels succedanis d'aquell carismàtic lloc que delimita el nostre preuat terme gabellí...

Quan, a partir de gener de 1981, mestre Pep de na Maïans, amb grossa senalla penjada a l'espatlla, deixava dins la persiana de l'entrada de ca nostra l'exemplar corresponent al mes, m'embargava un goig difícil d'explicar, el mateix que vaig sentir quan, just a la placeta de Can Patilla i quan ja s'havia acabat la processó de l'Esperança de 1980 i tothom tornava a casa, o anava al bar, o a passejar, no recordo qui fou (i em sap greu) m'entregà el número 0 del nadó de paper expectat, que es repartia a tots el veïnats, amics i coneguts, com a presentació en societat. Just per aquest fet que s'ha sabut mantenir, sense defallir, durant vuit lustres *Enhorabona!*

Ma vida d'escriptent, que no d'escriptor, restarà per a la resta del meu temps imbricada a *Cap Vermell*, als integrants, tots i cada un, de la redacció, d'aquells que la componen: el bessó que fa possible, abans en màquina d'escriure i rudimentaris estris, i ara digitalment, la presència continuada de la revista enmig de nosaltres. Fou devers 1990 quan em convidàrem a col·laborar a *Cap Vermell*, a continuació d'una etapa perllongada a *Diario de Mallorca*. Els corresponents dels diferents diaris de Ciutat que arribaven a Capdepera, mitjançant els quals els gabellins s'assabentaven de les notícies, consideràvem una mena de competència la irrupció d'una publicació mensual al nostre municipi; clar, estic parlant des de 1981 a 1990. I per a mi, personalment, suposava com una espina clavada no poder pertànyer a aquella criatura literària implicada, únicament i exclusivament, amb el poble. Clar, al "Diario" escrivíem en castellà, tal volta fou un servidor dels pocs que s'arriscaren a fer qualque article en català, malgrat les meves clamoroses mancances en aquest sentit.

Bé, no vull allargar-me més, que un s'enganxa i s'entusiasma escrivint... Però, abans de finalitzar, vull agrair cordialment tot el que jo he rebut – que és molt i bo – de la gent de *Cap Vermell*. Tant de bo que, en 10 anys més, ens puguem, de bell nou, retrobar tots plegats i fer un brindis de manera molt més distesa que enguany i que, malgrat això, els sentiments de tots els que formam *Cap Vermell* traspuin el dia de l'Esperança, aniversari de la revista, l'alegria, l'eufòria i l'emoció que, de ben segur, no hi ha cap dubte, *acobitiaran* els fundadors, col·laboradors, lectors, amics i simpatitzants en aquesta vetllada imprescindible dels 40 anys de *Cap Vermell*.

Felicitacions i per molts d'anys, amics!

Miquel Llull, en el seu laberint

Cap Vermell ha estat, i segueix essent, una gran empresa capitalista, que ha arribat a atresorar unes quantitats immenses de capital humà. Aquest capital humà ha subvencionat tots aquests anys d'existència d'una associació cultural sense ànim de lucre, però que, evidentment, s'ha lucrada amb tot això que es diu amor i amistat. Per tant, no som tan *rojús* com creien alguns, sinó que estam completament al servei d'aquest tipus de capitalisme.

«El funcionament de *Cap Vermell* és un misteri i és un miracle, és un caos meravellós que, malgrat tot, se'n surt i té l'aparença d'un mitjà de comunicació seriós i a l'altura de les circumstàncies».

«Si volguéssim convertir l'exèrcit de Panxo Villa en una mena d'esquadrons prussians perdríem aquesta batalla per la utopia i ens hauríem de retirar al nord de Saxònia a passar l'hivern».

Per no recordar gaire cosa, *Deu n'hi do* amb les respostes! Aquesta, com tota la resta d'entrevistes, si no teniu una bona estona per llegir-la i assaborir-la, tal volta millor la deixeu per un altre moment. Per a un moment especial. No frisseu. Quedarà aquí i les celebracions dels 40 anys abraçaran tot l'any 2021. En aquesta sèrie de converses amb els que iniciaren *Cap Vermell* ens adonam que aquells «pares fundadors» són capaços de fer-nos una radiografia molt personal però molt encertada d'aquells moments i de *Cap Vermell*. Tenen la capacitat de reflexió per elevar a categoria qualsevol anècdota o fet concret. D'en Miquel ara ja quedarà per sempre aquella imatge de la seva habitació que descriu en Biel Pérez: «*record la seva habitació amb munts de llibres amb un cendrer ple de llosques damunt, fum i música d'en Luís Eduardo Aute*». Comencem!

Finals de 1980, com comença l'aventura de Cap Vermell? Per què llavors? Què volíeu? Com es forma l'equip fundador?

La veritat és que la meua memòria és tan curta que no record molt bé com va començar tot allò, ni tan sols el meu grau de participació. Per tant, moltes de les meves respostes es faran des del present i, per això, poden diferir bastant del que recordin els demés i que defugui la «realitat». Els records, a voltes, són somnis que es van esborrant a vegades lentament i a vegades més ràpidament i amb una intensitat que no podem controlar.

No record cap moment fundacional de *Cap Vermell*. Potser només una trobada a la Rectoria en la qual hi havia en Biel Pérez i no sé qui més. Devia ser a l'estiu o a la tardor de 1980. Potser aquest dia decidírem, entre no sé qui, tirar endavant amb la publicació d'una revista, però no ho puc assegurar.

Vos definiríeu com un grup d'amics, d'apassionats per la llengua, per la política (en el sentit de aportar el gra d'arena per ajudar a canviar les coses), altres interessos...

No sé si exactament érem un grup d'amics. En conjunt, jo diria que érem més aviat coneguts, sense obviar que sí, que allà n'hi havia que ja eren amics d'abans. Amb alguns ens hem fet amics després de començar tota aquella aventura. En realitat només havia tengut relació en altres afers amb en Joan Rai, en Vicenç Nadal i Antoni Garau, a més de Maria Llissa pel que he pogut veure en una foto que m'ha fet arribar ella mateixa. Evidentment que ens coneixíem del poble i tots teníem, cadascú a la seva manera, unes «inquietuds» gabellines i calarajaderes que, en aquell moment coincidiren en la idea de crear una publicació informativa i cultural. Ah, i sí, potser sí que érem apassionats d'algunes de les coses que esmentau a la pregunta. [riu i mou el cap]

El final dels 70 suposà el sorgiment de manifestacions ecologistes com sa Dragonera i llavors Es Trenc. Cala Agulla queda enmig amb el SALVEM L'AGULLA l'any 84. Cap Vermell té a veure amb tot aquest moviment?

Segur que sí. Jo venia d'una etapa molt interessant i creativa [riu] dins la meua vida, que va ser la fundació del Col·lectiu Torre Esbucada, un grup ecologista nascut a rebuf dels grans moviments europeus ecologistes i antinuclears que, a Mallorca, es concretaren en una lluita per salvar sa Dragonera «petita». La participació gabellina i marinera va ser relativament gran, diria, i d'aquí va sorgir la idea de fer aquest col·lectiu, amb l'objectiu de salvar Cala Agulla, sempre amenaçada. Parlem de 1978 i 1979 i després, ja dissolt el col·lectiu, encara s'hauran de fer més campanyes davant la voracitat dels destructors, com aquesta que esmentau de 1984. Ah, també es va crear una publicació, *Torre Esbucada*, que va assolir la «magnífica» xifra de 7 números publicats i que, a falta de confirmació «oficial», [riu] podria ser considerada la primera publicació més o manco periòdica d'aquest municipi. Va ser una primera aproximació meua al món de les edicions artesanals, curolla que no m'ha abandonat mai més.

Tot aquell trull està per historiar. Existeixen les publicacions, alguns documents, algunes fotos (poques) i sabem que, secretament, un personatge (li direm X, de moment) està recopilant tot aquest paperum per fer-ne una cosa que podria ser important i reveladora [riu]. Evidentment no va acabar bé o, si més no, com molts de *noltrus* hauríem volgut. En tot cas va ser un primer avís contra el que després, amb les Normes Subsidiàries de 1986, arribaria i que acabaria per destruir el somni d'un equilibri natural. Aquelles Normes Subsidiàries segueixen destruint el *nostru* territori gabellí i també la societat gabellina, és a dir, tot el Planeta, encara que, evidentment, s'han fet algunes fortunes sobre aquest desastre natural i humà. L'Agulló ha estat barrat amb *filferus* per la família March i, com diu l'*amu* Antoni Coix, «el que no aconseguiren en temps de dictadura, ho aconseguiren en democràcia». Tot plegat, un bany de realitat que ens demostra la vertadera naturalesa destructiva del

Règim i els seus còmplices i ens fa maleir, una vegada més, la propietat privada i les herències, especialment si provenen d'autèntics robatoris a la hisenda pública.

Uf, però tornant a la pregunta: sí, alguns dels participants en el Col·lectiu Torre Esbucada després ens trobarem al *Cap Vermell*, Antoni Garau i Àngel López entre d'altres.

A una revista el més important és el nom. Com sorgí el nom de CAP VERMELL? I per què? Hi havia altres alternatives?

No ho puc recordar de cap manera. [alça les mans] En tot cas, amb el nom endevinàrem en posar-ne un de ben eloqüent i molt visible [riu]. Tant i tant, que hem tengut molts d'imitadors i ara hi ha Cap Vermell per aquí i Cap Vermell per allà, creant una gran confusió que, si bé a moments és bastant molesta, també és cert que si t'ho agafes pel cap que NO crema, és molt meravellosa.

Ara bé, en una comunicació de les Jornades d'Estudis Locals es diu que es pensaren diferents noms: Castellet, Es Far o simplement Capdepera, però, com deia, no en record res.

Ah, el que sí record és que al començament alguns, *maliciosament*, ens deien Cap Roig, donant a entendre que tots *noltrus* érem *rojus*, la qual cosa, no sé si per sort o per desgràcia, no era certa.

En tot cas, no podem afirmar que el nom sigui molt original, [riu] ja que el Cap Vermell és un accident geogràfic ben visible sota el qual, a més, hi ha les coves de l'Ermita, tan importants i emblemàtiques per a *noltrus* com per dur el nom d'un altre municipi. [s'esbutza de riure]

Per altra banda, no sé si vos hi heu fixat, des del número zero la revista duu una mena de subtítol de localització que diu «Capdepera i Cala Rajada» que ara seria impossible, perquè hauríem de dir també: cala Mesquida, Canyamel, sa Font de sa Cala, es Pelats, cala Gat, sa Pedruscada, es Carregador, cala Lliteres, Son Moll de Dalt i de Baix, s'Heretat, Son Febrer, ses Set Cases, sos Sastres, es Camp Roig, Son Jaumell, Vila Nova i Vila Roja... i no aturàriem fins a omplir tota la coberta de la revista amb el subtítol. Bé, sempre ho podríem substituir amb l'abreujat «Platges de Capdepera». [riu]

Com funcionava la qüestió econòmica? Publicitat, subscripcions, subvencions?

Com que tots érem *rojus* [riu], decidírem no posar publicitat i viure només dels subscriptors i de les vendes. Ni una cosa ni l'altra eren extraordinàries, però sí el suficient per tal que tot aquell trull es pogués mantenir durant molts anys.

Per suposat, el que en realitat ha succeït és que *Cap Vermell* ha estat, i segueix essent, una gran empresa capitalista, que ha arribat a atresorar unes quantitats immenses de capital humà. Aquest capital humà ha subvencionat tots aquests anys d'existència d'una associació cultural sense ànim de lucre, però que, evident-

ment, s'ha lucrà amb tot això que es diu amor i amistat. Per tant, no som tan *rojus* com creien alguns, sinó que estam completament al servei d'aquest tipus de capitalisme. [riu de manera sonora]

I també cal recordar que amb el temps sí que es posarà publicitat, com es fa ara mateix tant a la web com a l'Anuari.

Què en penses de l'allau de Cap Vermells sorgits aquests darrers anys?

Crec que ja ho he dit abans [riu encara més].

Com era el dia a dia de Cap Vermell? O el mes a mes...

Aquí he de fer una confessió personal. La meua participació va ser minsa. No record que fes gaire tasques perquè, entre altres coses, sempre he estat, especialment de jove, un tastaolletes amb poca constància i per això, vull fer un sentit homenatge a aquells *homus* i dones que aguantaren la publicació aquells primers anys, perquè sense ells no s'hauria pogut arribar tan lluny, si més no en el temps, i són els vertaders herois d'aquella aventura, els que li donaren tal embranzida que el seu vol ha arribat, increïblement, fins on som ara i ha fet que *Cap Vermell* sigui conegut aquí i a la Xina Popular.

Per tant, em fa no sé què parlar de tot això en primera persona; en primer lloc, perquè la meua participació en els temps heroics i mítics va ser escassa, i també, per què no dir-ho?, perquè per causes molt llargues d'explicar, durant molts anys me vaig sentir molt enfora de tot això que significava *Cap Vermell*, i també molt lluny de Capdepera, i vaig viure una altra realitat allunyada en el temps i en l'espai. Bé, són coses que passen i, a més, no tenen remei.

Què és allò que més recordes dels primers anys?

Ho torn a repetir, gairebé no record res. En tot cas tenc «impressions», però, com deia abans, això no vol dir que es corresponguin amb la realitat i, per tant, potser val més deixar-les en el racó dels somnis «viscuts». Els anys anteriors a *Cap Vermell* varen ser uns anys de descobertes, d'esperances, d'il·lusions, mai no acomplertes, és clar, però que en aquell moment ens ajudaren a aprendre moltes coses i ens iniciaren en aquest món tan complex en el qual vivim. En fi, vàrem viure tota una escola fora de l'escola. I *Cap Vermell* també forma part d'això, és clar, d'aquesta escola de la vida que ens ha ajudat a ser un poc millors o, en tot cas, a ser el que som.

Quin era el teu rol a Cap Vermell?

Només puc assegurar una cosa certa: vaig escriure un dels editorials dels primers números. I segurament poca cosa més. [ho diu amb cara de resignació] Després, a partir del 2007, que és quan la revista es digitalitza, és quan m'hi he tornat integrar i he format part d'algunes de les accions que s'han fet.

Als primers números hi ha escrits en castellà. Quan decidíu fer-ho tot en català?

No ho puc concretar. Segurament a *Torre Esbucada* vàrem tenir el mateix dilema. Les nostres ments colo-

nitzades no donaven per més en aquell moment. [aixeca les espatles] És evident que després ho hem superat, hem descolonitzat les nostres ments com a passa prèvia a la descolonització definitiva dels esperits. És, sense cap dubte, un tema interessant per a debatre [somriu]. Personalment, l'únic que puc dir és que ja a l'etapa de *Torre Esbucada* m'havia «aclarit» [riu molt] i escrivia sempre en català i, pens, el Col·lectiu ho tenia assumit, però es deixava a una decisió personal de cadascú que escrivia en català o no. Supòs que a *Cap Vermell* va passar una cosa semblant.

Per altra banda, com ja podeu suposar, ningú de *noltrus* havia estat escolaritzat en català i jo les primeres classes les vaig rebre d'Antoni Garau en un curset que, possiblement, havia organitzat ell mateix a través de la delegació de l'Obra Cultural.

És a dir, molts de *noltrus* no en teníem ni idea i ens vàrem haver d'espavilar i ho fèrem així com poguérem i al ritme que cadascú va poder.

Per altra banda, és segur que no tots teníem la mateixa visió i els *mateixus* antecedents o experiències i, malgrat tot, convergíem en la defensa d'una idea de país, molt ample, és clar, [riu i estira molt els braços], i en la defensa d'una cultura minoritzada i feta malbé per un règim etnocida que, increïblement, continua vigent i fent desastres que, com a mínim, han de ser titllats d'autoritaris.

Per altra banda, aviat es va arribar a la conclusió que la revista s'havia de passar al català sense *complexus* estranys i així va ser, amb algunes excepcions. De fet, les excepcions encara duren amb els escrits d'en Marce, cosa que, per altra banda, ens ha d'omplir d'alegria i de conhort pel fet de poder difondre els pensaments, fins ara gairebé ocults, d'aquella gran persona i gran personatge que fou Marcelino López.

Quin impacte tengué a la societat gabellina? Quina fou la contribució més important de Cap Vermell a la societat?

Uf! «Tants caps tants barrets». L'impacte (dit així sona com a molt fort) ha estat desigual i segons la percepció de cadascú. Jo vull pensar que, en segons quins segments socials ha estat gran, però potser no tant com alguns es pensen. Malgrat tot, sense voler ser grandiloqüent, pens que no és fer una afirmació forassenyada afirmar que, d'una manera o altra, *Cap Vermell* sortirà en els llibres d'història d'aquest racó de món, si és que encara hi ha llibres i encara hi ha història i encara hi ha món. [somriure esperançat]

Què en pensava la gent de la revista Cap Vermell?

Ho torn a repetir: «Tants caps tan barrets». Quaranta anys donen perquè la percepció de *Cap Vermell* hagi pogut anar canviant amb el temps. És un període llarg en el qual els canvis socials han estat grans i, a més, estructurals. *Cap Vermell* ha volgut incidir en aquests canvis, però en realitat ha estat més aviat un notari. Com deia, la percepció ha anat canviant amb el temps i,

fins i tot dins un mateix temps hi ha hagut percepcions diferents i contradictòries. En posaré alguns exemples. Quan començarem molts ens deien *rojus*, així, com per insultar-nos, uns altres ens deien *capellans*, perquè és evident que tant en Biel Pérez com n'Antoni Garau varen tenir un paper determinant en la fundació de la revista i en la seva continuïtat. Per suposat, a mi m'han arribat a dir *frare*. [riu de manera ostentosa i sonora]

És cert, el nucli fundador de *Cap Vermell* era tan heterogeni que arribava a despistar a molta gent, que no sabia molt bé com qualificar aquells papers *impresus*, i així continua encara la cosa. En fi, potser el resum de tot plegat és que *Cap Vermell* era, i és, una revista de poble que ha intentat defugir les «capelletes», tan típiques tant dels pobles petits com de les grans ciutat. Si ho ha aconseguit o no, cadascú ho sabrà. Ah, i potser hem d'acceptar que alguns ens vegin com una altra «capelleta».

És bo també recordar que des del setmanari fundat per Antoni Palmer se'ns qualificava com a part del Règim, però el Règim en realitat volia acabar amb *nol-trus*, com s'ha demostrat moltes vegades, especialment aquests darrers anys i basta veure com ha acabat aquesta revista de Palmer: Règim pur i dur. [riu] El que deia, moltes vegades no sabien per on agafar tot això que *Cap Vermell* representa i, això, és clar que és una cosa divertida i, al mateix temps, extraordinària i que demostra la capacitat de *Cap Vermell* de crear alguna mena de consens i aglutinar gent diversa i, això sí, apassionada. [riu] I també per aglutinar tota mena d'«enemics» que, com no podia ser d'una altra manera, també els ha tengut, els té i els tindrà.

Ara bé, cal dir ben clar i ben alt que els atacs més furibunds ens han vengut d'una suposada «esquerra» que no ha acabat d'entendre el que significa l'esperit llibertari i republicà. A més, ho ha fet de manera covarda, sense donar la cara, amb anònims. Evidentment, en referesc a Felpudito, un *esguerru* nascut al voltant del nou «socialisme» gabellí i espanyol que, finalment, s'ha convertit en abanderat del sempre vell caciquisme i ha perpetuat l'opressió colonial i social. Qui ho havia de dir! [riu i plora al mateix temps] Sí, el nou «socialisme» ha estat una més de les calamitats que ha patit aquest poble i el seu pas pel govern municipal serà recordat com el pas de la *marabunta*, perquè poca cosa quedarà. De pins ja no en queda cap a Capdepera, i a Cala Rajada, coneguda abans pels seus pinars fins a la mar, resta en la fase final degut a la pinofòbia del nou «socialisme» i de molts dels nous calarajaders. En fi, una desgràcia! Una verda hecatombe vegetal!

Una trajectòria de 40 anys no està exempta de crisis i renovacions. Quines fases o períodes establiries si haguessis de descriure la història de Cap Vermell?

A la publicació *Els estudis i la premsa local al segle XXI* hi ha una ponència feta per la redacció de *Cap Vermell*, on es contenen algunes d'aquestes crisis i renovacions. Jo, per tant, tenint present aquesta publicació, només faré unes breus consideracions personals.

A la llarga primera època de *Cap Vermell*, un dels elements imprescindibles va ser el *pegamento*. Sense *pegamento* i sense una màquina d'escriure de taca-taca no s'hauria pogut fer. Després la màquina va arribar a ser elèctrica, la qual cosa, m'imagín (perquè jo no hi era

Violetta Jesse de Jansen

[riu]) ja degué ser un gran avanç, però encara hi havia *pegamento*. Després entraren els primers ordinadors amb impressores, però em tem que encara n'hi seguia havent, de *pegamento*. Potser només als darrers anys de l'etapa de paper es va poder prescindir del *pegamento* i es va entrar de ple en l'etapa de modernitat [riu molt]. Bé, tot això ho haurien d'explicar els que ho varen patir de veritat i varen ser capaços de millorar, a poc a poc, aquells papers i donar-los forma de revista.

En resum, diria que *Cap Vermell* va començar d'una manera molt precària quant als instruments tècnics i ha acabat tenint un gran nombre de lectors a la Xina gràcies a tota aquesta «revolució» tecnològica que, malgrat tot, no ha acabat amb la impremta. [riu amb ulls de sorpresa]

Quant a la qüestió humana que, com deia, és l'únic capital de *Cap Vermell*, si ho mires en perspectiva veus que la quantitat de persones que, d'una manera o altra, han fet feina per la revista, primer, i l'Associació Cultural després, és immensa. No tenc la xifra a mà, però aquesta gran diversitat de persones de tota casta ha estat un dels tresors que expliquen la llarga continuïtat d'un projecte comunicatiu com aquest. Amb llums i ombres, segurament, però gran, molt gran. Ah, i per suposat que hi ha hagut crisis i que moltes vegades *Cap Vermell* ha estat a punt de deixar d'existir, i de fet ho va fer durant uns *mesus*. Però ja veis, encara és aquí.

I les fites informatives més importats que marcaren la Revista?

Aquesta resposta la deix en blanc, senzillament perquè no me ve al cap cap fita per destacar, que segur que n'hi ha. A mi, però, m'interessa molt el *Cap Vermell*, tot ell. En posaré un exemple: en Biel Roqueta durant molts anys va fer crònica esportiva. Tot allò pot semblar que no té un interès més enllà dels aficionats, però, ara que ha ajuntat tots aquells escrits en un llibre, ens adonam que també ens dona una imatge del poble i de la seva

gent, aporta moltes dades per a entendre el que hem estat i el que som. En definitiva, aquestes són les fites que m'interessen, les que fan gent perseverant com en Biel Roqueta, xerrin de futbol o de la llum de la Lluna per darrere el Faralló. I, per sort, *Cap Vermell* té més Biels Roquetes.

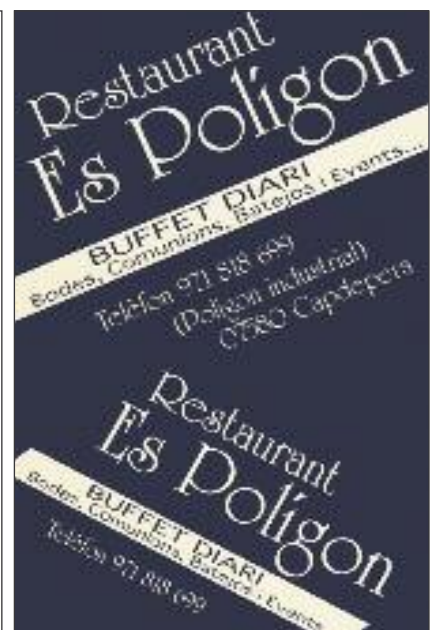
Ah, sí, hi ha una fita, encara que no informativa, que voldria destacar: la llagosta a la bomba que ens menjàrem tots plegats els membres de la suposada redacció de *Cap Vermell*. En realitat, tot ho feim per això. [riu] I aquesta llagosta a la bomba va culminar un somni que feia molt de temps que teníem entre cella i cella. No ho feim per res més. [torna a riure]

Cap Vermell, a banda del pilar informatiu, tenia un apartat de recerca/divulgació històrica i un altre de literària? Què en valoraries de cada un d'ells?

Uep! això són paraules majors. [s'esbutza de riure] Bé, xerrant seriosament, quant a la vessant literària, diria que, sense cap mena de dubte, *Cap Vermell* deu molt a Joan Rai i Joan Rai deu molt a *Cap Vermell*. En el número 0 de la revista veim néixer un escriptor que, amb el temps, serà un dels puntals de la revista i que arribarà a tenir una obra de gran valor literari i, com no, de gran valor humà. Només això, només aquest fet, ja justifica *Cap Vermell*.

Però la cosa no acaba aquí, perquè *Cap Vermell* també ha provocat l'erupció d'un altre personatge que ens ha donat moltes alegries literàries i intel·lectuals, que ens ha obert la ment al passat i també al futur, que ens ha acabat de «normalitzar» lingüísticament, com és Jaume Fuster. Ell també ha estat i és un dels puntals de *Cap Vermell* i, a més d'escriure molt, talment com ho feia Joan Rai, també s'ha embrutat molt les mans de *pegamento*. [riu]

Quant a la recerca i divulgació històrica, hem tengut la immensa sort de veure créixer i créixer una obra in-

gent de Josep Terrassa, també conegut com l'*amu* en Pep de na Maïans. Ja ho he dit altres vegades, ell ha estat el pioner en l'estudi de les coses primeres de Capdepera i ha posat les bases per a arribar a conèixer les diverses èpoques de la nostra història, amb una combinació de dades i reflexió davant la qual no ens queda més remei que aplaudir. I així ho faig.

En fi, aquests autors han creat escola i ara només cal que *Cap Vermell* segueixi per aquest camí, amb altres autors, amb altres històries... que continuïn aquesta gran tasca cultural que es va encetar fa tants anys.

Quan es creà l'Associació Cap Vermell?

Això s'hauria de consultar a l'hemeroteca digital de Cap Vermell i xerrar amb el seu primer, i únic, president. [riu i es mira el sostre]

Quina relació heu tengut amb l'OCB i el moviment de premsa forana?

Amb l'Obra Cultural la relació va ser, segons com es miri, estreta, encara que inicialment l'OBC només va ser una tapadora per tal de no haver de fer molts de tràmits per a «legalitzar» la revista. Encara vivíem sota la síndrome de la Llei de Premsa que, com moltes altres coses d'aquest Regne, no se sabia molt bé si estava derogada o no. Eren temps contradictoris, en tot cas, porucs, per una banda, d'una por paralizadora en molts aspectes. Basta dir que quan el Règim va aprovar la Llei d'Amnistia molts es pensaren que havia arribat la «llibertat»; només alguns espavilats varen avisar que el Règim en realitat s'havia amnistià a ell mateix i s'havia assegurat la seva continuïtat. Bé, m'estic desviant, ja ho sé... Ah, però també, contradictòriament, com deia, va ser un temps d'esperances, moltes d'elles frustrades, és clar...

Tornem. El 28 d'octubre de 1976 es va crear la delegació gabellina de l'OCB i es va enviar un escrit a la Delegación (colonial) [riu] del Gobierno per tal de fer-ho saber, com supòs que era prescriptiu. Aquesta delegació gabellina tenia un secretari que era Antoni Garau i set socis més.

Segurament fou a través d'ell que es va arribar a la conclusió que era millor néixer com un butlletí de l'OCB per, com deia abans, estalviar-se tot l'emalum de paperassa que exigia crear un mitjà de comunicació. Potser, en aquest afer, hi va tenir participació Climent Garau, gabellí i president de l'OCB entre 1970 i 1976. Record haver assistit a una reunió a ca ses Monges [riu i diu ai] en la qual es va formalitzar aquesta relació. No sé quants érem, però sí que hi havia Gabriel Flaquer, el qual figura a la llista de fundadors de la delegació gabellina.

Després, amb els anys, *Cap Vermell*, supòs que especialment des de que es va constituir en associació cultural, ha arribat a ser, de facto, la delegació gabellina de l'OCB, encara que és molt probable que mai s'hagi formalitzat.

Quant a la Premsa Forana, ja des del primer número hi figura l'anagrama, però hauríem de mirar l'hemeroteca per a constatar quan es va fer efectiva la incorporació de *Cap Vermell*, però sens dubte *Cap Vermell* forma part d'aquell moviment, com es pot constatar, a més, en alguns llibres i estudis que s'han fet. Ara no els tenc a mà, però te'ls podria mostrar. [riu i fa com si cercàs qualque cosa] Ah, i com ja és sabut i conegut, *Cap Vermell* fou una de les pioneres en el pas a la versió digital, cosa que cal remarcar.

Cap Vermell també ha organitzat o s'ha posat al davant d'altres activitats. Què diries de cada una d'elles?

Uf! sí, aquí comença el desgavell de *Cap Vermell*. [riu i pensa al mateix temps] CV ha arribat a tocar moltes teclès. Jo no he estat ficat en totes aquestes activitats paral·leles i potser seria convenient que en xerrassin els que sí que ho han estat. A més, ara m'adon que xerrar de *Cap Vermell* no és fàcil i que irremeiablement intentar-ho ens porta a la dispersió. Perquè CV és realment moltes coses i ara, quan pens en tot el que he dit fins ara, veig que m'he quedat curt i que només estic parlant d'una petita part i que, mira quines coses!, mentre el monstre vermellenc va creixent davant els meus ulls, jo me vaig empetint. I sí, també sent una gran impotència de no saber parlar de tot això d'una manera més entenedora. Per altra banda, supòs que del que es tracta en aquestes entrevistes és que cadascú digui la seva, sense la pressió d'haver-ho de contar *tot*, perquè tot és impossible.

Per tant, parlaré del meu llibre, com deia aquell. [riu a rompre]

Estic content d'haver participat, en algunes comptades ocasions, en «El cafè dels dissabtes», perquè això me duu a parlar del món de la ràdio a Capdepera. És un tema molt important per mi, perquè jo he estat un *homu* de ràdio en molts moments de la meua vida. I aquesta combinació de *Cap Vermell* i Capdepera Ràdio sens dubte va crear grans moments gabellins que, potser, s'haurien pogut allargar més en el temps. Per tant, una vegada més, quan es faci un estudi antropològic (la Societat Gabellina d'Antropologia Cultural ho té en marxa) de tot aquest trull radiofònic, segur que *Cap Vermell* hi tindrà un petit o gran apartat, en el qual, evidentment, hi haurà conversa, cafè i herbes. Ah, i algunes pastetes! [riu]

Quant als concursos, exposicions i altres herbes, *Cap Vermell* ha tengut una participació tant com a organitzador o com a simple col·laborador en multitud d'elles, que demostra, una vegada més, l'amplitud de mires i de no defugir qualsevol mena d'iniciativa.

Sens dubte, els Premis Cap Vermell donen també aquesta amplitud, perquè la llista de les persones o associacions premiades arriben a gairebé tot el poble, a tota la gent que s'ha implicat en el dia a dia del poble en les múltiples facetes que té una societat. Ah, i començar per Joan Rai va ser, no cal dir-ho, un gran encert.

Quant als premis Ploma de Ferro, iniciativa de l'Ajuntament a la qual *Cap Vermell* sempre ha donat difusió i ha publicat els premiats, tant a l'etapa de paper com en l'etapa digital, cal dir que, a més de propiciar la participació dels autors locals, ha tengut incidència a tots els Països Catalans (o senzillament, digueu-li Catalunya), que és, sense cap dubte, un fet que ens omple d'orgull a tots *noltrus* i que ens acosta a coses que sentim molt a dins els cor.

Bé, com deia abans, amb el pas del paper al format digital va ser quan jo m'hi vaig reincorporar i, ara sí puc dir que he viscut el dia a dia de la revista i les seves múltiples facetes. Però perdre definitivament el paper era una decisió massa dura per a persones com *noltrus* i per això alguns proposàrem de fer un anuari en paper que recollís una part d'allò publicat a la web. Si una cosa té l'actual gent de la redacció és que mai diu que no a res i sempre estan disposats a complicar-se la vida. Per això els Anuaris ja són 14. Ara bé, també és cert que cada any sembla que serà el darrer! [riu]

Pens que l'Anuari té molt de sentit, encara que, evidentment, es podria millorar. Però la seva consulta dona moltes pistes dels batecs del poble i ens ajuda a entendre'l, i també ens facilita la recerca de més material per a consulta o per estudi. En fi, pens que l'Anuari hauria de continuar, però segurament amb alguns canvis, amb alguns retocs, que el fessin encara més útil, especialment de cara al futur. Ara bé, mai sabem com acabarà tot això. *Cap Vermell* sempre havia tengut vocació de publicar llibres. Ja ho va fer el 1986 recopilant alguns articles de Josep Terrassa sobre el Castell i després, el 1989, ho va fer amb algunes narracions de Joan Rai amb el títol de *Cards del meu ermàs*, i que jo vaig maquetar i l'Editor dels Bous va dur a la impremta. Es va presentar a la Sala amb un gran èxit de públic, entre el qual hi era jo mateix. Alguns anys després es va publicar el llibre de Jaume Fuster *El vent de les paraules*, que es va presentar al Racó de les Àncores. Aquests són els antecedents del que vendrà després perquè, ja a l'etapa digital, en una tertúlia (encara sense nom) que fèiem a Can Patilla, es va presentar l'*amu* Antoni Coix amb un exemplar del llibre d'Aurelia Canaan *Señor Yesterday* i ens va proposar de traduir-lo al català. Ho comunicàrem al Sanedrí de *Cap Vermell* i, evidentment, va dir que endavant, que la vida de *Cap Vermell* com més complicada millor. Després vàrem saber que un tal Blancus, en aquell temps molt amant i coneixedor de totes i cadascuna de les plantetes del municipi, tenia en ment fer un llibre sobre bolets, sobre els bolets de la comarca, i pensàrem que també es podia publicar. Això fou el 2010, i fins ara. I així, d'aquesta manera tan espontània i natural, de la mà de l'*amu* Antoni Coix i de l'exèrcit de Panxo Villa que és *Cap Vermell*, va néixer la Sèrie Cap Vermell, que ja té publicats més de trenta llibres, la majoria, evidentment, o d'autors gabellins o de temàtica gabellina.

No cal xerrar-ne gaire, però només llegint el catàleg dels llibres publicats, hom pot fer-se una idea de la importància que té poder disposar de totes aquestes publicacions que ens acosten a la nostra història, però no només a la història, sinó a molts altres aspectes que ens retraten com una comunitat i un territori. Evidentment, el retrat no és complet i segurament mai no ho serà, però s'intenta, o, si més no, es persegueix aquesta tendència per tal de redescobrir o descobrir coses que han estat importants i d'altres que ho són ara.

Ara bé, com deia, encara queden molts buits per omplir, però sembla que Panxo Villa no defallirà i anirà omplint aquests buits de la millor manera que podrà i sabrà. Potser per això s'ha inventat la Biblioteca Digital, que complementa els papers i ja va per més de cinquanta publicacions.

En tot cas, fins ara, tots els llibres de *Cap Vermell* produeixen superàvit, excepte els meus, és clar! [riu]

Si haguéssiu de tornar a començar què faríes i què no faríes?

La pregunta és tòpica i la resposta també ho ha de ser: «No em penedesc de res». [riu]

Quan ara tot és tan efímer, quin és el secret d'haver durat 40 anys?

És la pregunta més difícil de contestar. Jo mateix vaig fer un programa de ràdio que va arribar al programa 103 i ni jo mateix m'ho crec. Ningú de *noltrus* es podia imaginar que *Cap Vermell* arribaria a tenir 40 anys. No sé com s'ho ha fet, i si algú és capaç d'explicar-ho té un dinar pagat. M'agradaria saber-ho. M'interessa molt el tema d'aquest secret per si pogués tenir res a veure amb el «secret de l'eterna joventut». [riu]

Com a membre fundador, com definirieu el rol de la resta dels teus companys en aquesta aventura?

He pensat que només parlaré dels morts. Encara que són uns morts ben vius i que representen perfectament els molts esperits de *Cap Vermell*, i també de Capdepera i de Cala Rajada.

Vaig conèixer Vicenç Nadal amb motiu del futbol. Perquè jo he estat futbolista durant molts anys i, alguns d'aquests anys, ell era el secretari de l'Escolar. Evidentment, jo el veia més gran, però quan el coneixies de més a prop la diferència d'edat desapareixia i es convertia en una persona propera, que s'adaptava perfectament a l'ambient i t'ajudava a adaptar-t'hi a tu, i mai et feia sentir un estrany, sinó tot el contrari. Així, els *noltrus* primers contactes foren amb motiu del futbol, del qual, a més, ell era un gran aficionat, especialment de l'Escolar. No puc dir res del seu treball de directiu, però a vegades he pensat que més que directiu, en Vicenç era un jugador. Quan era al camp es notava. Sabies perfectament que jugaves amb un jugador de més. Sempre ens animava i especialment ho feia quan havíem perdut. Jo tenia mal perdre, ho he de confessar, però amb el seu somriure era més bo de dur i a poc a poc entenes que,

evidentment, no sempre es podia guanyar i que les derrotes també eren unes grans lliçons que calia aprendre. Ell ho sabia més que ningú, perquè, incomprensiblement, a més de l'Escolar, era de l'Espanyol. [riu]

Idò aquest mateix esperit que escampava pel futbol també l'escampava per tot arreu allà on anava i per tot allà on es ficava. Així no ens ha d'estranyar gens ni mica que ell fos una peça fonamental en la fundació de *Cap Vermell* i també amb la seva llarga continuïtat, perquè la seva aureola s'ha estirat tant que ens ha arribat fins ara. Segurament tot això té a veure amb les festes, amb un intent de revitalitzar les festes per tal que fossin més populars, cosa en la qual ell també hi va estar ficat. I aquell grup, o una part, si més no, durant l'estiu de 1980 també va ser el caliu que va encendre les ganes de fer una revista d'abast municipal. En Vicenç s'estimava el poble, calarajader de cap a peus i de tota la vida, malgrat que el seu pare era de Santa Catalina i la mare de Capdepera. Entre parèntesi, diré que aquest fet de la immigració, des de sempre ha estat determinant en les nostres vides i, ja ho he dit altres vegades, és el que ha creat el fet diferencial gabellí i ens ha donat moltes de les coses que estimam i, entre elles, en Vicenç i tot allò que ell

representava i representa per a *noltrus*: optimisme malgrat tot, i transmetre ganes de fer, de continuar endavant, de ser allà i de no afluixar. Ah, i d'estimar!

A finals dels setanta vaig fer moltes voltes amb el seu *cotxu*, a vegades acompanyats i a vegades tot sols. Gairebé sempre per dins el municipi, però molts i molts de quilòmetres i, quan se'ns feia petit, arribàvem fins a Artà i, a vegades, sopàvem a Can Faro. [riu] El seu *cotxu* tenia un casset que sempre sonava a tota pastilla i allà escoltàvem els gran hits de Cat Stevens, d'America, de Neil Diamond, però també de Maria del Mar Bonet... Algunes vegades vaig pensar que tots dos patíem de desamor, però, tímids com érem i som, mai ens ho arribàrem a dir.

A ca meva sempre que es parlava de la família Rai es feia amb un gran respecte; amb tant, que fins i tot un nin com jo el sabia captar. La primera imatge que record de Joan Rai és d'ell a la màquina registradora de la sala de festes de la Gili. Ja ho he contat en altres ocasions. Segur, però, que l'havia vist pel poble altres vegades i que, després, el vaig seguir veient. Però en realitat el *tractu* personal entre *noltrus* dos va començar quan el vell socialisme va treure el cap per Capdepera, cosa que va culminar en la refundació de l'Agrupació i la reober-

Violetta Jesse de Jansen

tura de la Casa del Poble, que així se'n deia encara a la segona meitat dels setanta. Evidentment, Joan Rai tenia per pares dos dels històrics del socialisme gabellí, dels quals n'he xerrat en alguns dels meus llibres i, per tant, no m'estendré en aquest punt.

Vàrem compartir algunes trobades «polítiques» i ens férem amics. Després, per circumstàncies de la vida, ell va seguir un camí i jo un altre, però els dos sempre hem estat uns republicans de cor, malgrat les decepcions que hem rebut del nou «socialisme», contra el qual ell també es va arribar a rebel·lar. Però el 1980 ens tornàrem a trobar a *Cap Vermell*, del qual, des del número 0, ell en va ser un puntal. Allà, com he dit abans, vàrem veure néixer un escriptor i, des del primer moment, un escriptor català. Dins la seva escriptura hi ha les seves lectures, evidentment, però, i això és el més important per mi, hi ha la seva mare i hi ha Capdepera, talment com em va ensenyar a veure Josep Terrassa. Ell ha estat, per molts de *noltrus*, el nexa d'unió amb el passat esplendorós del *nostru* poble, amb ell s'hi conservaren algunes de les essències més boniques de la nostra gent, dins ell hi havia tantes i tantes esperances que sempre ens han mantinguts fidels a coses que ara són difícils d'explicar, però que existeixen dins els *nostrus* esperits i anhelam que segueixin vives.

Evidentment, és inútil, però mai se sap. [riu]

He volgut xerrar només dels morts perquè, com deia, resumeixen perfectament els esperits de *Cap Vermell*: persones aparentment molt diferents, que ho eren, però capaces de donar la volta a aquestes diferències per tal de perseguir un somni, impossible per una banda, però ben real. Un molt rialler, l'altre molt seriós, un molt escriptor, l'altre gens, un de Capdepera, l'altre de Cala Rajada, un autodidacte, l'altre amb estudis, i així fins a l'infinit si voleu, però sense ells dos segur que *Cap Vermell* no hauria estat el que ha estat. No sé si hauria existit o hauria durat tant, però segur que, en tot cas, hauria estat diferent. De qualche manera, tots *noltrus* voldríem ser una part de Vicenç Nadal i una part de Joan Rai, voldríem continuar al seu costat. Potser per això, alguns de *noltrus* continuam a *Cap Vermell*.

Ara no teniu subscriptors. Com funciona i s'aguanta econòmicament Cap Vermell?

Aquesta pregunta l'hauria de contestar el servei de màrqueting, del qual no en coneixem molt bé el funcionament, [riu molt] però, tots ho sabeu, ens dona moltes alegries en forma de dinars i sopars. Ara bé, com deia aquell: «Tot això, qui ho paga?». Sí, efectivament, és un gran misteri.

Quin futur veus a Cap Vermell? Quines perspectives té una publicació d'àmbit local en català?

El futur sempre ha estat negre, per a *Cap Vermell*. Això està clar. Però també està clar que diuen que ara celebra 40 anys d'existència. Per tant el negre no deu ser un color tan xerec. Pots tenir perfectament un futur

negre i viure 104 anys, això sí, sempre amb el futur negre. [riu i riu]

Bé, també cal xerrar seriosament sobre les perspectives d'una publicació local en català. És un tema complex, evidentment, perquè va lligat al futur del país i de la seva *llengu*. Hem de ser conscients que la cultura catalana és una anomalia, no tan sols europea, sinó mundial. Mantenir viva una cultura, i per tant la seva *llengu*, no tan sols sense un Estat, sinó amb un Estat en contra, és una lluita titànica i és, ho hem de saber, gairebé un miracle que haguem arribat fins aquí amb tot el que ens ha plogut al damunt. Malgrat tot, el futur està a les nostres mans. En la nostra voluntat. Però no podem obviar que tenim un Estat en contra i una ciutadania espanyola que no ha estat educada en la tolerància a la diferència i que, en la seva majoria, per desgràcia, no assumeix la immensa riquesa cultural que representa la diversitat, i ho viu com un problema administratiu que cal liquidar com més aviat millor a base de lleis i decrets, talment com ho ha fet el Regne d'Espanya des de fa 300 anys. Multitud de metges, infermers, jutges, policies, cambrers..., que es diuen a si *mateixus* conciutadans *nostrus*, reclamen el seu dret a menysprear la nostra *llengu* i la nostra cultura i reclamen a l'Estat que ho posi per escrit i aquest, és clar, ho fa, excretant una doctrina supremacista que distingeix entre *llengus* superiors i *llengus* inferiors, és a dir, entre cultures superiors i cultures inferiors, és a dir, entre ciutadans de primera i ciutadans de segona segregats segons la seva *llengu*. Això tan desbaratat en societats democràtiques, la majoria dels espanyols, especialment els monàrquics i ultranacionalistes, ho consideren el més normal del món. En poques paraules, els molesta la nostra existència i tenen una gran peresa per canviar a millor i assumir que també és responsabilitat seva la supervivència de la nostra *llengu* i el respecte a la diversitat biològica i cultural de tot el planeta. Senyors, la globalització democràtica és això: assumir que tots som responsables d'actuar amb respecte tant quant a la diversitat biològica com quant a la cultural. Que aquesta no és una qüestió ètnica, sinó d'actitud democràtica i de tolerància, d'intercanvi i no d'imposició. Però em tem que al Regne d'Espanya això de la democràcia els cau molt enfora. Encara tenen una policia política que actua com un grup paramilitar amb aires de segles passats; no cal dir res més. [cara trista i de resignació]. Dins aquest context predemocràtic i colonial s'està jugant el futur, no de *Cap Vermell*, sinó de tota una cultura mil·lenària, com ho és la nostra. Oh, gran Ramon Llull!

Acabam amb les tres preguntes que feim a tothom: *Què és per a tu Cap Vermell?*

Crec que ja ho he dit: un poc de Vicenç Nadal i un poc de Joan Rai. Un poc de cultura local, un poc de cultura catalana i un poc de cultura internacional.

Què és el que més t'agrada?

La seva desorganització. Alguns es pensen que la re-

dacció de *Cap Vermell* està constantment reunida i que tot el que surt a la revista està pensat al mil·límetre. Res més lluny de la realitat. La redacció, d'entrada, no existeix. Les úniques «reunions» que es fan són per dinar o sopar, és a dir, menjar i beure. I això és tot. El funcionament de *Cap Vermell* és un misteri i és un miracle, és un caos meravellós que, malgrat tot, se'n surt i té l'aparença d'un mitjà de comunicació seriós i a l'altura de les circumstàncies. Però bé, com ja podeu suposar, el miracle no és tal. El «miracle» és que hi ha un parell de persones que hi fan una feinada i s'hi deixen la pell. I a ells els voldria enviar els meus millors desitjos i, evidentment, donar-los les gràcies públicament perquè aquest engranatge tan caòtic de *Cap Vermell* ens ha permès grans i petits moments de glòria que, segurament, no tenen preu. Si més no, no es poden pagar. Gràcies, per tant.

Què és allò que menys t'agrada?

La seva desorganització. Aquesta desorganització crea disfuncions i discussions. Hom sempre voldria millorar, invertir-hi capital i que aquest produeixi beneficis. Però, com ja hem dit, l'únic capital que té *Cap Vermell* és l'humà. I hi ha el que hi ha. Darrerament sempre dic que a *Cap Vermell* no hi sobra res, però sí que hi falten algunes coses: informació municipal, una mena de periodisme d'investigació local, més opinió i que aquesta sigui més diversa i plural, la incorporació de noves generacions d'escriptors i redactors... i segur que més coses. Ah, i una reflexió sobre la «velocitat» digital que, a vegades, ens distreu de la crua realitat, que necessita una mirada més lenta, més reposada... Ara bé, el capitalisme humà té aquestes coses, que el capital no es pot inventar ni es pot fabricar amb una maquineta com fan els altres capitalistes, capaços de crear grans ficcions socials del no-res. El capital humà es té o no es té. I, com a conclusió, es fa el que es pot amb el que es té. I això és tot. Si volguéssim convertir l'exèrcit de Panxo Villa en una mena d'esquadrans prussians perdríem aquesta batalla per la utopia i ens hauríem de retirar al nord de Saxònia a passar l'hivern. [riu a pler]

Vols afegir res més?

... Uf! [aixeca les espatles] Bé, potser sí. En aquesta entrevista m'he vist a mi mateix intentant sortir d'un laberint. Del meu laberint. I no, no sé si ho he aconseguit. És probable que no.

Com heu pogut comprovar una vegada més, en Miquel era i és l'utopia de *Cap Vermell*. Amb una pausa entre mig. Gràcies, Miquel per ser com ets. És un luxe poder comptar amb tu! Moltes gràcies!

Juan Manuel Rosa

“Crec que a tots ens unia un fil conductor: una ideologia basada en reclamar major justícia social i una identitat amb l'entorn i amb el teu poble”.

“Record especialment el divendres següent al 23 de febrer del 81. Vaig prendre consciència que tocàvem els nasos a gent que feia dos-tres anys que ho controlava tot. I ho feiem en català. Això no era com muntar el campament d'estiu o les festes del Carme”.

“Durant aquest 40 anys, Cap Vermell ha estat un dels motors i, sobretot, un agitador imprescindible de la cultura, la societat i la política del poble”.

Juan Manuel Rosa nasqué a Sanlúcar de Barrameda (Cádiz) el 1963 i als 7-8 anys arribà a Capdepera. Era *el petit* del grup de Cap Vermell. Tot i els estudis i la feina mai ha deixat d'estar en contacte amb Capdepera. Molts caps de setmana és per aquí. Conserva les amistats i bones relacions. No li cauen els anells per posar-se darrera la barra de la paradeta al mercat Medieval o replegant cadires a les Festes del Carme.

És diplomàtic en Treball Social per la Universitat de les Illes Balears (1985) i graduat en Treball Social per la Universitat Internacional de la Rioja (2015). Laboralment, ha estat vinculat als serveis socials d'ençà de l'any 1983 i és funcionari de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Palma des del 1986.

Durant la legislatura 2007-2011 va ocupar el càrrec de director general d'Atenció a la Dependència del Govern de les Illes Balears. La legislatura 2015-2019 i l'actual ha estat director general de Dependència de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació del Govern de les Illes Balears.

Finals de 1980, com començà l'aventura de Cap Vermell? Perquè llavors? Què volíeu?

La veritat és que ho record com a una passa més dels diferents espais que compartia amb bona part dels que formarem part de l'inici del Cap Vermell. Recollia cartró per a vendre i recaptar fons pel col·lectiu La Sapiència amb en Jaume Fuster per exemple, sortia d'excursions amb bona part dels integrants, estàvem en la organització de les festes del Carme, els primers campaments d'estiu... Fèiem poble i Cap Vermell era una manera més de fer poble.

Vos definiríeu com un grup d'amics, d'apassionats per la llengua, per la política (en el sentit de aportar el gra d'arena per ajudar a canviar les coses), altres interessos...

Crec que a tots ens unia un fil conductor: una ideologia basada en reclamar major justícia social i una identitat amb l'entorn i amb el teu poble. Érem d'esquerres

i estimàvem Mallorca. Des del meu punt de vista era un grup heterogeni. Havia molta gent que proveníem del mon de la parròquia, altres de Torre Esbucada, altres de la tradició socialista del poble...

Els divendres a vespre, a ca na Joana Colom, per a un jove de 17 anys, era un goig assistir a les converses entorn a fets concrets passats pel sedàs dels valors.

El final dels 70 suposà el sorgiment de manifestacions ecologistes com sa Dragonera i llavors Es Trenc. Cala Agulla queda enmig amb el SALVEM L'AGULLA l'any 84. Cap Vermell té a veure amb tot aquest moviment?

És cert. Tal vegada hem de dir que fou abans del 84 quan va començar tot. Per casa, fins no fa gaire tenia els diferents dibuixos per fer ferratines del Salvem Cala Agulla que va fer en Felip Esteve. Jo estava a la moguda de principis dels 80, però abans hi eren en Felip, en Miquel, n'Àngel López... En Felip, n'Àngel i en Miquel formen part des dels inicis del Cap Vermell. Per tant, Cap Vermell, en aquest estimar Mallorca, tingué com a principi, la protecció del medi ambient

Com funcionava la qüestió econòmica? Publicitat, subscripcions, subvencions?

Es mantenia de les subscripcions i de les vendes de cada mes. No teníem despesa més que la derivada de la impremta. Record, que una nit d'aquells divendres a ca na Joana, ho discutírem i optarem per lligar la independència de la línia editorial a la independència econòmica. No acceptàrem publicitat ni subvencions que poguessin limitar de qualsevol manera la opinió de la redacció de la revista.

Què en penses dels 40 anys de Cap Vermell?

Ufff! Estic segur que ningú pensava amb una vida tan llarga. Jo no. 40 anys és una vida. Tota la població menor de 40 anys no ha conegut Capdepera sense Cap Vermell. Visc a Palma i, pels que estam fora, Cap Vermell és més important encara. És l'espai per saber del poble. És Capdepera a les xarxes.

Com era el dia a dia de Cap Vermell? O el mes a mes...

Jo estudiava a Palma. Per tant, el Cap Vermell el vivia de divendres a divendres. Definir el número proper, comanar articles, entrevistes..., dur-les a terme, repassar el material que teníem, passar a màquina, muntar la revista amb els retalls d'article o entrevista, aferrar a un DIN A3, dur i recollir d'impremta, plegar les revistes i posar-ne una faixa la revista ja plegada amb les adreces dels subscriptors. Més o manco aquestes eren les tasques.

Què és allò que més recordes dels primers anys?

Els primers anys m'agafa en un moment de plena descoberta de moltes coses. Tenia 17 anys al número 1. S'acabava d'aprovar la Constitució feia dos anys, tornàvem a tenir un ajuntament democràtic després de 40 anys de dictadura militar, havia paraules noves, conceptes nous...i crec, des del temps que ha passat, que Cap Vermell va ajudar a fer aquest camí a molta gent. Com he dit abans, el que més record son els debats de l'equip

de redacció. Jo escoltava. Però fou un luxe compartir aquella experiència. Parlar de valors i no de ideologia ni de partits ens va fer forts. Record especialment el divendres següent al 23 de febrer del 81. Vaig prendre consciència de que tocàvem els nassos a gent que feia dos-tres anys controlaven tot. I ho feiem en català. Això no era com muntar el campament d'estiu o les fetes del Carme.

Quin era el teu rol a Cap Vermell?

Jo feia el que me manaven. I me manaven allò que els majors pensaven que podia fer. Era el nin.

Als primers números hi ha escrits en castellà. Quan decidiu fer-ho tot en català?

No ho record. Si record que sempre tinguérem clar que el català era la nostra llengua.

Quin impacte tengué a la societat gabellina? Quina fou la contribució més important de Cap Vermell a la societat?

A l'inici era un espai de trobada amb el poble. Amb les notícies. Amb la poesia (qualsevol text den Joan ho era), amb els esports... Durant aquest 40 anys, Cap Vermell, és un dels motors i, sobretot, un agitador imprescindible de la cultura, societat i política del poble.

Què modificaries?

Poques coses modificaria del que vàrem fer. I pensa que anàvem a cegues. No teníem experiència prèvia. En tot cas, afegiria i ho dic 40 anys després. Afegiria estratègies per a incorporar als lectors habituals a la població reticent a llegir en català. Sigui els que tenen el castellà com a llengua materna o els que tenen el "mallorquí".

Acabam amb les tres preguntes que feim a tothom:

Què és per a tu Cap Vermell?

És l'espai Capdepera.

Què és el que més t'agrada?

No sabia que triar. M'agrada tota.

Què és allò que menys t'agrada?

Cada cop hi ha menys entrevistes.

Moltes gràcies!!

Ani Muñoz, Maria Vives i M. Germa Melis

“...i en un moment determinat ens digueren que la GUÀRDIA CIVIL venia a segrestar-nos la revista número 9. Igual va ser un «bulo» però la informació vengué de nosaltres mateixos, de Cap Vermell...i nosaltres ens repartiren les revistes i les guardàrem uns dies a les nostres cases. Amb un ensurt que no ens ho podíem llevar del cos. Era el setembre de 1981, el 23F era molt present”.

Són tres pencàires de mena! Són gent que sempre hi són. On se vulgui. Participaven i participen vivament en les dinàmiques del poble. A partir de les preguntes que hem fet a tothom ens han contat la seva perspectiva de l'inici de Cap Vermell. Elles ja tenien inquietuds periodístiques des de les seves cròniques al suplement de Part forana que feia el diari Última Hora. Són les úniques que recorden l'intent fallit de segrest de la revista nº 9. I des de aquests records ens han vestit una visió personal de llavors:

Haviem sortit d'una dictadura i entrat en una democràcia i no teníem ni idea del que allò significava. Tal volta, altres que tenien situacions personals o familiars diferents eren més conscients.

Pensau que estaven a un poble a la perifèria de la perifèria...lo dels partits polítics ho sabíem perquè llegies i teníem unes inquietuds però no per haver-ho viscut. No érem massa conscients de com aniria la cosa... A les

eleccions constituents del 77 i al referèndum de la Constitució encara no havíem pogut votar (la majoria d'edat estava als 21 anys). Les eleccions municipals del 79 fou la primera vegada que votàvem.

Na Maria Llissa i n'Ani feiem de corresponsals del diari ÚLTIMA HORA, signàvem com a SOLC. Llavors el diari treia un suplement de quatre o cinc fulls (que no secció) que es deia PART FORANA, i nosaltres enviàvem articles. Nosaltres veníem d'aquest interès d'haver anat a *mitings*,.. era una valentia de joventut.

Nosaltres no teníem ni idea, però hi havia molta gent com nosaltres. Llavors aquells més vells que havien tingut una història més complexa eren els que ens cridaven més l'atenció...

Aquí, a Capdepera, en un moment determinat l'església va marcar un camí de cara a la societat, a la informació, que ara podríem analitzar si bé o malament, però aquesta fou la realitat. Pensau que en Franco encara no era mort i nosaltres anàvem a classes de català a ca ses Monges. En Toni Garau, el capellà de Cala Rajada, era qui donava les classes. Crearen un moviment social que ara hi ha tècnics als ajuntaments que ho fan però llavors no hi havia ningú. En aquest context, en Biel Pérez aplegà una sèrie de gent que teníem interès per publicar una revista. També hi havia hagut la revista Torre Esbucada que publicà sis números. I al voltat del Cap Vermell ens coneguérem tots. Hi havia en Jaume Fuster de Cala Rajada que no el coneixíem, perquè abans no baixàvem a Cala Rajada tres vegades cada dia, i els de Cala Rajada molt manco. S'ha de visualitzar com era la societat llavors. Cala Rajada era un poblet petit, on s'hi estiujejava,...Capdepera un poble lleig i empobrit. Carers sense asfaltar, sense aigua corrent, sense clavegueram, el Castell abandonat... Si tiram 40 anys enrere hi ha moltes diferències de com estàvem a com estam. En aquells moments no érem un grup d'amics. Els objectius eren més senzills; fer arribar les notícies del poble, teníem inquietuds de caràcter ecologista i conservacionista del paisatge, reivindicar la llengua... Uns hi érem per esser-hi, altres estiraven del carro... Tots aportarem allò que podíem.

Per altra banda hi havia la Capdepera oficial. El 75 arribà el darrer batle franquista, en Flaquer, que arribà en xofer i camisa blava, ens va fer cantar el Cara al sol,...Sortirem a l'Interviú. fórem la darrera promoció del servei social que feia la Falange. Sis mesos. Però era necessari si volies treure't el carnet de conduir, passaport o tenir un compte corrent.

Tot era novetat...i començarem a caminar a partir d'aquí. També els capellans que s'ajuntaren aquí era la *creme de la creme*, gent de molta empenta. Pérez, Garau, Català... I arrel de tot això sorgí així Cap Vermell. Hi havia una ansietat de fer coses. Tot era nou...podíem fer coses pel nostre compte!

Eren moments molt convulsos, en l'àmbit cultural ens ajuntarem una sèrie de persones inquietes a través de l'OCB, el col·lectiu Torre Esbucada, la Parròquia... Volíem fer una revista d'informació local on es fes patent les nostres curolles. Els moviments ecologistes van fer que prenguéssim consciència de la necessitat de conservar el territori, lluitar per la llengua i els trets identitaris de la nostra llengua i la nostra cultura.

Es va triar el nom de Cap Vermell com un punt d'unió de tot el municipi per no donar més importància a una localitat determinada.

La qüestió econòmica funcionava bàsicament amb subscripcions que anàvem a cobrar a les cases (no sempre) i també dúiem revistes a les llibreries. Lo dels doblers no ho dúiem gaire bé...feia vergonya i peresa anar a cobrar casa per casa.

Sobretot recordam el que implicava fer el muntatge de la revista, desmuntar la finestra (de can Jaume /Mª Antònia) per fer contrallum, retallar les notícies per acoblar les a la pàgina, cercar dibuixos o que en Jaume o en Joan Rai ho fessin per omplir els buits... Col·laboràvem en allò que podíem, fer entrevistes, qualche article, muntar, repartir...

No sabem l'impacte que pogué tenir al poble, però sabem que arribava a molta gent, de fet en l'època que C.V. va fer una sèrie d'activitats com el concurs de rebosteria hi va participar molta gent. Una iniciativa per donar un poc de més alegria i ressaltar la festa de l'Esperança. Al principi la gent col·laborava més espontàniament.

Recordam el fet del segrest del nº 9 que parlava de l'incendi de Cala Provençals. Ho passarem molt malament.

Contau!

31 d'agost de 1981: Hi hagué un gran incendi a la zona de s'Heretat i Font de sa Cala. La portada posava FOC, amb diferents preguntes...I es que en aquells moments era: una zona es cremava i l'any següent feien una urbanització. Fou un dels grans incendis però dels primers que vengueren tècnics, acordonaren la zona, no deixaren que la gent ajudàs...que vist des de la perspectiva actual dius, feren bé; però llavors veiem molta indefinició: ara pots passar, ara no...ara venen uns, ara d'altres. La percepció fou molt caòtica. En aquells moments la gent anava com a voluntari a apagar els focs quan hi havia un incendi. Volien ajudar...

Entrevistàrem al garriguer, a diverses persones que anaren a apagar el foc,...Questionàrem com s'havia fet, es cremaren 250 quarterades.

Així ho comentarem a la secció plaça des Sitjar: "Aquest mes passat ha estat infaust per l'ecologia i per l'harmonia del nostre terme. Tot el mes d'agost s'han repetit els intents de calar foc a l'Agulla, el 19 es va cremar un bon tros prop des Coll des Vidrier i la catàstrofe va començar el migdia del 31. Son Favar i S'Heretat (i amb elles tot Capdepera) han canviat de cara. La psicosis és general i el sentiment d'impotència inevitable".

En un moment determinat ens digueren que la GUÀRDIA CIVIL venia a segrestar-nos la revista. Igual va ser un «bulo» però la informació vengué de nosaltres mateixos, de Cap Vermell...i nosaltres ens repartiren les revistes i les guardàrem uns dies a les nostres cases. Amb un ensurt que no ens ho podíem llevar del cos. Imaginau-vos que nosaltres encara vivíem a cals nostres pares. Si arriben a entrar a casa...no vull saber que m'hagués dit mon pare -diu n'Ani-. Pensau que el febrer havíem

passat el 23-F i que érem el mes de setembre. En aquell moment la seu social de la revista era a ca na Joana Colom, al carrer del Port i quan anàrem a cercar la revista ja vàrem dir: «no, no a ca na Joana, no» perquè seria el primer lloc on anirien i les repartirem per tenir-ne un grapat a cada casa.

Després, al cap d'uns dies, ja digueren que no passa res.... No sé si hagué un paper oficial o no. Però amb aquest incendi hi hagué molt d'enrenou. Va cremar moltíssim. Un parell de dies...Encara avui, se coneix la petjada d'aquell incendi, hi ha pinets més petits.

Al número següent el Salvador Moll, batle de llavors, vos envia una carta que vos critica les «falsetats» que havíeu dit al número en qüestió però per un altre tema. Diu concretament: *"correspondiente al mes de agosto ppdo., hemos atónitos al comprobar una serie de informaciones carentes de toda veracidad y que inducen, no sabemos si intencionadamente, a una total desinformación a los lectores de la citada publicación. En primer lugar, haciendo referencia a la sección "Pes cap que crema" nos parece falta de toda ética literaria el utilizar temas a debate con la mera finalidad de crear confusión, ya que el asunto que se plantea, es decir de que si los moros vayan a pagar la canalización de las aguas de Capdepera es pura inventiva"*.

Les relacions amb el poder ja no eren bones llavors...

Sí, hi va haver *mogudeta*, tampoc estaven avesats a que els criticàssim...

Moltes gràcies. Acompanyen l'article les úniques fotografies que hem pogut recuperar dels primers anys.

Josep Ritort, secretari general de l'AMIC

El futur dels mitjans de proximitat en català

"...si els mitjans de comunicació de proximitat no fan ús del català a les xarxes socials, ho faran uns altres i en una altra llengua, que acabarà sent la que arrelarà a la comunitat. Per tant, hem de fer aquest esforç per ser-hi".

Cap Vermell arriba als quaranta anys, un bon moment per a celebrar-ho i alhora per posar la mirada cap el futur dels mitjans de proximitat en català.

Durant aquests anys, primer les publicacions impreses i posteriorment els mitjans digitals han fet una feina informativa immensa per explicar les coses que passen al nostre voltant. Però ho han hagut de fer amb molt esforç, amb el suport de molts col·laboradors voluntaris i, deixeu-m'ho dir, amb un escàs suport institucional per la importància real d'aquests mitjans arreu del territori.

Ara bé, un cop arribats als quaranta anys, no ens podem adormir, hem de mirar endavant i pensar com han de ser els propers vint anys dels mitjans d'informació de proximitat.

Per als propers anys, hem de ser conscients que les

noves tecnologies, les xarxes socials, les aplicacions i el que vindrà, oferiran una gran oportunitat per als mitjans de proximitat i per als seus lectors, ja que permetran als editors cada cop més mantenir al seu lector, sigui on sigui, ben informat, al moment i de manera personalitzada. Els mitjans seran un canal bàsic per connectar, explicar i trobar-se els joves, els diferents talents, les iniciatives diverses..., que s'impulsen arreu del territori i esdevenir una plataforma que contribueixi a generar sinèrgies i compartir experiències que millorin el potencial, econòmic, professional, social..., de tots ells.

Davant aquests canvis, ens manquen dos elements per consolidar a Mallorca l'espai de comunicació en català. Per una banda, un suport més clar de les administracions públiques més properes a aquests mitjans. I per una altra, amb els canvis tecnològics que venen i les noves maneres de consumir la informació, caldrà per no quedar-nos fora del mercat, que hi hagi més col·laboració entre els mitjans, perquè amb tot el que ens bé, l'estratègia d'anar per lliure complicarà greument la continuïtat dels actuals mitjans.

A tot això, cal afegir que a les nostres capçaleres hi ha la necessitat de que s'hi impliqui gent jove per garantir el relleu generacional i sobretot per adaptar els mitjans millor a la transformació digital que la Covid-19 ha accelerat. A Mallorca encara hi ha forces mitjans de proximitat que no han fet el salt al digital, i entre els que l'han fet, alguns no aprofiten prou les xarxes socials. En aquest sentit, els experts ens donen dos grans consells: en el centre de l'estratègia dels mitjans de comunicació hi ha d'haver un telèfon mòbil; i un segon que no hem oblidar, si els mitjans de comunicació de proximitat no fan ús del català a les xarxes socials, ho faran uns altres i en una altra llengua, que acabarà sent la que arrelarà a la comunitat. Per tant, hem de fer aquest esforç per ser-hi.

De ben segur que als editors de Cap Vermell, com a la resta d'editors de Mallorca els manca poder recolzar la seva feina informativa en un entorn de mitjans de proximitat més professionalitzats, més solvents, més potents i lliures.

Ens cal una premsa de proximitat forta i moderna, que creï comunitat, que generi cohesió social entre els pobles i fomenti l'ús social de la llengua catalana. Entre tots hem de donar més valor i més notorietat a tot el que és fa bé arreu de Mallorca i alhora hem d'exigir el dret a gaudir d'uns mitjans d'informació propis i amb més capacitat informativa.

En definitiva, hem de compartir un projecte modern de mitjans de proximitat en català. L'hem de definir, ens haurem de formar i col·laborar de manera constant, per a fer un camí que faci possible que els mitjans de proximitat, i entre ells Cap Vermell al davant, visualitzin les oportunitats de futur que ens venen. Per molts anys!

Llucià Rinyon

Escriure un tractat sobre la "Inutilitat del ser de Cap Vermell".

És el nostre Ronaldinho. Quan tothom està estancat ell és capaç de donar la solució més lúcida en dues paraules. I això, que te molt valor on-sevulla que vagis,...i, per tant, a Cap Vermell encara en te més! Tal volta està una mica sobre valorat però és capaç de fer els millors vermouths del món sense trasbalsar-se. Tothom recorda les seves portades i contraportades de la segona època de Cap Vermell (1991-2006). Es fixa en els detalls que per a qualsevol mortal passarien desapercebuts i quan algú se n'adona de la certesa social més amagada ell reconeix amb humilitat franciscana que fa cinquanta anys ja ho estudiava a la facultat. Un luxe, vaja! Llegiu i compareu el seu resum dels quaranta anys de Cap Vermell.

Què és per a tu Cap Vermell?

He de contestar? Preferiria no fer-ho. M'he estim més no saber-ho. Soc un home de certa edat. En els darrers quaranta anys les meves activitats m'han posat en íntim contacte amb un gremi interessant i fins i tot singular... el dels *amanuenses*. Crec que no hi ha material suficient per una plena i satisfactòria història d'aquesta gent. Preferiria no contestar. He de fer-ho?

Què és el que més t'agrada?

Què persegueix el preguntaire? Coneix a Alaska i els Dinarama? *¿A quién le importa lo que yo haga? ¿A quién le importa lo que yo diga?* Preferiria no contestar aquests interrogants. Què en trauria de la resposta l'entrevistador? Preferiria que declares ell. És de fiar?

Què és allò que menys t'agrada?

Preferiria telefonar al meu advocat. Estic molt ocupat i preferiria de moment no contestar. Insistiu? Per ara preferiria ser una mica descortès. Escriuré un tractat sobre la "Inutilitat del ser de CV". A l'interrogador, i no voldria ficar el nas on no m'ho demanen, li suggeriria preguntes als qui mai el llegeixen i als qui ni tant sols saben de la seva existència.

Què en penses de l'allau de Cap Vermells sorgits aquests darrers anys?

Ho he de dir? És necessari? Estic aixapeït, preferiria l'el·lipsi. Són copistes de partit de costellada.

Moltes gràcies. Genial! Com sempre.

Esperam amb ansietat el teu tractat.

(*) Cap Vermell pertany a l'AMIC des de l'any 2010.

Pere Orpí

“Cada matí quan m’assec davant l’ordinador, la primera cosa que faig és obrir l’accés directe del “Cap Vermell”, a fi de començar el dia sentint el batec del poble”.

Tots els gabellins estam d’enhonorabona. Celebrar el quarantè aniversari del naixement d’una revista local tan prestigiosa com és “Cap Vermell” no s’esdevé cada dia. Em demanen que escrigui qualche cosa entorn d’aquest esdeveniment, com han fet altres persones molt més lligades amb els seus inicis i la seva llarga trajectòria.

Ara per ara, puc dir que som poca cosa més que un lector assidu i entusiasta. Cada matí quan m’assec davant l’ordinador, la primera cosa que faig és obrir l’accés directe del “Cap Vermell”, a fi de començar el dia sentint el batec del poble. Després toca el torn a altres fonts d’informació: els diaris de Ciutat, la programació televisiva, els correus electrònics...

Però ben mirat, i fent un poc de memòria, puc dir que no m’he limitat a ser un lector passiu de “Cap Vermell”, sinó també un col·laborador circumstancial en algunes ocasions. Record que als inicis, l’any 1981, quan la revista i els seus promotors estaven assajant camins viables, hi vaig participar amb la publicació de tres rondalles que anys més tard, el 1996, foren incloses dins el recull “Rondaies mallorquines inèdites”. També el “Cap Vermell” s’ha fet ressò de les passes que he donat per camins de fora poble en matèria cultural, i m’ha fitxat en algunes ocasions per formar part del jurat del concurs literari “Ploma de Ferro”. I sobretot vull remarcar la concessió del premi “Cap Vermell” (2011) i la col·laboració en la publicació de llibres i altres fites culturals.

Abans de la fundació de “Cap Vermell”, vaig tenir una experiència destacable dins el món de les revistes de poble. Essent rector de Peguera, a l’estiu del 1973 decidírem amb un grup de joves posar en marxa “Vora Mar”, una publicació mensual que en principi figurava com a bolletí informatiu del CADE (Club Artístic-Deportivo) de Peguera. Alguns d’aquells joves han anat madurant i conquerint un nom dins el món de la cultura: Lleonard Muntaner, Josep Noguerol, Josep Cortès...

Els inicis foren clandestins, degut a les restriccions imposades per la dictadura franquista. Fins a l’estiu del 1974 no s’obrí una mica de badall a les portes embarrades, i aleshores es pogué legalitzar “Vora Mar”, començant la numeració “oficial” i la inclusió del Dipòsit Legal.

La meua missió era múltiple: redactar editorials i altres treballs diversos, passar escrits a màquina, encalçar col·laboradors, fer fotocòpies a l’hotel Villamil, imprimir

portades de cartolina a l’oficina de l’Associació de Veïns, apromptar revistes i posar direccions en el local parroquial, etc. Durant aquells sis anys de vivència de “Vora Mar” anàrem delimitant criteris i tasques en quant a llengua i cultura i en quant a convivència entre empresaris i obrers, donat el caràcter eminentment turístic de la localitat, de la qual reivindicàrem el nom correcte: Peguera en lloc de Paguera. Persones tan destacades com el gran filòleg Francesc de B. Moll aplaudiren i encoratjaren la nostra labor, cosa que ens animà a seguir endavant.

A la tardor de 1976, ja dins una incipient democràcia, vàrem optar per recuperar la numeració real, que va continuar fins al maig de 1979 amb el núm. 67. A l’estiu d’aquell any vaig deixar la parròquia de Peguera i em vaig fer càrrec de la de Son Macià. Un any i mig després entrava en escena “Cap Vermell”, que ja de tot d’una incorporà el segell de l’Associació de Premsa Forana.

Per cert, vaig tenir la sort de compartir els prolegòmens d’aquesta Associació. A una primera trobada ‘fundacional’ del que aleshores s’anomenava premsa ‘local’ o ‘comarcal’ hi feren acte de presència representants de les publicacions “Dijous” (Inca), “Felanitx”, “Manacor”, “Perlas y Cuevas” (també de Manacor), “Sóller” i “Apòstol y Evangelizador” (Petra). A la trobada següent, que tingué lloc a Manacor dia 10 de maig de 1978, s’hi afegiren “Flor de Card” (Sant Llorenç), “Bellpuig” (Artà) i “Vora Mar”. Es tractaven interessos comuns, principalment de caràcter ideològic i econòmic, i del diàleg en sortien escrits editorials que es publicaven conjuntament. A una tercera trobada, dia 13 de juny a Inca, s’acordà per unanimitat la meua proposta de canvi de nom: “Premsa Forana” en lloc de “Premsa Comarcal”. Modèstia a part, crec que fou un bateig molt encertat.

Mentrestant, el nounat d’aleshores ja fa temps que ha assolit la majoria d’edat i ha engendrat nombrosa descendència.

I salut per molts d’anys!

(*) *NOTA DE REDACCIÓ: El nostre insigne artista, escriptor i amic, Premi Cap Vermell 2012, com bé deixa palès a l’article, fou un pioner de la premsa forana. Cap Vermell deixà constància del fet l’any 2017 en un article.*

Miquel Estelrich Bestard

Com un oasi...

“És com si fos la meua xarxa social personal. La més propera. La que em permet expressar-me fora d’un oceà de cinisme i toxicitat, en bona part gràcies a les imatges de les xarxes socials convencionals, que no necessiten anomenar-se. Cada municipi hauria de tenir el seu propi Cap Vermell”..

Jo no enviaré cap vídeo. De vídeos i imatges anam

més que sobrats pertot arreu. Personalment, no crec en aquella dita tan famosa que diu que una imatge val més que mil paraules. Dita que el Sistema s'encarrega de en-taforar-nos cada dia més, sense pietat, a les nostres ments. Les imatges no ens fan gens de falta. S'assemblen més a un macabre joc d'ordinador que a la crua realitat. Per això, les paraules són més necessàries que mai, per dir allò que la imatge moltes vegades amaga intencionadament.

Començaré a contestar les preguntes, tot donant el meu parer, estrictament personal, no sense primer fer una petita reflexió com a col·laborador d'aquesta revista.

Crec que va ser devers l'any 2011, si mal no record, que vaig enviar el meu primer correu a Cap Vermell. Des de llavors ençà, he anat enviant tota classe d'escrits de diferents àmbits i assumptes. Uns han agradat més que altres. Uns han estat més encertats que altres. Uns han estat més llegits que altres. Uns han estat més relacionats amb el municipi que altres i uns han estat millor redactats que altres... Sempre des de la més absoluta valoració personal. I si qualque vegada he obert els ulls a ningú o fet reflexionar..., ben content. Des d'aquí vull donar les gràcies a Meyme que sempre que em veu pel carrer em dóna ànims per seguir escrivint.

Em considero una persona amb moltes curiositats, és a dir, una persona amb ganes de saber, i escèptica i, a vegades, m'agrada valorar les coses des de fora del Sistema. En altres paraules, veure les coses des del punt de vista individual i no com ens diuen que s'han de veure, s'han de creure, s'han de pensar, s'han de valorar o s'han de tenir en compte. Perquè us puc assegurar, encara que paregui increïble, que l'individualisme brilla per la seva absència en aquests temps que vivim. O no? Dit això començ a contestar.

Què és per a mi Cap Vermell?

És com si fos la meua xarxa social personal. La més propera. La que em permet expressar-me fora d'un oceà de cinisme i toxicitat, en bona part gràcies a les imatges de les xarxes socials convencionals, que no necessiten anomenar-se. Cada municipi hauria de tenir el seu propi Cap Vermell.

Què m'agrada més?

La saviesa, la bona documentació i fonts dels seus col·laboradors en assumptes històrics del municipi i d'altres. Es veu que és gent que està ben informada i és un goig llegir-los.

Les fotos dels paratges de l'illa nostra quan es fan excursions... Són precioses.

Les crides a la solidaritat d'aquells que ho passen malament. No en terres llunyanes (que també), sinó els qui tenim devora de nosaltres. El dia de demà podríem ésser nosaltres els qui ho passem malament.

Segur que m'oblito de qualque cosa més.

Què hi troba a faltar?

Més gent que escrigui d'assumptes sensibles que ens afecten o ens poden afectar a tots.

Col·laboradors que escriguin més d'atletisme o d'atletes o l'activitat de córrer. Seria un goig que hi hagués una columna dedicada a aquesta disciplina.

I ja per acabar, si em permeteu, m'agradaria afegir unes paraules. Voldria dir als redactors de Cap Vermell que evitin, el més possible, la toxicitat a aquesta revista. No opinions contràries a la nostra forma de pensar, sinó a la intoxicació, a les ganes de desinformar i embullar...

Cap Vermell no s'ho mereix.

La delegació de l'Obra Cultural Balear a Capdepera es creà l'any 1976

Que posteriorment donà aixopluc legal a la revista Cap Vermell com a butlletí de l'OCB de Capdepera-Cala Rajada.

Ara que trespasem al voltant dels inicis de Cap Vermell, un col·laborador habitual ens ha fet arribar aquest document de gran vàlua: la comunicació al llavors Govern Civil de la creació de la delegació de l'OCB a Capdepera dia 28 d'octubre de 1976.

Llavors, la junta directiva estava formada, com podeu llegir, per: Jaume Sancho Moll "Niu", president; Antoni Garau Garau, el rector de Cala Rajada, secretari; i Antoni Sureda Sancho, mestre d'escola de s'Alzinar, tresorer.

La seu social estava ubicada al saló parroquial de Cala Rajada.

També és ben curiós llegir els socis d'aquella primera Junta directiva (errades a banda): Joana Colom Brunet, Gabriel Flaquer Terrasa, "Poca palla", Antoni Garau Garau, el rector de Cala Rajada, Pere Melis Garau, "Colom", Miquel Pascual Morey, Pere Sancho Ferrer, Jaume Sancho Moll.

Aquest col·lectiu foren els impulsors dels primers cursos de català i altres activitats culturals.

Recordem que fins l'any 1976 Climent Garau fou el president de l'Obra Cultural Balear.

Any d'incertesa esportiva

Biel Torres

Fora cap classe de dubtes i sense que aquesta informació signifiqui o aportï cap novetat, l'any 2020 no ha sigut un bon any per a res. Aquesta pluralitat es pot fer extensible a l'àrea del esports. La mala passa vírica de la Covid 19 va fer que a principis de març, vist l'increment greu de positius a tot l'estat espanyol, les autoritats sanitàries es varen veure obligades a suspendre tota classe d'activitat esportiva, tan a nivell amateur com a nivell professional. D'aquesta manera totes les competicions que fins aleshores s'havien desenvolupat de forma normal, a parir de dia catorze, es varen ajornar fins a nova ordre. Sota un rigorós estat d'alarma que deriva a un confinament mai pensat, la pràctica de l'esport i a les seves respectives competicions, entraven dins un periple ple de dubtes i incerteses.

Futbol Sala

La competició ja en marxa de la temporada 2019/2020 tenia clars visos positius i engrescadors per a l'Alzinar Futsal. Quan l'equip es disputava el llautó per ocupar els llocs capdavaners de la taula classificatòria i obtinguda la classificació directa per jugar les semifinals de la copa tot queda aturat. La culpa: la Covid 19. D'aquesta manera tan radical i abrupte acabava la temporada 2019/2020. Els efectes col·laterals del virus varen significar la fuga de quasi bé la meitat del planter de

l'equip. Els motius d'aquesta diàspora són de jugadors que s'han quedat fora feina i han tingut que retornar als seus pobles d'origen. Altres que ho han deixat per jugar a futbol 11 i altres simplement ho han deixat.

Confeccionar el planter per la temporada 2020/2021 ha sigut complicat i difícil. Les noves incorporacions, algunes d'elles, no havien jugat mai a futbol-sala i s'han hagut d'adaptar al nou esport, normes i sistema de joc que practica equip. Pràcticament i degut al desballestament de l'equip han hagut de començar de zero. Ara mateix porten cinc partits de la competició d'enguany amb un balanç de dos parits guanyats, un d'empat i dos de perduts. A l'espera de poder reprendre la competició, ara mateix, ocupen el quart lloc a la taula classificatòria.

Futbol 11 – 2ª Regional

Després d'un espectacular partit de derbi entre l'Artà i l'Escolar la lliga, i degut a la pandèmia, va aturar. L'equip havia aconseguit arribar al darrer terç de la competició amb un bon nivell físic i de joc. La mà d'en Jaume Moll es va notar molt. Aquesta millora del aspecte físic va dotar de més recursos al equip. Tot plegat va fe que s'assolissin els llocs que donaven possibilitats de jugar el tan desitjat play-off d'ascens.

Es varen viure uns mesos d'incompleta incertesa. No se sabia si la lliga continuaria, si es jugaria el play-off o tot quedaria suspès. A la fi la Federació Balear de Futbol va decidir organitzar pel més de Juliol la disputa dels play-off d'ascens a 1ª Regional. El nostre equip que,

quan acaba la lliga ocupava la setena posició, i prengué part. Es disputa el partit corresponent en front del Pòrtol. Aquest partit es va perdre per un dos a tres injust del tot. Amb aquesta derrota l'Escolar deia adéu a tota possibilitat d'ascens i a la lliga 2019/2020.

La temporada 2020/2021 va començar plena d'inconneguts i condicionada pel coronavirus. La FFIB va idear un complexa sistema de competició per poder afrontar aquesta temporada amb un mínim de garanties sanitàries. A dia d'avui la lliga roman suspesa degut al increment de casos positius del coronavirus a tot l'estat. D'altre vegada em tornat a entrar dins un Estat d'Alarma que ho complica tot. L'Escolar a hores d'ara, ha jugat sis partits de lliga. Els ha guanyats a tots manco un que empataren. Ara mateix, a l'espera de la represa de la lliga, és el líder del seu grup.

El judo gabellí, lo més destacat del 2020

El judo local va començar molt bé la temporada 20/21. Els resultats de tota la feina que es feia havia d'aparèixer el 2020. Però el mes de març tot va quedar congelat mentre s'esperava una nova normalitat. No va ser fins el mes de juny que a dures penes i de una manera molt previnguda van reprendre les activitats esportives. Mentrestant el club no ha estat aturat i això són els resultats més rellevants d'aquest passat 2020

Mes de gener

4 judokes del Reshinkan, a la copa d'Espanya de Tortosa 2020. Marc Vives, medalla de bronze.

Els infantils, Soy Theunisse, Irene Alba, Marc Vives i Wassim el Arjouni, han estat els representants del club del Llevant mallorquí que van participar a la Copa d'Espanya infantil (13 i 14 anys), a la ciutat catalana amfitriona: Tortosa. La Copa és vàlida per a la classificació directa per a la final del Campionat Nacional.

Marc Vives, va obtenir una important classificació, la medalla de bronze, després de superar al número 2 del rànquing nacional, només va quedar frenat pel campió d'aquesta copa.

1r control del Campionat de Mallorca de Judo 2020, promeses.

Els minis del RSK aconseguiren 5 ors, 8 plates i 10 bronces a Lloseta.

Mes de febrer

Soy Theunisse i Marc Vives van disputar la medalla a la Copa d'Espanya de Santiago 2020.

Galícia va ser l'autonomia amfitriona de la Súper Copa Internacional categoria A. Soy guanyà 4 combats i en perdé 2, en Marc en guanya 2 i també en perdé 2, molts bons combats amb el resultat 5a posició i diploma.

Joan Toni Arquellada bronze al campionat de Galícia.

En Jota, que estudia a Madrid, però federat per la federació Gallega, va disputar el diumenge al Campionat autonòmic, va perdre 1 combat i en guanyà 4, aconseguint una tercera posició. Aquesta tercera posició li dona pas a disputar el sector oest, classificatori per la fase final Nacional.

250 nins i nines al festival de Judo d'Artà

Espectacular com sempre vam estar acostumats el equip organitzatiu del RSK. 21 escoles de judo i 250 nins i

nines es entre els 3 i a els 14 anys van fer les delícies a tots els assistents allà presents.

Roudiana Lamtiri disputarà el Campionat d'Espanya interautonòmic.

Rudi, que a Menorca és proclama campiona de Balears júnior, el proper cap de setmana té un gran compromís a València, guanyar a les seves rivals per classificar-se a la fase final nacional.

El Renshinkan triomfa al Campionat de Mallorca escolar 2020, 5 primers, 1 segon i 2 tercers llocs.

El RSK va presentar vuit esportistes al Campionat de Mallorca escolar i vuit van ser les medalles aconseguides. Cal dir que els finalistes són els únics classificats per disputar la final del Campionat de Balears, que es farà a final de març a Calvià.

Mes de març

6 esportistes del Reshinkan participaren la Súper Copa Internacional d'Espanya d'Alacant.

Els representants del Renshinkan van ser sis. Infantil: Irene Alba, Soy Theunisse i Marc Vives. Cadet: Saïf el Arjouni, Joan Toni Gallardo i Jaume Cabrer.

Manuel Peña, va anar com a tècnic de la Federació de les Illes Balears.

Mes de maig

Resultat del 1r Festival "on line" internacional. Reshinkah 2020.

A causa de la situació COVID-19 i al no poder realitzar la competició tradicional del Renshinkan, l'equip tècnic del Trofeu ha optat per organitzar un concurs de judo sistema ONLINE.

Molt bona ha estat l'acceptació, 2 països, 5 clubs: Judo Club Urbach (Alemanya) Bushidokan (Menorca) Sant Jordi (Eivissa) Taikukan i el Renshinkan (Mallorca) i una inscripció de 36 candidats.

JURAT: Pep Lluís Jaume Sánchez, Manuel Peña Amodeo i Lluís Llull Parera (monitors de judo).

Aquest ha estat un treball de recerca, bé a través d'Internet, llibres, apunts que hagin pres al llarg de la teva carrera esportiva, consultes el professor etc... Consisteix en 6 apartats amb 47 preguntes i la puntuació màxima 60 punts.

Mes de juny

Judo Reshinkan: Let's go!

Després del confinament ja ha començat les classes de judo, això si, a l'aire lliure, sense contacte, guardant les mesures de distanciament i el protocol de sanitat pertinent.

Mes de juliol

El judo Reshinkan presenta als seus nous "guerrers": Nova eina per practicar judo en temps de COVID El RSK ha dissenyat unes noves mascotes, els "guerrers", com els anomenen. Són 11 en total, fabricats d'escuma de densitat tova amb folre de tela, vestits amb un quimono i cinturó, serveixen de gran ajuda en l'estudi de les tècniques, sense cap dubte fa que la classe de judo sigui molt amena i divertida.

Mes d'agost

Campus d'agost 2020 de judo infantil

El Renshinkan és una institució que sempre ens sorprèn per la seva capacitat d'organitzar activitats per als nins i nines. 7 dies de molta intensitat els nins han gaudit de l'aprenentatge del judo mitjançant els dibuixos i altres, on no podia faltar l'examen final amb els dans i canvis de cinturó corresponents.

Mes de setembre

Sis alumnes del RSK aconseguixen els seus cintos negres.

Sis van ser els alumnes, més Lluís Escandell del 'Mallorca Nord Judo (Pollença), que van treballar a fons la programació necessària per optar a aquestes noves titulacions.

Els exàmens d'aquests esportistes van sortir genials mostrant una seguretat en totes les seves exposicions els protagonistes són els següents:

Per a 1r dan: Joan Toni Gallardo Llinàs, Jaume Cabrer Llodrà, Antoni Bauzá Bosch.

Per 2n dan: Lluís Escandell, Tomàs Pedro Fiol Hassell.

Per 3r dan: Jordi Joan Nicolau Roig.

Per 4t dan: Lluís Llull Parera.

Mes novembre

La Federació reinicia les competicions.

El Reshinkan obté una medalla d'or i una de plata al Campionat de Balears sènior.

Després de 9 mesos d'inactivitat competitiva aquest esport de contacte es posà en marxa, iniciant el seu curs normal.

El Renshinkan va acabar la competició amb un molt bon resultat, va presentar 5 competidors i el resultat final va ser una medalla d'or i una de plata, obtingudes per Roudaina Lamtiri i Pau Rodríguez, respectivament. Manuel Fernández, Toni Bauçà i Tomàs Pedro Fiol, no obtingueren guardó.

Els Reshinkan aconseguix 4 primers, 1 segon, 2 tercers i 2 quarts classificats en el 1º control escolar.

El Renshinkan va obtenir un molt bon resultat amb 4 primers llocs, que és una excel·lent classificació, més 1 segon, 2 tercers i 2 quarts. Aquests resultats el col·loquen en una de les primeres posicions de la taula classificatòria.

Mes desembre

Judo Gabelli al campió d'Espanya de "katas".

Manolo Peña i Lluís Lull, els representants de les Illes Balears en la modalitat "Kime no Kata" van defensar a les Illes Balears a Madrid, seu d'aquest Campionat de katas 2020.

Van desenvolupar la millor kata, que havien preparat, superant la puntuació que van obtenir l'any passat, però sense obtenir pòdium, malgrat tot, la seva sensació és de satisfacció mútua per la feina feta.

Associació Ciclista de Capdepera

L'any 2020 ha estat un any complicat per a tots. Ningú no es podia imaginar el que ha succeït, però si més no, ha servit per cohesionar més el club i consolidar la feina feta d'aquests darrers anys.

Esportivament parlant ha estat magre la cosa. La majoria de proves s'han aplaçat o cancel·lat. Al gener, n'Angel Murillo, Javi López, Miquel Alzina i Carlos Blanes varen participar a la Costa Blanca Bike Race, una prova de Mountain Bike de 4 etapes que es celebrà Altea (Alacant).

Al mes de març en Carlos Blanes i en Miquel Alzina havien de participar a la Cape Epic a Sudàfrica, una prova de 8 etapes amb Mountain Bike, però a falta de menys de 48 hores per donar la sortida, i estant ja a allà, es va cancel·lar. Va ser un moment complicat perquè arreu del món va esclatar el tema COVID i varen haver de tornar el mateix dia que es decretava l'estat d'alarma a Espanya.

Una vegada superat el confinament, i en vistes de l'anul·lació de quasi totes les proves (Ironman, Mallorca 312, etc) el club va organitzar diverses rutes ciclistes. La primera, a finals de juny, fent uns 180km, des de Cap-

depera a Sa Calobra i tornar. Pel mes de juliol es va organitzar una sortida nocturna en Mountain Bike pel parc de llevant, sopant tots junts a l'arribada. A finals d'octubre, com a conseqüència de la suspensió definitiva de la Mallorca 312, vàrem fer una sortida en bici de carretera per la serra de tramuntana, de cap a cap. En total varen ser 200 km.

Pràcticament vàrem estar de sol a sol. A finals d'any s'han celebrat un parell de proves menors amb presència gabellina, però sense més transcendència.

CAP VERMELL

Fons editorial. Les nostres publicacions.

LLIBRES:

0. Cards del meu ermàs, Joan Rai
00. El vent de les paraules, Jaume Fuster
01. Senyor Ahir, Aurelia Canaan
02. El plaer del boletaire, Felip Esteva
03. Black Llata Blues, Biel Mir
04. Girant l'ullada cap enrera, Bartomeu Melis Meyme
05. De prop i d'enfora, Climent Garau
06. Torcebrac, Jaume Fuster i Joana Colom
07. Planter de paraules, Pere Orpí
08. Glaç, Daniel Bosch
09. Maç de fulls escollits, Miquel [Flaquer] Llull
10. Lírica de Contraban, Joan Cabalgante
11. In the Backyard, Jaume Miró
12. Gent nostra d'abans i d'ara, Bartomeu Melis Meyme
13. Memòries gabellines, Llorenç Tous
14. El metodisme a Capdepera, Diversos autors
15. Ploma de Ferro Juvenil (2011-2014), Diversos autors
16. Cuina de mar, Maria del Carme Fuster
17. Fotografies dels Senyors d'Ahir, Diversos autors
18. Límits Infinites, Joan Cabalgante
19. «La Idea és infinita». El socialisme a Capdepera (1900-1936), Miquel Llull
20. Absurd profund, Biel Mir
21. L'espíritisme a Capdepera (1868-1936), Josep Terrassa
22. Joan Alzina i Melis (1883-1979): Psiquiatre i pedagog, Miquel Llull
23. Fígues i figueres: història i simbolisme. Receptari, Maria E. Llabrés Terrassa
24. Versos per cantar, Pere Orpí
25. Col·lagen per a l'ànima, Tolo Alzina, Pere-Jordi Munar
26. Jack Bilbo: Una autobiografia, Jack Bilbo
27. Dorothea Bate i Capdepera, Josep Terrassa
28. Celistre. Cala Rajada en blanc i negre, Jaume Fuster
29. Mossèn Alcover, els metodistes i els socialistes de Capdepera, Miquel Llull
30. El receptari de Cas Bombu, Diversos autors
31. RE40 PUTES Capdepera (1996-1998), Biel Barona

DISCS:

- Això no és un Capdepera blues, Suso Rexach
 Tots aquests dois, Tots aquests dois
 Olorant la màgia, Suso Rexach
 Per A-CUBAR-se, Suso Rexach

Consulta la biblioteca digital de Cap Vermell:

<http://www.capvermell.org/index.php/cultura/noticies/17922-biblioteca-digital-de-cap-vermell>

ART

GENER

1-24/01 Capdepera compta amb una galeria d'art de nivell internacional. S'inaugurà oficialment dia 22 de

gener l'espai Gustavo. Hi assistiren més de 200 persones. En una nit fosca, brillà el color, el reconeixement i l'amistat.

FEBRER

2-18/02 Pintam amb Gustavo un mural a l'escola. Els alumnes del CEIP s'Alzinar comparteixen pinzell amb Gustavo en un mural de 40 m². El mes de setembre els alumnes visitaren l'exposició de GUSTAVO al Centre

Cap Vermell. Allà els hi feren una proposta didàctica que acolliren i desenvoluparen amb gran interès. Es deia "A partir de Gustavo..." pintaven un personatge de Gustavo i també en creaven un de nou a partir d'una part del personatge de Gustavo.

3-27/02 Miquel Flaquer presenta "Oratge a la mediterrània". L'exposició consta de 91 obres. Exposició de Mi-

quel Flaquer al Centre Melis Cursach, on oferí la seva visió del món que l'envolta amb una pintura de traços gruixuts plens de força i cromatisme. La majoria d'obres són pintures a l'oli però també de pasta de paper, ceràmica o aquarel·la, la majoria de petit format, amb el paisatge (especialment la mar) com a temàtica principal, i també algunes obres abstractes.

JUNY

4-25/06 Gustavo enllesteix el mural de s'Alzinar. Un gran projecte de participació que trencà la COVID-19. A Gustavo no li agrada deixar les "coses a mitges". A meitat de febrer començà un mural a la façana de les

aules de la part de dalt. El primer que es veu en entrar. Setze personatges en una superfície de més de 40m². Un mural que no va ser fruit d'una brusca sinó d'un llarg procés: Recordem les visites de tots els grups escolars a l'exposició de Gustavo. El resultat fou sorprenent. Per la seva creativitat i qualitat artística. Gustavo visità els centres educatius i compartí unes hores amb l'alumnat. Fou una experiència molt enriquidora que acabà en una exposició pública al Centre Melis Cursach "A partir de Gustavo..."

5-28/06 Mallorca està en pilotes. Escultura amb missatge a la plaça de l'Orient. Una singular escultura s'ha instal·lat a la plaça de l'Orient. És la talla d'un home, fet d'una soca d'un arbre que està encadenat a un arbre de la plaça. Porta mascareta i una pancarta que diu "Mallorca està en pilotes". El missatge no pot ser més explí-

cit. De moment l'autor vol romandre en l'anonimat. Sols direm que s'està gestant una associació cultural que donarà molt que parlar.

JULIOL

6-04/07 Magnífiques exposicions de Linda Lyonnet i Pep Bauzà. En una inauguració escalonada amb més de cent persones, aforament i temps limitat, mascareta, ins-

cripció prèvia, no refresc...però tot rodà com un rellotge. Els artistes s'esforçaren en convidar i inscriure la gent cada 30 minuts i pogueren atendre d'una manera més personalitzada amb cadascú dels visitants

7-05/07 Les balenes no ploren. Assaig fotogràfic de la instal·lació de l'artista Pep Bauza Navarro al Centre Cap Vermell.

8-20/07 Gustavo, el malabarista del color. Dia 19 de juliol, Gustavo inaugurarà una exposició a Can Fondo, l'espai d'art municipal d'Alcúdia. A un Casal emblemàtic

del segle XVI convertit en espai d'art, Can Fondo, en el cor del recinte emmurallat, amb un horari extens.

9-25/07 La torre del jardí de les muses. Canyamel 2020. Joan Bennàssar torna a Canyamel per completar la seva trilogia RAONS HUMANES. Gran inauguració a la Torre on ha instal·lat més de cinquanta obres entre escultures i pintures. «Vull que la mort em trobi sembrant cols... i jo tan indiferent a ella com al meu perfecte jardí». (Montaigne).

AGOST

10-03/08 Una nova imatge del col·legi s'Auba amb l'arribada de l'estiu. Intervenció de Gustavo a la façana principal. Amb l'entrada del nou equip directiu a s'Auba, la cara exterior dels edificis ja mostra un altra aire, amb una nova retolació del nom del col·legi, obra del pintor Gustavo, que, amb una gran implicació, fa una actuació global de la façana principal.

SETEMBRE

11-23/09 TRIOLOGIE s'inaugura amb gran èxit. A la "Chapel/Fabrik für Kunst und Kultur" de Göppingen/Alemanya exposen Violetta Jesse de Jansen, Hendrik Jansen i Andreas Weidmann. El matrimoni

Violetta Jesse de Jansen, han creat un grup artístic per fer diferents exposicions. L'exposició consta de fotografies de Hendrik Jansen i Andreas Weidmann i les instal·lacions d'objectes i quadres de Violeta.

OCTUBRE

12-09/10 Un cap del Myotragus molt artístic. Fet per l'artista Laura Hedrosa està a la venda a Son Poca Palla. Laura Hedrosa és l'artista que va fer l'escultura de Do-

rothea Bate que hi ha a la plaça de l'Orient i que a la part posterior del bust hi ha una cova amb el cap del Myotragus. Ara ha fet una col·lecció d'escultures de mida petita amb el crani del Myotragus com eix temàtic. Una proposta artística que podreu trobar a la botiga de Son Poca Palla.

13-19/10 La façana del CEIP S'Auba amb ulls d'infants. L'alegre petjada de Gustavo es fa present a l'escola de

Cala Rajada i els alumnes participen en un concurs. La façana del CEIP S'Auba no és la mateixa d'abans. I es va acabar l'avorriment i el verd botella descolorit.

14-21/10 Capdepera s'escriu amb "G" de Gustavo. Emotiu acte de presentació del quadernet de dibuix COMPTAM AMB ELS SUPERHEROIS, i agraïment a GUSTAVO per totes les seves intervencions artístiques

al municipi. Acte emotiu de recolzament i suport a la família d'Iker on participaren totes les APIMAS del municipi, ASPANOB, Cap Vermell i l'Ajuntament de Capdepera. El missatge era "no estau sols", l'excusa el quadernet de dibuix COMPTAM AMB ELS SUPERHEROIS. Per què els nins malalts de càncer són uns superherois.

DESEMBRE

15-09/12 Gustavo enllesteix la primera fase del mural de s'Auba. Després de cinc mesos de feina, i amb col·laboració de l'alumnat, ha canviat la façana del centre educatiu. El 2020 ha confirmat l'idili entre els centres educatius de Capdepera i l'artista. Primer fou a s'Alzinar i ara acaba la primera fase a s'Auba. Ni la COVID 19, ni les mascaretes, ni la calor han returat uns projectes artístics que han canviat les façanes de les escoles. Projectes artístics sempre participatius que, ben segur, deixaran una empremta imborrable a la memòria de tot l'alumnat que hi ha participat. "He pintat un personatge amb en Gustavo" contenen els infants en arribar a ca seva. I ben segur que d'aquí uns anys ho contarán als seus fills (amb les exageracions pròpies que fan els adults). Un gran dibuix públic de l'artista fet amb els al·lots i que

deixa constància d'aquesta relació artístic-afectiva que s'ha creat al llarg d'aquest procés. Una experiència que pocs infants poden tenir i que, ben segur, no oblidaran en sa vida.

16-20/12 Instal·lació de Rogelio Olmedo al CMC: De la ilusión. El muntatge es fa amb motiu la "Celebració de la Llum 2020". Intervenció al Centre Melis Cursach de Rogelio Olmedo, amb motiu de la Celebració de la

Llum 2020. La instal·lació s'ha situat a la sala d'estar del casal, recentment recuperada, i que es pot veure des del carrer a través d'una finestra de la façana sud. D'altra banda una projecció permet veure part de la proposta de Rogelio Olmedo des de la plaça de l'Orient.

BIBLIOTECA

FEBRER

1-07/02 El club de lectura més concorregut. Una vegada més el club de lectura s'omple de gom a gom per a celebrar una tertúlia sobre el llibre La biblioteca dels llibres

rebutjats. Divendres 31 de gener de 2020 el club de lectura de la Biblioteca de Capdepera va realitzar la seva habitual tertúlia literària amb el llibre «La biblioteca dels llibres rebutjats» de David Foenkinos.

2-29/02 Vetllada literària amb el paisatge humà de Cala Rajada de rerefons. Club de lectura: Celistre de Jaume Fuster. Jaume Fuster volgué compartir club de lectura amb l'escriptora Isabel M. Ribot, i tenguérem ocasió d'aproximar-nos a la seva bella obra "La memòria en colors", una visió de Cala Rajada des del punt de vista dels

estiujejants. Escrita, també, amb unes belles paraules i una prosa molt personal.

MARÇ

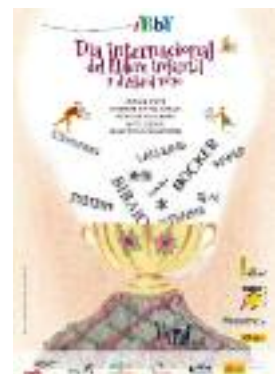
3-22/03 Projecció de "Shootball" a la Biblioteca de Capdepera. Amb el documental Shootball de Fèlix Co-

lomer (2017) va tancar el cicle de #cinemalliure a les Biblioteques de Capdepera per aquesta temporada d'hivern 2020.

ABRIL

4-01/04 Dia Internacional del llibre Infantil i Juvenil, 2 d'abril 2020. Avui és el Dia Internacional del Llibre Infantil. FAM DE MOTS, missatge de Peter Svetina i cartell il·lustrat per Damijan Stepančič d'Eslovenia.

JUNY

18/06 Retorn de les tertúlies de la Biblioteca amb "La Retornada". El club de lectura torna després del confinament amb el llibre pendent de La Retornada de Donatella di Pietrantonio. Divendres 12 de juny, a les 19 hores, a la biblioteca de Cala Rajada es va fer el tradi-

cional club de lectura, que habitualment es realitza a la biblioteca pública de Capdepera, però per les noves circumstàncies de confinament es va canviar la ubicació per garantir l'espai entre els tertulians.

OCUBRE

6-14/09 El club de lectura i els silencis. «Sara i els silencis» de Maria Escalas va ser el llibre escollit per encetar un nou curs del club de lectura, que estrenava connexió per videoconferència. Divendres 11 de setembre de 2020, a la biblioteca del Centre Cultural Cap Vermell

de Cala Rajada, un grup de fidels lectors assistiren a la tertúlia del club de lectura, que tenia com a llibre de capçalera Sara i els Silencis de Maria Escalas, una obra dura sobre la realitat quotidiana de la malaltia del càncer, però també amb varietat de temes com la música, l'homosexualitat, l'assetjament, etc.

7-21/10 La biblioteca de Cala Rajada acull els "Vincles ferotges" de Vivian Gornick al seu club. El club de lectura va comentar l'entrellat d'aquest llibre de memòries escrit per l'autora americana. Divendres 16 d'octubre al Centre Cultural Cap Vermell, es va dur a

terme el club de lectura, aquesta vegada amb el llibre de Vivian Gornick, Vincles ferotges, una novel·la on les relacions de parella i les humanes en general es veuen reflectides.

8-22/10 Dia de les dones escriptores a la biblioteca de Cala Rajada. El Dia de les Escripores és una jornada de celebració impulsada en octubre de 2016 de la mà de la Biblioteca Nacional d'Espanya, l'Associació Clàssiques

i Modernes i la Federació Espanyola de Dones Directives (FEDEPE) amb l'objectiu de "recuperar el llegat de les dones escriptores, visibilitzar la seva feina i lluitar per posar fi a la discriminació que han sofert al llarg de la història".

NOVEMBRE

9-10/11 Tot recuperant la figura de Baltasar Samper. "El músic i compositor mallorquí Baltasar Samper (1888-1966) és el protagonista d'aquesta pel·lícula que desco-

breix el buit cultural que va provocar el conflicte bèl·lic més gran patit a Espanya en els últims temps.

10-24/11 "Lladres de temps" i "¿Dónde estás? Les enfants volés" a la biblioteca de Cala Rajada. Dijous de novembre, va tenir lloc la projecció "Lladres de temps"

de Cossima Dannoritzer. Aquest documental fa una volta pel món investigant com el rellotge ja pres el control de les nostres vides, com s'ha convertit el temps en diners o com es pot tornar a tenir el control d'aquest recurs precíós i finit. Una reflexió molt interessant.

DESEMBRE

11-14/12 Les dones justes del Club de Lectura. El darrer club de lectura abans de les festes de Nadal es tanca amb una intrèpida lectura de Sándor Márai. Divendres

11 de desembre, al Centre Cultural Cap Vermell, concretament a la biblioteca pública de Cala Rajada, es dugué a terme l'habitual club de lectura dedicat, aquesta vegada, al llibre «La dona justa» del celebrat escriptor Sándor Márai.

CULTURA

MARÇ

18/03 Vocabularis esportius. Atletisme, bàsquet, ciclisme, futbol, gimnàstica, handbol, muntanyisme i natació.

21/03 Poeta de guàrdia /1 / Jaume Fuster. Dia internacional de la poesia. Temps víric

21/03 Poeta de guàrdia /2 / Joan Cabalgante. Dia internacional de la poesia. Me costarà llevar-me.

21/03 Poeta de guàrdia /3 / Pere Orpí. Dia internacional de la poesia. ACTE DE FE.

21/03 Poeta de guàrdia /4 / Miguel Angel Cañada. Dia internacional de la poesia. Poesía eres tú.

05/04 Els grafitis del Castell (II).

06/04 Glosa de Maribel Servera. Petit comerç.

08/04 Lletania del Coronavirus. Un bon glosador, en Montserrat Nadal, ha fet aquesta lletania del coronavirus. Passau-la a casa i, si pot ser, en companyia.

MAIG

06/05 Pluja de Haikus. La mosca.

24/07 Resolució dels Premis Ploma de ferro 2020. Acte virtual amb les paraules del regidor i dels membres del jurat. Joan Cabalgante que descriu l'experiència i Pere Orpí que recita dos poemes que ha escrit.
<https://youtu.be/o7KRmD-jYho>

SETEMBRE

02/09 "Dorothea i el Myotragus", documental sobre la paleontòloga britànica. "Dorothea i el Myotragus" és una producció de MOM Works amb coproducció

d'IB3, amb la col·laboració de la Fundació. Española para la Ciencia y la Tecnología - Ministerio de Ciencia e Innovación, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Capdepera. S'estrena dimarts 1 de setembre a CineCiutat, a les 19.30 hores (entrada gratuïta amb reseva prèvia online), i s'emet a IB3 Televisió dia 5 de setembre a les 21,40 hores.

2/09 Estrena de 'Dorothea i el myotragus'. El documental, centrat en la paleontòloga Dorothea Bate, es va projectar ahir a CineCiutat. Dorothea i el Myotragus, documental dirigit per les directors Núria Abad i Marta Hierro que incorpora l'animació i les il·lustracions de Elisa Martínez.

OCTUBRE

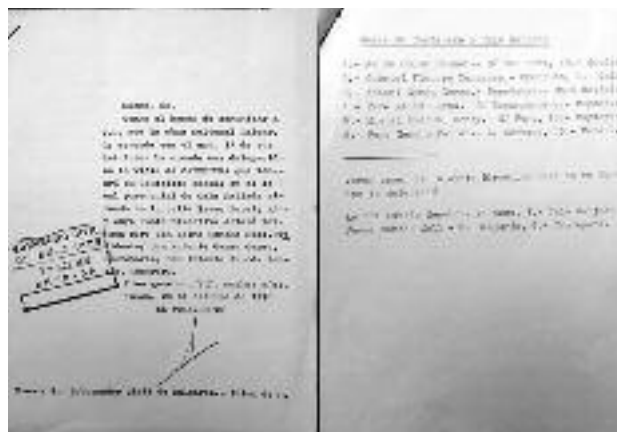
24/10 Capdepera present al Mallorca Evolution Film Festival un any més. A través del guardó, l'EVO, escultura de GUSTAVO, i enguany hi participa el documental "Dorothea i el Myotragus". Evolution! Film Festival, va celebrar ahir, divendres, l'arrencada de la seva novena edició, la més difícil de totes, però consolidat com un dels Festivals de cine de més prestigi. A la gala inaugural, la realitzadora Marjane Satrapi va acceptar virtualment

el premi Evolution Vision (EVO, dissenyat per GUSTAVO) i l'actriu Ángela Molina, gran protagonista de la nit, va pujar a l'escenari a recollir el Evolution Honorary «per la seva immensa qualitat i la internacionalitat de la seva obra». L'oscaritzat director espanyol Fernando Trueba rebrà el proper dijous el premi d'Honor de festival de cinema Evolution Mallorca International Film Festival (EMIFF).

NOVEMBRE

27/11 Romp la cadena. Vídeos del 25 de novembre contra la violència de gènere. IES Capdepera, CEIP s'Alzinar, Ajuntament de Capdepera i Taula rodona "CAPDEPERA, UNA PERSPECTIVA LILA".

DESEMBRE

06/12 La delegació de l'Obra Cultural Balear a Capdepera es creà l'any 1976. Que posteriorment donà aixopluc legal a la revista Cap Vermell com a butlletí de l'OCB de Capdepera-Cala Rajada. Ara que trespasem al voltant dels inicis de Cap Vermell, un col·laborador habitual ens ha fet arribar aquest document de gran vàlua: la comunicació al llavors Govern Civil de la creació de la delegació de l'OCB a Capdepera dia 28 d'octubre de 1976. Llavors, la junta directiva estava formada, com podeu llegir, per: Jaume Sancho Moll "Niu", president Antoni Garau Garau, el rector de Cala Rajada, secretari; i Antoni Sureda Sancho, mestre d'escola de s'Alzinar, tresorer.

13/12 "25 anys i més". Una comunicació de Cap Vermell a les Jornades de premsa local. Els Estudis i la premsa local al segle XXI. Volum I: La premsa. IEB, 2009. Aquesta comunicació fou la nostra aportació a les Jornades que l'Institut d'Estudis Balearics convocà l'any 2009 sota el títol de la premsa local al segle XXI i que nosaltres titularem amb el +de 25 anys. De fet anàvem pel 28, però feia dos anys de publicació digital i estàvem eufòrics per què teníem 500 visites diàries. La primera part d'aquest article l'havíem presentat a les I Jornades d'estudis locals de Capdepera l'any 2000, als 20 anys.

27-31/12 'La Colcada', de Pere d'Alcàntara. Video de l'OCB. Enguany, també en streaming. <https://youtu.be/BnILC8V4RT8>

31/12 Festa del 31 de desembre 2020. Parlament de Josep Terrassa.

FOTOS**GENER**

1-13/01 13a edició del Memorial Climent Picornell de fotografia. El nostre col·laborador Joan Sans aconseguí un 2n premi (categoria "Altra fauna") i un 3r premi (categoria "Món submarí"). "Dimoni banyut" 3r premi a la categoria Món Submarí. Es tracta d'un petit blennid (parablennius incognitus) amb tentacles oculars i coloració pròpia dels mascles en època reproductora.

2-25/01 Imatges del temporal Glòria, de Joan Sans. Cala Rajada després del Gloria. Dos dies després de la borrasca Gloria, quedà una mar de fons impressionant. Dos dies sense vent i la costa encara pateix aquesta maror!

3-26/01 Espectaculars imatges aèries de la tempesta Glòria. Autor: Dani Macarro.

FEBRER

4-10/02 Norbert Schäfer a les pàgines de Baubible, la revista suïssa d'arquitectura. Belles i espectaculars imatges de l'aeroport de Daxing de Beijing, de l'arquitecta Zaha Hadid.

MARÇ

5-27/03 Orquidiomania. Enguany, a més, s'ha muntat un taller a s'Alzinar precisament per a conèixer les orquídies del bosc, cercant-les, observant-les i marcant la seva situació perquè no les facin malbé, i comprovar si sortiran l'any vinent.

6-29/03 Ocells davant l'objectiu. Aquestes imatges que compartim estan tretes a aguait, que han muntat Joan Sans i els seus amics, a l'escola de s'Alzinar, a Son Cifre o Can Benet.

ABRIL

7-02/04 Capdepera a vista d'ocell/1. Capdepera des de l'aire. Fotos de Marcos Forjan.

8-04/04 Capdepera a vista d'ocell/2. Cala Rajada vista des del cel. I el port, refugi de barques d'oci i de pescadors.

9-10/04 Xerrades d'AFONIB/1. Associació de Fotògrafs de Natura. Grup de fotògrafs i filmadors de les Illes Balears

10-11/04 Ocells davant l'objectiu/2. Aquestes són les darreres imatges pre-confinament que van fer els nostres col·laboradors fotògrafs de natura Joan Sans i Pedro Fotosub. Alguns d'aquests ocells j no tornaran fins l'any vinent i compareixeran de nous però no els esperarà l'objectiu de les càmeres, de moment.

MAIG

11-02/05 Cala Rajada vista per Margalida Vicens/1. Imatges en les que la mar és protagonista principal, i el far, i el castell... Esperem que us agradin tant com a nosaltres.

12-05/05 Cala Rajada vista per Margalida Vicens/2. Imatges de la matinada, amb les barques que surten a pescar ben prest al matí, a la sortida del sol. La mar i els colors del cel en aquestes hores creen ambients màgics. Equilibris de llums i ombres, combinades magistralment. fotografies de na Margalida Vicens torna a tenir la mar com a protagonista i un element geogràfic de la nostra costa molt característic: Es Faralló de Cala Gat.

13-06/05 Postals del municipi (finals dels 60 i 70). Aquesta col·lecció de postals del final dels 60 i 70 (del segle passat) ens l'ha ofert na Marigerma Melis.

JUNY

14-30/06 Nocturnes a la talaia de Son Jaumell, juny 2020. En Joan Sans va fer aquestes espectaculars fotografies a la Talaia de Son Jaumell. Aprofitant que la Lluna s'amagava "relativament" aviat pensàvem fer unes imatges a la Via Làctia. Tot i haver-hi molta menys llum, la llum del poble és molta, molta contaminació lumínica que junt amb un poc de calitja, no ens va deixar fer el centre galàctic com ens hagués agradat.

JULIOL

15-05/07 Les balenes no ploreu. Assaig fotogràfic de la instal·lació de l'artista Pep Bauza Navarro al Centre Cap Vermell.

16-23/07 Per la boca viu el peix. Imatges de Joan Sans. Cala Gat. De vegades la casualitat, o estar en el moment oportú en el lloc oportú, li permet captar seqüències com aquesta que us mostrem.

OCTUBRE

17-21/10 Dues imatges de papallones espectaculars.

18-23/10 Cavallet quan eres jove 156/ Sant Roc 1994. L'any 1994 va haver un daltabaix en l'organització de les festes patronals potenciant la participació popular. Una de les activitats organitzades per la Comissió va ser una jornada mostrant el procés de la lleta amb un gran èxit de participació.

NOVEMBRE

19-30/11 Temporal a Sa Pedruscada. 28/11/2020. Imatge de Maria del Mar Alzina.

LLIBRES

FEBRER

1-09/02 200 anys de la darrera pesta bubònica a Europa. Situada a la comarca de Llevant, s'incien un seguit d'articles i actes per recordar aquest fet. Enguany assistirem a un seguit d'actes que ens recordaran aquella epidèmia i com es va superar. Tampoc faltaran al·lusions al "coronavirus". Ho podem trobar a l'Arabalears. La pesta del 1820, la tragèdia oblidada de Mallorca.

MARÇ

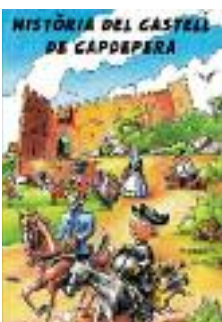
2-08/03 Anuari 2019 i llibre Re40PUTES, presentació i venda a la gala dels PREMIS CAP VERMELL. Inici d'una col·lecció de llibres que sota el títol MEMÒRIA SONORA - CAPDEPERA 1996-2010 recollirà els episodis musicals més importants succeïts a Capdepera de la ploma de Biel Barona. RE40PUTES és primer llibre que evoca el grup de rock que marcà una època al municipi. S'adjunta al llibre un CD d'un enregistrament inèdit del grup RE40PUTES.

3-11/03 CONCURS DE NARRACIONS CURTES Ploma de ferro 2020. L'Ajuntament publica les bases amb un primer premi de 750€. El termini per presentar obres és fins al 20 de març de 2020.

4-15/03 #joemquedoacasa / 3/ Història del Castell de Capdepera...i dels seus habitants. Oferix en pdf, ara que ens hem de quedar a casa. Autoria de Joan Saura Palliser (dibuixos), Pere Cortada Obrador, Francesc Galian Costa i Josep Terrassa Flaquer (documentació i text). La publicació en un enllaç.

5-18/03 L'anuari 2018 a la biblioteca digital. Llegir-ho en pdf. <http://capvermel.org/imatges/biblioteca/anuaris/anuarICV2018.pdf>.

6-18/03 Vocabularis esportius. Atletisme, bàsquet, ciclisme, futbol, gimnàstica, handbol, muntanyisme i natació. A través de la Direcció General de Política Lingüística i de l'Institut d'Estudis Balearics (IEB), s'han elaborat 8 vocabularis esportius per donar a conèixer i vehicular la terminologia específica de l'atletisme, bàsquet, ciclisme, futbol, gimnàstica, handbol, muntanyisme i natació.

7-23.03 Comptam amb els superherois. Quadern de dibuixos de Gustavo, a benefici d'ASPANO, que les APIMAS del municipi i l'Associació Cultural Cap Vermell, han dedicat a n'IKER, el nostre superheroi de Capdepera. Se'ns ha ocorregut fer un quadern de dibuix per als més petits, per aprendre a comptar: 1, 2, 3,...fins a 10, comptam els números, els personatges de les il·lustracions.

ABRIL

8-19/04 Per Sant Jordi, una paraula! Un bon glosador, en Montserrat Nadal, ha fet aquesta lletania del coronavirus. Passau-la a casa i, si pot ser, en companyia.

JUNY

9-30/06 Disquisicions poètiques: "Contagion" arriba a

Capdepera. Contagion, de Franco Esteve. Música que s'ha escrit o compostat entorn de la nova epidèmia que ens ha tocat viure.

JULIOL

10-16/07 Al voltant de Maria Antònia Salvà. Entre poetes. Poema de Pere Orpí de l'any 1958 en la seva mort, llegit al concert poètic al Castell. L'any 2020, coincidint amb el 150è aniversari del naixement de l'escriptora, el Consell impulsa l'Any Salvà.

EN LA MORT DE Mª ANTÒNIA SALVÀ

Roser gentil, orgull i fantasia
del poble mallorquí,
que en el terror de nostra poesia
tants d'anys va reflorir!

11-29/07 Lletres i vins: s'estrena una nova llibreria pel Sant Jordi d'Estiu. El dijous 23 de juliol s'estrenà el Sant Jordi d'estiu a la llibreria nova Lletres i fils, regentada per Soledad Peiró, del Pla d'en Cosset 12 de Capdepera, en una jornada atípica que s'hauria d'haver celebrat dia 23 d'abril, però que per mor de la pandèmia no es va poder dur a terme.

SETEMBRE

12-27/09 Biblioteca digital / 51 / L'Alei-alei a Capdepera.

NOVEMBRE

13-22/11 Dorothea. Primera estació, Capdepera. El documental arribà a la localitat on Dorothea Bate va trobar el primer fòssil de Myotragus. Divendres, 20 de novembre, va tenir lloc la presentació a Capdepera del documental "Dorothea i el Myotragus", una producció de MOM Works amb co-producció d'IB3.

DESEMBRE

14-02/12 Presentació de "Caçadors de silencis". Us presento aquesta novetat editorial acabada de sortir del forn: Caçadors de silencis. Caçadors de silencis és una història de vivències personals transformades en novel·la, orientada a públic jove. Les circumstàncies que vivim em conviden a fer una presentació a distància d'aquesta novel·la que va començar a gestar-se fa uns quatre o cinc anys.

MÚSICA

FEBRER

1-02/02 Inot, profeta a la seva terra. Mil veus, i una gran personalitat damunt l'escenari. L'idea d'Inot, d'arrancar la gira del seu espectacle "Te lo canto a voces" al Centre Cap Vermell de Cala Rajada és tot un homenatge al seu poble i a la seva gent.

2-12/02 Els alumnes de l'EMMC conviden als seus amics. Dins el programa "La setmana de l'amic", els alumnes de l'Escola de Música de nivell elemental i iniciació a la música, gaudiren convidant a un dels seus amics a assistir i compartir la seva classe d'instrument.

MARÇ

4-07/03 Hip-hop Capricho, a la final nacional 2020. 4 de 4. El cap de setmana passat, Hip-hop hotels Capricho participà en el festival classificatori per la final nacional 1. El quatre grups presentats van quedar classificats, 4 de 4.

3-26/02 Interludi musical al Centre Melis Cursach. Febrer 2020. Dins el IV Cicle d'Interludis Musicals, va tenir lloc a les voltes de la Cotxeria del Centre Melis Cursach el tercer concert del curs 2019-2020. En aquesta ocasió, els joves músics de 2n curs del programa de nivell elemental ens oferiren una petita mostra del que han treballat durant les darreres setmanes.

5-16/03 #joemquedoacasa /5/ Antoni Lliteres, tenor - O sole mio. Des del balcó de ca seva. <https://youtu.be/3ffpLosAFKI>.

6-16/03 #joemquedoacasa /6/ Grans concerts de la coral s'Alzinar. En record dels que ens han deixat... <https://youtu.be/p9D4A6omPVE>.

7-21/03 #joemquedoacasa /8/ Grans concerts de la Banda de Música. Cinc moments a la memòria.

8-28/03 #totanirabe /3/ Cançó de na Joana Colom. <https://youtu.be/wLzvlJziy2Y>.

ABRIL

9-04/04 Auteclassic, poesia cantada. Pura delícia (21-11-2010).

10-06/04 #totanirabe - 12- Música als balcons. Quins regals!

11-18/04 ##totanirabe 19 - Carme Alzina Moll, Sílvia Rechac i el concert que no ha estat possible. Avui, 18 d'abril estava previst un concert al Centre Cap Vermell de Carme Alzina, Hans-Göran Eketorp i Sílvia Rechac. Com tants d'altres concerts el coronavirus no ho ha fet possible. Però mai podran fer callar una artista!
https://youtu.be/frZpG8Pk_8E
<https://youtu.be/439EsHMJ6Vw>

12-20/04 Música als balcons. Vídeo de la tercera edició. Aquí el vídeo resum de la 3ª edició de música als balcons a Capdepera! <https://youtu.be/QmlPTHgpuKg>

13-23/04 Llegir, de la necessitat al plaer /3/ Llegir la música. De George Steiner a Ramon Gener. Llegir mú-

sica, llegir solfa, resseguir el paper pautat i fer-ho bé, necessita d'un bon aprenentatge. Per això és d'agrair que hi hagi escriptors que ens apropin a la música a partir de la seva creativitat, o segons la seva capacitat de reflexió, i ens ajudin a entendre millor el fet musical.

14-26/04 Himne de la Pau, un regal del compositor Miquel Àngel Aguiló. Na Bàrbara Femenias participa en aquesta bella i emocionant composició. Obra del com-

positar Miquel Àngel Aguiló, a qui li donem l'enhorabona per la composició i per reunir tots els músics i cantants que l'han fet possible. Entre els participants podreu veure i escoltar na Bàrbara Femenias, "la nostra veu".

15-28/04 Música als balcons. Vídeo de la quarta convocatòria. Us presentem el vídeo de la 4a edició de Música als balcons. Els músics no afluïxen i dissabte rere dissabte, puntualment a les 12 del migdia, ens ofereixen una interpretació des dels balcons de tot el municipi.

MAIG

16-02/05 #totanirabe - 23 - Resistiré a tres llengües des del Llevant mallorquí. https://youtu.be/F9SXCjjW_7Q

17-04/05 Música als balcons 5a edició i agraïment. Vídeo de la 5a edició de música als balcons a Capdepera cada dissabte a les 12h! que de moment aquesta serà la darrera edició d'aquestes convocatòries.
<https://youtu.be/n3TQbc0zJso>

18-26/05 La millor cançó del confinament. La revista Enderrock proposa als seus lectors poder votar, d'entre 50 seleccionades, quina és la cançó que més els ha agradat d'aquest confinament.

19-27/05 II Concurs de Compositors de l'EMMC. Premis II Concurs de Compositors de l'Escola de Música de Capdepera:

1r NIVELL D'ELEMENTAL: Isabel Maria Pérez, piano amb la composició Pianísimo.

2n NIVELL D'ELEMENTAL: Clàudia Blasco, violí amb la composició Composant Músiques.

3r NIVELL D'ELEMENTAL: Víctor Vizcaíno, piano amb la composició Peace & War.

4t NIVELL D'ELEMENTAL: Carme Triay, guitarra amb la composició Somriures.

JULIOL

20-20/07 Som tantíssimes: M Antònia Salvà directament al cor. Senzill i emotiu concert poètic d'empoderament femení. Quatre poetes al bell escenari del castell: Joana Abrines recita, canta i presenta l'acte. Marga Rot-

ger a la guitarra i efectes sonors acarona les paraules. I Àngels Cardona i Roser Amills reciten i contrapunten Maria Antònia Salvà, declarant-se poetes per la seva influència.

21-26/07 Tres cançons de Biel Barona del seu Re40 putes. Recordau que podeu trobar el llibre-CD a la llibreria Lletres de Capdepera. Biel Flaquer "Barona", autor del llibre, explicà que aquest és un CD d'un enregistrament d'una maqueta inèdita que està acompanyada d'un llibre.

22-28/07 Concert màgic de Damià Timoner al Castell de Capdepera. El guitarrista manacorí interpretà cançons del seu nou disc Deu, entre d'altres, en un concert íntim i encisador. A la torre d'en Nunis del castell de Capdepera, Damià Timoner oferí un concert íntim i encantador per a un públic fidel i entregat. El guitarrista de Manacor presentà el seu darrer disc Deu.

AGOST

23-09/08 Concert superb de "DOS SAXOS" a l'esplanada de la capella del Castell. Marina Moyà i Jaume Oliver ofereixen un gran concert de saxòfon dins el cicle «A recer de les murades». Dos grans virtuoses del saxo varen oferir el tercer concert d'un cicle que presentà Pere Cortada, amb el recordatori de les noves mesures que acompanyen els esdeveniments culturals en motiu de la mai no desitjada COVID19.

24-19/08 José Mercé a la Torre de Canyamel. Un concert memorable pels amants del cante jondo. El cantant José Mercé va oferir un gran concert a la Torre de Canyamel. El recital, que podríem qualificar com a íntim,

va fer un recorregut pels cants que millor domina el artista jerezano.

25-23/08 Júlia Colom brilla en les Nits d'estiu en Son Jaumell. Música i gastronomia es fusionen a l'aire lliure. Quan els comensals arribaren a Son Jaumell se'ls va rebre amb un aperitiu en un entorn inigualable, a l'alzinar de Son Jaumell, va començar l'actuació de Júlia

Colom. Alzines, pins i un bosc van ser l'escenari ideal per a aquesta actuació de la jove promesa mallorquina. Alzines, pins i un bosc van ser l'escenari ideal a l'aire lliure per a aquesta actuació.

26-28/08 Una nova versió del grup ONADA.
<https://youtu.be/WJhUimjmtCQ>

OCTUBRE

27-04/10 Concert de Magalí Sare i Sebastià Gris, de la mà de JJMM Capdepera. Joventuts Musicals de Capdepera ha programat una sèrie de concerts a partir del mes d'octubre, al Teatre de Capdepera. Joventuts Musicals de Capdepera torna!, feliç d'anunciar que oferirà una sèrie de CONCERTS a partir del mes d'octubre, concerts gratuïts per als socis, prèvia reserva entrada/invitació. La resta de públic podrà obtenir la seva entrada fins a completar aforament.

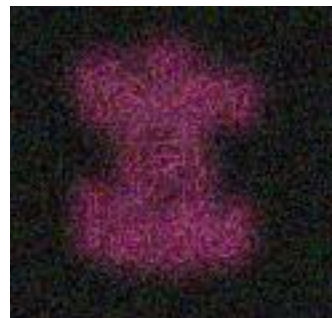

28-24/10 Concert de bombardí i piano, una exquisida raresa. El concert del passat divendres 23 d'octubre va ser una exquisida raresa pel seu perfil "BOMBARDÍ SOLISTA i PIANO", ja que el bombardí solista està molt escassament programat en els cicles populars de concerts. I per aquest mateix motiu, no ens el podíem perdre. Tots els assistents aprofitarem bé l'oportunitat que se'ns brindava, i vàrem sortir del Auditori Cap Vermell gratament sorpresos i admirats de la qualitat musical dels intèrprets.

NOVEMBRE

29-09/11 Cocaine d'Eric Clapton (Cover by Fallen Heroes). Fallen Heroes han publicat la seva primera cover, interpreten Cocaine de Eric Clapton.

30-16/11 "Duo Xistra":

un concert i algunes reflexions. Tornava la música en directe al Teatre de Capdepera gràcies a la inestimable i atrevida labor de l'associació Joventuts Musicals de Cap-

depera aquest cop a càrrec del jove duet d'acordió i flauta, "Duo Xistra" format per dos intrèpids músics gallecs residents a Galícia i Berlín fruits de la nova generació de músics incipients en el panorama cultural nostrat.

31-29/11 Concert de l'OSIB al teatre de Capdepera. "Una audició de les que aixequen l'ànim en temps de pandèmia." Una secció de corda (més oboè i clavecí) de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears va actuar en el Teatre de Capdepera.

DESEMBRE

32-02/12 Carme Alzina guanyadora del primer concurs de joves Ensemble Tramuntana. El premi fou interpretar dos concerts amb aquesta formació i una masterclass amb el violinista Barry Sargent. L'estiu del 2014 neix

l'Ensemble Tramuntana, un conjunt de corda, sota la direcció de Barry Sargent, amb la idea d'aprofitar el talent dels músics de les Illes Balears. Enguany han convocat per primera vegada aquests premis i els concerts tingueren lloc a la capella de ses Escolàpies de Sóller.

33-22/12 Sons i renous: Presentació del CD "Samper. Cançons i danses". Baltasar Samper ressona a l'auditori del Cap Vermell. El duet pianístic Blanco-Cortès, organitzador de totes les activitats musicals Euroclàssics, i la

veu del tenor José Manuel Sánchez, foren els tres intèrprets del concert ofert per a la esmentada presentació.

34-24/12 Arpellots a banda. El grup d'havaneres ha complert 25 anys d'existència. ARPELLOTS A BANDA, que surt quan el grup ha complert 25 anys d'existència és el resultat d'un experiment musical novedós: ajuntar les veus cadencioses dels cantants d'havaneres amb la música popular de la banda, un experiment creiem que inèdit en el món de l'havanera i la cançó marinera.

35-25/12 Audicions a l'EMMC 2020. L'Escola Municipal de Música de Capdepera tanca el trimestre amb

les audicions de totes les seccions. Amb control de temperatura i aforament limitat el públic pogué gaudir del joves talents musicals del municipi. tingueren lloc les audicions individuals d'instrument i cant i dels conjunts del centre, el conjunt de pianos, el conjunt de percussió i la coral de nivell elemental i professional, l'orquestra d'elemental, la bandeta i la coral del programa de teatre musical.

36-29/12 Biel Barona al programa AL DIA d'IB3. Per parlar del llibre Re-40 putes (editat per Cap Vermell).

En Biel Barona explicà que volia deixar constància que no sempre tot ha estat així. No vol tornar a pujar als escenaris dels anys 90 i que continuarà amb un altre llibre que explicarà el moviment punk.

37-30/12 L'Onada més fresca, melòdica, sensual i compromesa. Extraordinari concert en clau femenina que omplí el teatre d'alegria i complicitat. Aquesta era la seva gran nit. No els tremolà la veu ni cap nota. Dues, na Sílvia i na Maria, jugaven a casa.

TEATRE

FEBRER

1-05/02 Bona acollida a Alenar d'Es Mussol, a Barcelona. L'obra d'Es Mussol participà de la sisena edició de "Al cel mos vegem tots plegats". El grup de teatre gabellí Es Mussol presentà la seva obra "Alenar" al teatre Maldà de Barcelona, en el marc del cicle Al cel mos vegem tots plegats, un cicle de lectura de rondalles mallorquines dramatitzades amb un ample programa d'activitats complementàries.

2-27/02 Dansa jove al Teatre de Capdepera. L'associació cultural Illesdansa Jove Ballet presenta "Arlequí i Co-

lombina, nocturn d'amor". Interpretada per un grup de joves ballarines dirigides per Antoni Campins, estudiants de ballet de qualsevol escola.

29/02 Àngela Aso presenta Mediterrània al Trui Teatre. La protagonitza d'un musical amb Ricard Reguant de director.

MARÇ

4-02/03 Teràpia humorística al Teatre. Agustín el Casta convoca més de 300 persones en dues sessions. De l'humor més blanc al més escatològic sense ofendre i permetent que el públic s'identifiqui com a vivència pròpia

o molt propera tot allò que conta. Vestit amb falda escocesa, reivindicant la comoditat d'aquesta roba femenina, comença un espectacle amb gags.

5-13/03 Teatre pel 8M a Son Servera, amb accent gabellí. Una mirada femenina sota l'òptica masculina. A distints indrets de Son Servera la representació de quatre

obres de teatre amb temàtica femenina, dirigides per Francesc Vernet, Manel I. Serrano, Arnau Serra i Jaume Miró.

6-19/03 Toti Fuster a #teatredecontencióIB que organitza el Teatre Principal. Monòleg "Helsinki". Autor: Rafa Gallego. <https://youtu.be/lx4tBJmbVcc>

JUNY

7-27/06 Toti Fuster protagonista de l'òpera Don Carlo. En el paper de la princesa Èboli, en una versió reduïda d'Euroclàssics. Aquesta versió centra la trama en el triangle amorós Carlo-Rodrigo-Isabel i li dona un nou tomb a l'argument orientant-lo vers la visibilitat LGTBI i contada a través de la veu de la princesa d'Èboli, dama de companyia de la reina, i empresonada no sabem perquè.

AGOST

8-02/08 Siau Benvingut, un convidat a assaborir el millor teatre. La "Companyia de teatre Galeria d'artefactes i persones" ens mostra com Alexandre Ballester, l'autor, s'ha convertit en un clàssic del teatre. Siau benvingut

efectua una crítica al turisme estacionari i a la gran quantitat de residències que queden buides durant els mesos d'hivern, precursors del moviment okupa, que evidencia les relacions de poder i la burgesia innòcua. Amb frases tan punyents com «...cases perquè descansin la gent que no està cansada.»

9-13/08 Confinament artístic a Santanyí. Ivan Martín i Marc Bibiloni, en un moment de l'obra "Història del zoo". Ivan Martín i Marc Bibiloni són Allunyats Teatre. Aquesta companyia va néixer durant el confinament i ara els seus dos integrants es confinaran voluntàriament

per realitzar una residència artística a Sa Talaia, a Santanyí. per tal d'acabar de perfeccionar el muntatge de l'obra Història del Zoo, d'Edward Albee, un clàssic nord-americà de gran qualitat, però molt poc representat a les nostres illes.

OCTUBRE

10-21/10 Dues històries paral·leles a l'habitació 419. L'obra es representà els dies 17 i 18 d'octubre. El grup de perfeccionament del Centre Jove de Capdepera pogué re-

presentar l'obra "419: dues històries paral·leles" d'Arnau Serra. Clara Ginard, Maria Mir, Manolo Pérez, Xisco Torres, Nerea Espinar, Paula García i Toni Maqueda. Arnau ha escrit l'obra en per a ser representada pels participants del taller, adaptada a cada integrant del grup.

NOVEMBRE

11-02/11 Torot: el drama rural retorna al teatre de Capdepera. Arnau Serra regresa als escenaris amb una companyia de teatre per a adults, ja més que consolidada.

La companyia de teatre per a adults dirigida per Arnau Serra va dur a l'escenari l'obra Torot, una obra ambientada en una zona rural, on una comunitat decideix establir-s'hi per a refer les seves vides, però allà la tragèdia s'hi instaurarà per oferir el tint obscur de la mort, perquè com diu un dels seus personatges, interpretat per Suso Reixach "tots tenim un costat fosc".

12-5/11 Històries que poden passar. Tot a punt per a l'estrena de "Els que recorden"; proposta d'ES MUS-SOL i NOCTÀMBULS. S'havia d'estrenar per sant Bartomeu, al carrer i al Melis Cursach com a obres de teatre breu amb una altra de n'Arnau Serra. Una activi-

tat més que se'n anà a norris i que afortunadament ara es pot recuperar adaptada al Teatre. Partim de dos dels dramaturgs amb més reconeixement i projecció de les Illes: Rafa Gallego i Jaume Miró.

13-08/11 Recordem, nosaltres que podem! Es Mussol i Noctàmbuls estrenaren en el teatre de Capdepera "Els que recorden". Una interessant proposta teatral que

compagina les obres escrites per Rafel Gallego i Jaume Miró. Una adaptació al format teatral de dues obres preparades per a ser representades en el carrer i al Centre Melis-Cursach durant les festes de Sant Bartomeu 2020 i anul·lades per mor de la COVID-19.

14-23/11 La grata sorpresa teatral d'Excalibur. Amb la idea d'anar a veure una obra de teatre ens trobam de cop amb un espectacle rodó, multidisciplinari, innovador i

fascinant. Excalibur i altres animals morts arriba a Capdepera amb un extens recorregut fet i un bon bagatge a les esquenes, es va veure interrompuda la seva gira degut al que tots ja sabem: una pandèmia, un confinament i les posteriors restriccions .

DESEMBRE

15-06/12 "Les petites coses" encandila el teatre de Capdepera. La Mecànica i els teatres Principal i de Capdepera coprodueixen aquest procés de creació per al públic familiar. Al Teatre de Capdepera es dué a terme l'obra

«Les petites coses» un projecte adreçat als més petits, i als més grans. Tal com anuncià el presentador, el públic assistent, nens en la seva majoria, varen ser coproductors i espectadors alhora.

30 anys al servei de Capdepera

ENCINALUZ S.L.

CERRAJERIA CONSTRUCCIONES METALICAS

www.encinaluz.com

tel/fax 971 565518 / email: info@encinaluz.com

ALUMINIO - PVC - HIERRO - INOX

CAP VERMELL

A la BIBLIOTECA DIGITAL DE CAP VERMELL

podeu trobar

aquests dossiers i llibres:

1. Homenatge a Dorothea Bate
2. Més fort que l'odi / Antoni Domínguez
3. El Naufragi del Golea (2011)
4. El Naufragi del Golea (1997)
5. 1984 / Miquel Llull
6. Allò imprevis / Domingo López Torres
7. Climent Garau i les seves arrels gabellines / Jaume Fuster i Josep Terrassa
8. Climent Garau i Melis, història d'un farer gabellí / Mercè Garau
9. Jack Bilbo i una Cala Rajada increïble / Miquel Llull
10. La drassana de na Ferradura / Josep Terrassa
11. El teatre no religiós a Capdepera / Josep Terrassa
12. Karl Otten: Torquemadas Schatten / Pere Joan Tous
13. Tornar a començar? / Miquel Llull
14. El turisme a Capdepera durant la II República / Josep Terrassa
15. L'integrisme a Mallorca: una aproximació a Pere Antoni Melis Massanet / Pere Fullana
16. «La idea és infinita»: Discursos, entrevistes i altres herbes / Miquel Llull
17. L'espiritisme a Capdepera: Discursos, entrevistes i altres herbes
18. La guerra de Successió i Capdepera / Josep Terrassa
19. El Castell de Capdepera / Josep Terrassa
20. Cards del meu ermàs / Joan Rai
21. Mossèn Alcover, «mestre de set oficis» / Pere Orpí
22. Cartes a tia Europa / Biel Mir
23. Maria Vaquer Raia, una aproximació / Diversos autors
24. La Guerra de Successió a Capdepera / Josep Terrassa
25. L'or de Capdepera. Any 1936 / Josep Terrassa
26. Joan Alzina i Melis (1883-1979): Psiquiatre i pedagog / Miquel Llull
27. Aigua Negra / Félix Francisco Casanova
28. El viatge de Cannolli / Alumnes i tutor 3er A S'ALZINAR 2017-18
29. Contra les «quintes»: republicans a Capdepera (1872) / Miquel Llull
30. El 18 de Juliol a Capdepera. La Causa 178/37 / Miquel Llull
31. Tancar ferides. D'una entrevista a Catalina Moyà Moll *Fareta* / Ariana Domínguez
32. Un ex-ministre romanès a Sòller / Francesc Lladó
33. Apunts sobre els orígens de l'obra de pauma / Pere Cortada
34. Les Baléares. A mig camí entre els llibres i les guies de viatge / Vicenç Amengual
35. Gary Snyder (San Francisco, 1930), poeta de la Generació Beat / Miquel Llull
36. Un Crim particular / Agustín Espinosa
37. Al voltant de Celistre. Cala Rajada en blanc i negre / Jaume Fuster
38. Quatre poemes de Poeta en Nueva York F. García Lorca / Miquel Llull
39. Un Coney Island de la ment / Lawrence Ferlinghetti
40. Al voltant de Mossèn Alcover, els metodistes i els socialistes de Capdepera / Diversos Autors

i tots els anuals de 2007 ençà.

**La base de dades
més extensa sobre
Capdepera**

Excursions 2020

L'any 2020 ha estat marcat per la pandèmia de la COVID-19, i les excursions col·lectives també han estat afectades. De fer el programa de *Camina, caminaràs i Cranques reumàtiques* s'ha vist afectat. S'han hagut d'ajornar o anul·lar moltes de les caminades previstes. Així mateix se n'han fetes unes quantes i a Cap Vermell hem publicat les ressenyes.

31/12/2020. Caminada per cremar torró 2019, a Son Servera.

12/01/2020. Volta al Puig dels Tossals Verds.

9/2/ 2020. Puig de n'Alí.

8/3/2020. Del Port de Sóller a Sóller pel pas de sa Cordellina i de s'Heura.

20/9/2020. Excursió al Coll Baix i sa Talaia d'Alcúdia.

19/10/2020. De Ses Figueroles a Lluç.

8/11/2020. Sa Costera.

Sol Naixent en marxa

El club Sol Naixent, també té el seu grup de caminaires, la primera excursió a peu post-confinament va ser dia 15 de juny, des de Cala Rajada al Castell de Capdepera. “Poc a poc, a bon ritme i fent petits re-agrupaments. Abans de les 10 hores ja eren al Castell on feren una ofrena d’un ram de flors a la Mare de Déu de l’Esperança. Contemplaren les vistes i cap a casa falta gent.”

Capdepera des de l'aire

El plaer de volar. El dia 28 de juliol publicàvem una crònica d’una excursió un poc especial. Un passeig per Capdepera i Artà des de l’aire de la mà de Marcos For-

jan. Es tracta de tota una experiència molt recomanable, ja que les vistes són espectaculars i la sensació de volar indescriptible. “Volar és una gran experiència, que en Marcos i el seu equip fan que sigui joiosa i molt gratificant. Però he d’afegir que les vistes de Capdepera (i la resta de la península de Llevant) són veritablement espectaculars. Les imatges d’aquest reportatge no fan justícia a tanta bellesa.”

9a caminada de Capdepera a Lluc, 2020

Malgrat la COVID, i condicionats per les limitacions de participants, diumenge i dilluns, 6 i 7 de desembre, se celebrà la novena edició de la caminada de Capdepera a Lluc. Després d’una etapa de dubtes per mor de la COVID i preparar plans i rutes alternatives

(no trobàvem on dormir) vam decidir tornar a fer la ruta una altra vegada seguint les recomanacions i limitacions pel que fa a les activitats a l'aire lliure.

Els camins de Mallorca. Tipologia i notes històriques

Aprofitant que no podíem sortir d'excursió en grup (i no feiem ressenyes de les excursions) vam trobat oportú publicar un treball de l'amic Gaspar Valero que parla dels tipus de camins tradicionals, amb algunes interessants notes històriques. Així descriu els diferents tipus de camins amb les denominacions tradicionals: camí reial, camí de carro, camí de ferradura i camí de pas, camí de tres peus o camí sender. Un document ben interessant.

El camí costaner de Cala Mesquida a Cala Torta, a "Gent de Mar" d'IB3

Fa uns dies s'enregistrava un capítol de "Gent de la mar" d'IB3 dedicat a una ruta clàssica del Llevant, de

format circular, que surt de Cala Mesquida fins a Cala Torta. Diumenge, 27 de setembre, IB3 va emetre el programa. Els convidats de l'excursió eren en Joan Sintes, un ciutadà amb arrels gabellines que passa molt de temps entre nosaltres, i Pau Cerdà. Ambdós feren de magnífics amfitrions mostrant la ruta i contant anècdotes personals. Parlaren de la sal de cocó, de camamí-la, garballons.

Els nòrdics del Myotragus al programa "Gent de Mar" d'IB3

Belles imatges en una ruta que va de Cala Gat a Cala Agulla. Part de l'equip gabellí de marxa nòrdica MYOTRAGUS, que tants d'èxits ha congriat aquests darrers anys, van fer d'amfitrió a la secció de rutes vora la mar del programa GENT DE LA MAR. A la gravació hi participaren cinc marxaires del club: en Suso Rexach, Cati Ferriol, Àngels Alzina, Pau Cerdà i Paco Galian.

Viatges

3000 Ibones. Una ruta pel cor dels Pirineus

Publicarem en dues parts la ruta dels 3000 ibones, feta per Joan Palerm, Toni Servera, Pedro Sánchez, Toni Alcántara i Paco Galian.

A les darreries d'agost (del 22 al 28) un grup de caminaires que habitualment sortim a fer itineraris de muntanya fora de Mallorca, enguany vam decidir tornar

a Pirineus per a fer la ruta dels 3000 Ibones, al Pirineu d'Osca.

Dia 22 d'agost 2020. Arribada a Sallent de Gállego

La sortida, ben matinera, cap l'aeroport, vol a Barcelona, lloguer de cotxe i tira milles cap a Pirineus. Passem de llis per Lleida, fent la primera aturada a Osca, on fem un volt pel casc antic. Visitarem la catedral i l'Ajuntament, un bell edifici del segle XVI. Passejant pel casc antic, amb els carrers peatonals buits, visitarem San Pedro el Viejo (s.XII) i església de San Lorenzo (s. XIII). De nou en ruta decidírem apropar-nos a Sallent de Gállego però visitant pobles del voltant, una mena de ruta pel romànic rural: Senegré, Oliván, Orús, Biescas...

ETAPA 1 / 23 d'agost 2020

Pels grans ibons. Del Balneari de Panticosa al refugi de Respomuso.

BALNEARI DE PANTICOSA > BACHIMAÑA > COLL DE TEBARRAY > REFUGI DE RESPOMUSO

Començarem la pujada que arranca de la Casa de Piedra, el refugi del Balneari de Panticosa. Des del Balneari de Panticosa el camí tot és pujada pel GR-11. El camí discorre entre grans blocs de granit i bells salts d'aigua, amb miradors, passatges estrets i racons que convidaven a aturar i fer-se una fotografia. A mig camí trobarem el refugi de Bachimaña (2197 metres), estratègicament situat vora l'ibón homònim. De tornada al camí, vorejarem el gran ibón de Bachimaña i seguirem

pujant suaument cap als Ibones Azules situats sota els Picos del Infierno, un racó preciós. Poc després arribarem al coll de Tebarrey o de Piedrafita (2765). La pujada és incomoda i aspra, i la baixada del coll és per una canal equipada amb un cable que facilita el descens. Cal anar amb molta cura. Al final de la canal el camí es suavitza i la baixada ens du per Liena Cantal al gran Ibón de Respumoso on es troba el refugi que és el nostre fi d'etapa.

ETAPA 2 / 24 agost 2020

TRAVERSA PER OSSAU. Del refugi de Respumoso al de Migouélou.

REFUGI DE RESPOMUSO > COLL D'ARRÉMOULIT > LLAC D'ARTOUSTE > COLL D'ARTOUSTE > REFUGI DE MIGOUÉLOU

Amb els primers raigs de sol il·luminant els cims de les muntanyes iniciarem la ruta, seguint el GR-11, baixant suaument cap a un extrem del llac per un sender còmode que sense perdre alçada voreja una de les vessants de la vall. El camí gira cap a la dreta i descendeix cap el llit del riu Arriel, arribant als ibones d'Arriel. Un espectacular paratge envoltat pels pics Arriel, Palas i el Balaïtous. La pujada al coll d'Arrémoulit (1423 m) és curta, però intensa. A dalt del coll es troba la frontera entre Espanya i França, a més és obligada una aturada per a fer-se algunes fotografies. El refugi d'Arrémoulit es troba ben a prop del dic de contenció, que travessarem per baixar cap el gran llac d'Artouste. Vorejarem la paret del Pic del llac d'Arrius per l'anomenat passatge d'Ortei, aeri i espectacular. Com la baixada al llac d'Artouste i la pujada al coll d'Artouste que ens oferí una magnífica vista del llac de Migouélou i del refugi, el nostre final d'etapa.

ETAPA 3 / 25 agost 2020

Del refugi de Migouélou al de Larribet
REFUGI DE MIGOUÉLOU > PLAN D'ASTE > LLAC DE SUYEN > DOUMBLAS > REFUGI DE LARRIBET

El camí arranca del refugi i va per la base del dic del llac. Un camí que baixa gairebé mil metres fins Plan d'Aste, on devora el riu Arrens hi ha un centre d'interpretació. Allà arranca un camí ample que puja devora el riu Arrens, fins la zona coneguda com Doumbblas, que compta amb diverses cascades. Des d'aquest punt deixarem el camí ample per a fer una pujada amb més pendent pel Ruisseau de Larribet. Afortunadament en arribar a un paratge anomenat La Claou el camí se suavitza. En un gorg aturarem a fer un mos i ficar els peus en remull. Una estona per descansar i encarar el darrer tram fins el refugi de Larribet (2072 m.). A la dificultat de la pujada s'afegeix la calor, així que cada un agafa el seu ritme i cap a dalt manca gent.

A l'hora de dinar érem al refugi. Un parell encara teníem ganes de trescar i pujarem per un sender cap els llacs de Batcrabère, passant per la bretxa de Garenère.

ETAPA 4 / 26 d'agost 2020

Descobrint Cambalès i Marcadau
REFUGI DE LARRIBET > PORT DE LA PEYRE DE ST MARTÍN > COLL DE CAMBALÈS > REFUGI DE MARCADAU (WALLON)

Des del refugi de Larribet ens toca baixar cap la cruïlla de Doumbblas, per a iniciar una llarga etapa amb forts desnivells. De bon matí baixarem per la vall de Larribet i, en arribar a la vall del riu Arrens, van

haver de fer una forta remuntada per enllaçar amb el camí que puja fins el coll del Port de la Peyre de Saint Martín.

Agafaren el desviament del camí de Cambalès, amb unes pendents més fortes i rossegues que entorpeixen el ritme. Aviat, passàrem sota el coll d'Azun (molt evident, però estàvem avisat d'evitar-lo!) i enfilàrem la dura pujada del coll de Cambalès (2706 m) que posà a prova la nostra resistència. El camí de baixada és per un caos de blocs granítics, un tant caòtic entre grans pedres i fites que despistaven més que orientar.

La ruta ens oferia un ambient típicament d'alta muntanya (la llarga baixada ens du varis quilòmetres per damunt dels 2000 metres) entre els llacs, les praderes d'herba, els rierols i al fons la vista del Vignemale i la vall de Marcadau. Tot plegat un espectacular paisatge característic de la vessant nord dels Pirineus, de fet som al cor del Parc Nacional des Pyrénées.

Per acabar la etapa encara ens quedava la baixada del darrer trams del barranc de Cambalès, travessant un bosc de pins negres espectaculars fins arribar al Pla de La Gole, on hi ha una ermita (punt de trobada) i el refugi de Marcadau (Wallon) en obres. Tocava dormir en un campament improvisat, en tendes de campanya.

ETAPA 5 / 27 d'agost 2020

Cap el gran Vignemale

REFUGI DE MARCADAU > PONT D'ESPAGNE > LLAC DE GAUBE > REFUGI DES OULETTES

Després d'aixecar-nos, berenar i recollir les tendes de campanya, iniciàrem la primera etapa de la ruta que ens

havia de dur al Pont d'Espagne. L'etapa comença amb una baixada suau i còmoda pel vall de Marcadau, pel mig d'un frondós bosc i sempre a la vorera del riu del mateix nom. Amb bon ritme arribàrem al Pont d'Espagne, una mena de punt de trobada turístic, amb una gentada. Però el lloc (al que se pot arribar en cotxe) s'ho paga. Aquí es troben els rius que venen de Marcadau (d'on venim nosaltres) i el de Gaube (cap a on hem d'anar), amb impressionants salts d'aigua i passarel·les per poder veure els rius encaixonats des de dalt.

Des del mateix pont surt un camí, molt transitat (que ens aconsella a dur mascareta), que puja amb molta pendent cap el llac de Gaube on teníem el dinar que ens esperava a l'Hôtellerie. Panxa plena continuàrem la marxa voltant el llac. I iniciàrem una llarga...prop del llac encara travessàrem una zona arbrada amb salts d'aigua i cascades, però aviat passàrem a zones de praderies vora el rierol dels Oulettes de Gaube. Poc abans d'arribar al refugi passàrem per un tram planer conegut com les Petites Oulettes. Superat un contrafort arribàrem al refugi de Oulettes de Gaube (2151 metres), un dels refugis amb millors vistes del Pirineu francès: El Vignemale i les restes del seu glacial.

ETAPA 6 / 28 d'agost 2020

El circ de l'Ara, això s'acaba

REFUGI DES OULETTES > PORT DELS MULOS > CIRC DE L'ARA > BALNEARI DE PANTICOSA

Encara fosquejant, començàrem la darrera etapa entre núvols i boires. Un missatge ens demanava que fessin via en fer l'etapa per motius meteorològics (pre-

visió de fortes pluges puntuals). Així que pujarem el Port de los Mulos (2584 metres) a correuita, mirant de tant en tant cap enrere per acomiadar-nos del Vignemale entre boires. Al port arribarem mig xopes, entre suor, pluja i una breu calabruixada. Afortunadament aturà de ploure i, amb bones, començarem la delicada baixada perquè el sòl relliscava. Gaudirem del circ de l'Ara, un conjunt de crestes que tanquen la vall on neix el darrer riu verge dels Pirineus: el riu Ara.

Arribats a GR11, iniciarem una segona pujada, primer per un caminó que voreja el riu Batanes, superant alguns contraforts i després per trams de pedreny prou incòmodes. Prop del Puerto Viejo de Brazato (2566 m) vorejarem els petits Ibones deros Batanes i enfilarem el darrer tram de pujada per una zona de blocs de roca. A dalt del port tornarem a caure quatre gotes i una breu calabruixada, així que l'aturada és mínima i seguirem, fent una baixada per un tram pedregós. A la dreta podrem admirar els Ibones dero Perforau que el camí voreja a certa alçada. És un lloc amb magnífiques vistes dels tres-mils de Panticosa: Argualas, Alga i Garmo Negro. Ja només ens quedava una baixada llarga, molt llarga, amb interminables ziga-zagues que suavitzen la baixada contínua fins el balneari de Panticosa. L'arribada és per l'edifici en runes de la font i en poc moments trobarem el cotxe.

Com a final d'etapa gaudirem d'un circuit a les "Termas de Tiberio". Un bon premi de final de ruta. Ben relaxat parírem cap a Sallent de Gállego.

Dia 29 d'agost. De tornada a casa.

El darrer dia ens aixecarem d'hora, ja estàvem acostumats, i esmorzarem al mateix hostal. Carregarem el cotxe i partirem a fer una mica de turisme.

Primer visitarem el poblet de Lanuza devora el llac del mateix nom. Un poblet amb totes les cases restaurades. Seguirem cap el poble de Sandinies. Molt bonic, punt de sortida de varies excursions. Voltejarem pels carrers plens de cases blasonades i pujarem al parc/mirador de Las Eras. La propera aturada va ser a Jaca, on visitarem la catedral, passejarem pel barri de vianants, el castell ...

De camí a Barcelona ens aturarem a un restaurant de carretera (per cert dinarem molt be!). Tot seguit continuarem fins l'aeroport, arribant amb prou temps. La sortida i arribada de l'avió, puntual i els aeroports buits. La ruta esta organitzada per 3000Ibones, si us animeu a www.3000ibones.com podeu trobar tota la informació d'aquesta i altres rutes per la zona. Nosaltres els varem trobar molt seriosos, oferint molta informació i seguiment de les rutes. Un 10.

CASTELL DE CAPDEPERA

www.castellcapdepera.com

HORARI:

Hivern: (del 15 d'octubre al 15 de març)
De dilluns a diumenges de 09.00 a 17h

Estiu: (del 16 de març al 14 d'octubre)
De dilluns a diumenges de 09.00 a 20h

EXPOSICIONS: (Casa del Governador)

- L'obra de palma
- El castell de Capdepera, la defensa d'una illa

Visites guiades i servei d'audioguies. Demostracions de cetreria i de l'obra de palma, activitats per a infants, concerts i actuacions

Informació al telèfon: 971 818 746

Els ingressos recaptats a l'equilla es destinen a finançar la preservació del patrimoni cultural del municipi de Capdepera

LLUMS, CÀMERA... I ACCIÓ!

JOAN CABALGANTE GUASP

El cinema pot ser una eina de resistència, un espai on tot comença i tot és possible...sobretot a Capdepera. Aquí, on tot és distant i sembla que la gent viu en llunyania de la civilització i de tot plegat, tan a prop...i tan enfora, és del tot necessari que els gabellins somiïn a través de la gran pantalla. I és que la fan gran les persones que la conformen, allà en el recinte del teatre, on la saga Meyme manté la il·lusió dels vilatans en una compacta dèria pel setè art.

D'altra banda, l'animació pels més petits ha estat present enguany amb pel·lícules com Scooby, o el fet d'estar Onward amb el cinema d'animació que també agradà als més joves, així com els films Sonic i Playmobil, que transportà als més granadets, com un servidor, cap a la infància de jocs que plaent el satisfieia; d'altra banda, la història de Rafaela Carrà va fer "explotar" el públic en un musical divertit i lleuger ple d'amor i nostàlgia; també agradà el film "Especiales" i la proposta de "Sentimental" amb una esplèndida interpretació de Javier Cámara, allunyat ja dels seus anuncis anti colesterol. «El escándalo» va ser un autèntic escàndol i també hi va haver temps per a les rialles amb «Hasta que la boda nos separe», sense oblidar l'oscaritzada «Parásitos», recomanada en el club de lectura pel senyor Paco G.

Més pol·lèmica i controvertida va ser de Jojo Rabbit en contrast a «Les aventures del doctor Doolite» Ha estat un any difícil pel cinema en tots els aspectes i sorprèn curiosament com el cinema de Capdepera ha sabut

resistir tots els embats d'aquests temps pandèmics que ens ha tocat viure.

De vegades, només algunes vegades, la vida és tan trista, que la gran pantalla ens torna la possibilitat d'oblidar per un instant allò més fosc, ens fa somiar, deixar de ser qui som per uns moments i pensar en Clark Gable, Ginger Rogers, Jeff Bridges, Sharon Stone o quisevulla perquè ens transporti a una situació arriscada, a un moment emocionant, o a un instant frenètic amb el que tot allò comporta. I és que ja mai no trobarem allò que el vent s'endugué o podem pensar que la nostra missió és impossible o que som intocables i tot està per fer. No ens queda més remei que cantar sota la pluja i dic només algunes vegades. Construir mites portant pites és el millor que es pot fer. A Capdepera o onsevulla, però si és en aquest petit patit país agombola sortir del cinema i veure la rialla amable i exultant d'en Joan G., les mirades de complicitat a l'eixida, la llum tènue i ataronjada dels fanals de regrés cap a casa. I la silueta d'aquell home gran, noble i ben vestit que torna satisfet cap a casa sabent que la seva missió d'engegar somnis, de portar-los dins la seva maleta d'il·lusió més preuada s'ha acomplert.

Finalment, cal destacar que anar al cinema, per a molts dels assistents ha estat una via d'escapament, una manera de mirar el món per una finestra que ens apropa a altres vides, que ens fa somiar i en definitiva que ens fa reviure d'una manera molt especial allò de llum, càmera... i acció!

Violetta Jesse de Jansen

40 EPÍLEGS

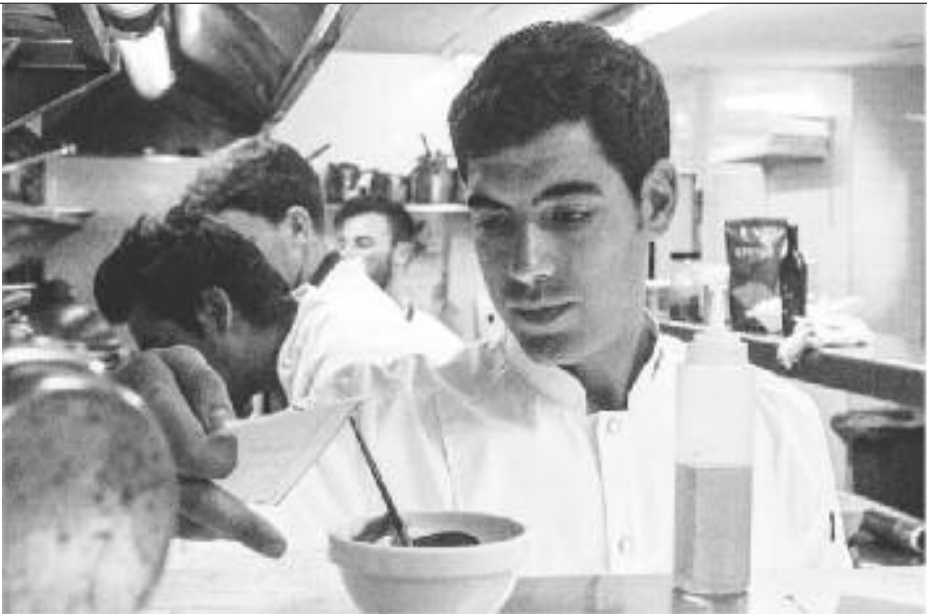
És una casualitat que Cap Vermell tingui números redons, i 40 n'és un d'ells, perquè té 40 raons per fer-ho, quaranta primaveres, quaranta quarantenes, quaranta editors, quaranta glosadors, quaranta Gustavos, quaranta grups com quaranta putes, quaranta platges, quaranta cafès amb llet; en un espai com és Capdepera no està gens malament, ara que no estam per a celebracions, tot i que aquest any pandèmic s'han reduït el nombre d'activitats, no es pot dir que s'hagin fet poques coses: quaranta concerts al castell, quaranta obres de teatre, quaranta exposicions al Centre Melis Cursach, quaranta commemoracions, quaranta celebracions, quaranta Premis Cap Vermell, quaranta entrevistes, quaranta excursions, quaranta llengües, quaranta esports...

En aquestes dates tan delicades, on sembla que el gruix de la població no pot fer res més que témer per les seves vides rere els televisors, encara es troben espais per encendre 40 espelmes d'Esperança, quaranta auques d'Alei-Alei, quaranta llibres de Cap Vermell, 40 biblioteques de El Golea, quaranta sensibilitats, quaranta colors... Tot és motiu per a

reunir-ho en un anuari com aquest, on la lenta parsimònia del compositor de paraules deixa passar l'alè d'un poble compromès, tot quedaria en 40 paraules, si no fos perquè a darrera hi ha un equip humà meravellós i cabota, que creu en el poder de la lletra i encara més: en el poder de la gent. Perquè no ens podem oblidar que hi ha 40 sobrassades, 40 estatuetses, 40 postres Navarro, 40 mascaretes, 40 ombres, 40 batles, 40 arbres a Cala Agulla, 40 idees, 40 requeriments...

Sabem que la situació és per posar-se a plorar, però el que no volem són les 40 llàgrimes sobre l'arena, i sí, les quaranta intencions ben planeres, 40 atmosferes, 40 saupes i garballons, 40 indrets on estar-hi, 40 Capdeperes i 40 Cala Rajades més.

En definitiva, i si ens allunyem dels 40 lladres i de les quaranta pandèmies, aprendrem a anar a 40 per hora per dins el poble i pensar que podem observar un món que hauria de ser millor, que hauria de tenir 40 papereres, 40 recicladores, 40 motius per viure, 40 subvencions, 40 requisits, 40 pàgines, 40 anuals...40 anys de Cap Vermell!

2014
SABOR TOTAL
SINTELLA MENOR

Andreu Genestra
CUINER DE LE TEXAS

Informació i Reserves:
reserves@andreugenestra.com
www.andreugenestra.com

Hotel Predi Son Jaumell
Carretera Cala Mesquida, 1
Desviament Camí Cala Molit
07680. Capdepera, Mallorca
0034 971 555 910
0034 608 578 188

RESTAURANT ANDREU GENESTRA - RESTAURANT SENZILL - LLATRE TALLER - CATERING

